

T.C.

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ

ANABİLİM DALI

YÜKSEK
LİSANS
TEZİ

TÜBİTAK TARAFINDAN YAYINLANAN
MERAKLI MİNİK ÇOCUK DERGİSİNİN
SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE
KULLANILABİLİRLİĞİNİN İNCELENMESİ

Yağmur ÖZTÜRK

SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ TEZLİ YÜKSEK
LİSANS PROGRAMI

Antalya, 2025

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

TÜBİTAK TARAFINDAN YAYINLANAN MERAKLI MİNİK ÇOCUK DERGİSİNİN
SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE KULLANILABİLİRLİĞİNİN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

YAĞMUR ÖZTÜRK

Danışman
Prof. Dr. Hilmi DEMİRKAYA

Antalya, 2025

DOĞRULUK BEYANI

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum bu çalışmayı, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yol ve yardıma başvurmaksızın yazdığımı, yararlandığım eserlerin kaynakçalardan gösterilenlerden oluştuğunu ve bu eserleri her kullanışında alıntı yaparak yararlandığımı belirtir; bunu onurumla doğrularım. Enstitü tarafından belli bir zamana bağlı olmaksızın, tezimle ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara katlanacağımı bildiririm.

16 / 05 / 2025

Yağmur Öztürk

İmzası

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Yağmur ÖZTÜRK'ün bu çalışması 16/05/2025 tarihinde jürimiz tarafından Sosyal Bilgiler Eğitimi Ana Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programında Yüksek Lisans Tezi olarak oy birliği ile kabul edilmiştir.

İmza

Başkan : Prof. Dr. Osman YILMAZ

(Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi)

Üye : Prof. Dr. Ahmet KÖÇ

(Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi)

Üye (Danışman) : Prof. Dr. Hilmi DEMİRKAYA

(Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi)

YÜKSEK LİSANS TEZİNİN ADI: TÜBİTAK TARAFINDAN YAYINLANAN MERAKLI MİNİK ÇOCUK DERGİSİNİN SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE KULLANILABİLİRLİĞİNİN İNCELENMESİ

ONAY:

Bu tez, Enstitü Yönetim Kurulunca belirlenen yukarıdaki jüri üyeleri tarafından uygun görülmüş ve Enstitü Yönetim Kurulunun tarihli ve sayılı kararıyla kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Güçlü ŞEKERCİOĞLU

Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Bir TÜBİTAK yayını olan Meraklı Minik Çocuk dergisinin Sosyal Bilgiler eğitiminde etkin bir şekilde kullanılabilirliğini ortaya çıkarmak amacıyla yapılan bu çalışmada “TÜBİTAK Tarafından Yayınlanan Meraklı Minik Çocuk Dergisinin Sosyal Bilgiler Dersinde Kullanılabilirlik Durumu Nasıldır?” sorusuna cevap aranmıştır. Öncelikle bu araştırmanın Sosyal Bilgiler eğitim ve öğretimine katkı sunmasını temenni ediyorum.

Çalışmamın her aşamasında bilgisi ve tecrübesini benimle paylaşan, tezimi bitirme noktasında beni sürekli cesaretlendiren, iki yıllık uzun süren tez sürecimde benim vazgeçtiğim, bıraktığım zamanlarda bile yapabileceğime inandıran değerli danışman hocam Prof. Dr. Hilmi DEMİRKAYA’ya yardımlarından ve katkılarından dolayı sonsuz teşekkür ediyorum. Görüşleri ve yönlendirmeleri ile yolumu açtı, kendisine minnettarım.

Bu çalışmayı kaleme alırken, hayatımın her döneminde sevgisi ve desteğiyle yanımda hissettiğim, üzerimde emeği büyük olan rahmetli ananem Huriye GÜÇLÜ’yü derin bir minnet ve özlemle anıyorum. Hayatım boyunca desteğini esirgemeyen kıymetli annem Aysel KÜÇÜK’e ve bu süreçte sabır ve anlayışıyla yanımda olan değerli eşim Mustafa ÖZTÜRK’e teşekkür ederim.

Bu tez büyüme yolculuklarında onlardan çok şey öğrendiğim, sayelerinde tanıştığım Meraklı Minik dergisi ile bu bilimsel çalışmayı yapmamda bana ilham olan sevgili kızlarım Masal Meryem ÖZTÜRK ve Doğa ÖZTÜRK’e ithaf edilmiştir, her zaman bana sevgi ve anlayışlarıyla destek oldukları için kendilerine gönülden teşekkür ederim.

Yağmur ÖZTÜRK

Mayıs, 2025

ÖZET

TÜBİTAK TARAFINDAN YAYINLANAN MERAKLI MİNİK ÇOCUK DERGİSİNİN SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE KULLANILABİLİRLİĞİNİN İNCELENMESİ

ÖZTÜRK, Yağmur

Yüksek Lisans, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Hilmi DEMİRKAYA

Mayıs, 2025; xix + 290 sayfa

Yapılandırmacı eğitim yaklaşımlarının benimsendiği günümüzde, çocukların öğrenme süreçlerine aktif katılımını destekleyen materyallere duyulan ihtiyaç giderek artmaktadır. Güncel çocuk dergileri, eğlenceli içeriklerinin yanı sıra çocukların bilişsel, sosyal ve duyuşsal gelişimlerine katkı sunan önemli eğitim materyalleri arasında değerlendirilmektedir. Bu tez çalışması, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) tarafından yayımlanan *Meraklı Minik* adlı güncel çocuk dergisinin, sosyal bilgiler öğretiminde etkili bir şekilde kullanılabilirliğini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu doğrultuda dergi, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından hazırlanan 2023 Sosyal Bilgiler Öğretim Programı temel alınarak incelenmiş; araştırma yedi temel basamakta yürütülmüştür. Nitel bir araştırma olan bu çalışmada doküman incelemesi yöntemi kullanılmış; elde edilen veriler betimsel analiz tekniğiyle değerlendirilmiştir. *Meraklı Minik* dergisi öncelikle öğretim ilkeleri açısından değerlendirilmiş ve içeriklerinin bu ilkelerle uyumlu olduğu tespit edilmiştir. Ardından düşünme becerileri, kök değerler, yetkinlikler ve değerler yönünden analiz edilmiş ve bu alanları desteklediği sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmanın son aşamasında ise derginin, 2023 Sosyal Bilgiler Öğretim Programı'nda yer alan 4. ve 5. sınıf öğretim alanları ile kazanımlarla olan ilişkisi değerlendirilmiştir. Bu kapsamda, derginin eğitim materyali olarak programa ne ölçüde uyum sağladığı, öğretim sürecinde etkili bir araç olup olamayacağı görsel verilerle desteklenerek incelenmiştir. Yapılan analizler sonucunda *Meraklı Minik* dergisinin programla büyük ölçüde paralel olduğu ve eğitim sürecinde etkili bir materyal olarak kullanılabileceği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Meraklı Minik, çocuk dergileri, sosyal bilgiler öğretim programı, yapılandırmacı yaklaşım, eğitim materyali, değer eğitimi, nitel araştırma, doküman analizi*

ABSTRACT

Examining the Use of the Meraklı Minik Magazine Published by TÜBİTAK in Social Studies Lessons

ÖZTÜRK, Yağmur

Master of Science Thesis, Department of Turkish and Social Sciences Education

Advisor: Assist. Prof. Dr. Hilmi DEMİRKAYA

May, 2025; xix + 290 page

In today's educational approaches where constructivist methods are adopted, the need for materials that support children's active participation in learning processes is increasing. Contemporary children's magazines are considered important educational tools that contribute not only to entertainment but also to the cognitive, social, and emotional development of children. This thesis aims to demonstrate the usability of *Meraklı Minik*, a science magazine for children published by the Scientific and Technological Research Council of Turkey (TÜBİTAK), as an effective material in social studies education. For this purpose, the magazine was analyzed together with the Social Studies Curriculum prepared by the Board of Education and Discipline (Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, 2023), and the study was conducted in seven stages. As a qualitative study, document analysis method was employed, and detailed descriptive analysis techniques were used. Firstly, the magazine was examined in terms of instructional principles and found to support them. It was also analyzed in terms of thinking skills, core values, competencies, and general values, and again found to be supportive. Finally, its compatibility with the learning areas and outcomes of the 4th and 5th grade Social Studies Curriculum published by the Board of Education was investigated. Its potential to be used as an educational material was assessed through comparison, documentation, and evaluation. The findings revealed that *Meraklı Minik* magazine is in alignment with the curriculum and can serve as an effective educational tool.

Keywords: *Meraklı Minik, children's magazines, social studies curriculum, constructivist approach, educational material, values education, qualitative research, document analysis*

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	i
ÖZET	ii
ABSTRACT	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
TABLolar LİSTESİ	ix
GÖRSELLER LİSTESİ	x
KISALTMALAR	xix

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1 Problem durumu	1
1.2 Problem Cümlesi.....	4
1.3 Alt Problemler.....	4
1.4 Araştırmanın Amacı ve Önemi	5
1.5 Araştırmanın Sınırlılıkları.....	9
1.6 Tanımlar.....	9

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1 Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi	11
2.1.1 Çocuk Dergiciliği ve Türkiye’de Çocuk Dergiciliği İncelemesi	11
2.1.2 Yurtdışında Yapılan Araştırmalar	17

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1 Araştırmanın Modeli.....	20
3.2 Araştırmanın Evreni ve Örnekleri.....	21
3.3 Veri Toplama Araçları ve Veri Toplama Süreçleri.....	22

3.4 Verilerin Analizi	23
-----------------------------	----

BÖLÜM IV

BULGULAR

4.1 Meraklı Minik Dergisi İncelenmesi	24
4.2 Öğretim İlkeleri Göz Önüne Alınarak Meraklı Minik Dergisinin İncelenmesi.....	26
4.2.1 Meraklı Minik Dergisinin Hedefe Görelik İlkesi Açısından İncelenmesi	27
4.2.2 Meraklı Minik Dergisinin Çocuğa Görelik İncelenmesi.....	28
4.2.3 Meraklı Minik Dergisinin Bilinenden Bilinmeyene İlkesi Açısından İncelenmesi .	28
4.2.4 Meraklı Minik Dergisinin Açıklık (Ayanılık) İlkesi Açısından İncelenmesi.....	29
4.2.5 Meraklı Minik Dergisinin Somuttan Soyuta İlkesi Açısından İncelenmesi	29
4.2.6 Meraklı Minik Dergisinin Yakından Uzağa İlkesi Açısından İncelenmesi.....	30
4.2.7 Meraklı Minik Dergisinin Basitten Karmaşığa İlkesi Açısından İncelenmesi	31
4.2.8 Meraklı Minik Dergisinin Hayatılık (Yaşama Yakınlık) İlkesi Açısından İncelenmesi	31
4.2.9 Meraklı Minik Dergisinin Aktüellik(Güncellik) İlkesi Açısından İncelenmesi .	32
4.2.10 Meraklı Minik Dergisinin Aktif Katılım (İş,Aktivite) İlkesi Açısından İncelenmesi	38
4.2.11 Meraklı Minik Dergisinin Ekonomiklik Açısından İncelenmesi	40
4.2.12 Meraklı Minik Dergisinin Bilgi ve Becerilerin Güvence Altına Alınması İlkesi Açısından İncelenmesi	45
4.2.13 Meraklı Minik Dergisinin Bütünlük İlkesi Açısından İncelenmesi.....	48
4.3 Düşünme Becerileri Bakımından Meraklı Minik Dergisinin İncelenmesi.....	53
4.3.1 Meraklı Minik Dergisinin Yaratıcı Düşünme Becerisi Açısından İncelenmesi ..	53
4.3.2 Meraklı Minik Dergisinin Yansıtıcı Düşünme Becerisi Açısından İncelenmesi	58
4.3.3 Meraklı Minik Dergisinin Lateral Düşünme Becerisi Açısından İncelenmesi....	59
4.3.4 Meraklı Minik Dergisinin Analitik Düşünme Becerisi Açısından İncelenmesi ..	61
4.3.5 Meraklı Minik Dergisinin Eleştirel Düşünme Becerisi Açısından İncelenmesi..	64
4.4.Meraklı Minik Dergisinin Kök Değerler Açısından İncelenmesi	66

4.4.1 Meraklı Minik Dergisinin Adalet Kök Değeri Açısından İncelenmesi.....	67
4.4.2 Meraklı Minik Dergisinin Dostluk Kök Değeri Açısından İncelenmesi.....	71
4.4.3 Meraklı Minik Dergisinin Dürüstlük Kök Değeri Açısından İncelenmesi	75
4.4.4 Meraklı Minik Dergisinin Özdenetim Kök Değeri Açısından İncelenmesi	77
4.4.5 Meraklı Minik Dergisinin Sabır Kök Değeri Açısından İncelenmesi	80
4.4.6 Meraklı Minik Dergisinin Saygı, Sevgi Kök Değeri Açısından İncelenmesi.....	82
4.4.7 Meraklı Minik Dergisinin Sorumluluk Kök Değeri Açısından İncelenmesi	85
4.4.8 Meraklı Minik Dergisinin Vatanseverlik Kök Değeri Açısından İncelenmesi.....	87
4.4.9 Meraklı Minik Dergisinin Yardımseverlik Kök Değeri Açısından İncelenmesi.....	93
4.5 Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi Anahtar Yetkinlikler Açısından Meraklı Minik Dergisinin İncelenmesi.....	96
4.5.1 Meraklı Minik Dergisi Anadilde İletişim Yetkinliği Hakkında Örnek Görseller.....	96
4.5.2 Meraklı Minik Dergisi Yabancı Dillerde İletişim Yetkinliği Hakkında Örnek Görseller	98
4.5.3 Meraklı Minik Dergisi Matematiksel Yetkinlik ve Bilim / Teknolojide Temel Yetkinlikler Hakkında Örnek Görseller.....	99
4.5.4 Meraklı Minik Dergisi Dijital Yetkinlik Hakkında Örnek Görseller.....	103
4.5.5 Meraklı Minik Dergisi Öğrenmeyi Öğrenme Yetkinliği Hakkında Örnek Görseller....	103
4.5.6 Meraklı Minik Dergisi Sosyal ve Vatandaşlıkla İlgili Yetkinlikler Hakkında Örnek Görseller	104
4.5.7 Meraklı Minik Dergisi İnsiyatif Alma ve Girişimcilik Yetkinliği Hakkında Örnek Görseller.....	108
4.5.8 Meraklı Minik Dergisi Kültürel Farkındalık ve İfade Yetkinliği Hakkında Örnek Görseller	110
4.6 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programında Yer Alan Dğerler	114
4.6.1 Meraklı Minik Dergisi Adalet Değeri, Eşitlik Değeri Hakkında İnceleme.....	117
4.6.2 Meraklı Minik Dergisi Aile Birliğine Önem Verme , Saygı , Sevgi Değeri Hakkında İnceleme.....	121
4.6.3 Meraklı Minik Dergisi Bağımsızlık Değeri Hakkında İnceleme.....	121
4.6.4 Meraklı Minik Dergisi Barış Değeri Hakkında İnceleme	128
4.6.5 Meraklı Minik Dergisi Bilimsellik Değeri Hakkında İnceleme.....	131

4.6.6 Meraklı Minik Dergisi Çalışkanlık Değeri Hakkında İnceleme.....	136
4.6.7 Meraklı Minik Dergisi Dayanışma Değeri Hakkında İnceleme.....	141
4.6.8 Meraklı Minik Dergisi Duyarlılık , Dürüstlük Değeri Hakkında İnceleme.....	142
4.6.9 Meraklı Minik Dergisi Estetik Değeri Hakkında İnceleme.....	145
4.6.10 Meraklı Minik Dergisi Özgürlük Değeri Hakkında İnceleme.....	147
4.6.11 Meraklı Minik Dergisi Sorumluluk Değeri Hakkında İnceleme.....	150
4.7 Meraklı Minik Dergisinin 4. ve 5. Sınıf Öğrenme Alanları ve Kazanımlar Açısından İncelenmesi.....	151
4.8.1 Meraklı Minik Dergisinin 4. Sınıf Birey ve Toplum Öğrenme Alanı ve Kazanımlar Açısından İncelenmesi.....	155
4.8.2 Meraklı Minik Dergisinin 4. Sınıf Kültür ve Miras Öğrenme Alanı ve Kazanımlar Açısından İncelenmesi.....	162
4.8.3 Meraklı Minik Dergisinin 4. Sınıf İnsanlar , Yerler ve Çevreler Öğrenme Alanı ve Kazanımlar Açısından İncelenmesi.....	167
4.8.4 Meraklı Minik Dergisinin 4. Sınıf Bilim , Teknoloji ve Toplum Öğrenme Alanı ve Kazanımlar Açısından İncelenmesi.....	182
4.8.5 Meraklı Minik Dergisinin 4. Sınıf Üretim , Dağıtım ve Tüketim Öğrenme Alanı ve Kazanımlar Açısından İncelenmesi.....	190
4.8.6 Meraklı Minik Dergisinin 4. Sınıf Etkin Vatandaşlık Öğrenme Alanı ve Kazanımlar Açısından İncelenmesi.....	197
4.8.7 Meraklı Minik Dergisinin 4. Sınıf Küresel Bağlantılar Öğrenme Alanı ve Kazanımlar Açısından İncelenmesi.....	205
4.9.1 Meraklı Minik Dergisinin 5. Sınıf Birey ve Toplum Öğrenme Alanı ve Kazanımlar Açısından İncelenmesi.....	216
4.9.2 Meraklı Minik Dergisinin 5. Sınıf Kültür ve Miras Öğrenme Alanı ve Kazanımlar Açısından İncelenmesi.....	217
4.9.3 Meraklı Minik Dergisinin 5. Sınıf İnsanlar , Yerler ve Çevreler Öğrenme Alanı ve Kazanımlar Açısından İncelenmesi.....	226
4.9.4 Meraklı Minik Dergisinin 5. Sınıf Bilim , Teknoloji ve Toplum Öğrenme Alanı ve Kazanımlar Açısından İncelenmesi.....	235
4.9.5 Meraklı Minik Dergisinin 5. Sınıf Üretim , Dağıtım ve Tüketim Öğrenme Alanı ve Kazanımlar Açısından İncelenmesi.....	247

4.9.6 Meraklı Minik Dergisinin 5. Sınıf Etkin Vatandaşlık Öğrenme Alanı ve Kazanımlar Açısından İncelenmesi.....	254
4.9.7 Meraklı Minik Dergisinin 5. Sınıf Küresel Bağlantılar Öğrenme Alanı ve Kazanımlar Açısından İncelenmesi.....	256

BÖLÜM V

TARTIŞMA, SONUÇ

5.1. Tartışma ve Sonuç	268
5.2.Öneriler.....	273
KAYNAKÇA.....	275
Tez Çalışmasında Analizi Yapılan Dergiler	282
ÖZGEÇMİŞ.....	285
İNTİHAL RAPORU.....	286
BİLDİRİM RAPORU.....	287

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Cumhuriyet Öncesi Çocuk Dergileri.....	14
Tablo 2: Harf Devrimi Sonrası Çocuk Dergileri.....	15
Tablo 3: Meraklı Minik Dergisinde Öğretim İlkeleri Açısından İlişkilendirilmiş Görsellerin Dağılımı.....	26
Tablo 4: Meraklı Minik Dergisinde Düşünme Becerileri Açısından İlişkilendirilmiş Görsellerin Dağılımı Hakkında Bulgular.....	53
Tablo 5 : Meraklı Minik Dergisinde Kök Değerler Açısından İlişkilendirilmiş Görsellerin Dağılımı Hakkında Bulgular.....	66
Tablo 6: Meraklı Minik Dergisinde Yetkinlikler Açısından İlişkilendirilmiş Görsellerin Dağılımı Hakkında Bulgular.....	96
Tablo 7 : Meraklı Minik Dergisinde Değerler Açısından ilişkilendirilmiş Görsellerin Dağılımı Hakkında Bulgular.....	114
Tablo 8: Sosyal Bilgiler Öğretim Programı Değerler.....	115
Tablo 9: Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı Öğrenme Alanları ve Süreleri.....	151
Tablo 10: Meraklı Minik Dergisi 4. Sınıf Öğrenme Alanları Açısından İlişkilendirilmiş Görsellerin Dağılımı Hakkında Bulgular.....	152
Tablo 11: Meraklı Minik Dergisi 5. Sınıf Öğrenme Alanları Açısından İlişkilendirilmiş Görsellerin Dağılımı Hakkında Bulgular.....	152
Tablo 12: Meraklı Minik Dergisinde Tespit Edilen 4. ve 5. Sınıf Kazanımlarına Uygun İçeriklerin Dağılımı Hakkında Bulgular.....	153

GÖRSELLER LİSTESİ

Görsel 1. Hedefe görelilik hakkında örnek.....	28
Görsel 2. Yakından Uzağa ilkesi hakkında örnek.....	31
Görsel 3. Yakından uzağa ilkesi hakkında örnek.....	32
Görsel 4. Hayatilik ilkesiyle ilgili örnek.....	34
Görsel 5. Güncellik ilkesi hakkında örnek.....	34
Görsel 6. Güncellik ilkesi hakkında örnek.....	35
Görsel 7. Güncellik ilkesi hakkında örnek.....	35
Görsel 8(a). Güncellik ilkesi hakkında örnek.....	36
Görsel 8(b). Güncellik ilkesi hakkında örnek.....	36
Görsel 8(c). Güncellik ilkesi hakkında örnek.....	37
Görsel 9. Aktif katılım ilkesi hakkında örnek.....	39
Görsel 10. Ekonomiklik ilkesi hakkında örnek.....	41
Görsel 11. Ekonomiklik ilkesi hakkında örnek.....	42
Görsel 12. Ekonomiklik ilkesi hakkında örnek.....	42
Görsel 13. Ekonomiklik ilkesi hakkında örnek.....	43
Görsel 14. Ekonomiklik ilkesi hakkında örnek.....	43
Görsel 15. Ekonomiklik ilkesi hakkında örnek.....	44
Görsel 16. Ekonomiklik ilkesi hakkında örnek.....	44
Görsel 17(a). Bilgi ve becerilerin güvence altına alınması ilkesi hakkında örnek.....	45
Görsel 17(b). Bilgi ve becerilerin güvence altına alınması ilkesi hakkında örnek.....	46
Görsel 18. Bilgi ve becerilerin güvence altına alınması ilkesi hakkında örnek.....	46
Görsel 19. Bilgi ve becerilerin güvence altına alınması ilkesi hakkında örnek.....	47
Görsel 20. Bilgi ve becerilerin güvence altına alınması ilkesi hakkında örnek.....	47
Görsel 21. Bütünlük ilkesi hakkında örnek.....	49
Görsel 22. Bütünlük ilkesi hakkında örnek.....	49
Görsel 23(a). Bütünlük ilkesi hakkında örnek.....	50
Görsel 23(b). Bütünlük ilkesi hakkında örnek.....	50
Görsel 24. Bütünlük ilkesi hakkında örnek.....	51
Görsel 25. Bütünlük ilkesi hakkında örnek.....	51
Görsel 26. Bütünlük ilkesi hakkında örnek.....	52

Görsel 27. Bütünlük ilkesi hakkında örnek.....	52
Görsel 28. Yaratıcı düşünme hakkında örnek.....	54
Görsel 29. Yaratıcı düşünme hakkında örnek.....	55
Görsel 30. Yaratıcı düşünme hakkında örnek.....	55
Görsel 31. Yaratıcı düşünme hakkında örnek.....	56
Görsel 32. Yaratıcı düşünme hakkında örnek.....	56
Görsel 33. Yaratıcı düşünme hakkında örnek.....	57
Görsel 34. Yansıtıcı Düşünme hakkında örnek.....	58
Görsel 35(a). Lateral Düşünme hakkında örnek.....	59
Görsel 35(b). Lateral Düşünme hakkında örnek.....	60
Görsel 36. Analitik düşünme hakkında örnek.....	61
Görsel 37. Analitik düşünme hakkında örnek.....	62
Görsel 38. Analitik düşünme hakkında örnek.....	62
Görsel 39. Analitik düşünme hakkında örnek.....	63
Görsel 40. Analitik düşünme hakkında örnek.....	63
Görsel 41. Eleştirel düşünme hakkında örnek.....	65
Görsel 42. Adalet Kök Değeri hakkında örnek.....	67
Görsel 43. Adalet Kök Değeri hakkında örnek.....	68
Görsel 44. Adalet Kök Değeri hakkında örnek.....	68
Görsel 45. Adalet Kök Değeri hakkında örnek.....	69
Görsel 46. Adalet Kök Değeri hakkında örnek.....	69
Görsel 47. Dostluk Kök Değeri hakkında görsel.....	71
Görsel 48. Dostluk Kök Değeri hakkında görsel.....	72
Görsel 49. Dostluk Kök Değeri hakkında görsel.....	72
Görsel 50. Dostluk Kök Değeri hakkında görsel.....	73
Görsel 51. Dostluk Kök Değeri hakkında görsel.....	73
Görsel 52. Dostluk Kök Değeri hakkında görsel.....	75
Görsel 53. Dostluk Kök Değeri hakkında görsel.....	76
Görsel 54. Dostluk Kök Değeri hakkında görsel.....	76
Görsel 55. Öz denetim Kök Değeri ile ilgili örnek.....	78
Görsel 56. Öz denetim Kök Değeri ile ilgili örnek.....	78
Görsel 57. Sabır Kök Değeri ile ilgili örnek.....	80

Görsel 58. Sabır Kök Değeri ile ilgili örnek.....	80
Görsel 59. Saygı, Sevgi Kök Değeri ile ilgili örnek.....	82
Görsel 60. Saygı, Sevgi Kök Değeri ile ilgili örnek.....	83
Görsel 61. Saygı, Sevgi Kök Değeri ile ilgili örnek.....	83
Görsel 62.Sorumluluk Kök Değeri ile ilgili örnek.....	85
Görsel 63.Sorumluluk Kök Değeri ile ilgili örnek.....	85
Görsel 64. Vatanseverlik Kök Değeri ile ilgili örnek.....	87
Görsel 65. Vatanseverlik Kök Değeri ile ilgili örnek.....	88
Görsel 66. Vatanseverlik Kök Değeri ile ilgili örnek.....	88
Görsel 67. Vatanseverlik Kök Değeri ile ilgili örnek.....	89
Görsel 68. Vatanseverlik Kök Değeri ile ilgili örnek.....	89
Görsel 69. Vatanseverlik Kök Değeri ile ilgili örnek.....	90
Görsel 70. Vatanseverlik Kök Değeri ile ilgili örnek.....	90
Görsel 71. Yardımseverlik kök değeri ile ilgili örnek.....	93
Görsel 72. Yardımseverlik kök değeri ile ilgili örnek.....	93
Görsel 73. Yardımseverlik kök değeri ile ilgili örnek.....	94
Görsel 74. Yardımseverlik kök değeri ile ilgili örnek.....	94
Görsel 75. Anadilde iletişim hakkında örnek.....	97
Görsel 76. Anadilde iletişim hakkında örnek.....	97
Görsel 77. Yabancı dillerde iletişim hakkında örnek.....	98
Görsel 78. Yabancı dillerde iletişim hakkında örnek.....	99
Görsel 79.Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler hakkında örnek .	100
Görsel 80.Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler hakkında örnek .	100
Görsel 81.Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler hakkında örnek .	101
Görsel 82.Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler hakkında örnek .	101
Görsel 83.Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler hakkında örnek .	102
Görsel 84.Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler hakkında örnek .	102
Görsel 85. Dijital yetkinlik hakkında örnek.....	103
Görsel 86. Öğrenmeyi öğrenme hakkında örnek.....	104
Görsel 87. Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler.....	105

Görsel 88. Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler.....	105
Görsel 89. Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler.....	106
Görsel 90. Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler.....	106
Görsel 91. Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler.....	107
Görsel 92. Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler.....	107
Görsel 93. İnisiyatif Alma ve Girişimcilik hakkında örnek.....	108
Görsel 94. İnisiyatif Alma ve Girişimcilik hakkında örnek.....	109
Görsel 95. İnisiyatif Alma ve Girişimcilik hakkında örnek.....	109
Görsel 96. İnisiyatif Alma ve Girişimcilik hakkında örnek.....	110
Görsel 97. Kültürel farkındalık ve ifade hakkında örnek.....	111
Görsel 98. Kültürel farkındalık ve ifade hakkında örnek.....	111
Görsel 99. Kültürel farkındalık ve ifade hakkında örnek.....	112
Görsel 100. Kültürel farkındalık ve ifade hakkında örnek.....	112
Görsel 101. Kültürel farkındalık ve ifade hakkında örnek.....	113
Görsel 102. Kültürel farkındalık ve ifade hakkında örnek.....	113
Görsel 103. Adalet ve eşitlik değeri hakkında örnek.....	117
Görsel 104. Adalet ve eşitlik değeri hakkında örnek.....	118
Görsel 105. Adalet ve eşitlik değeri hakkında örnek.....	118
Görsel 106. Adalet ve eşitlik değeri hakkında örnek.....	119
Görsel 107. Adalet ve eşitlik değeri hakkında örnek.....	119
Görsel 108. Adalet ve eşitlik değeri hakkında örnek.....	120
Görsel 109. Aile birliğine önem verme, saygı ve sevgi değeri hakkında örnek.....	121
Görsel 110. Bağımsızlık değeri hakkında örnek.....	122
Görsel 111. Bağımsızlık değeri hakkında örnek.....	122
Görsel 112. Bağımsızlık değeri hakkında örnek.....	123
Görsel 113. Bağımsızlık değeri hakkında örnek.....	123
Görsel 114. Bağımsızlık değeri hakkında örnek.....	124
Görsel 115. Bağımsızlık değeri hakkında örnek.....	124
Görsel 116. Bağımsızlık değeri hakkında örnek.....	125
Görsel 117. Bağımsızlık değeri hakkında örnek.....	125
Görsel 118. Bağımsızlık değeri hakkında örnek.....	126
Görsel 119. Barış değeri hakkında örnek.....	128
Görsel 120. Barış değeri hakkında örnek.....	128
Görsel 121. Barış değeri hakkında örnek.....	129

Görsel 122. Barış değeri hakkında örnek.....	129
Görsel 123. Barış değeri hakkında örnek.....	130
Görsel 124. Bilimsellik değeri hakkında örnek.....	131
Görsel 125. Bilimsellik değeri hakkında örnek.....	132
Görsel 126. Bilimsellik değeri hakkında örnek.....	133
Görsel 127. Bilimsellik değeri hakkında örnek.....	133
Görsel 128. Bilimsellik değeri hakkında örnek.....	134
Görsel 129. Bilimsellik değeri hakkında örnek.....	134
Görsel 130. Bilimsellik değeri hakkında örnek.....	135
Görsel 131. Çalışkanlık değeri hakkında örnek.....	136
Görsel 132. Çalışkanlık değeri hakkında örnek.....	137
Görsel 133. Çalışkanlık değeri hakkında örnek.....	138
Görsel 134. Çalışkanlık değeri hakkında örnek.....	138
Görsel 135. Çalışkanlık değeri hakkında örnek.....	139
Görsel 136. Çalışkanlık değeri hakkında örnek.....	139
Görsel 137. Çalışkanlık değeri hakkında örnek.....	140
Görsel 138. Çalışkanlık değeri hakkında örnek.....	140
Görsel 139. Dayanışma değeri hakkında örnek.....	141
Görsel 140. Dayanışma değeri hakkında örnek.....	142
Görsel 141. Duyarlılık, dürüstlük değeri hakkında örnek.....	143
Görsel 142. Duyarlılık, dürüstlük değeri hakkında örnek.....	143
Görsel 143. Duyarlılık, dürüstlük değeri hakkında örnek.....	144
Görsel 144. Estetik değeri hakkında örnek.....	145
Görsel 145. Estetik değeri hakkında örnek.....	145
Görsel 146. Özgürlük değeri hakkında örnek.....	147
Görsel 147. Özgürlük değeri hakkında örnek.....	148
Görsel 148. Özgürlük değeri hakkında örnek.....	148
Görsel 149. Sorumluluk değeri hakkında örnek.....	149
Görsel 150. 4. Sınıf Birey ve Toplum öğrenme alanı hakkında örnek.....	156
Görsel 151. 4. Sınıf Birey ve Toplum öğrenme alanı hakkında örnek.....	156
Görsel 152. 4. Sınıf Birey ve Toplum öğrenme alanı hakkında örnek.....	157
Görsel 153. 4. Sınıf Birey ve Toplum öğrenme alanı hakkında örnek.....	157
Görsel 154. 4. Sınıf Birey ve Toplum öğrenme alanı hakkında örnek.....	158
Görsel 155. 4. Sınıf Birey ve Toplum öğrenme alanı hakkında örnek.....	159

Görsel 156. 4. Sınıf Birey ve Toplum öğrenme alanı hakkında örnek.....	159
Görsel 157. 4. Sınıf Birey ve Toplum öğrenme alanı hakkında örnek.....	160
Görsel 158. 4. Sınıf Birey ve Toplum öğrenme alanı hakkında örnek.....	160
Görsel 159. 4. Sınıf Birey ve Toplum öğrenme alanı hakkında örnek.....	161
Görsel 160. 4. Sınıf Kültür ve miras öğrenme alanı hakkında örnek.....	163
Görsel 161. 4. Sınıf Kültür ve miras öğrenme alanı hakkında örnek.....	163
Görsel 162. 4. Sınıf Kültür ve miras öğrenme alanı hakkında örnek.....	164
Görsel 163. 4. Sınıf Kültür ve miras öğrenme alanı hakkında örnek.....	164
Görsel 164. 4. Sınıf Kültür ve miras öğrenme alanı hakkında örnek.....	165
Görsel 165. 4. Sınıf Kültür ve miras öğrenme alanı hakkında örnek.....	165
Görsel 166. 4. Sınıf Kültür ve miras öğrenme alanı hakkında örnek.....	166
Görsel 167. 4. Sınıf Kültür ve miras öğrenme alanı hakkında örnek.....	167
Görsel 168. 4. Sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek.....	168
Görsel 169. 4. Sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek.....	169
Görsel 170. 4. Sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek.....	169
Görsel 171. 4. Sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek.....	170
Görsel 172. 4. Sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek.....	171
Görsel 173. 4. Sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek.....	171
Görsel 174. 4. Sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek.....	172
Görsel 175. 4. Sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek.....	173
Görsel 176. 4. Sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek.....	173
Görsel 177. 4. Sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek.....	174
Görsel 178. 4. Sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek.....	175
Görsel 179. 4. Sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek.....	175
Görsel 180. 4. Sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek.....	176
Görsel 181. 4. Sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek.....	176
Görsel 182. 4. Sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek.....	177
Görsel 183. 4. Sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek.....	177
Görsel 184. 4. Sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek.....	178
Görsel 185. 4. Sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek.....	179
Görsel 186. 4. Sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek.....	179
Görsel 187. 4. Sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek.....	181
Görsel 188. 4. Sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek.....	181
Görsel 189. 4. Sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek.....	182

Görsel 190. 4. Sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek.....	183
Görsel 191. 4. Sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek.....	183
Görsel 192. 4. Sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek.....	184
Görsel 193. 4. Sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek.....	185
Görsel 194. 4. Sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek.....	185
Görsel 195. 4. Sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek.....	186
Görsel 196. 4. Sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek.....	186
Görsel 197. 4. Sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek.....	187
Görsel 198. 4. Sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek.....	187
Görsel 199. 4. Sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek.....	188
Görsel 200. 4. Sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek.....	189
Görsel 201. 4. Sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek.....	189
Görsel 202. 4. Sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek.....	190
Görsel 203. 4. Sınıf Üretim, dağıtım ve tüketim öğrenme alanı hakkında örnek.....	191
Görsel 204. 4. Sınıf Üretim, dağıtım ve tüketim öğrenme alanı hakkında örnek.....	192
Görsel 205. 4. Sınıf Üretim, dağıtım ve tüketim öğrenme alanı hakkında örnek.....	193
Görsel 206. 4. Sınıf Üretim, dağıtım ve tüketim öğrenme alanı hakkında örnek.....	194
Görsel 207. 4. Sınıf Üretim, dağıtım ve tüketim öğrenme alanı hakkında örnek.....	194
Görsel 208. 4. Sınıf Üretim, dağıtım ve tüketim öğrenme alanı hakkında örnek.....	195
Görsel 209. 4. Sınıf Üretim, dağıtım ve tüketim öğrenme alanı hakkında örnek.....	195
Görsel 210. 4. Sınıf Üretim, dağıtım ve tüketim öğrenme alanı hakkında örnek.....	196
Görsel 211. 4. Sınıf Etkin vatandaşlık öğrenme alanı hakkında örnek.....	198
Görsel 212. 4. Sınıf Etkin vatandaşlık öğrenme alanı hakkında örnek.....	199
Görsel 213. 4. Sınıf Etkin vatandaşlık öğrenme alanı hakkında örnek.....	199
Görsel 214. 4. Sınıf Etkin vatandaşlık öğrenme alanı hakkında örnek.....	200
Görsel 215. 4. Sınıf Etkin vatandaşlık öğrenme alanı hakkında örnek.....	201
Görsel 216. 4. Sınıf Etkin vatandaşlık öğrenme alanı hakkında örnek.....	201
Görsel 217. 4. Sınıf Etkin vatandaşlık öğrenme alanı hakkında örnek.....	202
Görsel 218. 4. Sınıf Etkin vatandaşlık öğrenme alanı hakkında örnek.....	203
Görsel 219. 4. Sınıf Etkin vatandaşlık öğrenme alanı hakkında örnek.....	203
Görsel 220. 4. Sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek.....	206
Görsel 221. 4. Sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek.....	207
Görsel 222. 4. Sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek.....	207
Görsel 223. 4. Sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek.....	208

Görsel 224. 4. Sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek.....	208
Görsel 225. 4. Sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek.....	209
Görsel 226. 4. Sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek.....	209
Görsel 227. 4. Sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek.....	210
Görsel 228. 4. Sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek.....	211
Görsel 229. 4. Sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek.....	212
Görsel 230. 4. Sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek.....	212
Görsel 231. 4. Sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek.....	213
Görsel 232. 4. Sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek.....	214
Görsel 233. 4. Sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek.....	214
Görsel 234. 4. Sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek.....	215
Görsel 235. 5. Sınıf Kültür ve miras öğrenme alanı hakkında örnek.....	218
Görsel 236. 5. Sınıf Kültür ve miras öğrenme alanı hakkında örnek.....	218
Görsel 237. 5. Sınıf Kültür ve miras öğrenme alanı hakkında örnek.....	219
Görsel 238. 5. Sınıf Kültür ve miras öğrenme alanı hakkında örnek.....	220
Görsel 239. 5. Sınıf Kültür ve miras öğrenme alanı hakkında örnek.....	221
Görsel 240. 5. Sınıf Kültür ve miras öğrenme alanı hakkında örnek.....	222
Görsel 241. 5. Sınıf Kültür ve miras öğrenme alanı hakkında örnek.....	222
Görsel 242. 5. Sınıf Kültür ve miras öğrenme alanı hakkında örnek.....	223
Görsel 243. 5. Sınıf Kültür ve miras öğrenme alanı hakkında örnek.....	224
Görsel 244. 5. Sınıf Kültür ve miras öğrenme alanı hakkında örnek.....	225
Görsel 245. 5. Sınıf Kültür ve miras öğrenme alanı hakkında örnek.....	225
Görsel 246. 5. Sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek.....	228
Görsel 247. 5. Sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek.....	229
Görsel 248. 5. Sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek.....	230
Görsel 249. 5. Sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek.....	231
Görsel 250. 5. Sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek.....	230
Görsel 251. 5. Sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek.....	233
Görsel 252. 5. Sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek.....	234
Görsel 253. 5. Sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek.....	236
Görsel 254. 5. Sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek.....	237
Görsel 255. 5. Sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek.....	238
Görsel 256. 5. Sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek.....	239
Görsel 257. 5. Sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek.....	239

Görsel 258. 5. Sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek.....	240
Görsel 259. 5. Sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek.....	241
Görsel 260. 5. Sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek.....	241
Görsel 261. 5. Sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek.....	242
Görsel 262. 5. Sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek.....	243
Görsel 263. 5. Sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek.....	244
Görsel 264. 5. Sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek.....	244
Görsel 265. 5. Sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek.....	245
Görsel 266. 5. Sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek.....	246
Görsel 267. 5. sınıf Üretim, dağıtım ve tüketim öğrenme alanı hakkında örnek.....	248
Görsel 268. 5. sınıf Üretim, dağıtım ve tüketim öğrenme alanı hakkında örnek.....	249
Görsel 269. 5. sınıf Üretim, dağıtım ve tüketim öğrenme alanı hakkında örnek.....	250
Görsel 270. 5. sınıf Üretim, dağıtım ve tüketim öğrenme alanı hakkında örnek.....	251
Görsel 271. 5. sınıf Üretim, dağıtım ve tüketim öğrenme alanı hakkında örnek.....	252
Görsel 272. 5. sınıf Üretim, dağıtım ve tüketim öğrenme alanı hakkında örnek.....	253
Görsel 273. 5. sınıf Etkin vatandaşlık öğrenme alanı hakkında örnek.....	255
Görsel 274 .5.sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek.....	257
Görsel 275. 5.sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek.....	257
Görsel 276. 5.sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek.....	258
Görsel 277. 5.sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek.....	259
Görsel 278. 5.sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek.....	259
Görsel 279. 5.sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek.....	260
Görsel 280. 5.sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek.....	261
Görsel 281. 5.sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek.....	262
Görsel 282. 5.sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek.....	263
Görsel 283. 5.sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek.....	264
Görsel 284. 5.sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek.....	265
Görsel 285. 5.sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek.....	266
Görsel 286. 5.sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek.....	267

KISALTMALAR

Akt : Aktaran

MEB : Milli Eğitim Bakanlığı

Talim Terbiye : Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı

TYÇ: Türkiye Yeterlilik Çerçevesi

TÜBİTAK : Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu.

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın konusuna ve problem durumuna, araştırmanın amacına ve önemine sınırlılıklarına, terimlerin tanımlarına yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Günümüzde modern eğitim anlayışı ile birlikte bilgiyi hazır kullanmak değil, bilgiyi üretmek, yorumlamak, ırsak düşünebilmek ve öğrenmeyi öğrenmek ön plandadır.

Bilginin ve bilgiye ulaşmanın son derece kıymetli hale geldiği günümüzde eğitime verilen, önem de artırmıştır (Ünal & Demirkaya, 2019).Tüm bunların bir süreç içinde öğrenciye kazandırılması için farklı öğretim yöntem ve tekniklerinden, materyallerden faydalanılır, bunu yaparken öğrenciye görelilik kavramının ne kadar önemli olduğu bilinmektedir.

Geleneksel öğretim yönteminde öğretmen merkezli bir yaklaşım benimsenirken, yapılandırmacı eğitim metodunda öğrenci odaklı bir yaklaşım ön plandadır (Koşar ve Yüksel ,2003).Çocuk dergileri hazırlanma sürecinde uzmanların denetiminden geçen, güncel, farklı öğrenen çocuklara uygun içeriğe sahip, onların merakını uyandıran ,dikkatini çeken yayınlardır. Sosyal bilgiler dersi ile ilk kez karşılaşan çocuklar için bu dersi daha anlaşılabilir hale getirebilmek amacıyla öğretmenler pek çok yöntem ve teknik kullanabilir. Günümüzde çocuk dergiciliği oldukça gelişmiştir, ulaşılması kolay, bilimsel içeriği olan çeşitli çocuk dergileri sosyal bilgiler öğretiminde bir yardımcı unsur olabilir mi?

Batıda yayımlanan ilk çocuk dergileri, amaçlarını, örf ve âdetlerin korunması, faziletli, iyi ahlaklı vatandaşların yetişmesine yardımcı olmak biçiminde belirlemişlerdir (Şimşek, 2001).

Çocukların renkli dünyalarını anlamak, onlarla empati yapabilmek, onlara yeni bilgileri görsel olarak desteklenmiş çizimleri ile renkli çocuk dergilerinden aktarmak hem eğlenceli hem de öğretici bir yoldur.

Çocuk dergileri, dünya genelinde çocukların eğitiminde, kültürel gelişiminde ve toplumsal değerlerin aktarımında önemli bir role sahiptir. Bu dergiler, çocukların bilgiye

erişimini kolaylaştırırken, onların okuma alışkanlıklarını geliştirmelerine ve eleştirel düşünme becerileri kazanmalarına katkıda bulunur (Arı, 2018). Bilimsel bir kurum olan TÜBİTAK tarafından yayımlanan Meraklı Minik dergisi, detaylı çalışmalardan geçerek çocuklara uygunluğu profesyonel bir ekip tarafından değerlendirilip ortaya konulmuştur. Görsel olarak zengin, ilgi çekici, merak uyandıran bir içeriği vardır.Ders kitapları öğretmenlere ve öğrencilere bir rehber olarak konunun sistemli bir şekilde işlenmesine olanak sağlar. Ancak özellikle sosyal bilgiler dersi gibi sözel ağırlık taşıyan bir derste ders kitabının devamlı kullanılması ve başka ders materyalleri ile desteklenmemesi öğrencilerin derse olan ilgisini azaltabilir ve verimliliği düşürebilir.(Ünal &Demirkaya,2019).

Sosyal bilgiler dersinde de özellikle 4. sınıf yaş grubu için ilgi çekici çizimlerin olması, bu ders ile ilk kez karşılaştıklarından öğrenmelerini daha anlamlı bir hale getirebilir ve her yaş gurubunda ilgi çekici çizimler ile dersin daha anlaşılır olması sağlanabilir.Aydın (2010) ortaöğretim öğrencilerinin coğrafya kavramına ilişkin metaforlarını incelediği araştırmasında, coğrafya konuları içerisinde yer alan bazı kavramların soyut ve anlaşılmasının güç olduğuna işaret etmiş ve öğrencilerin bu kavramları doğru bir şekilde anlayabilmelerinde metaforlardan yararlanılabileceğini belirtmiştir(akt.Demirkaya&Ayas,2015).

Coğrafi konuların daha iyi anlaşılmasında çizimlerden, görsellerden, haritalardan yararlanılır ve çocuk dergileri haritalar ,illustasyonlar, kavram karikatürleri , fotoğraflar açısından zengindir.Sosyal bilgiler öğretmenleri tarih konularını öğretirken kullanacağı farklı yöntem/tekniklerle öğrencilerin yaratıcı, sorgulayıcı ve eleştirel düşünme gibi üst düzey zihinsel becerilerini kullanmasına ortam hazırlaması gerekmektedir. Öğretmen bunu yaparken öğrencinin dikkatini derse çekecek, öğrenciyi motive edecek ve dersi eğlenceli hale getirecek farklı yöntem/teknik kullanılmalıdır(Göksu, 2020). Tarihi konularda kişiler ve mekanın önemli olduğu bilinir , bu konuların öğretiminde çocuk dergilerindeki ilgi çekici anekdotlardan ve görsellerden faydalanıp öğrencilerin öğrenmelerine katkı sağlanabilir.

Öğrencilerin okul dışı zamanda da çocuk dergilerinden faydalanması sağlandığında bilimsel metinler, etkinlikler sayesinde sorgulayan, bilgiyi yapılandıran yönleri güçlenmiş olur. Aylık çıkan bu dergiler dini ve milli bayramlar, mevsim başlangıçları gibi temaları çoğu zaman kapağında kullanır ve bu sayede çocuklarda merak uyandırır değer aktarımında ve sosyal bilgiler eğitiminde etkili bir kaynak olabilir. Bu sayede derse ilgi ve merakları arttırılabilir.

Geniş alan tasarımlı bir ders olarak sosyal bilgiler öğretiminde de farklı yöntemlerden yararlanmak bu dersi daha anlaşılır kılar. Ders kitaplarının dolduramadığı bir boşluğu çok yönlülüğü ve dinamikliğiyle çocuk dergileri doldurmaktadır. Çocuk dergileri, çocuklarda

öğrenme ve öğrendiğini hayata geçirme isteğini canlı tutmakta, onların hayatlarını düzene koyma, bir grubun üyesi olma, kendi eserlerini vücuda getirerek tüketicilikten üretici konuma geçme gibi olumlu kazanımlar elde etmelerini sağlamaktadır. Bu kazanımlar sadece nitelikli çocuk dergileriyle mümkün olabilmektedir (Demiryürek, 2012). Çocuk dergileri, çocukların gelişimlerini desteklemek amacıyla yaşları ve gelişimleri doğrultusunda ilgi ve ihtiyaçlarına yönelik bilgilerin, eğlenmelerini amaçlayan bulmacaların, edebi zevklerini geliştirecek metinlerin yer aldığı süreli yayınlardır (Yıldız&Karaca, 2020). Her ay düzenlenen yeni ve zengin içerikleri ile bilimsel çocuk dergileri birbirinden daha farklı öğrenme şekilleri olan öğrenciler için de öğrenmeyi çeşitlendirebilir ve kolaylaştırabilir. Güncel çocuk dergileri konuları, içeriğin işlenişi ile sosyal bilgiler dersinin konuları benzerlik göstermektedir. Tarih, coğrafya, vatandaşlık ve insan hakları, hukuk, sosyoloji, psikoloji, arkeoloji ve ekonomi gibi konular çocuk dergilerinde de işlenmektedir, bununla birlikte konuların hikayeleştirerek, etkinliklerle, görseller ile sosyal bilgiler kapsamında verilen değer ve becerileri de içererek işlendiği görülmektedir.

Günümüzde eğitimde farklılıklara vurgu yapılmakta farklılığın bir çeşitlilik, zenginlik olduğu bilinmektedir. Çoklu Zekâ Kuramı, kapsayıcı eğitimin temel taşlarından biri olarak kabul edilmekte ve farklılıkları zenginlik olarak görmeyi teşvik etmektedir (Gardner, 1999). Her öğrencinin aynı yöntemle öğrendiği sınıflar bu anlayışa uygun değildir. Bu yüzden eğitimde çoklu zeka yaklaşımını destekleyen uygulamalardan faydalanılır ve farklı zeka alanı olan öğrenciler için zenginleştirilmiş eğitim ortamları hazırlanır, çocuk dergileri farklı zeka alanlarına hitap eden, her ay güncellenen etkinlik ve içerikleri ile bu konuda öğrenme ortamında fayda sağlayabilir. Bunun yanı sıra ezberci eğitimden uzak bilgiyi çocuğun yorumladığı, oluşturduğu yapılandırmacı model günümüzde çok daha önemli bir öğretim anlayışı olmuştur. Bilişsel yapılandırmacılık, öğrencinin anlam inşa etme sürecinde aktif bir rol oynamasını gerektirir ve öğretmenlerin bu süreci yönlendirmeleri, sorular sorarak ve rehberlik ederek öğrencilerin bilişsel yapılarının gelişmesine yardımcı olmalarını sağlar (Schunk, 2012). Yapılandırmacı yaklaşımda öğretmenlerin görevi bilgiyi hazır sunmak değildir, çocuğun kendi bilgisini, öğrenme yollarını, yapılandırmasına, oluşturmaya, yorumlamasına ve geliştirmesine rehberlik etmektir.

Öğrenmeyi öğrenme sürecinde, farklı metinler, merak uyandıran öyküler, ilgi çekici görseller ve çeşitli etkinlikleri ile bir çocuk için çocuk dergileri yol gösterici bir kaynak olabilir. Alanyazın incelendiğinde Meraklı Minik dergisinin farklı derslerde değerler, beceriler ya da fen bilgisi açısından incelendiği görülmektedir. Bu açıdan çalışmanın alandaki önemli bir boşluğu dolduracağı düşünülmektedir. Bu tez çalışmasında güncel çocuk dergilerinden

TÜBİTAK Meraklı Minik Dergisinin sosyal bilgiler öğrenme alanları, değerler ,kök değerler ve yetkinlikler ile Sosyal Bilgiler Dersi 4. ve 5. Sınıf Öğretim Programı ile benzerlikleri, incelenecektir.

1.2. Problem Cümlesi

Bu tez çalışması “TÜBİTAK tarafından yayımlanan Meraklı Minik Çocuk dergisi Sosyal Bilgiler eğitiminde nasıl kullanılabilir, değer eğitiminde kullanılabilir mi,4 ve 5. sınıf Sosyal Bilgiler öğretim programı ile ilişkilendirilebilir mi?” problemini ele almaktadır.

1.3. Alt Problemler

1. Meraklı Minik Dergisi sosyal bilgiler öğretiminde kullanılabilir mi?
 - a) Sosyal Bilgiler öğretiminde güncel bilim çocuk dergilerinden biri olan Meraklı Minik Dergisi kullanılabilir mi?
 - b) Ulaşılması kolay, güncel, bilimsel bir çocuk dergisi olarak Meraklı Minik sosyal bilgiler eğitiminde kullanılabilir mi?
2. Meraklı Minik Dergisi ile Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı (4. ve 5. sınıf) arasında konular ve öğrenme alanları bakımından ne gibi benzerlikler bulunmaktadır?
 - a) Sosyal bilgiler dersi öğrenme alanları ile Meraklı Minik Dergisi arasında ne gibi benzerlikler var?
 - b)4. sınıf Sosyal Bilgiler Öğretim Programı ve Meraklı Minik Dergisi arasında konular bakımından nasıl bir benzerlik bulunuyor?
 - c)4. sınıf Sosyal Bilgiler Öğretim Programı ve Meraklı Minik Dergisi arasında bir benzerlik var mı?
3. Meraklı Minik Dergisi 4. ve 5. sınıf öğrenme alanları ve kazanımlar açısından kullanılabilir mi?
 - a) Meraklı Minik Dergisi 4. sınıf öğrenme alanları ve kazanımlar açısından kullanılabilir mi?
 - b) Meraklı Minik Dergisi 5. sınıf öğrenme alanları ve kazanımlar açısından kullanılabilir mi?
4. Meraklı Minik Dergisi sosyal bilgiler dersinde değer eğitimi açısından

kullanılabilir mi?

a) Meraklı Minik Dergisi sosyal bilgiler dersi ile kazanılması hedeflenen değerleri aktarabilmek için kullanılabilir mi?

b) Meraklı Minik Dergisi içeriği ile kök değerler arasında benzerlik var mı?

5. Meraklı Minik Dergisi kültürel aktarım açısından (kültürümüz, gelenek ve görenekler) kullanılabilir mi?

a) Kültürümüzü öğretme, gelenek ve göreneklerimizi aktarma konusunda Meraklı Minik Dergisi kullanılabilir mi?

6. Meraklı Minik Dergisi farklı öğrenen öğrencilere hitap eden, çoklu zekâ kuramına uygun etkinlikler ve içerikler sunuyor mu?

a) Farklı öğrenen öğrenciler için zekânın farklı alanlarına hitap eden bir içeriğe sahip mi ve ders etkinliklerinde Meraklı Minik Dergisinden yararlanılabilir mi?

7. Meraklı Minik Dergisi öğretim ilkeleri, düşünme becerileri ve yetkinlikler açısından uygun bir kaynak mıdır?

a) Meraklı Minik Dergisi öğretim ilkeleri açısından uygun mu?

b) Meraklı Minik Dergisi düşünme becerileri için uygun mu?

c) Meraklı Minik Dergisi içeriği yetkinlikler açısından uygun mu?

1.4. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Hedef kitlesi öğrenciler olan çocuk dergileri okulu destekleyen eğitici bir materyal niteliğindedir (Balcı, 2003, s.346).

Çocuklara yönelik yayınların genel olarak nasıl olması, ne gibi özellikler taşıması gerektiği, bu tür yayınlarda çocukların zihinsel ve psikolojik gelişmelerine katkı sağlayacak olumlu örnekler oluşması açısından büyük önem taşımaktadır (Yiğitbaşı, 2014).

Bu tez çalışması güncel bir çocuk dergisi olarak Meraklı Minik dergisinin sosyal bilgiler eğitiminde nasıl etkili bir şekilde kullanılabileceğini göstermeyi hedeflemektedir. Konunun belirlenmesinde Meraklı Minik dergisinin ulaşılabilir olmasının yanı sıra güncel özelliğinin bulunması da önemli bir etken olmuştur. 2007 yılından beri yayımlanmakta olan Meraklı Minik, her ayın 1'inde çıkan 32 sayfalık bir dergidir (Meraklı Minik Tübitak,n.d.). Halen yayın hayatına devam eden bir çocuk dergisi olarak Meraklı Minik güncel yönü ile dikkat çekmektedir. Örneğin ekim sayısında 29 Ekim cumhuriyet bayramı ele alınır, ya da eylül ayı sayısında hasat dönemi ile ilgili bir tema işlenebilir. Bu şekilde içeriği sürekli farklı,

güncel, dinamik ,çocuğun çevre ve zaman algısını da destekleyici temalar etrafında, bazı aylar tema bilimsel teknolojik gelişmeler üzerine kurulu olabilirken (Teknofest , uzay teması gibi), bazı aylarda tema sosyolojik , kültürel ya da sağlık temelli , olabilir.

Derginin her sayısında ayrı bir tema ele alınmaktadır. Derginin sayfalarında çocukların keşif, araştırma ve merak duygularını harekete geçirecek, öğrenme gereksinimlerini karşılayacak fotoğraflı ve çizimli yazılara, etkinlik önerilerine ve oyunlara yer verilmektedir .Her sayıda derginin içinden oyun kartları, masaüstü oyunu, maket, maske, poster ve çıkartmalar gibi ekler çıkmaktadır(Meraklı Minik Tübitak,n.d.).

Bu şekilde her ay değişen temalarla çocukların merak duygusu canlı tutulmaktadır ayrıca çocuğun örtük öğrenmesine de olanak sağladığı düşünülmektedir. Dergide yer alan “Çok Merak Ediyorum” adlı bölümde çocuklara merak ettikleri soruları sormaları için bir alan ayrılmıştır, her ay bir ve ya bir kaç soru seçilir ve uzmanlarca çocuğun anlayabileceği bir dille yanıtlanır. Dergide yer alan “Küçük Eller İşbaşında” adlı kısımda çocuklara gelecek yeni sayının teması ile ilgili görevler de verilmektedir ,ayrıca çocukların o ayki tema ile ilgili yapmış oldukları çalışmalar, materyaller , geziler, etkinlikler derginin bu kısmında fotoğraflanmış olarak yer alır.Derginin içeriği, bir yetişkinin desteği ve yönlendirmeleriyle okunacağı düşünülmektedir hazırlanmaktadır (Meraklı Minik Tübitak,n.d.).

Bazı etkinliklerde çocuğun bir yetişkin ile çalışması istenmektedir örneğin müze temasını işleyen sayıda müze maketi verilmiştir ve bu maketi anne babası ya da aile büyükleri ile birlikte çalışması istenmiştir, burada belirtmelidir ki çocuğunun ailesinin ya da kendinden büyüklerinin desteğiyle birlikte etkinlikleri çalışması Vygotsky’nin yapı iskelesi olarak adlandırdığı terime örnek niteliğindedir. Vygotsky’nin çevre vurgusunun en belirgin şekilde görüldüğü kavramlarından biridir. Yalnız başına öğreneceklerinin sayısı sınırlı olan bireyin çevre desteği ve yardımı ile gerçekleştirdiği öğrenme süreci yapı iskelesi kavramı ile anlam kazanır (Yıldırım, 2016). Öğrenme sürecinde yakınsak gelişim alanı ile çocuk daha kalıcı ve zengin bir öğrenme deneyimi yaşamaktadır, ailesi ile birlikte müze maketini tamamlayan çocuğun hem el göz koordinasyonunu, hem üç boyutlu düşünme becerisi desteklenmiştir. “Yakınsal gelişim alanı kavramı “bireyin çevreden öğrendikleridir” şeklinde tanımlanabilir. Bu kavram bireyin bilişsel gelişiminde öğrenme malzemelerinin toplandığı bölgeyi de işaret eden bir kavram olarak belirlemekteydi. Bununla paralel olarak ortaya konan işbirlikli öğrenme kavramı bireyin yakın çevresi ile birlikte gerçekleştirdiği öğrenme biçimidir denilebilir. Bu anlamda yakınsak gelişim alanı kavramının tamamlayıcısı olarak da nitelendirebileceğimiz işbirlikli öğrenme elde edilen bilgi malzemesinin öğrenme şeklidir denilebilir.

Başka deyişle birey, yakınsak gelişim alanındaki malzemeleri işbirlikli öğrenme yoluyla edinmektedir” (Yıldırım, 2016, s.7-8).O an müzeye gitme imkanı olmayan bir çocuk ya da hiç müzede bulunmamış bir çocuk için bu küçük müze maketi öğrenmeyi somutlaştırır, duyu organlarını da öğrenme sürecine dahil eder böylece kalıcı izli öğrenmeler oluşur. Öğrenme sürecine dahil edilen aile ile çocuk sosyal etkileşim içinde olur böylece öğrenme daha eğlenceli bir etkinlik haline gelebilir. Tüm bunların yanı sıra eğitim etkinlikleri sürecinde çocuk ailesi ile paylaşım yapmış ve kaliteli zaman geçirmiş olur.

Eğitimcilerin de söylemiş olduğu gibi öğrenme materyalleri tek düze olduğunda sadece bir görsele iliştilirilmiş yazılar gibi, öğrencilerin dikkat süresi azalır, ilgilerini daha kolay kaybedebilirler, kalıcı öğrenmeler sağlamaları zorlaşabilir. Bir çocuk dergisi olarak içeriğin düzenlenmesinde Meraklı Minik dergisinin öğrenme ilkelerine uygun olduğu söylenebilir ayrıca verilen farklı etkinlikler ve ek olarak verilen materyaller ile çocukların farklı zeka alanlarını da geliştirmeye fayda sağladığı düşünülebilir.

Hovvard Gardner "Frames of Mind" adlı eserini ortaya çıkarırken, çocuklar ve beyin tahribatına uğramış yetişkinler üzerinde yaptığı çalışmalar sırasında kafasında oluşan bazı soruları cevaplamak üzere yola çıkar. Her insanın farklı yeteneklere sahip olduğu herkes tarafından bilindiğinden, yazar teorisinde daha çarpıcı ve dikkat çekici bir terim olan zeka'yı kullanır ve bilinçli olarak birbirinden bağımsız olan; Müzik Zekasından, Kendini Tanıma ve Anlama Zekasına kadar uzanan bilinmeyen sayıda zekayı vurgulamak için Çoklu Zeka kavramını ortaya atar (Altan,1999). Çoklu zeka modelinde her bireyde farklı zeka alanlarının olduğu bazı bireylerde kimi zeka alanının daha gelişmiş olduğu söylenir, bu durumda farklı öğrenme materyalleri ile tanışmanın önemli olduğu bilinir, böylece kişi zengin öğrenme deneyimleri ile kendi zeka alanını geliştirme şansı yakalar.

Bazen anne babalar çocuklarının nasıl daha verimli öğrenme sağlayacağını bilmediğinden şikayet eder, bazı çocuklar doğada , bazıları yaşlılarıyla bir grup olarak, kimi çocuk müzik eşliğinde, kimileri ise hareket ederek daha kolay öğrenebilir. Burada önemli olan çocuğa bu imkanları sağlamaktır. Örneğin derginin kuş temasını işlediği bir sayıda kuşlarla ilgili verdiği bilgilere ek dergiye bir kare kod eklenmiştir ve oradan çocuğun kuş seslerini dinlemesi istenmiştir. Müzik zekasını geliştirmeye yönelik ufak ancak etkili bir etkinlik olarak düşünülebilir. Yine bazı sayılarda tüm çocuklarca bilinildiği tahmin edilen bir çocuk şarkısının melodilerini kullanmaları istenerek temaya uygun farklı bir söz grubu verilir ve bu söz grubunu o melodiye uydurarak yeni bir şarkı oluşturmaları istenir. Bu etkinlikte ise hem müzik zekasını geliştirmeye yönelik olduğu hem de düşünme becerilerinden yaratıcı düşünmeyi desteklediği söylenebilir. Derginin her sayısında bulunan “Şimdi Hareket Zamanı” adlı

bölümde ise yine temaya uygun olarak bir içerik sunulur ve çocuklar için bir hareket yönergesi verilerek hareket etmeleri istenir bu kimi zaman ritmik hareketler, kimi zaman hayvanları taklit eden hareketler bazen de spor veya dans hareketleri olarak verilir böylece kinestetik zeka alanına sahip bir çocuk için öğrenme zenginleştirilmiş olur.

Doğacı zeka ile ilgili içeriklere örnek vermek gerekirse, “*Dünya Hepimizin*” adlı Kasım 2022 tarihli sayısında dergiye ek olarak verilen “*Doğada Sonbahar Keşifleri*” başlıklı , posterde “*Sonbaharda doğada bir çok değişiklik olur.Parklar ve bahçeler ağaçların renk değiştirerek dökülen yapraklarıyla doludur.Yağmur daha çok yağar. Bir çok hayvan kış için hazırlık yapar. Hava biraz daha erken kararmaya başlar.Pazarda ayva,nar,elma gibi meyveler çıkar.Sen de bunlardan bazılarını çevrende gözlemlediysen sonbahar gelmiş demektir. O zaman haydi doğada keşif yapmaya!*”(Meraklı Minik, 2022).Kasım ayı tarihli giriş yazısıyla çocuklardan doğada zaman geçirmeleri istenmiş, doğadan topladıkları materyaller ile yapabilecekleri farklı etkinlikler illustrasyonlar ile gösterilmiştir.Örneğin bir ağaca sarıl, açık havada kitap oku,kuşları gözlemler,güneşin batışını izle,doğada renk avına çık,yaprak tohum ve dal parçalarıyla resim oluştur, açık havada dolaşırken yanında bir keşif çantası hazırla,bir su kenarında keşif yap, evde bir doğa köşesi hazırla(Meraklı Minik,2022,ek). Böylece doğacı zeka alanına hitap eden bir etkinlik planlanmıştır, bu zeka alanı daha yüksek olan çocuklar için zengin bir öğrenme etkinliği hazırlanmıştır. Farklı zeka alanı daha yüksek olan çocuklar içinde bu öğrenme etkinliğinin içine görevler eklenmiştir. Böylece çocuklar tarafından yaparak yaşayarak kalıcı öğrenmeler oluşturulabilir.

Howard Garder'in (1983) Çoklu Zekâ Kuramı ile öğrencilerin öğrenme ve anlama stillerinin, sınıf içi öğretim sürecindeki zekâ özellikleri ile uyuşmadığı açık olarak anlaşılabılır. Öğrenciler, matematik/mantık ve sözel zekâ özellikleri gelişmiş öğretmenler tarafından eğitilmektedirler. Eğer öğrencinin zekâ özelliği, bu özelliklerin biri yada diğeri ile aynı doğrultuda ise verilen dersin anlaşılma olasılığı yüksek olacaktır (Başaran, 2004).

Bu çalışma elde edilen bulgular ışığında, güncel ve basım hayatına devam eden bir çocuk dergisi olarak Meraklı Minik sosyal bilgiler eğitiminde başarılı bir materyal olarak kullanılabilir mi, öğretim ilkeleri ile uyumlu mu , yetkinlik ve değerlerin kazandırılması sürecinde dahil edilebilir mi , 4. ve 5. sınıf öğretim programı öğrenme alanı ve kazanımlar ile ilişkili mi , tüm bunları ortaya koymayı hedeflemektedir.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışma;

- Tüm çocuk dergileri arasından Tübitak Meraklı Minik Çocuk dergisiyle
- Meraklı Minik dergisi 2020-2024 yılları arasındaki 38 farklı sayısı
- Talim Terbiye 2023 yılı öğretim programında yer alan yetkinlikler , değerler ve kök değerler ile
- Talim Terbiye 2023 yılı öğretim programı 4. sınıf sosyal bilgiler dersi öğrenme alanları ve kazanımları ile
- Talim Terbiye 2023 yılı öğretim programı 5. sınıf sosyal bilgiler dersi öğrenme alanları ve kazanımları ile
- Döküman incelemesi sürecinde çalışılan veriler ile sınırlı bulunmaktadır.

1.6. Tanımlar

Çocuk dergisi: çocukların yaş ve gelişim özelliklerine uygun olarak hazırlanan , eğitici ve eğlendirici özellikler sunan, genellikle hikaye, çizgi roman, etkinlik, bilimsel bilgiler ve kültürel öğeler içeren süreli yayınlardır (Ünal &Sever, 2013).

Beceri; Bir çalışma veya öğrenme alanında edinilen mantıksal, sezgisel ve yaratıcı düşünme ile el becerisi, yöntem, materyal, araç ve gereçleri kullanabilmeyi gerektiren “bilgiyi kullanma” ve “problem çözme”dir (Mesleki Yeterlilik Kurumu, 2020).

Değer; bireylerin veya toplumların bir olgu, nesne ya da davranış hakkında sahip olduğu, belirli bir düzen içinde şekillenen ve yönlendirici nitelik taşıyan yargılar bütünü olarak tanımlanmaktadır (Rokeach,1973).

Kök değer; Öğretim programlarında yer alan “kök değerler” şunlardır: adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik. Bu değerler, öğrenme öğretme sürecinde hem kendi başlarına, hem ilişkili olduğu alt değerlerle ve hem de öteki kök değerlerle birlikte ele alınarak hayat bulacaktır(Talim Terbiye,2023).

Öğrenme alanı; Öğrenme alanı , birbiri ile ilişkili bilgi, beceri ve değerlerin bir bütün olarak görülebildiği, öğrenmeyi organize eden disiplinler arası bir yapıdır (Talim Terbiye, 2023). Kazanım;Öğrenme süreci içerisinde, planlanmış ve düzenlenmiş yaşantılar yoluyla öğrencinin kazanması beklenen bilgi, beceri, tutum ve değerlerdir (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2023).Yetkinlik; TYÇ kapsamında "yetkinlik"; bilgi ve becerilerin bir çalışma veya öğrenme ortamında sorumluluk alarak ve/veya özerk çalışma göstererek kullanılması,

öğrenme gereksinimlerinin belirlenmesi ve karşılanması, toplumsal ve etik meselelerin ve sorumlulukların dikkate alınması olarak tanımlanmıştır (Mesleki Yeterlilik Kurumu, 2020).

BÖLÜM II

ARAŞTIRMANIN KURAMSAL ÇERÇEVESİ VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1 Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi

Çalışmanın bu kısmında, kuramsal çerçeve ile ilgili araştırmalar ve araştırma konusu ile ilgili yapılan çalışmalara yer verilmiştir.

2.1.1. Çocuk Dergiciliği ve Türkiye’de Çocuk Dergiciliği inceleme

Çalışmanın bu kısmında çocuk dergiciliği ve ülkemizde çocuk dergiciliğinin gelişimi yer almaktadır. Çocuk edebiyatı, edebiyatın taşıdığı hemen her niteliği taşımakla birlikte eğitici yönüyle de öne çıkan bir sanat dalıdır. Amacı doğrudan doğruya eğitmek olmasa da çocuğun dil becerisini, hayal gücünü ve yaratıcı düşünme yeteneğini geliştirmek, çocuk edebiyatının amaçları arasındadır(Şimşek,2014).

1722 yılında Leipzig’de yayınlanan "Leipziger Wochenblatt für Kinder " çocuk dergiciliğinin ilk örneği olarak kabul edilir. Bu ilk derginin içeriğini hikâyeler, fabllar, tabiat bilgisi konuları, mektuplar ve birtakım temsiller oluşturmaktaydı (Şimşek, 2001, s.2).

Çocukların eğitim, bilim, bilgi ve görgülerini, genel kültürlerini geliştiren, kimi toplumsal olaylarla çevre sorunlarını ele alan, çocuklara bilinç aşılayan süreli yayınlara çocuk gazete ve dergileri denir. Çocuk gazete ve dergilerinin çocuk eğitimi ve Türkçe öğretimi açısından önemi çok büyüktür. Bu önem şöyle sıralanabilir;

- Çocukta çeşitli olayları izleme ve değerlendirme alışkanlığı kazandırır.
- Derslerde işlenen konularla güncel olaylar arasında bağlantı kurar.
- Sosyal yaşamla okul arasındaki köprüyü kurmaya çalışır.
- Sosyal yaşam ve sanat konularındaki gelişmeleri yakından tanık olur.(Tuncer&Yardımcı, 2000, s.49).

"Postman'a (1995, s.33) göre, çocukluğun ya da çocukluk fikrinin ortaya çıkışı, Gutenberg'in matbaayı bulması ve öğretmen kesiminin oluşumuyla yakından ilişkilidir." Matbaa ile eserler çoğaltılıp birçok yere ulaştırılmıştır (Yıldız & Karaca, 2020).

“Dünyada 17. Yüzyıldan itibaren görülmeye başlanan çocuk edebiyatı ve çocuk dergiciliğine ilişkin yayınların Osmanlı Devleti zamanında ülkemize ulaşması 19. Yüzyılın ortalarını bulmuştur. 1869 tarihli Mümeyyiz dergisi ile başlayan çocuk dergiciliğinin tarihçesine bakıldığında, Cumhuriyet öncesi, Cumhuriyet’in ilanından Harf Devrimi’ne kadar

olan eski harfli dönem ve Harf Devriminden sonra olmak üzere üç farklı dönemden oluştuğunu söylemek mümkündür.” (Kuyucu & Kırık, 2019, s.13).

Tarihi gelişimine baktığımızda çocuk dergiciliği, maatbanın yaygınlaşmasıyla hız kazandığı söylenebilir.

“Osmanlı Devleti’nde 1839’da ilan edilen Tanzimat Fermanı ile birlikte Batılılaşma hareketleri hız kazanmıştır. Yaşanan bu toplumsal dönüşüm çocukları da etkilemiştir. Batılılaşma çabaları ile birlikte eğitim alanında da yeniden yapılandırmaya gidilmiş, çocukların eğitimi için batıda olduğu gibi süreli yayınlardan faydalanılmaya başlanmıştır. Osmanlı döneminde çocuklara yönelik olarak basılan ilk yayın 1869 tarihli Mümeyyiz’dir. 1896 tarihli Çocuklara Mahsus Gazete iseen uzun süreli yayınlanan (12 yıl) ve en çok sayıya sahip olan(626 sayı) gazete olmuştur.”(Kuyucu & Kırık, 2019, s.20). “Türkiye’de ilk çocuk dergisinin yayımlanması, süreli yayınların halk nezdinde yaygınlaşmasından sonra olmuştur. Aynı adla günlük siyasi bir gazete çıkaran Sıtkı Bey, çocukların yetişkinler için çıkarılan gazetelerden istifade edemedikleri teziyle onlar için bir gazete çıkarmaya başlar. Mümeyyiz adlı bu yayın “çocuklar için gazete” ibaresi ile yayımlanır. 1869 yılında yayın hayatına başlayan bu süreli yayın, kırk dokuz sayı boyunca aralıksız devam etmiştir. Muhtaç çocuklar yararına bir de özel sayı basan dergi, toplamda elli sayılık bir ömre sahip olmuştur.” (Kıymaz & Nurlu, 2016, s.1530).

Mümeyyiz’de eğitici ve ahlaki yazıların, nasihatlerin yanı sıra hikâyelere, fabl ve masallara, ansiklopedik bilgi içeren metinlere, okullardan haberlere, okuyucu mektuplarına, bilmecelelere, öğretici metinlere, latife başlıklı fıkralara, yurt içinden ve dışından özellikle eğitimle ve çocuklarla, Prusya – Fransa savaşıyla ilgili haberlere, ilanlara ve reklamlara, ayrıca okuyuculardan gelen yazılara da yer verilmiştir. Dergide özellikle eğitimin önemi üzerinde durulmuş, başarılı öğren ilerin adları yayımlanmıştır. Çocuk terbiyesinin amaçlandığı hikâyelerin bir kısmı derginin yazarlarına, bir kısmı okurlara aittir. Bunlar “hikâye” veya “kıssa” başlığını taşımaktadır. Dergide yer alan fabllardan bir kısmı da çeviridir.” (Küçük, 2010, s.223). “Çocuk dergiciliğinin doğuşu Tanzimatla birlikte hız kazanan sosyal değişimin bir devamıdır. Çünkü iletişim araçları ve edebiyat yoluyla sosyal değişmeye aracılık eden elit kitle, değişimin sağlıklı biçimde sürmesi ve kalıcı olabilmesi için toplumun en dinamik kesimi olan genç kuşaklara yönelme ihtiyacı duymuşlardır. Çünkü genç jenerasyon değişime en açık kitle olarak görülmüştür. Bu düşünce, çocuklara daha iyi ulaşma yollarının arayışına götürmüştür.

Başlangıçta çeşitli edebiyat eserleri yayınlanmış, basında da çocuklara yönelik sınırlı yazılar yayınlanmıştır. Ancak doğrudan çocuklara yönelik ürünlerin ortaya çıkması XIX. yüzyılın ikinci yarısında mümkün olabilmektedir. İlk çocuk dergileri günlük gazete ekleri olarak neşredilmiştir. Ancak Tanzimat dönemi çocuk dergileri uzun ömürlü olamamıştır. Bu dönem çocuk dergileri zorluklar içerisinde var olmaya çalışmışlardır. Tanzimat dönemi çocuk dergilerinden en uzun ömürlüsü ilk çocuk dergisi unvanına da sahip olan Mümeyyiz (26) dergisidir. 1869 yılında Sıtkı Efendi adlı yayıncının, aynı adlı günlük gazetenin çocuklar için haftada bir neşrettiği Mümeyyiz'in her sayısı ayrı bir renkte çıkarılmıştır. Çocuk eğitimi üzerinde yoğunlaşan, eğitim ve öğretim yazılarını içeren ve sekiz sayfa olarak basılan bu özel sayı (Mümeyyiz), Türk basın tarihinde ilk çocuk ve eğitim dergisi olarak değerlendirilebilir.”(Şimşek, 2001, s.5).

Tablo 1: *Cumhuriyet Öncesi Çocuk Dergileri*

Çıkış Yılı	Dergi Adı	Yayınlanan sayı adeti	Kapanış Yılı	Çıkış Yılı	Dergi Adı	Yayınlanan sayı adeti	Kapanış Yılı
1869	Mümeyyiz	49	1870	1913	Çocuk Dünyası	94	1918
1873	Hazine-i Etfal	1	1873	1913	Ciddi Karagöz	3	1913
1875	Sadakat	6	1875	1913	Çocuk Yurdu	7	1913
1875	Etfal	16	1875	1913	Mektehli	19	1913
1875	Ayine	41	1876	1913	Talebe Defteri	68	1918
1880	Tercüman-ı Hakikat	26	1880	1913	Çocuk Duygusu	61	1914
1880	Aile	3	1880	1913	Türk Yavrusu	2	1913
1880	Bahçe	40	1881	1913	Çocuklar Alemi	10	1913
1881	Mecmua-i Nevresidegan	4	1881	1913	Kırlangıç	3	1913
1881	Çocuklara Arkadaş	12	1881	1914	Çocuk Bahçesi	21	1914
1881	Çocuklara Kıraat	18	1882	1914	Çocuk Dostu	13	1914
1882	Vasita-i Terakki	4	1882	1914	Mini Mini	7	1914
1886	Etfal	23	1886	1918	Küçükler Gazetesi	8	1918
1887	Numune-i Terakki	9	1888	1918	Hür Çocuk	3	1918
1887	Dehistan-ı Hıred	1	1887	1919	Haftalık Çocuk Gazetesi	8	1919
1887	Çocuklara Talim	9	1888	1919	Lane	3	1920
1896	Çocuklara Mahsus Gazete	626	1908	1920	Hacıyatmaz	1	1920
1897	Çocuklara Rehber	166	1901	1922	Bizim Mecmua	74	1927
1905	Çocuk Bahçesi	43	1905	1923	Yeni Yol	113	1926
1909	Musavver Küçük Osmanlı	3	1909	1923	Musavver Çocuk Postası	18	1923
1910	Mekteplilere Arkadaş	14	1910	1923	Çıtı Pıtı	4	1923

Kaynak (Balcı, 2003, akt. Kuyucu & Kırık, 2019, s.21).

Tablo 2: Harf Devrimi Sonrası Çocuk Dergileri

Dergi Adı	Yayınlanma Tarihi
Ateş	1930
Çocuk Sesi	1928
Afacan	1934
Yavrutürk	1936
Gelincik	1936
Çocuk Gazetesi	1938
Bin bir Roman	1939
Çocuk Romanları	1941
Çocuk Gözü	1945
Şen Çocuk	1945
Doğan Kardeş	1945
Karınca	1952
Çocuk Haftası Yıllığı	1959

Kaynak (Çıkla, 2005 akt.Kuyucu & Kırık, 2019, s.22).

“Cumhuriyet’in ilanından önce yayınlanan çocuk dergilerinde genel itibariyle değerler eğitimi, edep ve ahlaki eğitim, dönemin baskın yabancı dili olan Fransızca’nın öğretilmesine yönelik yayınlar yer almaktadır. Balkan Savaşları’nın yaşandığı 1912-1913 yıllarından itibaren ise çocuk dergilerinde eğitim amaçlı yayınların yanında vatan ve millet sevgisine yönelik içeriklere yer verilmeye başlanmıştır. Cumhuriyet’in ilanından sonra ise daha çok oluşturulmaya çalışılan ulus bilinci, Atatürk sevgisi gibi konular ön plana çıkarılmaya başlanmıştır. Türkiye’de seksenli yıllarda çocuk dergisi dendiğinde ilk akla gelen dergiler Milliyet Çocuk ve Türkiye Çocuk dergileri olmuştur. Milliyet ve Türkiye gazetelerinin yayımlandığı bu dergiler bir döneme damgasını vurmuş çocuk dergileri olmuştur.” (Kuyucu & Kırık, 2019, s.35).

“Cumhuriyet’in ilanı ve Harf Devrimi’nden sonra çocuk dergileri, daha nitelikli olarak okuyucu karşısına çıkmışlardır. Bu dönemde *Çocuk Sesi* ve *Yavrutürk* dergileri önemlidir. 1950’li yıllara yaklaşıldıkça *Doğan Kardeş*, *Çocuk Haftası*, *Şen Çocuk* gibi dergiler yayımlanmaya başlamışlardır. 1970’li yılların sonunda *Diyanet Çocuk Dergisi* yayımlanmaya başlamıştır. 1981’de ise *Can Kardeş* ve *Türkiye Çocuk* adlı dergiler görülür. Türk Çocuk Edebiyatı’nın yayımlanmaya devam eden en uzun soluklu çocuk dergilerinden biri olan *Türkiye Çocuk* dergisi, başlangıçta *Türkiye* gazetesinde bir çocuk sayfası olarak ortaya

çıkıştır. 1981 yılında ilk sayısı yayımlanan dergi, ilk iki sayısında yayın politikası ve ortaya çıkış amacı ile ilgili aydınlatıcı bilgiler vermektedir”(Kıymaz & Nurlu, 2016, s.1530-1531).

“Cumhuriyet’in ilanı ile Tanzimat döneminde başlayan Batılılaşma çabaları daha sistemli ve devlet eliyle hayata geçirilmiştir. Bu dönem Türk toplumu açısından köklü değişikliklerin yaşandığı zaman dilimleridir. Yeni bir ulus inşa etme amacıyla olan Cumhuriyet kadroları, bu amaçlarına ulaşabilmek için yeni kuşağın önemine inanarak onların Cumhuriyet’in temel değerlerini edinerek yetişmelerine büyük önem vermişlerdir. *Çocuk Sesi* dergisi bu açıdan iyi bir örnek oluşturmaktadır. Bu dergide özellikle Harf Devrimi üzerinde durulmuş ve çocuk okurlar öztürkçe kelimeleri kullanmaları konusunda teşvik edilmişlerdir. Cumhuriyet’in ileriki yıllarında ortaya çıkan çocuk dergilerine bakıldığında, masal, hikâye, şiir gibi türlerin yanında Cumhuriyet Bayramı gibi günlerin önemini benimsetmeye çalışan ve çocuk okurlara vatanın hangi sıkıntılar sonucu kurtarıldığını anlatan bilgi verici metinlere de rastlanılmaktadır. Aralıksız 330 sayı boyunca yayımlanan *Yavrutürk* (1936-1942) dergisinde anılan türde metinlere sıklıkla rastlanılmaktadır. Günümüzde pek çok tematik dergi ekonomik anlamda zor günler yaşarken, çocuk dergileri hem tiraj hem de çeşitlilik açısından oldukça iyi bir konumda olduğunu söyleyebiliriz. Magazin ve moda dergilerinden sonra en çok talep alan çocuk dergileri, müzik - spor ve diğer tematik dergi pazarının üstündedir “(Kuyucu & Kırık, 2019, s.32).

Can Kardeş, 1981’de Niyazi Birinci’nin yönetiminde yayın hayatına atılır ve *Yeni Can Kardeş* adıyla yayın hayatını sürdürür. *Tercüman Çocuk*, *Milliyet Kardeş*, *Türkiye Çocuk*, gazeteler tarafından yayımlanan dergi örnekleridir. *Mavi Kuş*, *Kırmızı Bisiklet*, *Kervan*, *Bando*, *Diyanet Çocuk*, *Bizim Bahçe*, *Birdirbir* dergileri de adı anılması gereken diğer süreli yayınlardan birkaçıdır. Ekim 2001’de Yalvaç Ural’ın yönetiminde yaklaşık on yıl boyunca her hafta çocuk okurlarla buluşan *Miço* dergisi yüksek satış rakamlarına ulaşmıştır. Fatih Erdoğan’ın 1990 yılından Ocak 2007’ye kadar aralıklarla çıkardığı “çocuklar için edebiyat dergisi” alt başlığıyla yayın yapan *Kırmızı Fare*, H. Salih Zengin’in Nisan 1996 yılından 1997 yılının Ekim ayına kadar 19 sayı yayımlanan *Mavikuş*, Tudem Yayınlarının 2009’dan bu yana aylık olarak yayımlanan *İyi Kitap*, 2013 yılının Ekim ayından itibaren 2 ayda bir “Her yaştan çocuklar için” sloganıyla Konya’da yayımlanmaya başlayan *Beyazbulut*, Kasım 2001’de çıkan *Ebe Sobe* ve Mayıs 2002’de yayın dünyasına adım atan *Gonca* nitelikli dergilerdendir. 2002-2003 yıllarında 12 sayı çıkabilen *Mobidik* adlı gezi-keşif dergisi çocuklara yönelik özgün bir süreli yayındır. TÜBİTAK’ın *Bilim Çocuk* ve *Meraklı Minik* dergilerini popüler bilimsel dergiler kategorisinde mutlaka anmak gerekir. Ekim 2010’dan itibaren çıkmaya başlayan *TRT Çocuk* da son dönemde yayımlanan çocuk dergilerindendir. İlk sayısı Ayşe Şule

Bilgiç'in animasyon karakterinin adıyla Eylül 2011'de çıkan *Pepee*, yerini *Düşyeri* dergisine bırakmıştır. Ocak2013'te yayın hayatına başlayan aylık bilim, kültür ve çocuk dergisi *Küçük Kâşif*ve Ocak2014'te yayımlanmaya başlayan *Atlas Çocuk* da son dönemde çıkan süreli yayınlardandır”(Şimşek,2014).

Tüm bu tarihsel süreç incelendiğinde çocuk dergilerinin o dönemin şartları içinde , güncel eğitici ,çocukları eğlenirken öğrenmeye teşvik eden bir yapıda olduğu söylenebilir.

“Türkiye’de 1869’daki ilk örneğinden bugüne çocuk dergileri, çocuk edebiyatında önemli bir boşluğu doldurmaktadır. İçeriğinde hem güncele dair hem de kalıcı nitelikte ürünlerin bir arada bulunduğu bu süreli yayınlar, çocuğa verilen önemin artmasıyla ilintili olarak günümüze kadar gelişerek ve nitelik kazanarak okurlarına ulaşmaktadırlar”(Kıymaz & Nurlu, 2016, s.1530-1531).

2.1.2 Yurtiçinde Yapılan Araştırmalar

TÜBİTAK tarafından çocuklara yönelik olarak hazırlanan *Meraklı Minik* dergisi, eğitsel içerikleriyle hem bilişsel gelişimi desteklerken hem de değerler eğitimi açısından katkı sağlayan bir yayın olarak öne çıkmaktadır.

Meraklı Minik dergisi, erken çocukluk döneminden itibaren gelişimsel özellikleri dikkate alınarak hazırlanmakta; fen, bilim ,doğa, çevre, toplumsal hayat,sosyal bilgiler ve değerler gibi temaları çocuklara seviyerlerine uygun, sade, açık, anlaşılır, ve dikkat çekici illüstrasyonlarıyla görsel açıdan zengin bir şekilde sunmaktadır. Bu açıdan *Meraklı Minik*, sadece eğlendirmek amacıyla yazılmış bir dergi değildir, aynı zamanda öğretici bir eğitim materyali olarak da değerlendirilmektedir.Farklı branşlardan çeşitli akademik çalışmalar da derginin bu işlevselliğini ortaya koymakta ve eğitimsel katkılarını bilimsel olarak incelemektedir.

Karagöz (2019), “TRT Çocuk Dergisi’ndeki Kitap Tanıtımları Üzerine Betimsel Bir İnceleme” adlı çalışmasında, çocuk dergilerindeki kitap tanıtımlarının önemine dikkat çekmiş ve 2010-2018 yılları arasında yayımlanan sayılarda tanıtımı yapılan kitapları çeşitli açılardan incelemiştir. Araştırmada, dergide tanıtımı yapılan hem Türkçe hem de çeviri eserler değerlendirilmiştir.

Alabaş (2018), *Çocuk Haftası Dergisi ve Çocuk Eğitimi Açısından İncelenmesi*”adlı çalışmasında, derginin 2 Ocak1943 ile 25 Şubat 1950 tarihleri arasında yayımlanan bütün sayıları (374 sayı) ve dergi sayılarından ayrı olarak numaralandırılan 30 Ekim 1942 tarihli sayısı incelenmiştir. Araştırmada elde edilen sonuçlara göre, Tahsin Demiray derginin idare merkezi olarak İstanbul’u belirlemiş ve dergiyi sahibi olduğu Türkiye Basımevi’nde basmıştır.eğitime

yönelik bilgiler ve çocuk eğitimi, çocukların sahip olması gereken ahlaki değerler, çocukta okuma kültürünü geliştirme ve genel kültür amaçlı bilgiler kazandırma” kategorilerinde yoğunlaştığı ortaya çıkmıştır. Bu kategoriler içerisinde de “çocukta okuma kültürünü geliştirme ve genel kültür amaçlı bilgiler kazandırma” daha fazla yer tutmuştur. Dergide, çocuğun sahip olması gereken ahlaki değerleri içerisinde ise “vatansever olma, kurallara uyma, çalışkan olma, saygılı olma, doğru/dürüst olma, sorumluluklarını bilme, yardımsever olma, tutumlu olma ve itaat etme” öne çıkmaktadır,

Tanrıkulu(2020),”Çocuk Dergisi İçeriklerinin Derslerle İlişkilendirilebilirliği” adlı çalışmada Türkiye’de yayınlanan çocuk dergilerinin ne tür içeriklere sahip olduğunu ve bu içeriklerin derslerle ilişkilendirilebilirliğini tespit etmeyi amaçlamıştır. Çalışma kapsamında Türkiye’de çıkan 34 farklı çocuk dergisi incelenmiştir, Türkçe, fen ve teknoloji, sosyal bilgiler, din kültürü ve ahlak bilgisi, beden eğitimi dersi ve seçmeli derslerle ilişkilendirilebileceği tespit edilmiştir.

Tanrıkulu (2021), “Çocuk Dergileriyle Zenginleştirilmiş Türkçe Dersinin Temel Dil Becerileri Üzerindeki Etkileri: Bir Eylem Araştırması” adlı çalışmada araştırma sürecinde sürecinde Türkçe ders kitabı yerine çocuk dergilerinden seçilmiş metinler ve bu metinlerin bulunduğu çocuk dergileri kullanılmıştır. Araştırmanın bulguları, çocuk dergileri ile işlenen Türkçe dersinin dinleme, okuma, konuşma ve yazma becerileri üzerinde olumlu etkilerinin olduğunu göstermiştir.

Alabay (2018), “TÜBİTAK Tarafından Yayınlanan Meraklı Minik Çocuk Dergisinin Değerler Açısından İncelenmesi” adlı çalışmada, “Meraklı Minik” dergisine ait 2012-2016 yıllarında yayınlanan erken çocukluk dönemine yönelik dergilerden oluşmaktadır. Bu çalışma UNESCO tarafından belirlenen “Yaşayan Değerler Eğitimi Programı”nda yer alan 12 evrensel değer açısından incelenmiştir. Araştırma sonucunda, dergide “sevgi, sorumluluk ve işbirliği” değerlerine büyük bir oranda yer verildiği görülmüştür. Bunun yanı sıra “özgürlük, sadelik ve birlik” değerlerinin çok az yer aldığı saptanmıştır. Olumsuz değere hiç rastlanılmamıştır. “Barış, dürüstlük ve alçakgönüllülük” değerlerine ise hiç yer verilmediği tespit edilmiştir.

Aksüt (2021), “TÜBİTAK Yayınlarından Meraklı Minik Dergisinin Fen Kavramları Açısından İncelenmesi” adlı çalışmada Araştırmanın örneklemini 2013-2020 yıllarında yayınlanan Meraklı Minik dergisine ait 96 sayı oluşmaktadır. Meraklı Minik dergisinin belirtilen sayıları 2013 MEB Okul Öncesi Eğitim Programı’nda yer alan kavram listesindeki fen kavramları açısından incelenmiştir. 2013 MEB Okul Öncesi Eğitim Programında yer alan fen kavramları ile uyumlu olduğuna ulaşılmıştır.

Ecevit (2021), Bilim Çocuk Dergisi “Evde Bilim” Köşesi Etkinliklerinin Fen Bilimleri Alanına Özgü Beceriler Yönünden İncelenmesi”Günümüzde okul bağlamı dışında kalan zamanda evde gerçekleştirilen informal öğrenmelerin bilgiye ulaşmada ve bilgiyi yapılandırmada önemli bir etken olduğu düşünülmektedir. Bu informal öğrenmelerin başında erişimi kolay ve maliyet bakımından uygun olup eğlenceli bir şekilde öğrenmeyi sağlayan popüler çocuk dergileri gelmektedir. Bahsi geçen popüler çocuk dergilerinden biri de 7 ve üzeri yaş grubuna hitap eden TÜBİTAK tarafından her ayın 15’inde yayımlanan “Bilim Çocuk” dergisidir. Bilim Çocuk dergisinde etkinlik örneklerinin yanı sıra oyun kartları, posterler, maskeler ile çocuklara yönelik eğlenceli bir deneyim sunulmaktadır. Bunlara ek olarak çocuklarda erken yaşta araştırma, sorgulama ve merak etme becerilerini ortaya çıkarmaya yönelik “Evde Bilim” köşesinde çeşitli fen bilimleri alanlarına yönelik etkinliklere yer verilmektedir. Çalışma sonucunda incelenen dergilerde bazı becerilere sıklıkla yer verilirken, üst düzey düşünme becerilerine, mühendislik ve tasarım becerilerine daha az yer verildiği belirlenmiştir.

Çalık(2021), “Nanobilim ve Nanoteknolojinin TÜBİTAK Popüler Bilim Dergilerine Yansımaları” Bu çalışmanın amacı nanobilim ve nanoteknolojinin TÜBİTAK tarafından yayınlanan popüler bilim dergilerine yansımalarını incelemektir. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırma kapsamında incelenecek dergiler, amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Bu doğrultuda Türkiye’de basılan ve yayınlanan Bilim ve Teknik dergisi ve Bilim Çocuk dergisi çalışmanın örneklemini oluşturmuştur. Elde edilen bulgular ilgili literatür kapsamında tartışılarak sonuçlara ulaşılmış ve çalışma sonuçlarından faydalanabilecek gruplar için önerilerde bulunulmuştur.

Aşkar (2024), “Meraklı Minik Dergisinin 21. yy. Becerileri Açısından İncelenmesi” Bu çalışmada, Türkiye’de erken çocukluk dönemine yönelik aylık bilim dergisi olan Meraklı Minik dergisinin 21. yy. becerilerine yer verme durumu incelenmiştir. Çalışma betimsel türde bir araştırma olup nitel yöntemlerden doküman incelemesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Meraklı Minik dergisinin 2022 yılı sayıları bütünüyle incelendiğinde, 21. yy. becerilerinin tamamına ve tüm alt becerilere yer verilmiş olduğu görülmektedir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda Meraklı Minik Dergisinde 21. yy. becerilerine sıklıkla yer verildiği görülmektedir. Ancak diğer becerilere göre bilgi, medya ve teknoloji becerilerine ve medya okuryazarlığı alt becerilerine sınırlı düzeyde yer verildiği dikkati çekmektedir.

Alanyazın taramasının sonucu olarak popüler çocuk dergilerinin, değerler, beceriler açısından incelendiği görülür, daha çok fen bilgisi ve Türkçe dersi için çalışmaların yapıldığı

görülmektedir. Bu çalışmada spesifik olarak Meraklı Minik dergisinin sosyal bilgiler eğitiminde kullanılabilirliğini ortaya koymak hedeflenmiştir. Bu amaçla çalışmada döküman incelemesi ve betimsel analiz yöntemleri kullanılmıştır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Çalışmanın bu kısmında ,araştırmanın modeli, araştırmanın evren ve örneklemi, veri toplama araçları, veri toplama süreçleri ve verilerin analizine ilişkin bilgiler yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Çalışmada, nitel araştırma yöntemine uygun olarak dökümantasyon analizi yöntemi kullanılmıştır. Doküman analizi, nitel araştırmacılar için en kıymetli bilgi kaynaklarından biridir (Hoepfl, 1997). Wach(2013),doküman analizi için yazılı belgelerin içeriğini titizlikle ve sistematik olarak analiz etmek için kullanılan bir nitel araştırma yöntemi olduğunu söyler.Hızla gelişen bilişim teknolojileri sayesinde yapılan araştırmaların sayılarında artışlar gözlenmektedir (Kıral,2020). Merriam,(2009) göre dökümanların elde edilmesinde zamansal ve maddi tasarruf imkanı sunduğundan bahseder.Merriam,(1988) göre dokümanlar tekrarlanan incelemeler için uygundur. Tekrar tekrar, sayısız ve süresiz olarak, isteyen araştırmacı tarafından kullanılabilir.Yıldırım ve Şimşek (2013), dökümantasyon analizini, "belirli bir yazılı veya görsel materyalin sistematik bir biçimde analiz edilmesi ve içeriklerinin anlamlandırılması" olarak tanımlar. Gazete, dergi ve kurumsal dokümanlar gibi süreli materyaller ya da ilgili konuda birden fazla kaynak tarafından ve değişik aralıklarla üretilmiş kitaplar, anılar ve benzeri dokümanlar, bir araştırma problemi hakkında geniş bir zaman dilimine dayalı analizi mümkün kılmaktadır (Bailey, 1994)

Doküman analizi, araştırma verilerinin birincil kaynağı olarak çeşitli dokümanların toplanması, gözden geçirilmesi, sorgulanması ve analizi olarak tanımlanabilen bilimsel bir araştırma yöntemidir.Belgesel tarama olarak da bilinen doküman analizinde, var olan kayıt ve belgeler incelenerek veri elde edilmektedir (Sak, Şahin Sak, Öneren Şendil & Nas, 2021).

Araştırmacı, dokümanlarda yer alan verileri objektif olarak ele almalı, yorumlamalı, analiz sürecinde de olabildiğince titiz ve şeffaf davranarak, bilimsel etik unsurlarına dikkat etmelidir (Merriam, 2009'dan akt. Kıral,2020).

3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Bu araştırmanın evreni TÜBİTAK Meraklı Minik dergisinin tüm sayılarıdır ancak, bu çalışmada örneklem olarak yalnızca TÜBİTAK Meraklı Minik dergisinin 2020 -2024 yılları arasında farklı tarihlerde yayımlanmış 38 adet dergi seçilmiş ve analiz edilmiştir. Analizler sırasında çoğunlukla dergiler fotoğraflanmış olup, fotoğraflanmadığı durumlarda derginin internet arşivindeki görsellerden yararlanılmıştır. Bu çalışmada Meraklı Minik dergisinin örneklem olarak seçilmesinde bazı etmenler vardır.

Bilimsel yanı olan güncel bir çocuk dergisi olarak Meraklı Minik fen , teknoloji , gibi temalara sahip olmasının yanı sıra Sosyal Bilgilerle ilgili temaları işlediği sayılarıyla bu çalışma için uygun görülmüş olup, her ay değişen teması ile zengin içeriklerle çocukların ilgisine sunulmaktadır. Dolayısıyla, sosyal bilgiler öğretim programına dair derinlemesine analiz yapmak için amaçlı örnekleme ile seçilmiştir Amaçlı örnekleme, araştırmanın amacına göre en uygun örneklerin seçildiği bir yöntemdir. Araştırmacı, belirli kriterlere sahip bireyleri veya birimleri seçer. Bu yöntem, özellikle nitel araştırmalarda yaygın olarak kullanılır ve derinlemesine veri toplamak için uygundur (Patton, 2002). Derginin 38 adet sayısı incelenmiş, defalarca okunmuş, fotoğraflanmış ve temalara uygun bulunanlar çalışmaya eklenmiştir.

Örneklem, evrenin küçük bir temsilcisidir ve bu temsiliyetin doğru olması, örneklemin uygun şekilde seçilmesiyle mümkün olur. Örneklem büyüklüğü, genellikle evrenin büyüklüğü ve araştırma türüne bağlı olarak belirlenir. Örneklem seçiminde dikkat edilmesi gereken önemli bir faktör, örneklemin evreni temsil etme derecesidir. Yanlış seçilen bir örneklem, araştırmanın geçerliliğini ve güvenilirliğini tehlikeye atabilir (Yıldırım & Şimşek, 2018). Çocuk dergileri evreninde örneklem olarak Meraklı Minik dergisinin tercih edilmesinde bazı etmenler bulunmaktadır.

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) tarafından yayımlanması ,ulaşılabilirliği, çocukların dikkatini çekebilecek düzeyde metin , görsel ve kapak tasarımlarına sahip olması ,çocukların anlayabileceği sadelikte bir dil kullanılması , zengin ve ilgi çekici görsellerle desteklenmesi, eğlenceli ve öğretici içeriklerinin bulunması , alanında uzman ekiplerce incelemelerden geçip yoğun çalışmalar sonucunda her ay farklı temalar etrafında oluşturulmuş olması, profesyonelce çalışıldığı için çocukların eğitim ve öğretim süreçlerinde güven vermesi, sadece bir dergi değil her ay işlenen temaya uygun şekilde verilen, maket, eşleştirme kartları, bilgilendirici kitapçıkları ,posterler, parmak kuklaları, aile ile oynanabilecek tema etrafında hazırlanmış oyunları, milli bayramlarda kullanılmak üzere posterler ,süslemeler gibi materyallerin her ay dergiyle birlikte çocuklara ücretsiz verilmesi, meraklı zihinler olarak çocukların öğrenme, soru sorma gibi ihtiyaçlarını karşılaması , dergi

içeriğinin çocuklar tarafından desteklendiği “Çok Merak Ediyorum”, “ Küçük Eller İşbaşında “adındaki bölümleri, tema etrafında bilgilerini derinleştirmek isteyen çocuklar için “ Kitap... Oyun... Öneri...” bölümü, çocuklara akademik bilgiler vermenin yanı sıra bütüncülük ilkesinden hareketle sağlıklı bir beslenme alışkanlığı kazanmaları için, tema etrafında şekillenen yemek tarifleri verdikleri “Haydi Mutfağa” bölümü, Meraklı Minik dergisinin ulaşılabilir olmasının yanı sıra güncel özelliğinin bulunması da önemli bir etken olmuştur.2007 yılından beri yayımlanmakta olan Meraklı Minik, her ayın 1’inde çıkan 32 sayfalık bir dergidir (Meraklı Minik Tübitak,n.d.).Tüm bu etmenlerin holistik değerlendirilmesi sonucunda, Meraklı Minik dergisi araştırma için bir döküman olmuş, örneklem olarak seçilmiştir.

3.3. Veri Toplama Araçları ve Veri Toplama Süreçleri

Veriler çalışma grubunu oluşturan Meraklı Minik dergisinden elde edilmiş, araştırmanın veri toplama sürecinde döküman inceleme yöntemi kullanılmıştır. Döküman inceleme, nitel araştırmalar için sıklıkla tercih edilen ve belgelerin sistematik bir şekilde incelenmesi olarak tanımlanan bir veri toplama tekniğidir (Merriam, 2009). Çalışmada, Meraklı Minik dergisinin içerikleri döküman inceleme yöntemi ile incelenmiştir. 2020-2024 yılları arasında yayımlanmış ve toplamda 38 adet sayıya ulaşan bir koleksiyon oluşturulmuştur, koleksiyonda eksik olan dergiler için Meraklı Minik internet sitesindeki dijital arşivden yardım alınmıştır. Bu süreç, belge tarama ve belge toplama yöntemlerini içeren belge analizi olarak tanımlanabilir (Creswell, 2014).

Her bir dergi sayı, Sosyal Bilgiler Öğretim Programı açısından belirli başlıklar doğrultusunda analiz edilmiştir. Dergilerdeki içerikler yalnızca belgelerin yazılı kısmı ile sınırlı değildir, aynı zamanda dergilerdeki görseller, grafikler ve öğretim materyalleri de analiz edilmiştir. Döküman incelemesi, araştırmacıya metinlerdeki temalar, eğitsel amaçlar ve öğretim stratejileri hakkında derinlemesine bilgi sağlar ve veri toplama sürecine katkı sağlar (Merriam, 2009).

3.4. Verilerin Analizi

Bu çalışmada verilerin analizinde betimsel analiz yönteminden yararlanılmıştır.Betimsel analiz, araştırmalarda toplanan verilerin sistematik bir şekilde özetlenmesi, belirli kategoriler veya temalar altında organize edilmesi ve yorumlanması sürecidir (Yıldırım & Şimşek, 2018).

Betimsel analiz, verilerin açık ve sistematik bir şekilde sunulmasını sağlayarak araştırmacıya anlamlı bir yapı kazandırır (Creswell, 2014).

Çalışmanın kapsamında,38 adet Meraklı Minik sayısı incelenmiş ve fotoğraflanmış, Talim ve Terbiye Kurulu Sosyal Bilgiler Öğretim Programı'nda (2023) yer alan değerler, yetkinlikler, öğrenme alanları ve kazanımlar incelenmiş, ikisi arasındaki ilişki tespit edilmeye çalışılmıştır.

Betimsel analizde, veriler yalnızca özetlenmekle kalmaz, aynı zamanda araştırmacının amacına uygun bir şekilde analiz edilerek anlamlı hale getirilir (Özen & Hendekçi, 2016, s.88). Bu süreçte değerler, beceriler, öğrenme alanları ve kazanımlar ile ilişkilendirilebileceği düşünülen dergiye ait yazılar, fotoğraflar doğrudan çalışmaya eklenerek açıklamalar yapılmıştır.Betimsel analizde güvenilirlik, tutarlı kodlama, doğrudan alıntılar, veri çeşitliliği ve tarafsızlık gibi yöntemlerle artırılabilir (Yıldırım & Şimşek, 2018).

Tez çalışmasına kaynaklık eden Meraklı Minik dergisinden yapılan doğrudan alıntılar ,kodlamalar , verilerin çeşitliliği ile güvenilirliğin arttırılması hedeflenmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR

4.1. Meraklı Minik Dergisi İncelemesi:

Dergi çalışma boyunca içeriğinin fotoğranlanması , alıntılanması şeklinde incelenmiş olup bu bölümde kısaca dergi içeriğine değinilecektir.Derginin başlangıcında sol kısımda editörün çocuklara seslendiği bir yazı bulunmaktadır. Bu yazı derginin aylık temasıyla ilgili kısa bilgi içermekle birlikte editörün çocukları güdülediği, öğrenme süreci için motive ettiği görülmektedir bununla birlikte derginin yanında verilen eklerle ilgili kısa yönergeler ve açıklamalar da bulunmaktadır.

- ***İçindekiler:***

Bu kısımda sayfa numaraları ve dergi içeriği bulunmaktadır.

- ***Şimdi Hareket Zamanı:***

Derginin bu kısmında aylık temayla uygun olacak şekilde çocuklardan hareket etmeleri istenmektedir, kimi zaman bir müzik eşliğinde dans ederek, kimi zaman doğadaki hayvanlardan, bitkilerden ilham alarak hazırlanan hareket şeması ile taklit ederek çocukların hareket etmeye teşvik edildiği görülmektedir.

- ***Çok Merak Ediyorum:***

Bu kısımda daha önceden bilgilendirilmesi yapılmış olan konu ile ilgili çocukların merak ettiği bir soru seçilip cevaplandırılır ,soruyla ilgili bir görsel de bu sayfada yer almaktadır, soruyu dergiye gönderen çocukların ismi ve yaşı da belirtilir. Örneğin, bütün göçmen kuşlar sürü halinde mi göç eder yoksa tek tek göç eden türler de var mıdır? Şeklinde bir soru dergiye gönderilmiştir.

Bu tür soruların yanıtladığı sayfadır ve sayfanın devamında derginin yeni temasıyla ilgili merak ettikleri sorular var ise çocuklardan göndermeleri istenir son gönderim tarihi ve iletişim bilgileri de bu bölüme eklenmiştir.

- ***Haydi Mutfağa :***

Derginin bu kısmında o ayki tema ile ilgili olabilecek çocukların büyük desteği alarak hazırlayabileceği pratik yemek tarifinin bulunduğu içerik yer alır . Örneğin arı kuşlarının konu

edildiği dergi sayısında verilen malzemeler ile kuş yuvasına benzer pratik bir tarif çocuklara sunulmuştur.

- **Küçük Eller İşbaşında:**

Bu sayfada okuyuculardan daha önceden istenen etkinlik ile ilgili fotoğraflar paylaşılır örneğin çocuklardan daha önce göçmen bir kuş kostümü yapmaları ve kostümün fotoğraflarının dergiye gönderilmesi istenmiştir, bu alanda gönderilen görseller okuyucu ile paylaşılır. Aynı bölümün alt köşesinde *Bir Duyurumuz Var!* başlığı altında yeni konu ile ilgili bir görev paylaşılır ve görsellerin gönderileceği adres ve son tarih bulunur.

- **Kitap ... Oyun... Öneri... :**

Bu kısımda dergide o ay işlenen konu ile ilgili TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları'ndan kitap önerisi paylaşılmaktadır. Sayfanın sol kısmında kitap kapağı görseli yer alır , görselin sağında önerilen kitap içeriği ile ilgili kısa bilgiler yer alır. Devam eden sayfada ise o ay derginin yanında ek olarak verilen oyun kartları, maske vs gibi materyallerin yapımına ilişkin bilgi ve yönergeler vardır.

4.2. Öğretim İlkeleri Göz Önüne Alınarak Meraklı Minik Dergisinin İncelenmesi

Meraklı Minik Dergisinde öğretim İlkelerine karşılık geldiği düşünülen içerikler görseller ile tespit edilmiştir, bazı öğretim ilkeleri görseller olmadan dergideki bölümler yardımıyla incelenmiştir.

Tablo 3. Meraklı Minik Dergisinde Öğretim İlkeleri Açısından İlişkilendirilmiş Görsellerin Dağılımı

<i>Öğretim İlkeleri</i>	<i>Meraklı Minik Dergisinde ilişkilendirilmiş Görseller</i>
Hedefe görelilik	1
Yakından uzağa	2
Hayatilik	1
Güncellik	6
Aktif katılım	1
Ekonomiklik	7
Bilgi ve becerilerin güvence altına alınması	5
Bütünlük	8
Toplam	31

Meraklı Minik dergisinde tabloda yer alan öğretim ilkeleri için 31 adet görsel içerik çalışılmıştır.Çocuğa görelilik, bilinenden bilinmeyene, açıklık, somuttan soyuta, basitten karmaşığa, öğretim ilkeleri için derginin içeriği görseller olmadan sözel olarak incelenmiştir.

Meraklı Minik dergisi alanında uzman bir ekipçe yıllardır profesyonel bir şekilde yayın hayatına devam etmektedir. Bu bağlamda ders dışı bir eğitim materyali olarak kullanılmak istenirse öğretim ilkelerinin göz önünde tutulması gerektiği düşünülmektedir, bu sebeple öğrenme ilkeleri açısından derginin incelemesi yapılmıştır.

“Başta öğretmenler olmak üzere öğrenciler ve eğitimin diğer paydaşları tarafından takip edilmesi gereken genel öğretim ilkeleri, eğitimin hedeflerine ulaşmasında pusula gibi yol gösterici role sahiptir. Okul öncesinden üniversiteye kadar hangi öğretim kademesinde, okul türünde, derste, ünitelerde, konuda olursa olsun; öğretmenlerin branşı ne olursa olsun, bir öğretmen derslerinde hangi öğretim-öğrenme model, strateji, yöntem ve tekniğini kullanırsa kullansın bu değişkenlerin tamamı genel öğretim ilkelerine uygun olmalıdır.” (Yeşilyurt, 2020, s.263).

4.2.1.Meraklı Minik Dergisinin Hedefe Görelilik İlkesi Açısından İncelenmesi

Dergi temasıyla içerik uyummaktadır ve derginin bütününde konu ile ilgili uyum söz konusudur. Örneğin trafik konusunu ele alan sayıda tüm sayfalar bu konuya dair bir içeriğe sahiptir ve çocuklardan istenen görevler bu trafik konusu ile ilgilidir. Dergi ekinde verilen materyaller yine trafik hakkında olup çocuklara bu oyunlar sayesinde trafik bilinci, farkındalık, trafik kuralları hakkında bilgiler verilir. Hedef trafik hakkında bilgiler vermek ise derginin bütününde her sayfada, trafiğin ne olduğu, trafik polisleri, trafik hakkında uyulması gereken kurallar, trafik lambaları, trafik işaretleri bulunuyor bu yönden hedefe görelilik açısından bir uyum söz konusudur şeklinde ifade edilebilir.

Görsel 1. Hedefe görelilik hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Eylül, dergi kapağı

4.2.2. Meraklı Minik Dergisinin Çocuğa Görelilik İlkesi Açısından İncelenmesi

Her çocuğun ilgisi, zekası, yeteneği birbirinden farklıdır. 3 yaş ve üzeri çocuklara hitap eden bir dergi olarak Meraklı Minik dergisi bu öğrenme ilkesi ile uyumlu olduğu düşünülmektedir çünkü derginin her ay değişen konusu ile her sayıda oyun kartları, konu ile ilgili posterler, masa üstü oyunları, aileleri ile zaman geçirebilecekleri oyunlar, maketler, maskeler ,etiketler gibi materyaller de çocuklara dergiye ek olarak sunulmaktadır. Bu bakımdan hareket etmek ile daha kolay öğrendiği düşünülen bir çocuk için derginin *Şimdi Hareket Zamanı* adlı bölümü hareket ile öğrenen çocuğa göredir.

Seslere ilgi duyan ve işitsel olarak öğrenen bir çocuk için bu bir dergi sadece görsellerden mevcut diye düşünmek yanlış olur çünkü ilerleyen teknoloji sayesinde dergi içeriğinde karekodlar da bulunmaktadır. İşitsel olarak öğrenen, dikkatini daha kolay toplayan bir çocuk göçmen kuşların konu edildiği dergi sayısında karekodlar sayesinde bu kuşlarını seslerini dinleyerek öğrenebilir.

“ Çocuğa görelilik ilkesi, öğrenme ve öğretme sürecini öğrencilerin (çocukların) içerisinde yer aldıkları gelişim düzeyine uygun şekilde organize etmeyi ve onların bireysel farklılıklarını göz önünde bulundurmaya temel almaktadır. Özellikle, öğretimin öğelerini oluşturan çevre, araç-gereçler, eğitim ortamı ve öğretim programı çocuğa görelilik ilkesine göre biçim almalıdır.” (Yeşilyurt, 2020, s.268).

4.2.3. Meraklı Minik Dergisinin Bilinenden Bilinmeyene İlkesi Açısından İncelenmesi

Ön öğrenmeler veya önceki bilgiler, yeni bilginin daha kolay kazanılmasında, anlamlandırılmasında, özümsemesinde, yeni bilginin nasıl kazanılacağına yol göstermesinde etkili bir işleve sahiptir (Senemoğlu, 2010). Öğrenme süreçlerinde çocukların bildiğinin üzerine ekleyerek yeni öğrenmeler kazanması daha anlaşılabilir, kalıcı öğrenmeler oluşturmaları sağlar.

Meraklı Minik dergisi her temasında, illüstrasyonlardan yararlanarak, kimi zaman bir hayvan figürünün konuşturulduğu, kimi zaman bir bilgi baloncuğunun olduğu ve kısa bilgiler verdiği ve konuyu bu bilgilerin etrafında genişleyen bir çember gibi işlediği görülmektedir.

4.2.4. Meraklı Minik Dergisinin Açıklık(Ayanilik) İlkesi Açısından İncelenmesi

Öğrenme materyalleri kimi zaman özenli hazırlanmasına rağmen kullanılan dilin çocuk tarafından anlaşılır bulunmaması, karmaşık gelmesi, çocuğun bilmediği kelimelerin yaygın kullanılması gibi sebeplerden öğretici olma yanını kaybedebilir. Bu noktada açıklık ilkesi çok önemlidir. Çocuğun kelime haznesine uygun, kolay anlayabileceği ve sade bir dilin öğrenme materyallerinde oldukça önemli olduğu bilinilir. Somut kavramların kullanılması da bu ilke için önemlidir böylece somutlaşan konu daha *açık*, anlaşılır hale getirilmiş olur. Bu bakımdan açıklık (ayanilik) ilkesi, içeriğin mümkün olduğunca somutlaştırılmasını, öğrenme ve öğretme sürecinde öğrencilerin birçok duyu organına hitap edecek çeşitli öğretim yöntem ve tekniklerinin kullanılmasını, hedeflere uygun içeriğin açık ve anlaşılır şekilde sunulmasını gerektirmektedir (Yeşilyurt, 2020, s. 278).

Meraklı Minik dergisi 3 yaştan itibaren çocuklara ulaşmayı hedeflemiştir, bu bakımdan dilinin oldukça anlaşılır, açık ve sade olduğu görülmektedir. Derginin yanında her ay verilen eklerde kimi zaman maket gibi üç boyutlu materyaller bulunmaktadır bu bağlamda açıklık ilkesinin somutlaştırma yönünü temsil ettiği düşünülmektedir.

4.2.5. Meraklı Minik Dergisinin Somuttan Soyuta İlkesi Açısından İncelenmesi

Soyut kavramları öğretmede somut kavramları kullanmak gibi düşünülebilir, kimi zaman metafor ve analogiden de yararlanılabilir. Soyut konuları somutlaştırmak için başta bilgisayar teknolojileri olmak üzere birçok duyu organına hitap eden araç-gereçler kullanılabilir (Yeşilyurt, 2020). Bu bakımdan dergiye ek verilen materyaller ya da derginin kendisinin, somuttan soyuta ilkesi için örnek teşkil ettiği söylenebilir.

4.2.6. Meraklı Minik Dergisinin Yakından Uzağa İlkesi Açısından İncelenmesi

Mekansal ve zamansal olarak yakın çevreden uzağa doğru bir yönelim ile konu ele alınmaktadır. Yaşanılan çevrenin öğrenme sürecinde işe koşulması da denilebilir. *“Yaşadığı çevre ile dünyanın genel coğrafi özelliklerini tanıyarak insan ile çevre arasındaki etkileşimi açıklamaları ve mekânı algılama becerilerini geliştirmeleri.”* (Talim Terbiye, 2023). Şeklinde Sosyal Bilgiler öğretim programının özel amaçlarında da yer almaktadır. Meraklı Minik Dergisi Kasım 2023, 203. sayısısı *“Yer Altında Neler Var?”* bu ilkeye örnek olarak verilebilir.

“Bu ay hep birlikte yerin altına iniyoruz. Evet evet, yanlış duymadınız .Yerin altına iniyoruz ve burada neler olduğunu keşfe çıkıyoruz . Evlerimizin bodrum katlarını, kentlerin altındaki alt yapı sistemlerini, toprak altında yaşayan hayvanları ve yetişen sebzeleri, çok eskiden yaşamış insanlardan günümüze kadar ulaşan toprak altındaki eşyaları, kentleri ... Tüm bu konularla ilgili hazırladığımız yazıları ve etkinlikleri derginizin sayfaları arasında bulabileceksiniz.” (Kara, 2023).

Kaynak: Meraklı Minik, 2020 Kasım, sayı: 203.

Şeklindeki derginin giriş yazısından da anlaşılacağı üzere bir çember gibi genişleyerek çocukların yakınından uzağına doğru öğrenmelerinin daha kolay ve etkili bir yöntem olduğu bilinir ve derginin *“Yer Altında Neler Var”* sayısında da bu ilkeye etkin bir şekilde yer verildiği söylenebilir.

Görsel 2. Yakından Uzağa ilkesi hakkında örnek.

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Kasım, s.8-9.

Görsel 3. Yakından uzağa ilkesi hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Kasım, s.10-11.

4.2.7. Meraklı Minik Dergisinin Basitten Karmaşığa İlkesi Açısından İncelenmesi

Çocukların hem dikkatini çekmek hem de özgüvenlerini desteklemek için öğrenme konuları programda basit olanla başlar ve giderek zorlaşır. Ayrıca öğrenme öğretme sürecinde yer alan etkinliklerini basitten karmaşığa, kolaydan zora doğru organize edilmesi öğrencilerin başarıma duygusu kazanmasına da imkân vereceğinden bu ilkenin kullanılması onların akademik öz benliklerinin gelişmesine de katkı sunmaktadır (Yeşilyurt, 2020, s. 275).

Bir çocuk dergisi olarak Meraklı Minik basitten karmaşığa bir düzende ilerler çocuklara tema hakkında bilgiler verilir, ilerleyen sayfalar boyunca farklı etkinlikler, görselleştirilmiş hikayeler , bulmacalar, oyunlar, derginin yanında ek olarak verilen maketler gibi adımlarla sürecin basitten karmaşığa ilerlediği görülmektedir. Son olarak çocuklara tema ile ilgili kısa bir bilgi verip, *Küçük Eller İşbaşında* adlı bölümde, kimi zaman kendilerine ait bir tasarım yapmaları istenmekte ve görseller derginin bu alanında paylaşılmaktadır. Böylece basitten karmaşığa ilkesinin dikkate alınarak dergi içeriğinin düzenlendiği söylenebilir.

4.2.8. Meraklı Minik Dergisinin Hayatilik (Yaşama Yakınlık) İlkesi Açısından İncelenmesi

Hayata transfer edilebilir bilgileri öğrenmek çocuklar için kolaylaştırıcı ve kalıcı bir etkiye sahip olabilir. Kimi zaman okulda çocuklar anlamlandırmakta zorlandıkları soyut konular hakkında “*Gerçek hayatta bu konu ne işime yarayacak?*” şeklinde sorular sorabilir. Hayatilik ilkesi, öğretim içeriğinin seçiminde, öğretilmesinde ve değerlendirilmesinde günlük yaşamın ihtiyaçlarının temel alınmasını hedeflemektedir (Yeşilyurt, 2020,s. 278).

Bir çocuk dergisi olarak Meraklı Minik hayatın içinde çocukların işine yarayacak, yaşama transfer edebilecekleri bilgileri sunar. Örneğin trafik konusunu ele aldığı bir sayısında taşıtlar, trafik kuralları ile ilgili bilgiler vermektedir ve bu konular yaşama yakınlık ilkesinde kendine yer bulur.

Görsel 4. Hayatilik ilkesiyle ilgili örnek.

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Eylül, s.8-9.

4.2.9. Meraklı Minik Dergisinin Aktüellik (Güncellik) İlkesi Açısından İncelenmesi

Yakın çevre, şehir, ülke ve dünyada olan güncel olayların konu edilmesi çocuğun ilişki kurarak öğrenmesine katkıda bulunur. Öğretmenler öğrencilerin yakın çevresindeki güncel olaylardan işe başlamalıdır. Konular, güncel olaylar ve sorunlarla ilişkilendirilerek verilmelidir. Bilginin bu şekilde güncel olması aynı zamanda öğrenilen bilginin yaşama transferini de kolaylaştırmaktadır. Derslerde güncel konulara yer verilmesi veya konuların güncel olay ve sorunlarla ilişkilendirilerek işlenmesi aynı zamanda ülke ve dünyada yaşanan olaylara duyarlı bireylerin yetiştirilmesini de sağlamaktadır Öte yandan güncellik ilkesi, bilim, teknoloji, ekonomi vb. alanlarda yaşanan gelişmeleri de derslere yansıtmayı amaç edinmektedir(Yeşilyurt, 2020, s.279).Olayların, problemlerin güncel olması çocukların merakını canlı tutar ve konular arasında sorgulama yapmaları, ilişki kurmaları kolaylaşır

Son yıllarda Türkiye’de uzay alanındaki teknolojik gelişmelerin hızla artması ve bu konunun güncelliğini koruması ile son birkaç senedir uzay temasının tekrarlandığı görülmektedir.Uzayhakkındaki çalışmalar güncel ve çocuklar için merak uyandıran bir alan olduğu için dergi içeriğinde sık sık yer almaktadır.

Görsel 5. Güncellik ilkesi hakkında örnek

Kaynak : Meraklı Minik, 2022 Temmuz, dergi kapağı

Görsel 6. Güncellik ilkesi hakkında örnek

Kaynak : Meraklı Minik, 2021 Ağustos, dergi kapağı

Görsel 7. Güncellik ilkesi hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Ağustos, dergi kapağı

Görsel 8(a). Güncellik ilkesi hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Nisan, dergi kapağı

Görsel 8(b). Güncellik ilkesi hakkında örnek

Kaynak : Meraklı Minik, 2024 Nisan, s.10-11.

Görsel 8(c). Güncellik ilkesi hakkında örnek

Kaynak : Meraklı Minik, 2024 Nisan, s.12-13.

Güncellik, aktüalite ilkesi kapsamında dergi teması oluşturulduğu söylenebilir.

“Sevgili çocuklar;

biliyorsunuz geçtiğimiz günlerde ülkemiz, insanlı ilk uzay görevini başarıyla tamamladı. Bu uzay görevi kapsamında ülkemizin ilk astronotu Alper Gezeravcı, uluslararası Uzay İstasyonu'nda 18 gün kalarak çeşitli deneyler gerçekleştirdi ve ardından Dünya'ya döndü. Bu, ülkemizin uzay çalışmalarında attığı önemli bir adım oldu. İşte bu nedenle yeni sayımızın konusu uzay! Bu sayımızda ülkemizin uzay çalışmaları, İlk astronotumuzun uzay yolculuğu, uzayda yaptığı deneyler, Dünya'ya dönüşü gibi pek çok konuyla ilgili yazılar ve etkinlikler yer alıyor. Umuyoruz dergimizi eğlenerek inceleyecek ve ülkemizin ilk uzay görevinin bir hatırası olarak yıllar boyu saklayacaksınız.” (Kara, 2024 Nisan).

Kaynak: Meraklı Minik Dergisi, 2024 Nisan, sayı 208.

Dergi editörünün kaleme aldığı bu yazıda da görmekteyiz ki ülkemizin attığı önemli bir adım olan ilk insanlı uzay görevi ve ilk astronotumuz hakkındaki bu sayı güncellik öğretim ilkesinin dergide kullanıldığını destekler niteliktedir. Okullar güncel konuların öğretimi

açısından önemli kurumlardır. Bu görevin yerine getirilmesinde hayatın içinden konuların tartışıldığı derslerden biri olan sosyal bilgiler dersinin yeri yadsınamaz(Sömen, 2020).

Sosyal Bilgiler dersinde güncellik ilkesinin çok önemli olduğu bilinmektedir. *“Bireyin hayatını sürdürdüğü yeri ve toplumunu tanıyan, ülkesini ve dünyayı ilgilendiren konulara duyarlı yaklaşımlar sergileyen ve haberdar olan, bireysel ve toplumsal problemlerin çözüme kavuşturulması için öneriler getiren iyi, etkin vatandaşlar yetiştirmektir”*(MEB, 2018). Şeklindeki ifade güncellik ilkesinin önemine vurgu yapmaktadır.“Uzaydayız!” adlı bu sayıyı sınıfına getiren bir sosyal bilgiler öğretmeni dergiyi çocuklarla birlikte inceleyebilir, bu konudaki duygu ve düşüncelerini sorabilir, çocuklardan Alper Gezeravcı ile empati kurmalarını isteyebilir, beyin fırtınası ile farklı fikirleri destekleyebilir, altı şapka düşünme tekniği ile bu konunun farklı alanları üzerine konuşabilir, bir sınıf gazetesi çıkararak bu konu hakkında gazete kapağı tasarımı yaptırabilir, sınıf panosunda gazeteleri sergileyebilirler. Bu şekilde örnekleri çoğaltmak mümkündür, her öğretmen sınıfının ve öğrencilerinin dinamiğine göre süreci şekillendirebilir güncellik ilkesini güncel olarak çıkan aylık Meraklı Minik dergisinden yararlanarak öğretim ortamına katabilir.

4.2.10. Meraklı Minik Dergisinin Aktif Katılım (İş , Aktivite) İlkesi Açısından İncelenmesi

Öğrenme, bireyde kendi yaşantısı yoluyla kalıcı izli davranış değişikliği oluşturma süreci olduğuna göre buradaki “kendi yaşantısı yoluyla” kavramı öğrencinin öğrenme-öğretme sürecine aktif katılımını, yaparak ve yaşayarak öğrenmesini vurgulamaktadır (Yeşilyurt, 2020). Çocuk ne kadar çok duyu organını etkin kullandıysa o kadar aktif öğrenme yapmıştır denebilir. Ayrıca duyu organlarının öğrenme sürecinde aktif kullanımı ile öğrenmelerin daha somut hale geldiği ve kalıcılığının arttığı da bilinmektedir.

Meraklı Minik dergisi içinde bulunan *Haydi Mutfağa* bölümünde tema ile ilgili pratik bir yemek tarifi yönergesi bulunur. Yetişkin yardımı ile bu tarife etkin olarak katılan çocukların duyu organlarını aktif bir şekilde kullandıkları bununla birlikte el göz koordinasyonlarını da geliştirdikleri söylenebilir. Derginin *Şimdi Hareket Zamanı!* adlı bölümünde çocuklardan konuyla ilgili olarak hareket etmelerini isteyen bir yönerge bulunur. Kimi zaman bir spor hareketi, bazen de bir kuş taklidi gibi ya da çocuklar tarafından bilinen bir çocuk şarkısının dergide verilen yeni sözlerle yeniden söylenmesi ve verilen ritmik hareketlerle bir dans oluşturulması gibi yönergeler yer alır. Bu sayede öğrenme sürecine çocuk etkin olarak katılmış olur. *Küçük Eller İş Başında* adlı bölümde daha önceden çocuklara gelecek dergi teması ile ilgili verilmiş olan ödevler, projeler, görevler gibi etkinliklerin fotoğrafı bu sayfada okuyucuya

sunulur. Böylece çocuklar gelecek temalar için dergi içeriğine katkı sağlama şansı elde etmiş olur ve bunu yaparken de öğrenme sürecinin içinde aktif bir rol aldığı söylenebilir. Kimi zaman dergi ekinde verilen bir poster bile çocukların öğrenme sürecine aktif bir şekilde katılıp birinci elden öğrenme deneyimleri yaşamalarını sağlayabilir , bu amaçla kullanılacak bir materyal görevi üstleneceği düşünülmektedir.

Görsel 9. Aktif katılım ilkesi hakkında örnek

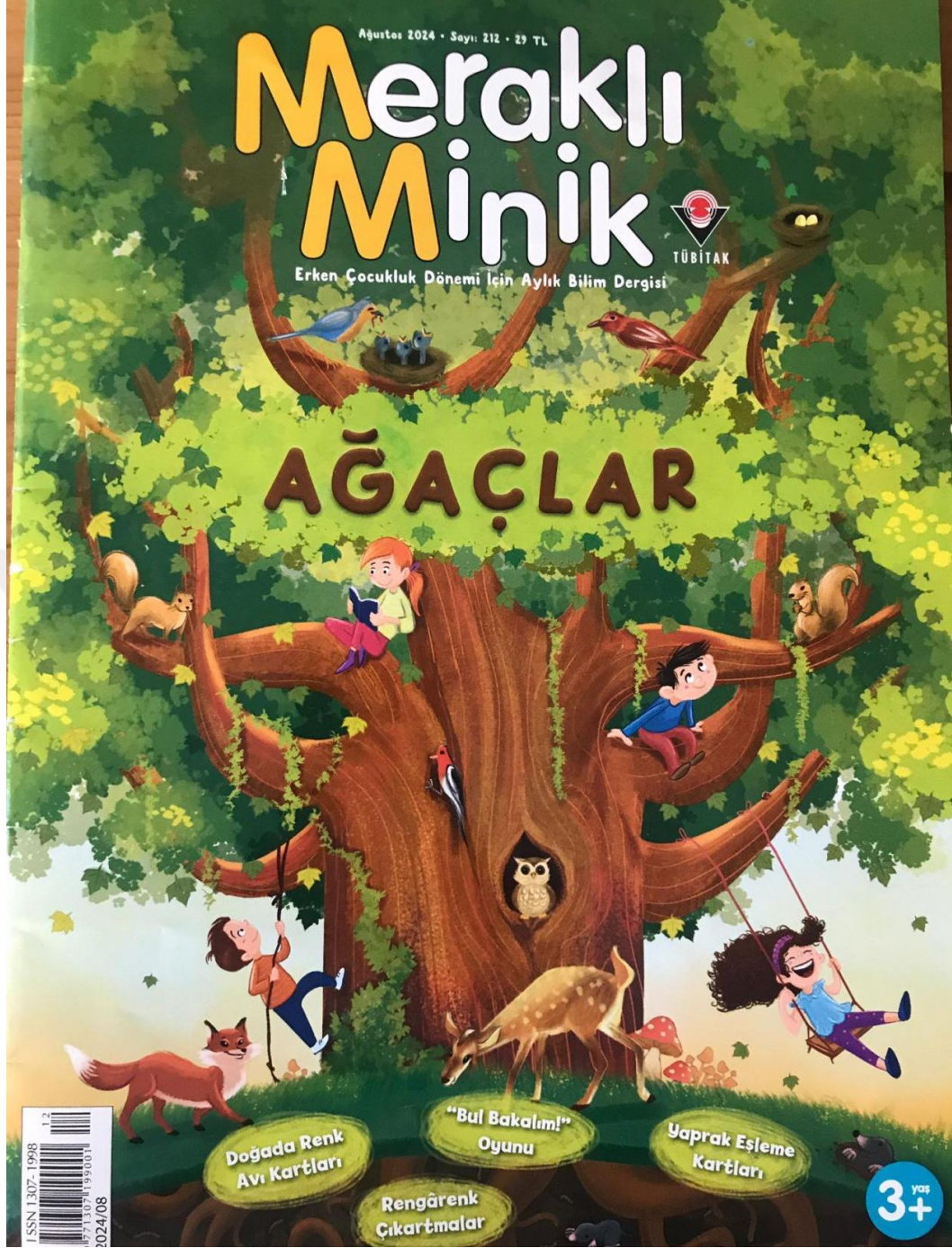
Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Kasım, ek

Meraklı Minik Dergisi 2022 kasım sayısının hediye verdiği sonbahar posterini bu konuda bir örnek olabilir. Aktif katılım ilkesi bilindiği gibi öğrenmeleri daha somut, anlamlı ve kalıcı kılar. Sosyal Bilgiler dersi konularının müsaitliği sebebiyle açık havada işlenebilir bir derstir. Sonbaharın gelmesiyle birlikte bir sosyal bilgiler öğretmeni posterini sınıfında sergileyebilir, bir ders saatinde okul bahçesindeki ağaçlardan faydalanarak bazı etkinlikler öğrencilere

yaptırılabilir, ya da aile katılımı ile bir doğa gezisinde bu etkinlikleri yapmaları istenebilir, yapılan çalışmalar sınıf panosunda sergilenebilir.

4.2.11. Meraklı Minik Dergisinin Ekonomiklik İlkesi Açısından İncelenmesi

En az maliyetle en yüksek eğitimsel fayda sağlamak eğitimin ekonomiklik ilkesinin esasını oluşturmaktadır, öğrenme ve öğretme sürecinde yapılacak tüm faaliyetlerin kısa yol, az zaman, emek, para ve enerji ile en yüksek verim elde edilecek şekilde yapılması beklenmektedir. Bu nedenle eğitimde planlamanın iyi ve ayrıntılı biçimde yapılması önem taşımaktadır.(Yeşilyurt, 2020, s. 282).Ekonomiklik bir materyal ile birden fazla kazanımı sağlamayı hedefler. Kısa sürede daha az emek ,daha az harcama ile en çok sonuca ulaşma da amaçları arasındadır. Belirli bir plan, program çerçevesinde hazırlıklı olmak öğretim ortamlarında zamandan da tasarruf etmeyi sağlar, boşa harcama yapmak ekonomiklik ilkesine zarar verir. Meraklı Minik dergisi incelendiğinde bu ilkeye uygun olduğu görülmektedir. Örnek olarak Ağaçlar temasını ele alan Ağustos 2024 sayısını incelediğimizde tek bir dergi ile ağaçların farklı özellikleri, tohumlar, hayvanların yuvası olarak ağaçlar, derginin kendine ait olan *Şimdi Hareket Zamanı, Çok Merak Ediyorum, Haydi Mutfağa, Küçük Eller İşbaşında, Kitap ... Oyun...Öneri...* adlı bölümlerinde yine bu tema işlenir ve tek bir dergi içinde çok fazla ağaçlarla ilgili kazanımı çocuklara ulaştırdığı söylenebilir. Bununla birlikte verilen materyaller de ekonomiklik ilkesine uymakta diyebiliriz bir materyal üzerinden konunun farklı alanlarına değinmek, kazanımları çoğaltmak mümkündür. Derginin hazırlanış sürecinde uzmanlar tarafından titizlikle çalışıldığı bilinmekte, bu da planlı programlı olmanın ekonomiklik ilkesi üzerinde önemle durulduğunu gösterir niteliktedir.

Görsel 10. Ekonomiklik ilkesi hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Ağustos, dergi kapağı

Görsel 11. Ekonomiklik ilkesi hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Ağustos , s.8-9.

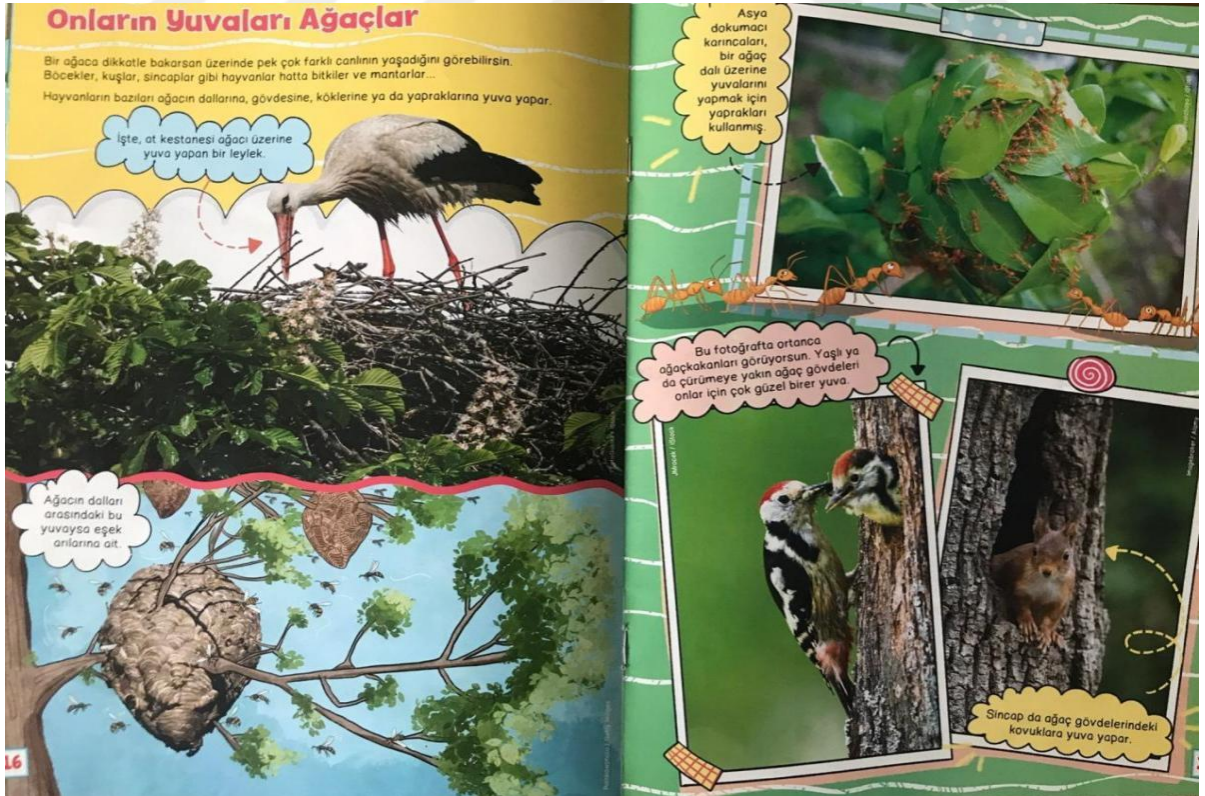
Görsel 12. Ekonomiklik ilkesi hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Ağustos, s.12-13.

Görsel 13. Ekonomiklik ilkesi hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Ağustos, s.10.

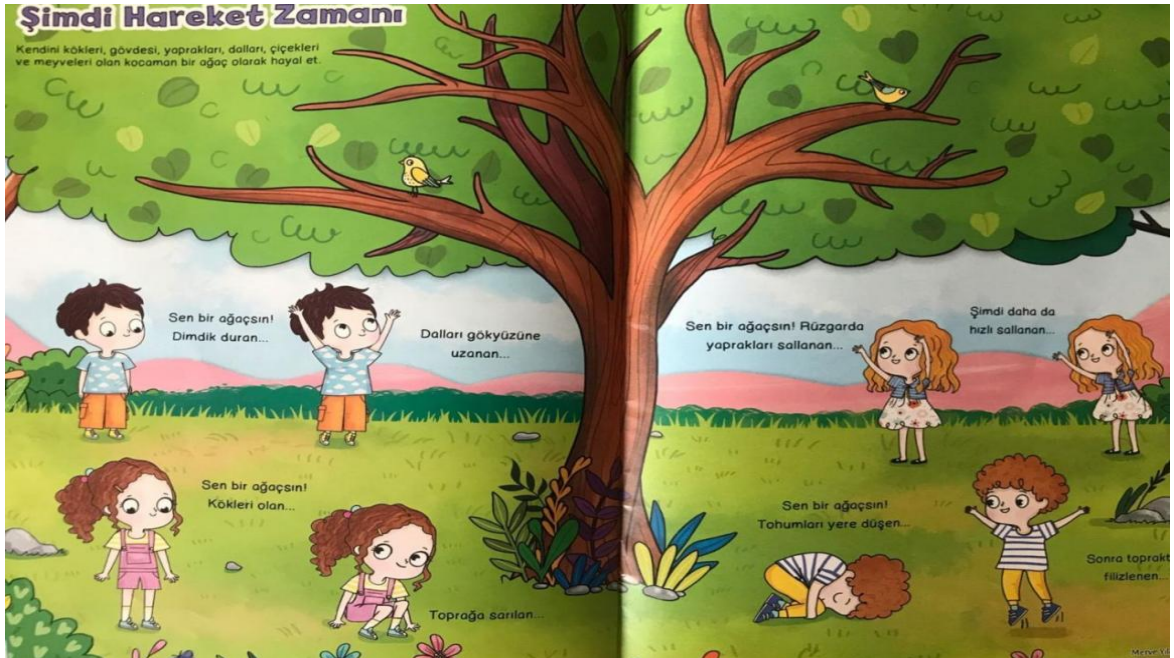
Görsel 14. Ekonomiklik ilkesi hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik ,2024 Ağustos, s.16-17.

Görsel 15. Ekonomiklik ilkesi hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik ,2024 Ağustos, s.22-23.

Görsel 16. Ekonomiklik ilkesi hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik ,2024 Ağustos, s.24-25.

Ekonomiklik İlkesi hakkında örnek olarak eklenen görseller ile, 11. görselde ağacın tohumdan fidana hayat döngüsü çocuklara gösterilir, 12. görselde çocuklara tohumlar, ağaçlar ve meyveler arasında bir bağ olduğu gösterilir. 13. görselde ağaç resmi üzerinden çocuklara mevsim döngüsü gösterilmiştir. 14. görselde ekolojik denge içinde ağaçların hayvanların yuvası olması görselleştirilmiştir. 15. görselde ağaç teması üzerinden sanat anlayışı ve sanatçılarla ilgili bilgiler verilir ve sayfanın sonunda çocuktan da ağaç konulu bir sanat eseri oluşturması istenir. 16. görselde bir ağaç gibi davranarak çocukların hareket etmesinin sağlanması ve böylece kinestetik öğrenen çocukların da desteklendiği görülmektedir. Bu sayede tek bir materyal ile ağaç hakkında çok kazanımın öğrencilere aktarılacak istendiği söylenebilir bu açıdan Meraklı Minik dergisinin ekonomiklik ilkesini destekler nitelikte olduğu söylenebilir.

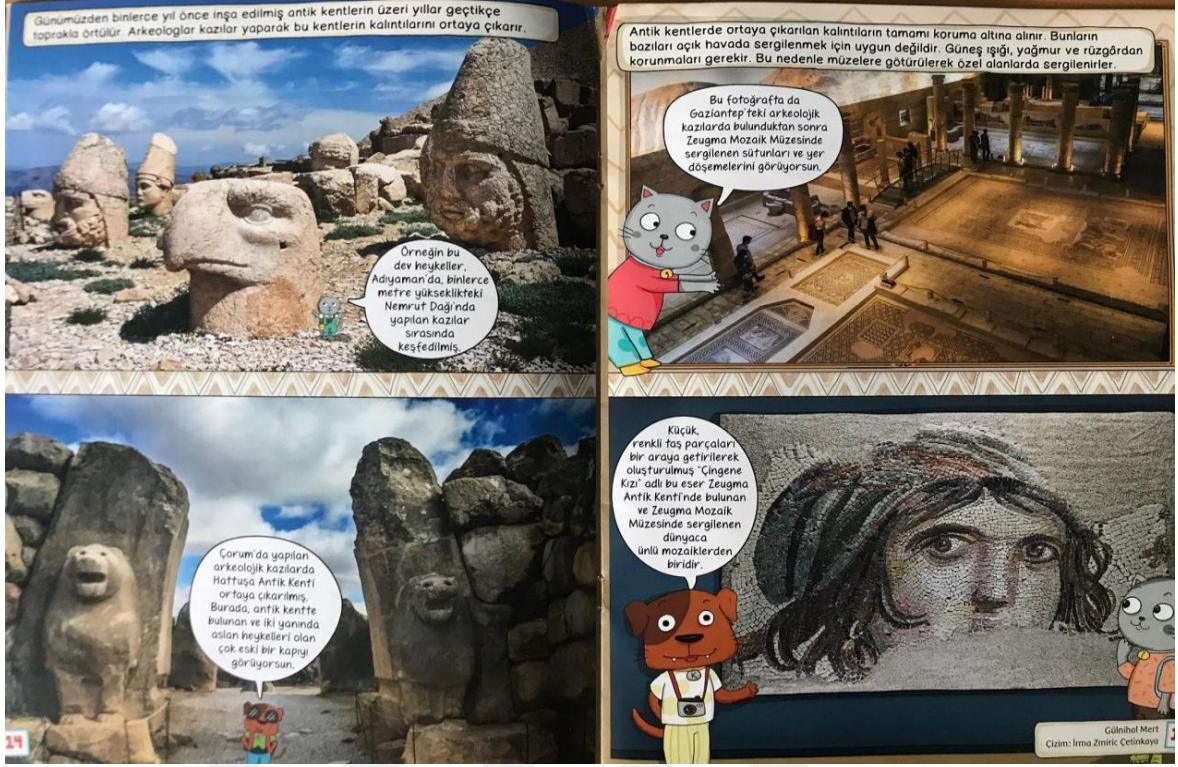
4.2.12. Meraklı Minik Dergisinin Bilgi ve Becerilerin Güvence Altına Alınması İlkesi Açısından İncelenmesi

Modern eğitim yaklaşımlarında yapılandırmacılık kendine yer bulmuş olsa da bazı bilgilerin nesilden nesile aktarılması gerekir. Korunması gereken önemli değerler vardır, dil, kültür, tarih , klasik eserler gibi. Eğitimin amacı, bireylere belirlenmiş bir takım bilgi ve becerilerin kazandırılmasını, benimsetilmesini ve onlar tarafından da diğer bireylere öğretilmesini (aktarılmasını) sağlamaktır (Yeşilyurt, 2020).

Görsel 17(a). Bilgi ve becerilerin güvence altına alınması ilkesi hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Mayıs, dergi kapağı.

Görsel 17(b). Bilgi ve becerilerin güvence altına alınması ilkesi hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Mayıs, s.14-15.

Görsel 18. Bilgi ve becerilerin güvence altına alınması ilkesi hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Mayıs, s.18-19.

Görsel 19. Bilgi ve becerilerin güvence altına alınması ilkesi hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Mayıs, s.20.

Görsel 20. Bilgi ve becerilerin güvence altına alınması ilkesi hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Mayıs, s.22-23.

Kültürümüzde önemli yeri olan, değerli olan, korumaya alınmış, nesilden nesile aktarılması gerekli öğelerden oluşmuş görsellerle çocuklara bu konuda bilgiler verilmiş.17. görselde ülkemizdeki önemli antik kentler hakkında kısa bilgiler derginin karakterleri konuşma balonu ile konuşturularak verilmiş bu sayede çocukların da merak duygusu, konuya ilgisi desteklenmiştir . Görsel 18’de önemli kültür miraslarımızdan Karagöz ve Hacivat “*kültürel miras*” hakkında konuşturulur, ikili bir diyalog halinde kültürel miras ile ilgili kavram kargaşası olan çocuklar için de örneklerle, görsellerle birlikte kısa kısa açıklamalar yaparlar. Görsel 19’da “*Kilim Desenleri*” başlıklı yazı kilim çizimi ve kültürel mirasımızın bir parçası olan kilim dokumacılığı hakkında terimlerden bahseder, çocukların evinde, ya da aile büyüklerinin evinde görmüş olduğu bir ev eşyasının aslında kültür mirasımızın bir parçası olduğundan bahsedilir. Görsel 20’de hem kendi kültür mirasımızın bir ögesi hem de dünya kültür mirasında evrensel bir hal almış çocuk masalları görselleri ve kare kodları ile birlikte verilir. Kare kodlar okutulunca görsele ait masalın seslendirilmektedir.. Böylece bilgi ve becerilerin güvence altına alınması ilkesinin dergi içeriği ile desteklendiği görülmektedir.

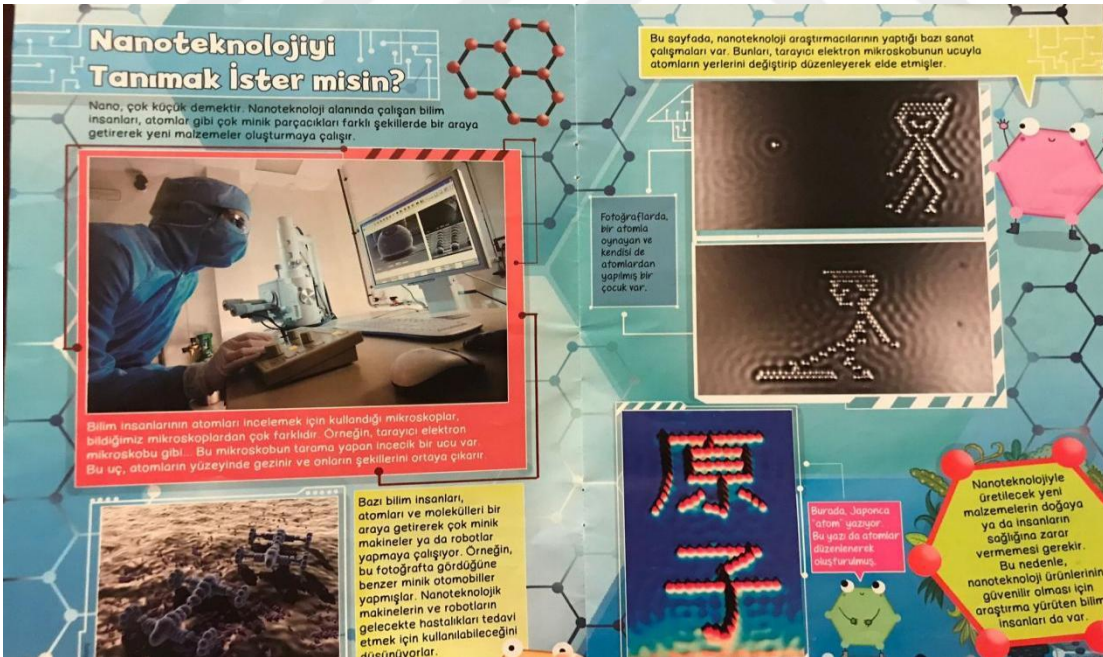
4.2.13. Meraklı Minik Dergisinin Bütünlük İlkesi Açısından İncelenmesi

Bütünlük, öğrencinin akademik bilgilerinin yanısıra, onun duygusal, sosyal ve bilişsel gelişimini de göz önüne alarak destekler nitelikte olmaktır. Çocukları sadece akademik yönüyle değil, tüm yönleri ile geliştirmeyi hedefleyen holistik bir öğretim ilkesidir demek bu konuda doğru olacaktır. Başka bir deyişle öğrencinin eğitiminde zihinsel, bedensel, toplumsal, duygusal ve ahlâkî eğitimin hepsi birbirleriyle ilişkili ve bir bütün olarak ele alınmalı; zihin, sosyal, dil, duygusal, beden, irade, düşünce vb. alanlar bir bütün olarak düşünülmelidir (Yeşilyurt,2020, s. 282). Meraklı Minik dergisinin daha önce de incelenen içindekiler kısmına bakıldığı zaman aslında çocuklara bütüncül bir yönden eğitici bilgileri sunduğu görülmektedir.

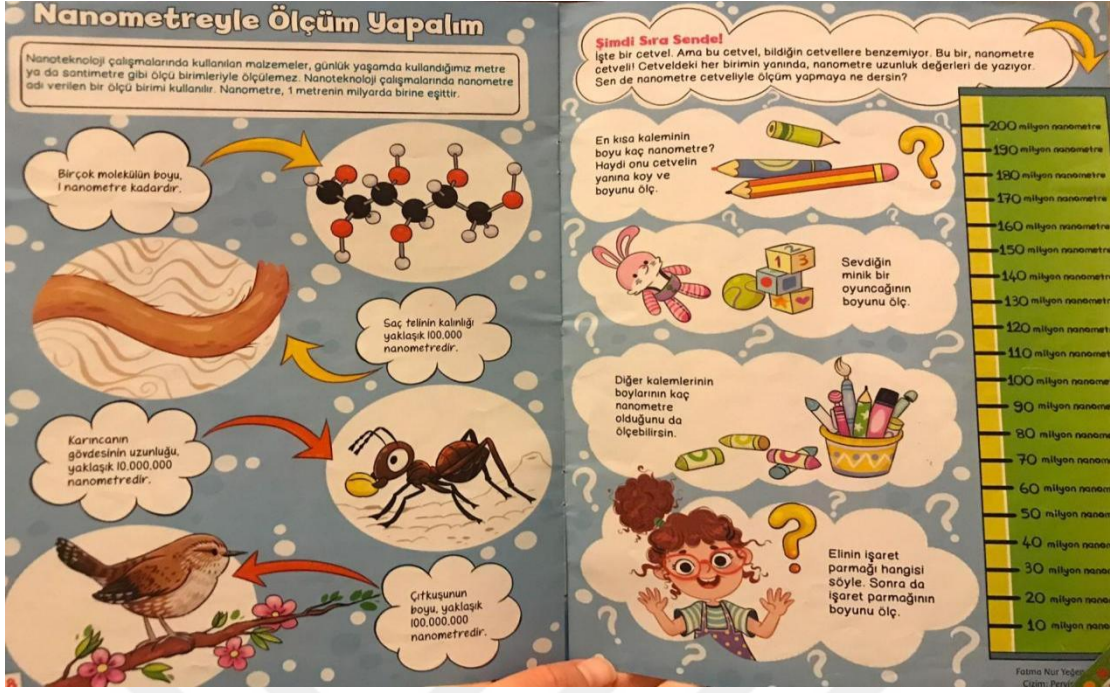
Görsel 21. Bütünlük ilkesi hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Mart, dergi kapağı.

Görsel 22. Bütünlük ilkesi hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Mart, s.14-15.

Görsel 23(a). Bütünlük ilkesi hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Mart, s.18-19.

Görsel 23(b). Bütünlük ilkesi hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Şubat, dergi kapağı

Görsel 24. Bütünlük ilkesi hakkında örnek

Kaynak:Meraklı Minik, 2024 Şubat, s.18-19.

Görsel 25. Bütünlük ilkesi hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Şubat, s.20.

Görsel 26. Bütünlük ilkesi hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Mayıs, dergi kapağı

Görsel 27. Bütünlük ilkesi hakkında örnek.

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Mayıs, s.4-5.

Bütünlük ilkesi çok yönlü bir eğitim ilkesidir gelişim basamaklarından esinlenerek çocuğu farklı yönleriyle geliştirmeyi hedeflediği bilinmektedir. Görsel 21, 22 ve 23’de bulunan örnekler çocuğun bilişsel yönünü geliştirme sürecinde bilgiyi işlemesi, zihinsel süreçlerden geçirmesi konusunda yardımcı içeriklerden oluşur. Görsel 23, 24 ve 25’te bulunan örnekler çocuğun duyuşsal alanı, duyguları, ilgileri hakkında farkındalık kazanması ve duyuşsal alanını geliştirmesi için yapılacak bir çalışmada kullanılmaya uygun içerikler olduğu düşünülmektedir.. 26 ve 27. görseller çocuğun sosyal gelişimine katkıda bulunmak amacıyla oluşturulmuş, çocuğun sosyal farkındalığını arttıran içeriklerden oluşmaktadır.

4.3. Düşünme Becerileri Bakımından Meraklı Minik Dergisinin İncelenmesi

Tablo 4: Meraklı Minik Dergisinde Düşünme Becerileri Açısından İlişkilendirilmiş Görsellerin Dağılımı Hakkında Bulgular

<i>Düşünme Becerileri</i>	<i>Meraklı Minik Dergisinde İlişkilendirilmiş Görseller</i>
Yaratıcı düşünme	6
Yansıtıcı düşünme	1
Lateral düşünme	2
Analitik düşünme	5
Eleştirel düşünme	1
Toplam	15

Dergide tabloda yer alan düşünme becerileri için 15 adet görsel içerik tespit edilmiştir.

Üst düzey düşünme becerilerinin öğrencilere kazandırılması için, öğrenci özellikleri göz önünde bulundurularak, öğrenci merkezli, çocuğun aktif katıldığı bir öğrenme ortamının sağlanması gerekmektedir. Araştırma-inceleme yoluyla öğrenme, yapılandırımcılık gibi öğrenme süreçleri üst düzey düşünme becerilerinin desteklenmesine katkıda bulunur.

4.3.1. Meraklı Minik Dergisinin Yaratıcı Düşünme Becerisi Açısından İncelenmesi

Yaratıcılık, daha önceden kurulmamış ilişkiler arasında ilişkiler kurabilme, böylece yeni bir düşünce şeması içinde yeni yaşantı, deneyim, fikir ve ürünler ortaya koyabilme ya da anlam evrenimizi yeniden yapılandırma, bireyler için ya da kültür için gerçekliğe uygun bir yenilik

katmadır (Kazancı,1989:33).Dergide bulunan *Küçük Eller İşbaşında* adlı bölüm yaratıcı düşünme becerisinin desteklendiği bir bölümdür.

Derginin bu bölümünde çocuğa bir görev verilir. Örneğin çocuklardan Ekim 2024 sayısının bu alanında, “Bir ya da birkaç farklı yabani kedinin parmak kuklasını yapabilirsiniz ve fotoğraflayabilirsiniz.”(Meraklı Minik, 2024).şeklindeki yönerge ile fotoğrafların dergi ekibi ile paylaşılması istenir, bu tarz bir etkinlik çocukların yaratıcı yönünü geliştirmek için kullanılabilir bir çalışmadır.

Görsel 28. Yaratıcı düşünme hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Şubat, s.10-11.

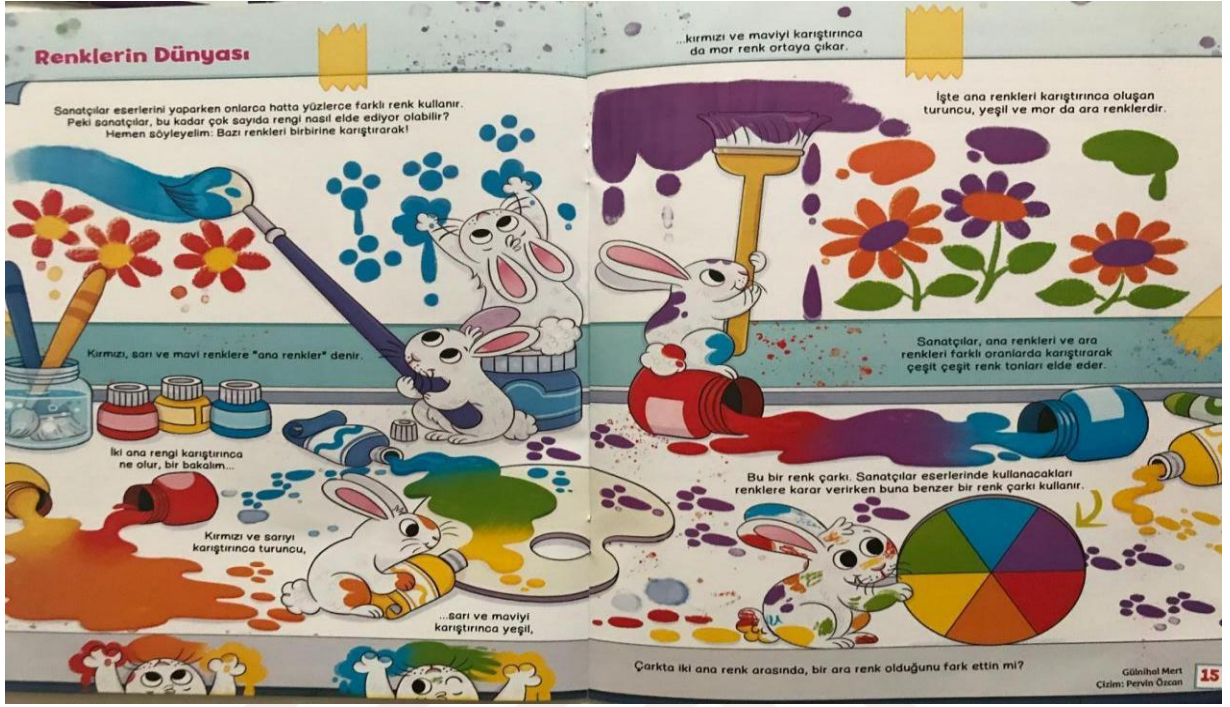
Görsel 29. Yaratıcı düşünme hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Şubat, s.22-23.

Görsel 30. Yaratıcı düşünme hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Şubat, s.12-13.

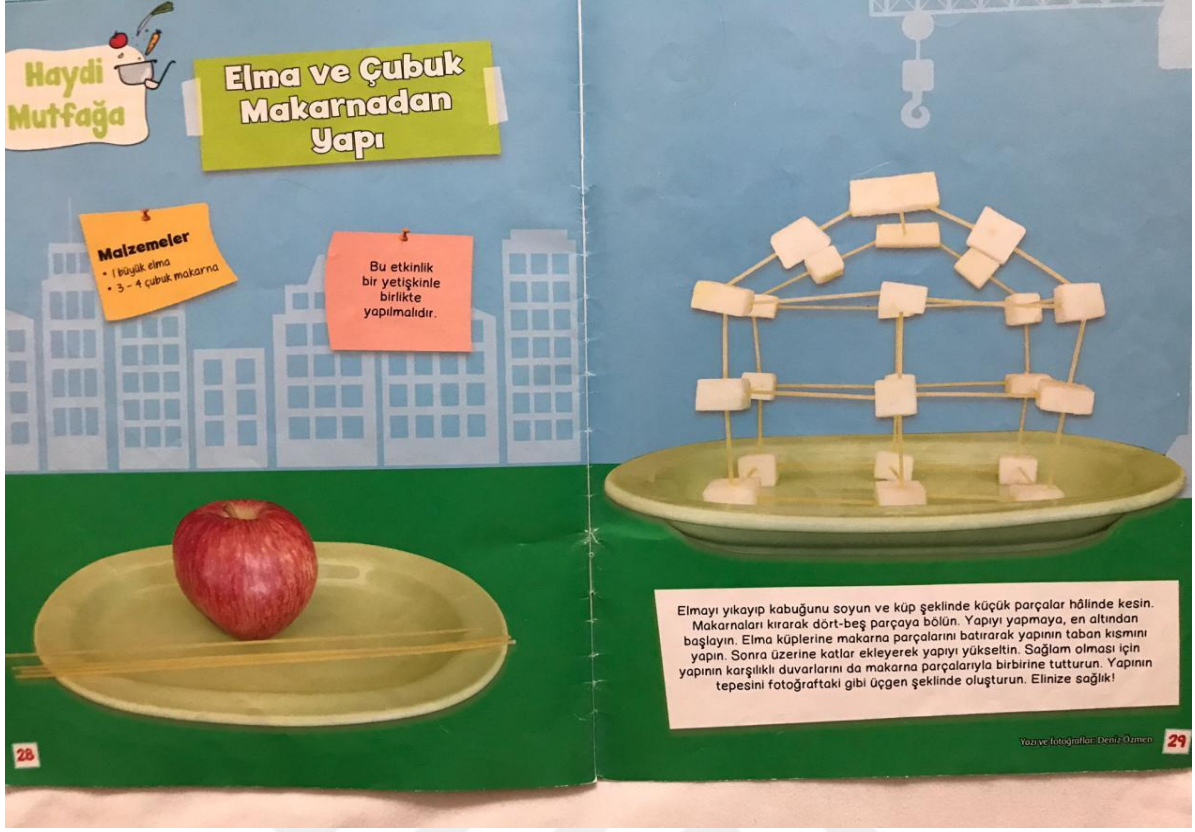
Görsel 31. Yaratıcı düşünme hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Şubat, s.14-15.

Görsel 32. Yaratıcı düşünme hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Ağustos, s.28-29.

Görsel 33. Yaratıcı düşünme hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2020 Mart, s.28-29.

Yaratıcı düşünme, değişen dünya koşullarına uyumlu olma ve değişime katkı sağlama açısından önemli bir yere sahiptir, yaratıcı düşünen bireylerin yetiştirilmesi için oluşturulan eğitim ortamlarında yaratıcı düşünmenin yer alması, eğitimin koşullarının kalitesini önemli ölçüde desteklemektedir (Tok & Sevinç, 2010).

Çocuk dergileri, çocukların yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmek için iyi bir yoldur. Görsel 32 ve 33'te de görüldüğü gibi çocuğun önceden aşına olduğu yiyeceklere farklı formlar verilmiş, çocuğa örnek olarak sunulmuştur, öğrenciler için yaratıcılığı geliştirmenin farklı ve eğlenceli bir yolu olarak da düşünülebilir. Özden'e (1997) göre eğitim ortamı öğrencinin kendini özgür hissedeceği bir ortam olmalıdır. Yaratıcı düşünme becerisini öğrencilerine kazandırmak isteyen bir Sosyal bilgiler öğretmeni görsellerden de faydalanarak Türkiye'nin bitki örtüsü hakkında bilgiler verirken çocuklardan semizotu, maydanoz gibi yiyeceklerden de yararlanarak evde bir tasarım yapmalarını görselleri okulda arkadaşları ile paylaşacakları bir pano oluşturmalarını isteyebilir. Sonuç olarak Meraklı Minik, ilgi çekici temaları ve farklı etkinlikleri, sunduğu materyalleri ile, çocuklarda yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmeye katkıda bulunabilir.

4.3.2. Meraklı Minik Dergisinin Yansıtıcı Düşünme Becerisi Açısından İncelenmesi

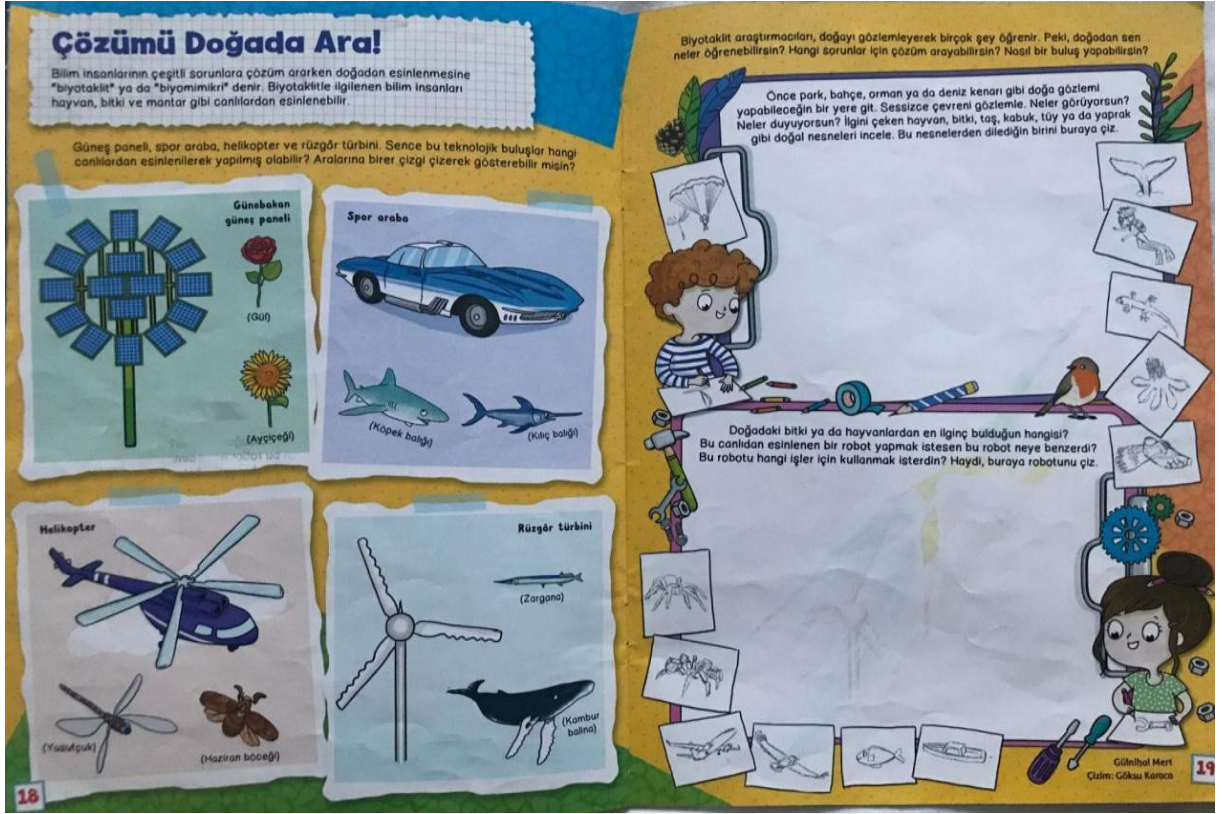
Görsel 34. Yansıtıcı Düşünme hakkında örnek.

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Ocak, s.18-19.

Dewey (1933), yansıtıcı düşünmeyi "bireylerin, daha önceki düşünce ve eylemlerini değerlendirme yoluyla daha iyi anlamaya ve yeni anlamlar oluşturma çabası" olarak tanımlar.

Çocuğun yaşadıklarını gözden geçirmesi, hatalarından ders çıkarması, tecrübelerini yeni durumlara yansıtması, öğrendiklerini hayatın içinde kullanması , “ben bu gün okulda nasıl bir gün geçirdim, neler öğrendim, nasıl çalıştım.” gibi kendi kendine sorgulama yapması ile yansıtıcı düşünme yönü gelişir. Bununla birlikte yansıtıcı düşünme becerisini geliştirmek için günlük tutmak gibi etkinliklerin önemli olduğu bilinmektedir.

Yansıtıcı öğretmenler, öğrencilerine yansıtıcı düşünme becerileri kazandırmaya çalışarak böylece onların analiz, sentez ve değerlendirme gibi üst düzey düşünme becerilerini destekleyerek, üretken toplumların kazanmayı arzuladıkları vatandaşların yetiştirilmesine katkı sağlanmış olmaktadır(Duban & Yelken, 2010). Görsel 33'ten yararlanarak öğrencilerine yansıtıcı düşünme becerisini kazandırmayı hedefleyen bir sosyal bilgiler öğretmeni, öğrencilerden haftalık bir çizelge yapmalarını isteyebilir. Çizelge üzerine düşünüp, hafta boyunca neler yaptıklarını, hatalarını doğru davranışlarını sorgulamalarını destekleyebilir, bu

Görsel 35(b). Lateral Düşünme hakkında örnek.

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Haziran, s. 18-19.

Meraklı Minik dergisi, çocukların düşünsel gelişimine katkı sağlayacak birçok aktivite ve içeriğe sahiptir. Lateral düşünme becerisi, çocukların sıradışı çözümler üretmelerini ve sorunlara farklı açılardan bakabilmelerini sağlar. Görsel 34'te canlıların özellikleri ile sorunların çözümüne ilişkin tasarımlar yapılması hakkında bir içerik paylaşılmıştır, böylece çocuklara farklı bakış açıları ile sorunları ele almaları, farklı çözüm yolları düşünmeleri teşvik edilmiştir. Görsel 35'te ise doğadan ilhamla yapılan tasarımlar hakkında görsel ve bilgiler paylaşılmış bunun yanında çocuklar da sorunlar için farklı çözümler, buluşlar yapmaya teşvik edilmiş doğayı gözlemleyerek bunu yapmaları istenmiş ve dergide bunun için bir bölüm ayrılmıştır.

Lateral düşünme becerisini sınıfında öğrencilerine kazandırmak isteyen bir sosyal bilgiler öğretmeni bu görselden de yararlanarak, çocuklara sorular sorup çevrelerinde gördüğü sorunlara çözüm yolları aratarak, doğadan ilhamla buluşlar yapmalarını destekleyebilir.

Sonuç olarak lateral düşünme becerisini öğrencilerinin edinmesini sağlamak isteyen bir Sosyal Bilgiler öğretmeni için , Meraklı Minik dergisinin kullanılabilirliği tespit edilmiştir.

4.3.4. Meraklı Minik Dergisinin Analitik Düşünme Becerisi Açısından İncelenmesi

Analitik düşünme becerisi, bireyin bir problemi ya da durumu sistematik bir şekilde inceleyerek, bileşenlerine ayırması, ilişkileri tanımlaması ve mantıksal çıkarımlarla sonuca ulaşması yeteneğidir (Halpern, 2014). Çocuklarda kazandırılması için sınıf etkinlikleri planlanabilir, bu süreçte materyal olabilecek bazı sayfalar örneklendirilmiştir.

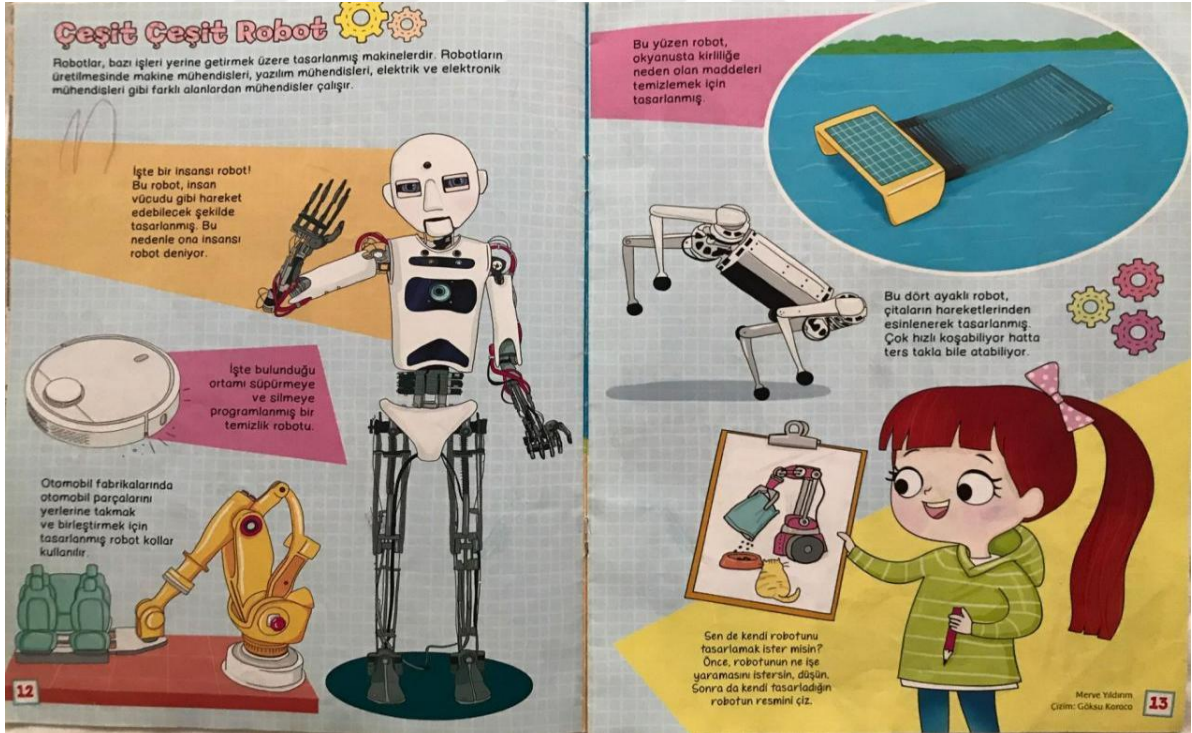
Görsel 36. Analitik düşünme hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2020 Mart, s.26-27.

Görsel 37. Analitik düşünme hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2020 Mart, s.10-11.

Görsel 38. Analitik düşünme hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2020 Mart, s.12-13.

Görsel 39. Analitik düşünme hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2020 Mart, s.8-9.

Görsel 40. Analitik düşünme hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2020 Mart, s.20-21.

Analitik çözümleme bir problem durumunun onu oluşturan kısımlara ayrıştırılması, kısımların birbirleri ile ve bütün ile arasında mantıklı ilişkiler kurulması gibi süreçleri içermektedir (Anderson at all., 2010, akt. Çakır & Senemoğlu, 2015). Analitik düşünme becerisini öğrencilerinin edinmesini sağlamak için bir sosyal bilgiler öğretmeni dergideki içeriklerden , materyallerden yararlanabilir. Örnek görseller incelendiğinde , görsel 40'ta yer alan “*İşte Doğanın Mühendisleri*” başlıklı içerik analitik düşünmeye uygun bir biçimde incelenebilir ,bu konuda örnek teşkil ettiği düşünülen görsellerin fotoğrafları eklenmiş olup öğretmen rehberliğinde çocukların analitik düşünme becerisini geliştirmek için materyal olacak nitelikte oldukları düşünülmektedir.

Güncel bilim çocuk dergileri , çocuklara bilgiyi yalnızca sunmakla kalmaz; bilgiyi sorgulamaya, karşılaştırmaya ve yorum yapmaya da teşvik eder.Tüm bu yönüyle çocuk dergileri, analitik düşünme becerilerinin erken yaşlardan itibaren yapılandırılmasına katkıda bulunan önemli eğitsel araçlardır.

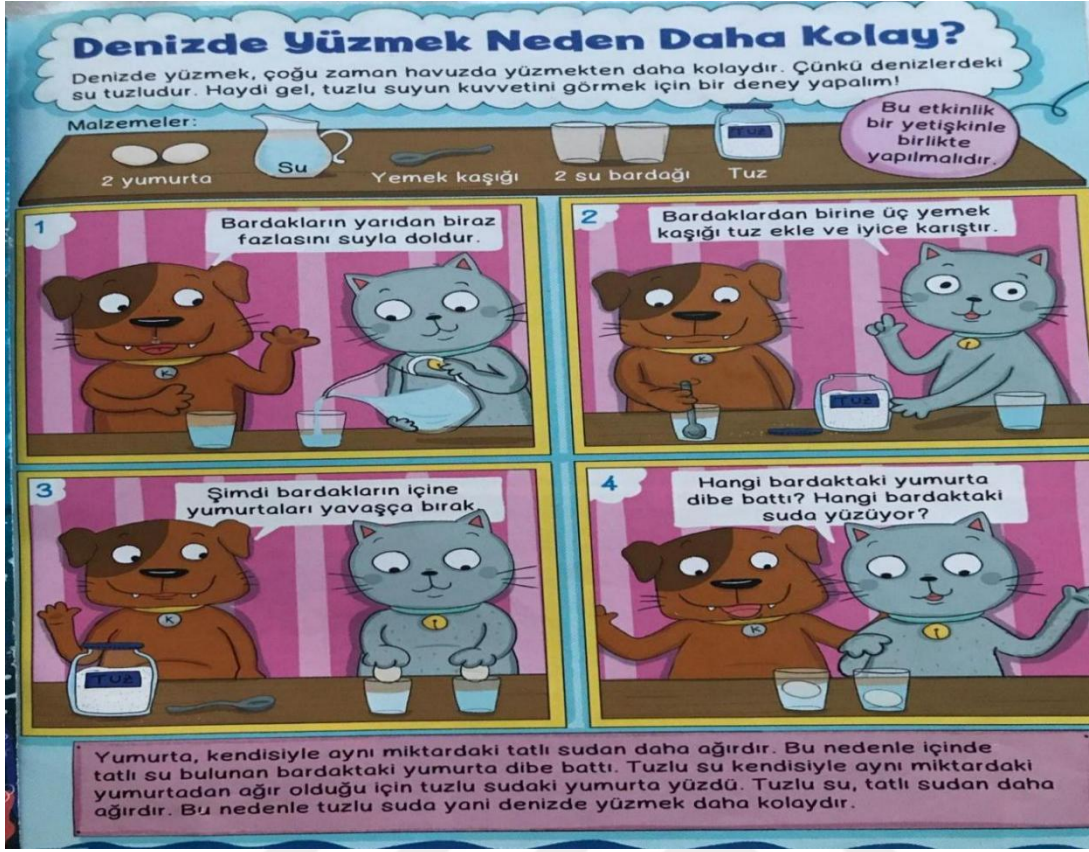
Bu açıdan Meraklı Minik dergisinin analitik düşünme becerisini öğrencilere kazandırma sürecinde kullanılabilir olduğu görülmektedir.

4.3.5.Meraklı Minik Dergisinin Eleştirel Düşünme Becerisi Açısından İncelenmesi

Eleştirel düşünme, sosyal bilgilerin çok eskiden beri varolan ana hedeflerinden birisidir. Bu bağlamda 1937 yılında Amerikan Ulusal Eğitim Birliği, Eğitim Programları Komisyonu tarafından yayınlanan raporda yer alan;

“Tüm gençlerin mantıklı ve akılcı düşünme yeteneklerini geliştirmeye, düşüncelerini ifade edebilmeye, anlayarak okuma ve dinleme becerilerine ihtiyaçları vardır.”ifadesi ile ele alındığı görülmektedir(Dermirkaya & Çakar, 2013).

Eleştirel düşünme, bireyin bilgiyi sorgulayıcı bir bakış açısıyla ele alarak analiz etmesi, değerlendirmesi ve mantıklı sonuçlara ulaşması sürecidir (Facione, 2015).

Görsel 41. Eleştirel düşünme hakkında örnek.

Kaynak: Meraklı Minik, 2021 Temmuz, s.19.

Derginin her sayısında *Çok Merak Ediyorum* adlı bölüm bulunmaktadır, bu kısımda çocukların derginin o ayki teması ile ilgili merak ettikleri sorular yanıtlanmaktadır, sebep, sonuçlar ve konuya uygun bir görsel ile cevaplar diğer okuyucularla da paylaşılmış olur. Soruyu soran çocuğun adı yaşı, bulunduğu şehir de bu sayfada yayımlanır, böylece çocuğun eleştirel düşünme becerisinin beslenmiş olduğu düşünülmektedir. Sayfanın devamında *Sorularınızı Bekliyoruz!* adlı bir kutucuk bulunmaktadır. Bu alanda yakında derginin teması olacak bir konu hakkında soruları olan çocuklara editör seslenir, merak ettiği bir, ya da birden fazla soruyu dergiye göndermeleri istenir.

Gürkaynak, Üstelve Gürgöz'e (2009) göre, anlatılan ya da okunan ya da okunması ev ödevi olarak verilen bir öykünün ardından küçük grupların öykü üzerinde soru hazırlaması, bunlardan kimilerinin sınıfta tartışılması ,zorlu okuma materyalini temel alan, öğretmen kolaylaştırıcılığında ,tartışılarak (ya da “görüş geliştirme”, “konuşma halkası”, “istasyon” gibi etkileşimsel yöntemler kullanımıyla) soru üretmeyi, uslamlamayı,gerekçelendirmeyi özendiren çalışmalar; eleştirel düşünme yaratmak için stratejiler olarak görülmüştür.

Eleştirel düşünme becerisinde soru sormak çok önemli bir basamak olduğu bilinir, bu bağlamda çocukların eleştirel düşünme becerisinin dergi tarafından desteklendiği söylenebilir.

Meraklı Minik dergisi incelendiğinde, çocukları soru sormaya teşvik eder nitelikte olduğu, çocukların araştırmacı yönünü geliştirecek bölümleri olduğunu görmekteyiz. “Kitap... Oyun... Öneri...” adlı bölümde ise çocukların araştırmacı yönünü desteklediği görülür, örnek verecek olursak “*Nanoteknolojiyi Keşfediyoruz*”. (Meraklı Minik, 2022). adlı 183. sayısında, bu tema etrafında bilimi keşfetme yönünü geliştiren ve bu konuda araştırma isteği duyan çocuklar için, *Eşya Tahmin Etme Oyunu* adındaki bir oyun önerisi bulunur, aslında çocukken çoğumuzun bildiği basit bir oyun gibi görülse de yönergeye bakılınca bu oyunun analitik düşünme becerisini destekler nitelikte olduğu görülmektedir, çocuk eşyaları renkleriyle,yapıldığı malzemeyle, ya da şekliyle ilgili sınıflar, bu konuda sorular sorar.Bilindiği üzere deney gibi yaşantıların okullarda imkan dahilinde çocuklara sunulması ile eleştirel düşünme becerisi gelişmektedir. Derginin Temmuz, 2021 tarihli sayısında yer alan *Denizde Yüzmek Neden Daha Kolay?*(Görsel 41) başlıklı görsel incelendiğinde çocuklar için dikkat çekici bir deney tasviri görülmektedir.O an sınıfında bu deneyi yapma imkanı olmayan bir öğretmen için görseller bir eğitim aracı olabilir. Meraklı Minik deney etkinlikleriyle çocuklara gözlem yapma, akıl yürütme ve neden-sonuç ilişkisi kurma gibi bilimsel düşünme becerileri kazandırma sürecinde etkili bir eğitim materyali olarak değerlendirilebilir.

4.4. Meraklı Minik Dergisinin Kök Değerler Açısından incelenmesi

Tablo 5 : Meraklı Minik Dergisinde Kök Değerler Açısından İlişkilendirilmiş Görsellerin Dağılımı Hakkında Bulgular

Kök Değerler	Meraklı Minik Dergisinde İlişkilendirilmiş Görseller
Adalet	5
Dostluk	5
Dürüstlük	3
Özdenetim	2
Sabır	2
Saygı,sevgi	3
Sorumluluk	2
Vatanseverlik	7
Yardımseverlik	4
Toplam	33

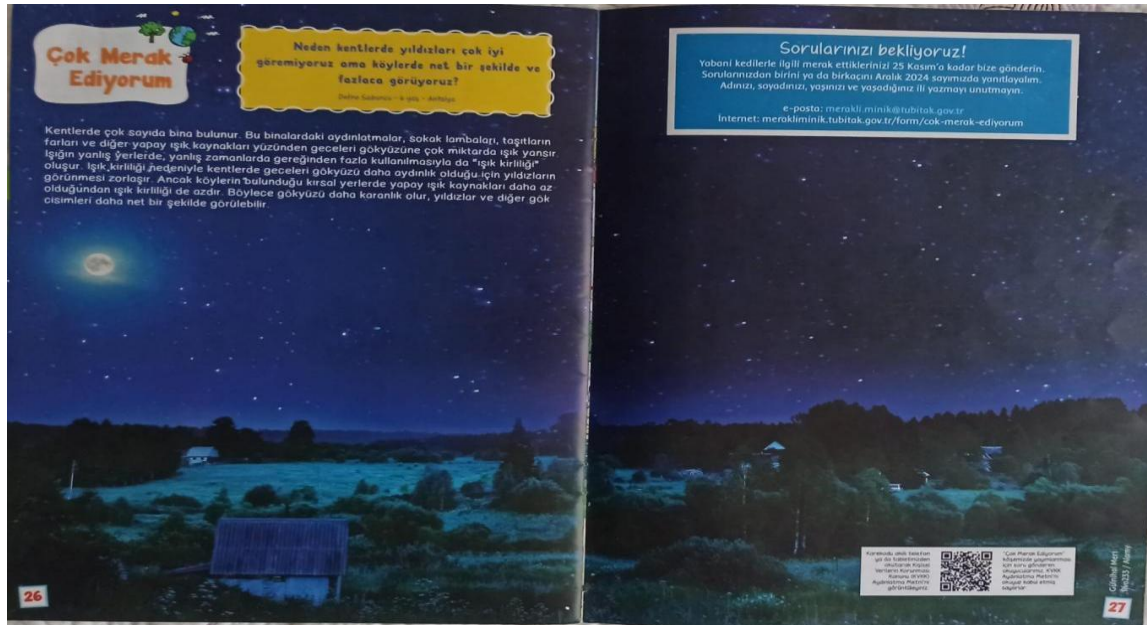
Meraklı Minik dergisinde tabloda yer alan kök değerler için 33 adet görsel içerik tespit edilmiştir.

“Öğretim programlarında yer alan “kök değerler” şunlardır: adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik. Bu değerler, öğrenme öğretme sürecinde hem kendi başlarına, hem ilişkili olduğu alt değerlerle ve hem de öteki kök değerlerle birlikte ele alınarak hayat bulacaktır.”(Talim Terbiye, 2023). Sosyal Bilgiler dersinin öğretilmesinde üç temel yaklaşımdan birisi olan “vatandaşlık aktarımı olarak sosyal bilgiler öğretimi”, öğrencilere toplumun değer ve inançlarının aktarılmasını amaçlamaktadır.

Eğitim-öğretim sürecinde değer ve inançların aktarılması noktasında ise çeşitli yol ve yöntemler izlenmektedir (Köç, Demirkaya & Ünal 2020). Değerlerin öğretiminde model olmanın önemli olduğu bilinir. Değer öğretimi formal , informal olabilmektedir. Bazen derginin herhangi bir sayısında bir kök değer tema olarak işlenirken, kimi zamanda kök değerlerin örtük bir şekilde verildiği fark edilmektedir. Değer öğretimi yaklaşımları çeşitlilik gösterir ve konuya, duruma, çocuklara göre farklı yöntemler tercih edilebilir. Araştırmanın bu kısmında kök değerleri içerdiği düşünülen görseller çalışılmıştır.

4.4.1. Meraklı Minik Dergisinin Adalet Kök Değeri Açısından İncelenmesi

Adalet kök değeri ile uyduğu düşünülen bazı görseller aşağıda yer almaktadır, bu süreçte derginin 2023 Mayıs, 2023 Nisan, 2022 Aralık, 2024 Haziran, 2024 Ekim tarihli sayıları fotoğraflanmış ve incelenmiştir.

Görsel 42. Adalet Kök Değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Ekim , s.26-27.

Görsel 45. Adalet Kök Değeri hakkında görsel

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Aralık, dergi kapağı

Görsel 46. Adalet Kök Değeri hakkında görsel

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Haziran, dergi kapağı

Adalet kök değeri derginin yaş ortalaması düşünüldüğünde, spesifik örneklerle değerlendirilmesi en güç kök değer olmuştur ancak değerlerin örtük bir şekilde de verildiğini düşündüğümüzde, aslında derginin genelinde örtük bir şekilde adalet kök değerinin varlığından bahsetmek mümkündür.Özbaşı'ya (2020) göre adalet terimi etik, hukuk, eşitlik, doğruluk gibi pek çok kavramla ilişki içerisindedir.Daha önce de dergi içeriği incelemesi kısmında görüldüğü gibi dergide yer alan bazı bölümler çocukların katılımı ile sağlanır. Benzer yaş grupları eşit oranda katılım sağlayabilir. Örnek verecek olursak dergide bulunan *Çok Merak Ediyorum* (görsel 42) adlı bölümde her sayıda editör çocuklara seslenir, gelecek tema hakkında merak ettikleri soruları dergiye göndermeleri istenir, *Küçük Eller İşbaşında* (görsel 43) adlı kısımda ise çocuklardan istenilen çalışmaların, ürünlerin, etkinliklerin görselleri yer alır. Böylece dileyen çocukların eşit haklarda dergiye dahil olduğu söylenebilir.

Bu örneklerin yanı sıra temaya hakim olan bitki ve hayvanlar hakkında içeriklerin işleniş biçimleri incelendiğinde adalet değerini çocuklarda geliştirmek için oldukça uygun olduğu düşünülmektedir. Bu değer, çocukların yalnızca kendileri için değil, başkaları için de saygı göstermelerini, eşitlik ve hakkaniyet duygusunu geliştirmelerini sağlar. Örneğin, görsel 44, 45 ve 46'da bulunan dergi kapakları incelendiğinde hayatın doğal akışında çocukların karşılırlarına çıkma ihtimali oldukça az olan hayvanlara yer verildiği görülmektedir. Ancak bu sayılar incelendiğinde kunduz, denizgergedanı, mürekkep balığı gibi hayvanların kendi yaşamı içinde nasıl bir faaliyette olduğu, dünyamıza ne gibi katkılarda bulunduğu anlatılır. Bu sayılardan hareketle adalet kök değerini kazandırmak isteyen bir öğretmen aslında her canlının biz günlük hayatta karşılaşmasak bile, görevleri olduğunu ve her canlının eşit bir şekilde ekosistem için biricik ve önemli olduğunu hakkaniyet duygusu ile verebilir.

Çocuklarda adalet değerinin gelişmesi için saygı duymak önemli bir adımdır, dünyadaki canlıların var oluşuna, görevlerine saygı duyma ile başlarsa bir çocuğun adalet değerini geliştirmede çok daha avantajlı konumda olduğu söylenebilir.

Onurlu bir yaşam için insan davranışlarını yönlendiren korku ve disiplin değil, değerler olmalıdır. Korkudan kaynaklanan disiplin, korku kaynağı ortadan kalktığı zaman kaybolur. Değerlerden kaynaklanan iç disiplin ise, değer değişmediği sürece devam eder (Cüceloğlu, 1999, akt. Fidan, 2009).

Değer öğretiminde bilindiği gibi hikayelerden faydalanmak çocukların değerleri somutlaştırmasını ve içselleştirmesini sağlayabilir. Hikayelerdeki karakterlerin kimi zaman bu karakterler bitkiler ya da hayvanlar da olabilir, onların yaşadıkları olaylar üzerinden daha önce belki de fark etmedikleri değerleri fark etmeleri, sorgulamaları, düşünmeleri ve içselleştirmeleri

sağlanabilir. Yukarda örnekleri verilmiş olan Kunduz, denizgergedanı, mürekkep balığı hakkında adalet değerini içeren küçük bir hikaye anlatılabilir ,hikaye sonunda çocuklara bu hikayede yanlış ve doğru olan davranışlar nelerdi şeklinde sorular yöneltilerek öncelikle fark etmeleri sağlanarak, siz bu hikayedeki kunduz ailesinin bir üyesi olsaydınız bu durumda neler hissedersiniz , şeklindeki sorularla çocuklardan empati yapmaları istenir böylece adalet değeri hakkında çocuğun fikir, tutum, değer yargısı geliştirmesine yardımcı olunabilir.

Meraklı Minik dergisi bu bağlamda adalet değerinin çocuklar tarafından edinilmesi sürecinde sınıflarda eğitim materyali olarak kullanılabilir niteliktedir.

4.4.2. Meraklı Minik Dergisinin Dostluk Kök Değeri Açısından İncelenmesi

Dostluk kök değeri için uygun olduğu düşünülen bazı görseller aşağıda yer almaktadır, bu süreçte derginin 2021 Mayıs , tarihli sayısı fotoğraflanmış ve incelenmiştir.

Görsel 47. Dostluk Kök Değeri hakkında görsel

Kaynak: Meraklı Minik, 2021 Mayıs, s.8-9.

Görsel 50. Dostluk Kök Değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2021 Mayıs, s.20-21.

Görsel 51. Dostluk Kök Değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2021 Mayıs, s.26-27.

Çocuklar, dostluk değeri ile birlikte başkalarıyla sağlıklı ve güçlü arkadaşlık ve ilişkiler kurmayı öğrenir, bu durum sosyal becerilerin de geliştirilmesi açısından önemlidir.

Bir çocuk dergisi olarak Meraklı Minik çocuklara dostluğun sıcaklığını, hayatın ne denli içinde var olduğunu çocuklara uygun hazırlanmış görselleri, materyalleri, içindeki hikayeleri ile yansıtmaktadır. Dostluk, bireyler arasında karşılıklı sevgi, güven, saygı ve paylaşım üzerine kurulu güçlü bir bağ olarak tanımlanır ve bireyin sosyal gelişimi ile duygusal doyumunda önemli bir rol oynar (Koç & Polat, 2020). Görsel 47 ve 48’ de hayatın içinde çocukların çok kez karşılaşmış olabileceği durumlar resmedilmiştir. Bu görsellerden de yararlanarak çocuklara dostluk hakkında neler bildikleri sorulabilir, dostluk her zaman eğlenceli şeyler yapmaktan ibarettir, gibi kavram yanılgıları varsa görsellerden de yararlanarak aslında dostluk değerinin sadece eğlenmekten ibaret olmadığı zor zamanlarda da arkadaşların birbirine güven vermesi ve destek olması hakkında konuşulabilir. Bu konuda hikayeler anlatılabilir.

Görsel 49 ve 50’den faydalanarak bir Sosyal Bilgiler öğretmeni dostluk değerinin aslında ne kadar evrensel ve tüm canlıları kapsayan önemli bir değer olduğunu gösterebilir, görsel 49’da da paylaşıldığı gibi görme engeli olan bireylerin günlük hayatta eğitimli köpeklerin dostluğu ve yardımı ile engelleri aşabildiği, çocukların sadece çocuk arkadaşları değil hayvan dostlarının da olduğundan bahsedebilir, görsel 50’de ise hayvanlar arasındaki dostlukla ilgili kareler eklenmiş aslında bu değer tüm canlılar için önemli olduğunu vurgulayabilir. Görsel 51’de bir çocuğun dergiye göndermiş olduğu “Ağaçlar birbirleriyle arkadaş olur mu?” (Meraklı Minik, 2021) şeklindeki sorusu ile bu soruya dergi ekibince verilmiş cevap ve soru ile cevapla uyumlu seçilmiş bir orman resmi görülmektedir. Öğretmen çocuklara , “Siz eğer ormanda bir ağaç olsaydınız kimlerle dost olmak isterdiniz, bir ağaç nasıl dost edinebilir ?” şeklinde sorularla öğrencileri düşünmeye, sorgulamaya ve empati yapmaya teşvik ederek dostluk değerinin içselleştirilmesi için küçük ama verimli bir etkinlik yaptırılabilir.

Dostluk değerini öğrencilerine kazandırmak isteyen bir sosyal bilgiler öğretmeni Görsel 51’den hareketle öğrencilerinden bu dostluk temasını etrafında “Ben Bir Ağaç Olsaydım” şeklinde bir hikaye yazmalarını ister ve dostluk değeri ile bu hikayeleri yorumlamalarını isteyebilir. Tüm bu çalışmaların dostluk değerini kazandırmada etkili çalışmalar olduğunu söylenebilir. Meraklı Minik dergisi bu açıdan dostluk değerinin çocuklar tarafından edinilmesi , içselleştirilmesi süreçlerinde kullanılabilir niteliktedir.

4.4.3. Meraklı Minik Dergisinin Dürüstlük Kök Değeri Açısından İncelenmesi

Dürüstlük kök değeri için uygun olduğu düşünülen bazı görseller aşağıda yer almaktadır, bu süreçte derginin 2023 Mayıs, tarihli sayısı fotoğraflanmış ve incelenmiştir.

Demirkaya ve Çal'a (2018) göre dürüstlük sosyal bilgiler dersi öğretim programında bir değer olarak yer almaktadır. Sosyal Bilgiler dersi insan yaşantısı için gerekli olan bilgi, beceri, davranış ve değerleri kazandıran bir derstir.

Görsel 52. Dürüstlük kök değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Mayıs, dergi kapağı

Görsel 53. Dürüstlük kök değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Mayıs, s.2-3.

Görsel 54. Dürüstlük kök değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Mayıs, s. 4-5.

Dürüstlük, dürüst bir bireyin eylem ve davranışlarını ifade eder (Merriam- Webster, 2007, akt. Demirkaya & Çal, 2018).

Görsel 52’ de Meraklı Minik Mayıs 2023 197. sayısının kapağı paylaşılmıştır. Bu sayıda müzelerin işlendiği görülmektedir. Değer öğretiminde her zaman formal yol tercih edilmez kimi zaman örtük bir şekilde değerlerin çocuklara ulaştırıldığı görülmektedir. “*Dedem Bir Süper Kahraman* “ isimli hikaye ile başlayan bu sayı bir dedenin torunlarına gençlik yıllarında yaşadığı bir anıdan bahsetmesiyle devam eder, dede tarlasını çapalarken orada bir tarihi esere rastlar ve dürüst bir davranış sergiler eseri müzeye teslim eder bu hikayeyi çocuklara anlatırken , yıllardır müzede olan tesadüf sonucu bulduğu tarihi eseri bir müze gezisi ile torunlarına gösterir hikayenin sonunda torunları “*Benim dedem bir süper kahraman!*” (Meraklı Minik, 2023) diyerek sevinç gösterisinde bulunur.

Dürüstlük değerini sınıfında kazandırmak isteyen bir sosyal bilgiler öğretmeni bu hikayeyi dersinde çocuklar ile paylaşıp üzerine düşüncelerini ister, öğrenciler düşüncelerini ifade ettikten sonra çocukların dedelerine neden kahraman dediğini sorgulamalarını isteyebilir. Aslında dedelerinin dürüst davranışı ile tesadüfi bir şekilde bulduğu tarihi eseri müzeye teslim etmesi onu çocukların gözünde kahramanlığa sevk ettiğinden bahsederek, dürüstlüğün çok kıymetli bir değer olduğu şeklinde kısa bir konuşma ile dersi bitirebilir. Bu bağlamda etkinlikler çeşitlendirilebilir, dürüstlük kök değeri için Meraklı Minik dergisinin uygun olduğu görülmektedir.

4.4.4. Meraklı Minik Dergisinin Öz Denetim Kök Değeri Açısından İncelenmesi

Öz denetim kök değeri için uygun bulunan dergiye ait bazı görseller aşağıda yer almaktadır, bu süreçte derginin 2024 Ocak ve 2021 Mayıs tarihli sayıları fotoğraflanmış ve incelenmiştir.

Görsel 55. Öz denetim Kök Değeri ile ilgili örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Ocak, s.13.

Görsel 56. Öz denetim Kök Değeri ile ilgili örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2021 Mayıs, s.8-9.

Öz denetim, yalnızca akademik başarıyı değil, aynı zamanda bireyin genel yaşam başarısını da olumlu yönde etkileyen temel bir beceridir. Bu yönüyle, çocukların yaşam kalitesini artıran ve uzun vadeli başarılarında belirleyici rol oynayan kök değerlerden biri olarak kabul edilmektedir. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, öz denetim değeri ile ilişkili tutum ve davranışları; davranışlarını kontrol etme, davranışlarının sorumluluğunu üstlenme, öz güven sahibi olma ve gerektiğinde özür dileme olarak ifade etmiştir (Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı 2017: 24, akt.Cin & Tanrıseven,2024).Öz denetim değerini kazanmış çocuk dışsal denetim gelmeden de görev ve sorumluluklarının bilincinde olur bu denetimi kendi kendine de sağlayabilir.

Temel bir değer olarak özdenetim, kişinin sorumluluk bilinciyle hareket etmesini, dürtüsel davranışlardan kaçınmasını ve uzun vadeli hedeflere ulaşmasını sağlar (Tangney, Baumeister & Boone, 2004). Öz denetim değerini benimseyen çocuk zorluklar karşısında yılmaz, kötü alışkanlıklardan uzak durur daha yararlı alışkanlıklar edinir, zaman yönetimi konusunda da kendini geliştirir. Bir Sosyal Bilgiler öğretmeni dersinde bu değeri kazandırmak için görsel 54 ve 55'ten de yararlanarak çocuklara bir günlerinin nasıl geçtiğini anlatan çizimler yapmalarını ister, bunu bir kaç gün boyunca yaptıktan sonra çocukların görsellere de bakarak öz eleştiri yapmalarını sağlar böylelikle zamanlarını ne ile değerlendirdiklerini kendileri de görüp bu konuda varsa hatalarını düzeltmek için çalışmalarını söyler, bu gibi etkinliklerin yapılması ile belki de aile ortamında öz denetim değerini kazanmasına imkan verilmemiş, ya da bu konuda örnek olunmamış çocuklar için de oldukça önem arz ettiği söylenebilir. Öz denetim yaşam boyu çocukların hayat kalitesini arttıracak bir değer olarak bu tür etkinlikler ile öğrencilere kazandırılabilir.

Sonuç olarak özdenetim kök değerini edindirme sürecinde Meraklı Minik dergisinin etkili bir materyal olduğu söylenebilir.

4.4.5. Meraklı Minik Dergisinin Sabır Kök Değeri Açısından İncelenmesi

Sabır kök değeri için uygunluğu düşünülen dergiye ait bazı görseller aşağıda yer almaktadır, bu süreçte derginin 2022 Nisan, tarihli sayısı fotoğraflanmış ve incelenmiştir.

Görsel 57. Sabır Kök Değeri ile ilgili örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Nisan, s.2-3.

Görsel 58. Sabır Kök Değeri ile ilgili örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Nisan, s.4-5.

Çocuklar doğaları gereği keşfetmeyi, hareket etmeyi sever, onlar için yerlerinde durmak zordur, sınıf ortamında, evde çoğu zaman beklemekten sıkıldıklarını görürüz. Bekleme eyleminin her zaman kolay olmadığı özellikle çocuklar için kazanılması zor bir davranış olduğunu söyleyebiliriz. Sabır değeri öğrencilerin yaşları dolayısıyla anlamlandırmakta zorlandıkları değerlerden olabilir. Bir kök değer olarak sabır çocukların uzun bir zaman diliminde hedeflerine ulaşabilmesi için gerekli olan sebat ve azimi de içerir. Bu nedenle sadece akademik anlamda değil, akademik başarı ile birlikte hayat başarısı için de bu değer elzem olduğu söylenebilir. Sabır değeri modelleme ile öğrencilere kazandırılabilir öğretmen dersi işlerken, günlük çalışmalar esnasında, çocuklarla iletişim kurarken pek çok alanda sabır değerini davranışa dönüştürerek onlara model olur.

Değerler eğitimi kapsamında sabır, bireyin hem içsel disiplin geliştirmesinde hem de sosyal ilişkilerinde anlayışlı ve hoşgörülü davranmasında önemli bir rol oynar (Demirtaş & Özer, 2016). Sabır gibi öğrenciler için özümseyip davranışa dönüştürülmesi kolay olmayan bir değer daha açıklayıcı olan etkinlikler ile sınıf ortamında çalışarak çocuklarda bu konuda bir farkındalık kazandırılabilir.

Görsel 57 ve 58 incelendiğinde okul bahçesinde öğrencileri ile birlikte çilek yetiştiren, bu süreçte onlara sabırlı olma konusunda model olan bir öğretmen çizimi görülmektedir. Görsel üzerine hikayeleştirme yapılabilir ya da yukarıdaki iki görsel sınıfta paylaşılır, sosyal bilgiler öğretmeni sınıfa bir bitki getirir ve bu bitki bi kaç hafta boyunca çocuklar tarafından gözlemlenir, toprağı havalandırılır, sulanır ve süreci daha net görebilmek için öğretmen tarafından fotoğraflanır. Yeterli zaman geçtikten sonra çocuklara fotoğraflardan oluşan bir kolaj sunulur ve üzerine bir tartışma ortamı sağlanır. Böylece çocukların sabır değerini somutlaştırma yoluyla öğrenmeleri sağlanabilir. Öğretmen benzer bir çalışmayı çocuklardan aileleri ile birlikte yapmalarını ister, bir tohumdan bir çiçek yetiştirip , süreci resimleyerek sınıfta paylaşmalarını ister, haftalar sürece bu çalışmanın sonucunda ürün olarak çiçek sınıfa getirilir ve bu süreçte çocuğun hangi konularda sabırlı davrandığı ile ilgili sorular sorulur , bu çalışma ile ilgili fikirleri alınır. Böyle bir çalışmanın sonunda öğrencinin sabır kök değerini davranışa dönüştüreceği ön görülebilir. Bu bakımdan etkinlikleri çeşitlendirmek mümkün olmakla birlikte çizimleri ile Meraklı Minik dergisinin sabır kök değeri konusunda ilham verici olduğu düşünülmektedir.

4.4.6. Meraklı Minik Dergisinin Saygı, Sevgi Kök Değeri Açısından İncelenmesi

Saygı, sevgi kök değeri için uygun olduğu düşünülen dergiye ait görseller aşağıda yer almaktadır, bu süreçte derginin 2022 Mayıs, tarihli sayısı fotoğraflanmış ve incelenmiştir.

Görsel 59. Saygı, Sevgi Kök Değeri ile ilgili örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Mayıs, dergi kapağı.

Görsel 60. Saygı, Sevgi Kök Değeri ile ilgili örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Mayıs, s. 2-3.

Görsel 61. Saygı, Sevgi Kök Değeri ile ilgili örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Mayıs, s. 4-5.

Meraklı Minik Mayıs 2022 tarihli, 185. sayısı saygı, sevgi kök değerini kazandırma konusunda somut görselleri ile bu değerleri destekler niteliktedir. Öğrenciler bazı değerleri okula başlamadan daha aile hayatında edinirler, en temel değerlerden sevgi buna örnek verilebilir. Bir sosyal bilgiler öğretmeni dersinde derginin 185. sayısından faydalanarak, aile kavramıyla yanyana saygı ve sevgi değerlerini vererek çocukların bu kavramları somutlaştırmasını sağlayabilir.

Bu sayı incelendiğinde ailenin bayram ziyareti için birlikte yola çıktığı ve aile büyükleri ile kavuştukları görülmektedir. Öğrencilere bayramlarda aileleriyle nasıl zaman geçirdikleri sorulabilir, sınıf ortamında bu konuda fikirler paylaşılabilir. Saygı ve sevgi değeri her zaman çocuklara model olmak ile daha çok anlam kazanır, çocuklar önce belki sadece taklit davranışı ile bu değeri alırlar, ancak zamanla güzel davranışların desteklenmesi ile bu değeri özümseyebilirler ve davranışa dönüştürebilirler. Saygı, başkalarının haklarına, düşüncelerine ve varlıklarına karşı duyulan olumlu tutumu ifade ederken; sevgi, bireyin içten gelen bir bağlılık, ilgi ve kabul duygusudur (Demirtaş & Özer, 2016).

Saygı ve sevgi kök değeri her zaman aile içinde karşılık bulmayabilir. Bilindiği gibi bazı çocuklar dezavantajlı ailelerden gelmektedir. Dezavantajlı çocukların uygulanan müdahale programları aracılığıyla tipik gelişim gösteren akranlarını yakalaması amaçlanır (Kütük, 2021).

Bu bir eksiklik olabilir ancak sınıf ortamında oluşturulan saygı ve sevgiyi esas alan sınıf iklimi ile dezavantajlı ailelerden gelen çocukların da bu değerler hakkında farkındalık oluşturup, hayatlarında kullanmaları sağlanabilir.

Sınıf ortamında çocuğun aidiyet hissetmesi önemlidir. Bu tür çocuk dergileriyle ,sınıf ortamında çocuklar ile yapılan eğlenceli öğrenme çalışmalarının sevgi değerini aidiyet duygusunu beslediği düşünülebilir. Yapılan çalışmalardan sonra öğretmenin çocuklara teşekkür etmesi de onlarda saygı değerini destekler niteliktedir. Bu bakımdan Meraklı Minik dergisinin kullanılabilir olduğu görülmektedir.

4.4.7. Meraklı Minik Dergisi'nin Sorumluluk Kök Değeri Açısından İncelenmesi

Sorumluluk kök değeri için uygun olduğu tespit edilen dergiye ait görseller aşağıda yer almaktadır, bu süreçte derginin 2022 Mayıs ve 2024 Eylül tarihli sayıları fotoğraflanmış ve incelenmiştir.

Görsel 62.Sorumluluk Kök Değeri ile ilgili örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Mayıs, s. 20-21.

Görsel 63.Sorumluluk Kök Değeri ile ilgili örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Eylül, s. 14-15.

Sorumluluk kök değeri için görsel 59'dan da yararlanarak öğretmen çocuklara günlük hayatta evde hangi işleri yapma konusunda sorumluluk aldıklarını sorabilir, okulda, evde, ne gibi sorumlulukları olduğundan bahsedebilir. Sorumluluk, Başaran'ın (1974, akt. Sezer & Çoban, 2020) tanımına göre *“Sorumluluk duygusu, ödev olarak üzerine alınan ya da verilen bir işi her ne pahasına olursa olsun sonuna kadar yapma ve gerektiğinde bunun hesabını verme ile ilgili bir duygudur. Bu duygu bireyde toplumsal çevrenin gerçekleri ile ideal kurallar dediğimiz us (akıl) arasındaki karşılıklı ilişkinin sonucunda oluşur.”* şeklinde tanımlanmıştır. Sınıf ortamının düzenlenmesi, temiz tutulması, tahtanın derse hazır edilmesi gibi görevlerle çocuklara günlük sorumluluklar verilerek bu değeri içselleştirmeleri sağlanır. Öğretmen sınıf sorumlulukları konusunda çocuklar ile işbirliği içinde olmalıdır. Günün neredeyse yarısını sınıf ortamında geçiren öğrencilerin sınıflarındaki düzen, görevler, ihtiyaçlar gibi konularda da fikir belirtmeleri desteklenmelidir. Bu şekilde kendi görüşlerinin de önemsendiğini gören çocuk sınıf ortamında sorumluluk almaya daha istekli olur ve bu davranışı devam ettirme potansiyeli taşır. Bununla birlikte hayatın içinden bir konu olan ve sosyal bilgiler öğretmenlerince üzerinde durulması gereken trafik hakkında bilgilendirme yaparak, Görsel 60'dan yararlanarak öğrencilere dışarda kendilerini güvende tutmak için trafikte hangi davranışlardan sorumlu oldukları sorulur ve bu konuda derginin Trafik adlı sayısından da faydalanarak bilgi verilebilir.

Bu bakımdan Meraklı Minik dergisinin sorumluluk kök değeri hakkında içeriğe sahip olduğu ve kullanılabilir olduğu görülmektedir.

4.4.8. Meraklı Minik Dergisinin Vatanseverlik Kök Değeri Açısından İncelenmesi

Vatanseverlik kök değeri için uygun olduğu düşünülen, 2023 Ekim, 2024 Temmuz, 2024 Ekim, 2024 Nisan, tarihli sayıları fotoğraflanmış ve incelenmiştir.

Görsel 64. Vatanseverlik Kök Değeri ile ilgili örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Ekim, dergi kapağı

Görsel 65. Vatanseverlik Kök Değeri ile ilgili örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Temmuz, s.8-9.

Görsel 66. Vatanseverlik kök değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Temmuz, s.4-5.

Görsel 67. Vatanseverlik Kök Değeri ile ilgili örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Ekim, s.6-7.

Görsel 68. Vatanseverlik Kök Değeri ile ilgili örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Nisan, s.10.

Görsel 69. Vatanseverlik Kök Değeri ile ilgili örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Nisan, s.4-5.

Görsel 70. Vatanseverlik Kök Değeri ile ilgili örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Nisan, s.24-25.

“Vatanseverlik ,bireyin çalışkan ve dayanışma içinde olması, kurallara ve kanunlara uyması, sadık olması, tarihsel ve doğal mirasa duyarlı olması ve toplumu önemsemesidir.”(MEB TTKB, 2017). Vatanseverlik kök değeri açısından dergi incelendiğinde bu değerin, dergide çoğu zaman vurgulandığı görülür. Kimi zaman açık bir şekilde verildiği (görsel 61 vatanseverlik ile ilgili örnek) kimi zaman daha örtük bir biçimde verildiği- sayfa düzeninde Türk bayraklarının asılı olduğu bir mekan resmi gibi-gözlenebilir (görsel 65). Vatanseverlik kök değeri sosyal bilgiler dersi içinde kendine yer bulan bir değerdir. Yapılan incelemelerde, bazı dergi sayılarında millî bayramlar veya güncel olaylardan hareketle, vatanseverlik kök değerinin çocuklara etkili ve dikkat çekici bir şekilde aktarılmaya çalışıldığı tespit edilmiştir. Görsel 64. incelendiğinde Meraklı Minik Ekim 2023, 202. Sayı, “Cumhuriyetimizin 100. Yılı!” adlı sayısının Türk bayrağını elinde tutan mutlu bir çocuk tasviri ile dikkatleri çekmekte olup, bu görselden de yararlanarak Cumhuriyet bayramı hakkında dersini işleyen bir Sosyal Bilgiler öğretmeni dergi kapağı ile ilgili çocuklara sorular sorabilir. Örneğin, *Dergi kapağına bakınca ne hissediyorsunuz? Bu çocuk neden bu kadar mutlu?, Cumhuriyetimizin 100. yılını böyle coşkulu kutlamak için sizler de sabırsızlanıyor musunuz?*

Şeklinde sorular yöneltilebilir ve cevaplardan hareketle vatanseverlik değerinin hayatımızdaki önemi öğrencilere aktarılabilir.

Görsel 65’te, “Kıtalar arası bir köprü: Türkiye.” (Meraklı Minik, 2024) ifadesine yer verilmektedir. Geçmiş yıllardan beri Sosyal Bilgiler ders kitaplarından da aşına olunan bu nostaljik tanım ile birlikte, Türkiye’nin jeopolitik konumu çocuklara somut bir şekilde aktarılmaya çalışılmıştır. Dergide yer alan zenginleştirilmiş Türkiye haritasının, çocukların seviyesine uygun görseller ve şehirlerin öne çıkan öğeleriyle desteklendiği görülmektedir.

Vatanseverlik değeri hakkında kazanım çalışması yapmak isteyen öğretmen için görsel 65. uygun bir içeriğe sahiptir. Vatanseverlik kavramını çocuklara vermek için öncelikle onlara vatanımızı tanıtmak önemli bir adımdır. “kıtalar arası bir köprü: Türkiye” gibi bu tür somutlaştırılmış tanımlar çocukların daha iyi anlamlandırmasına ve bunun yanında ülkemiz hakkında bilgi sahibi olmasına yardımcı olur.

Öğrenme sürecinde yakından uzağa ilkesinden de yararlanarak çocuklara bulunduğu şehir haritadan gösterilir ve ülkemiz tanıtılır. Görsel 66.’da Asya kıtasında bulunan farklı ülkeler ve Türkiye’nin de içinde bulunduğu bir sayfa tasarlandığı görülmekte, bu görsellerden hareketle vatanseverlik değeri için öğrencilerle birlikte Türkiye haritası incelenip üzerine konuşulabilir, her insanın vatanında var olduğu söylenir, vatanını sevmenin değeri üzerine çocuklarla karşılıklı bir sohbet ortamı oluşturulabilir.

Görsel 67.’de “Okul Yolunda” adlı bu sayfada Cumhuriyet bayramı teması ile birlikte bir köy meydanının illüstrasyonu görülür. Bakıldığı zaman Türk bayrakları ile süslenmiş sokakları, bayram havası ile vatanseverlik duygusunu coşkulu bir biçimde yansıttığı söylenebilir. Bu görsel üzerinden çocuklar ile karşılıklı bir iletişim içinde vatanseverlik değeri için çalışmalar yapılabilir. Çocuklardan Cumhuriyet bayramı için kutlama resimleri çizmeleri istenir ve sınıf panosunda sergilemeleri istenebilir. Bu şekilde vatanseverlik değeri somutlaştırılabilir.

Güncel olaylardan hareketle ülkemiz için önemli olan toplumsal, bilimsel gelişmeler Meraklı Minik dergisinde kendisine yer bulmaktadır. Görsel 68’de “Gözümüz Uzayda!” (Meraklı Minik, 2024) adlı sayfada ülkemiz adına son derece gurur verici bir gelişme olarak Alper Gezeravcı’nın uzaya çıkışı, Türkiye Uzay Ajansı, hakkında bilgilerin paylaşıldığı görülebilir. Bu görsellerden faydalanarak vatanseverlik değerini öğrencilerine kazandırmak isteyen bir sosyal bilgiler öğretmeni, bu büyük gelişme hakkında çocuklara duygularını sorabilir, kendisi örnek olmak açısından kendi duygularını açıklayabilir. “Sevgili çocuklar bu gün sizlerle ülkemiz için çok önemli bir gelişmeyi paylaşacağım için çok heyecanlıyım, ilk astronotumuz sayın Alper Gezeravcı ülkemizi uzayda temsil ettiği için çok gururlu ve mutlu hissediyorum, bu konuda sizlerin de duygularını öğrenmeyi sabırsızlıkla bekliyorum!” Şeklinde bir konuşmayla çocuklara vatanseverlik değeri konusunda bir model olacaktır. Görsel 68’den de faydalanarak çocuklara Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün “İstikbal göklerde dir!” ve “Vatanını en çok seven görevini en iyi yapandır.” Sözleri doğrultusunda vatanseverlik değerini destekleyen bir kompozisyon yazmalarını isteyebilir. Görsel 69. ve görsel 70’te 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı kutlamaları hakkında illüstrasyonlara yer verilmiştir. Öğrencilere dünyada ilk kez çocuk bayramı kutlayan bir ülkenin çocukları olarak duygularını, düşüncelerini sorabilir vatansever olmanın önemini vurgulayan bir sohbet ortamı oluşturulabilir. Vatanseverlik değerinin Meraklı Minik dergisinde sık rastlanılan bir değer olduğu görülmektedir ve bu değeri çocukların seviyesine uygun olarak işlediği, görsellerin çocukların dikkatini çeken, vatani duygularını uyandıran bayrak gibi sembollere yer verildiği görülmektedir, Meraklı Minik dergisinin çocukların vatanseverlik değerini edinmesi sürecinde, Sosyal Bilgiler öğretiminde kullanılabileceği söylenebilir.

4.4.9. Meraklı Minik Dergisinin Yardımseverlik Kök Değeri Açısından İncelenmesi

Yardımseverlik kök değeri için uygun olduğu düşünülen, 2021 Mayıs, 2022 Kasım ve 2023 Ekim tarihli sayıları fotoğraflanmış ve incelenmiştir.

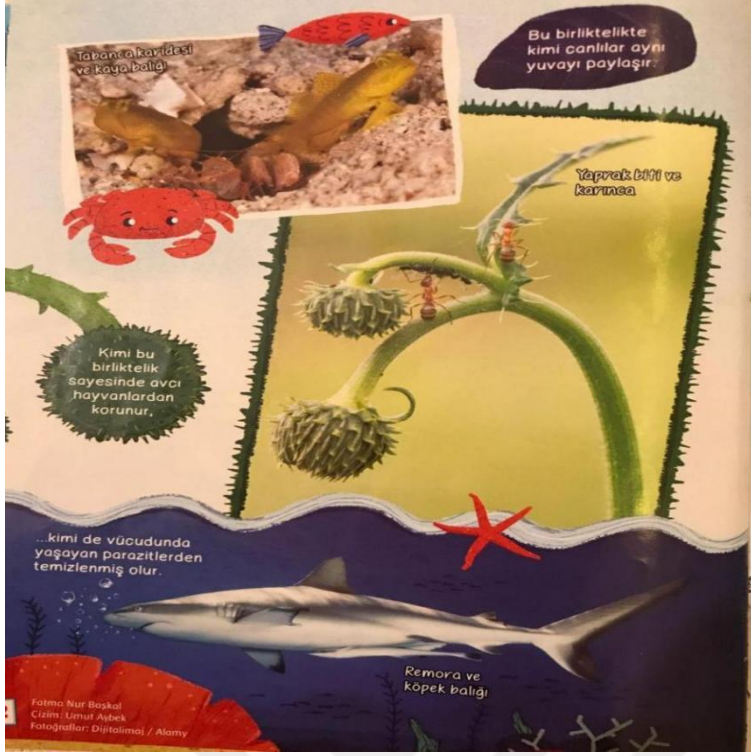
Görsel 71. Yardımseverlik kök değeri ile ilgili örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2021 Mayıs, s.22-23.

Görsel 72. Yardımseverlik kök değeri ile ilgili örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Kasım, s.21.

Görsel 73. Yardımseverlik kök değeri ile ilgili örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Kasım, s.22.

Görsel 74. Yardımseverlik kök değeri ile ilgili örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Ekim, s.4-5.

Görsel 71’de “Yardımlaşmak Çok Güzel.” adlı sayfada yardımseverlik üzerine küçük bir açıklama yapmış ve türleri farklı da olsa birbirine yardımcı olmak isteyen hayvanların bulunduğu bir resim görülmektedir. Değer öğretiminde hikayelerden yararlanıldığı bilinir. Çocuklara Görsel 71. gösterilerek yardımseverlik hakkında kısa bir hikaye yazmaları istenebilir. Görsel 72 ve 73’te “Birlikten Kuvvet Doğar.” başlığı altında doğada bulunan farklı hayvan türlerinin birbirlerine içgüdüsel bir şekilde nasıl yardımcı olduğu hakkındaki fotoğraflara yer verilmiştir.

Bazı canlıların türleri farklı olmasına rağmen yaşamlarını sürdürmek için birbirlerine yardımcı olduğundan ve uyum içinde yaşadıklarından bahseder. Bu anekdottan hareketle aslında sınıftaki her çocuğun birbirinden farklı olduğu ama birlikte yaşayabilmek için, yardımsever olmanın ne denli önemli olduğu şeklinde bir analogi kurulabilir ve bu konuda çocuklarla birlikte değerlendirmeler yapılır. Görsel 74’te bir köyde bal kabağı, marul, turp ve havuç hasadı ile samanların balyalanmasını betimleyen illüstrasyon yer almaktadır. Görselde, köyde yaşayan çocuklar, gençler, kadınlar, erkekler ve yaşlıların hasat sırasında birbirlerine yardım ettiği ve bu süreçten mutluluk duydukları görülmektedir. Küçük bilgilendirme balonları aracılığıyla resme ilişkin açıklamalara da yer verilmiştir. Bu görselin, yardımseverlik değerini temsil ettiği görülmektedir. Bu değeri öğrencilerine kazandırmak isteyen öğretmen görseli akıllı tahta yardımı ile sınıfında sunup, yardımsever olmanın neden önemli olduğunu, öğrencileri ile görselden yararlanarak sohbet eşliğinde çözümleyebilir. Ya da öğrencilerinin görsele “Yardımseverlik” başlığıyla küçük bir hikaye yazmalarını isteyerek, bu değeri özümsemelerini sağlayabilir.

Değerler öğretiminde tek bir yol yoktur formal, informal , örtük olabilir, bu konuda öğretmen holistik bir yaklaşım kullanarak değerleri öğrencilerine kazandırmada rehber olabilir

Görüldüğü üzere Meraklı Minik dergisi kök değerleri temsil eden içerikleri ile değerler eğitiminde materyal olarak Sosyal Bilgiler öğretmenleri ve öğrenciler tarafından kullanılabilir niteliktedir.

4.5. Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi Anahtar Yetkinlikler Açısından Meraklı Minik İçreğinin İncelenmesi

Tablo 6: Meraklı Minik Dergisinde Yetkinlikler Açısından İlişkilendirilmiş Görsellerin Dağılımı Hakkında Bulgular

<i>Anahtar Yetkinlikler</i>	<i>Meraklı Minik Dergisinde İlişkilendirilmiş Görseller</i>
Anadilde iletişim	2
Yabancı dillerde iletişim	2
Matematiksel yetkinlik ve bilim teknolojide temel yetkinlikler	6
Dijital yetkinlik	1
Öğrenmeyi öğrenme	1
Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler	6
İnsiyatif alma ve girişimcilik	4
Kültürel farkındalık ve ifade	6
Toplam	28

Meraklı Minik dergisinde tabloda yer alan yetkinlikler için 28 adet görsel içerik tespit edilmiştir.

Meraklı Minik dergisinin holistik bir açıdan incelemesini yapıldığı bu tez çalışmasında, kök değerler incelemesi bölümünde Sosyal Bilgiler dersi içinde, çocuklara kazandırılmak istenen kök değerler ile ilgili dergiden görseller çalışılmış ve farklı değer öğretim yolları ile örneklendirilmiştir.

Çalışmanın bu bölümünde ise Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi , yetkinlikleri ile örtüşen içerikler eklenecektir, çalışmanın bu kısmı çerçeve niteliğinde olup sadece anahtar yetkinlikler hakkındaki içerik ile ilgili görsellerle desteklenecektir.

4.5.1. Meraklı Minik Dergisi Anadilde İletişim Yetkinliği Hakkında Örnek Görseller

Anadilde iletişim yetkinliği için uygun olduğu düşünülen 2023 Ekim tarihli sayısı fotoğraflanmıştır. “Anadilde iletişim: Kavram, düşünce, görüş, duygu ve olguları hem sözlü hem de yazılı olarak ifade etme ve yorumlama (dinleme, konuşma, okuma ve yazma); eğitim ve öğretim, iş yeri, ev ve eğlence gibi her türlü sosyal ve kültürel bağlamda uygun ve yaratıcı bir şekilde dilsel etkileşimde bulunmaktır.” (Talim Terbiye, 2023).

4.5.2. Meraklı Minik Dergisi Yabancı Dillerde İletişim Yetkinliği Hakkında Örnek Görseller

Yabancı dillerde iletişim yetkinliği için uygun olduğu düşünülen 2023 Ekim, 2024 Temmuz tarihli sayılar fotoğraflanmıştır.

“Yabancı dillerde iletişim: Çoğunlukla ana dilde iletişimin temel beceri boyutlarını paylaşmakta olup duygu, düşünce, kavram, olgu ve görüşleri hem sözlü hem de yazılı olarak kişinin istek ve ihtiyaçlarına göre eğitim, öğretim, iş yeri, ev ve eğlence gibi uygun bir dizi sosyal ve kültürel bağlamda anlama, ifade etme ve yorumlama becerisine dayalıdır. Yabancı dillerde iletişim, aracılık etme ve kültürlerarası anlayış becerilerini de gerektirmektedir. Bireyin yeterlilik seviyesi, bireyin sosyal ve kültürel geçmişi, çevresi, ihtiyaçları ve ilgilerine bağlı olarak dinleme, konuşma, okuma ve yazma boyutları ile farklı diller arasında değişkenlik gösterecektir.” (Talim Terbiye, 2023,s.3).

Görsel 77. Yabancı dillerde iletişim hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Ekim, s.10-11.

Görsel 78. Yabancı dillerde iletişim hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Temmuz, s.14-15.

4.5.3. Meraklı Minik Dergisi Matematiksel Yetkinlik ve Bilim /Teknolojide Temel Yetkinlikler Hakkında Örnek Görseller

Matematiksel yetkinlik ve bilim, teknolojide temel yetkinlikler için uygun olduğu düşünülen 2022 Ekim, 2023 Mart, 2020 Mart, 2022 Mart tarihli sayılar fotoğraflanmıştır.

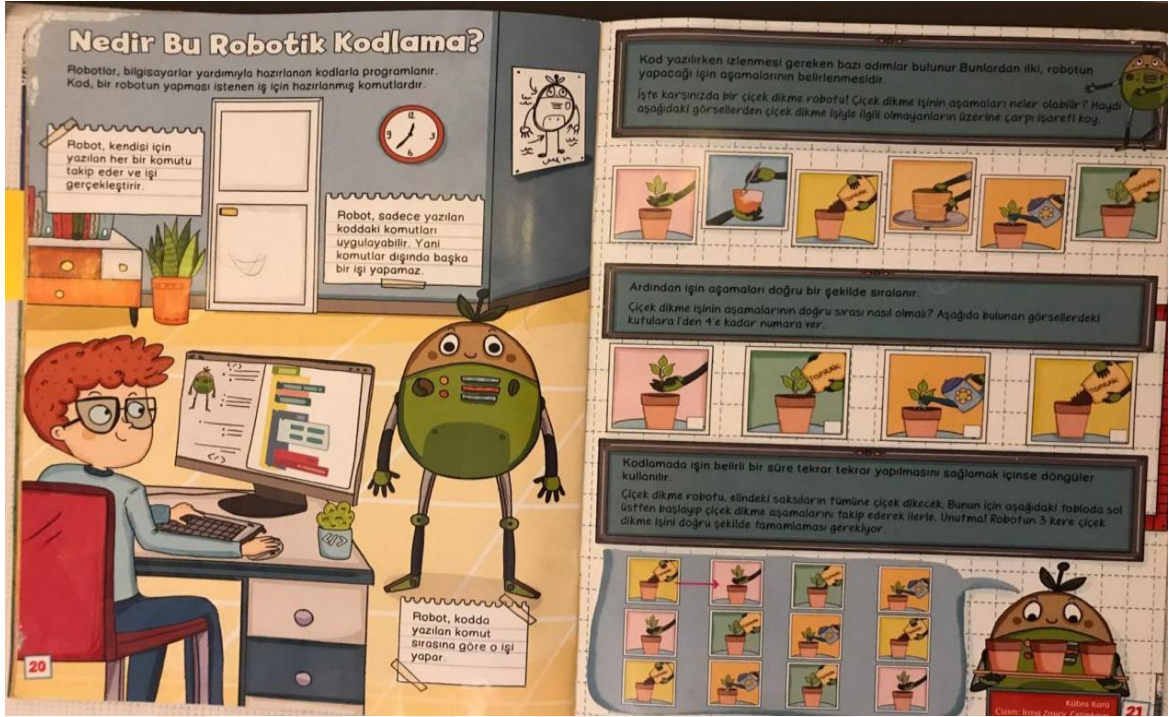
“Matematiksel yetkinlik, günlük hayatta karşılaşılan bir dizi problemi çözmek için matematiksel düşünme tarzını geliştirme ve uygulamadır. Sağlam bir aritmetik becerisi üzerine inşa edilen süreç, faaliyet ve bilgiye vurgu yapılmaktadır. Matematiksel yetkinlik, düşünme (mantıksal ve uzamsal düşünme) ve sunmanın (formüller, modeller, kurgular, grafikler ve tablolar) matematiksel modlarını farklı derecelerde kullanma beceri ve isteğini içermektedir. Bilimde yetkinlik, soruları tanımlamak ve kanıta dayalı sonuçlar üretmek amacıyla doğal dünyanın açıklanmasına yönelik bilgi varlığına ve metodolojiden yararlanma beceri ve arzusuna atıfta bulunmaktadır. Teknolojide yetkinlik, algılanan insan istek ve ihtiyaçlarını karşılama bağlamında bilgi ve metodolojinin uygulanması olarak görülmektedir. Bilim ve teknolojide yetkinlik, insan etkinliklerinden kaynaklanan değişimleri ve her bireyin vatandaş olarak sorumluluklarını kavrama gücünü kapsamaktadır.” (Talim Terbiye, 2023,s.4).

Görsel 79. Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler hakkında örnek
Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Ekim, dergi kapağı

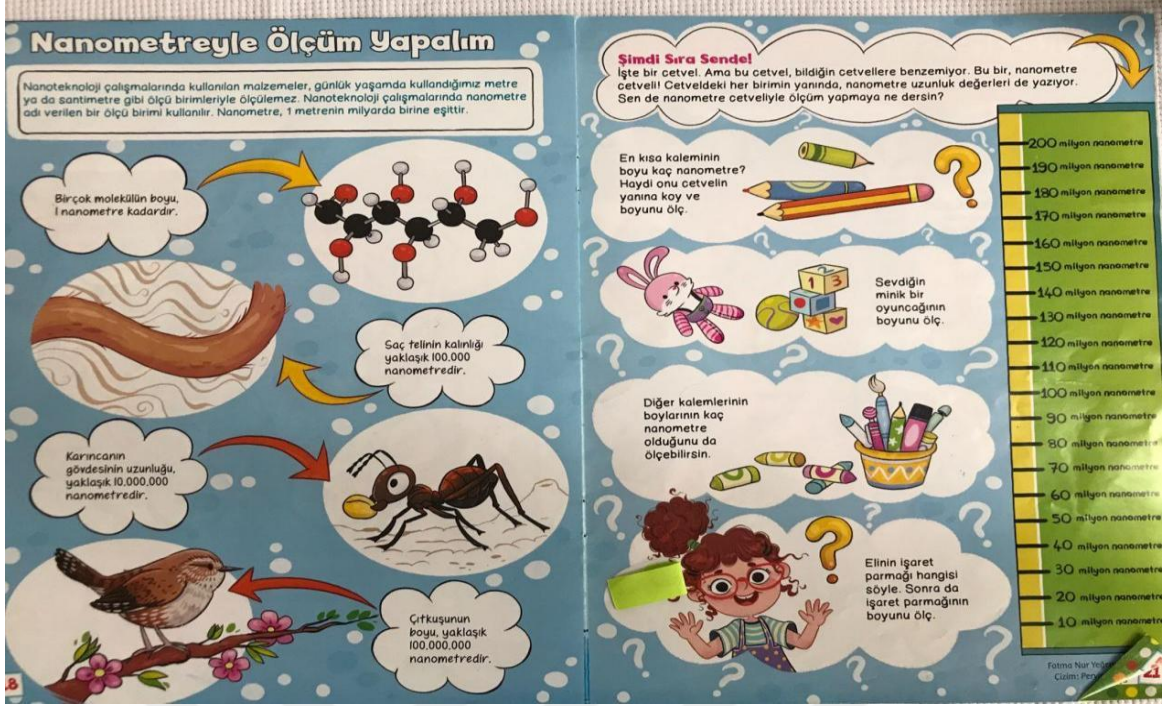
Görsel 80. Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler hakkında örnek
Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Ekim, s.12-13.

Görsel 81. Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler hakkında örnek
Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Mart, s.20-21.

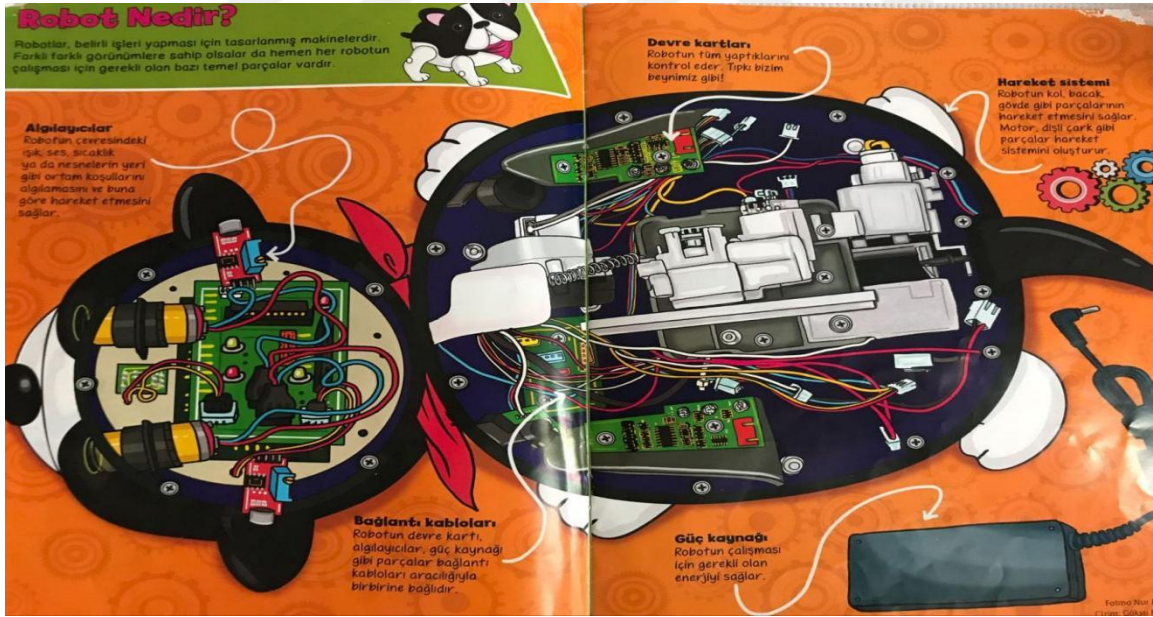

Görsel 82. Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler hakkında örnek
Kaynak: Meraklı Minik, 2020 Mart, s.10-11.

Görsel 83.Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Mart, s.18-19.

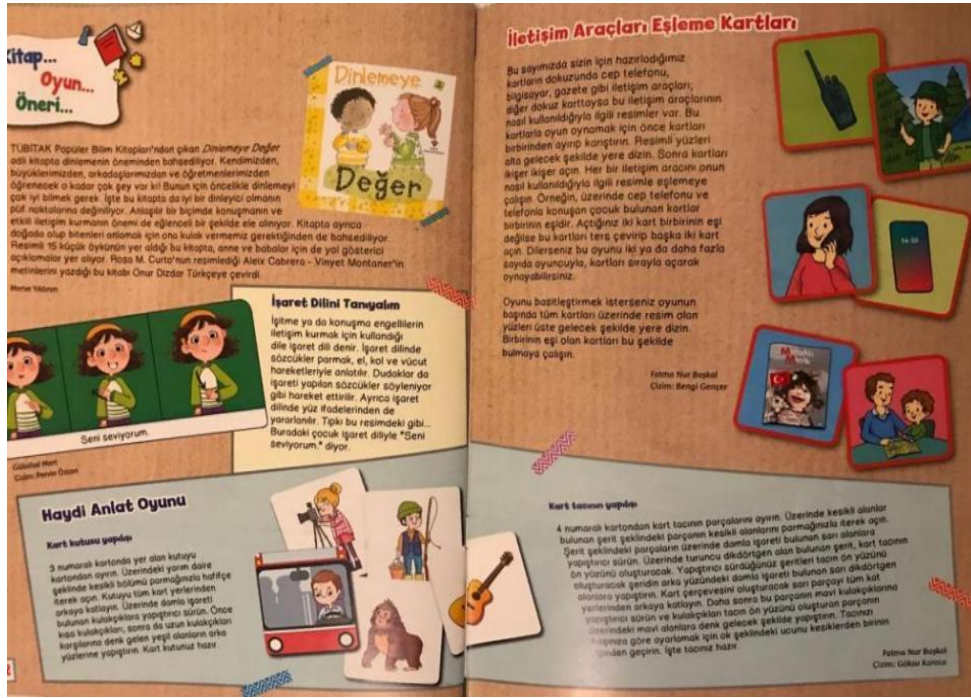
Görsel 84.Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Mart, s.8-9.

4.5.4. Meraklı Minik Dergisi Dijital Yetkinlik Hakkında Örnek Görseller

Dijital yetkinlik için uygun olduğu düşünülen 2023 Ekim sayısı fotoğraflanmıştır.

“Dijital yetkinlik: İş, günlük hayat ve iletişim için bilgi iletişim teknolojilerinin güvenli ve eleştirel şekilde kullanılmasını kapsar. Söz konusu yetkinlik, bilgiye erişim ve bilginin değerlendirilmesi, saklanması, üretimi, sunulması ve alışverişi için bilgisayarların kullanılması ayrıca internet aracılığıyla ortak ağlara katılım sağlanması ve iletişim kurulması gibi temel beceriler yoluyla desteklenmektedir.” (Talim Terbiye, 2023,s.4).

Görsel 85. Dijital yetkinlik hakkında örnek

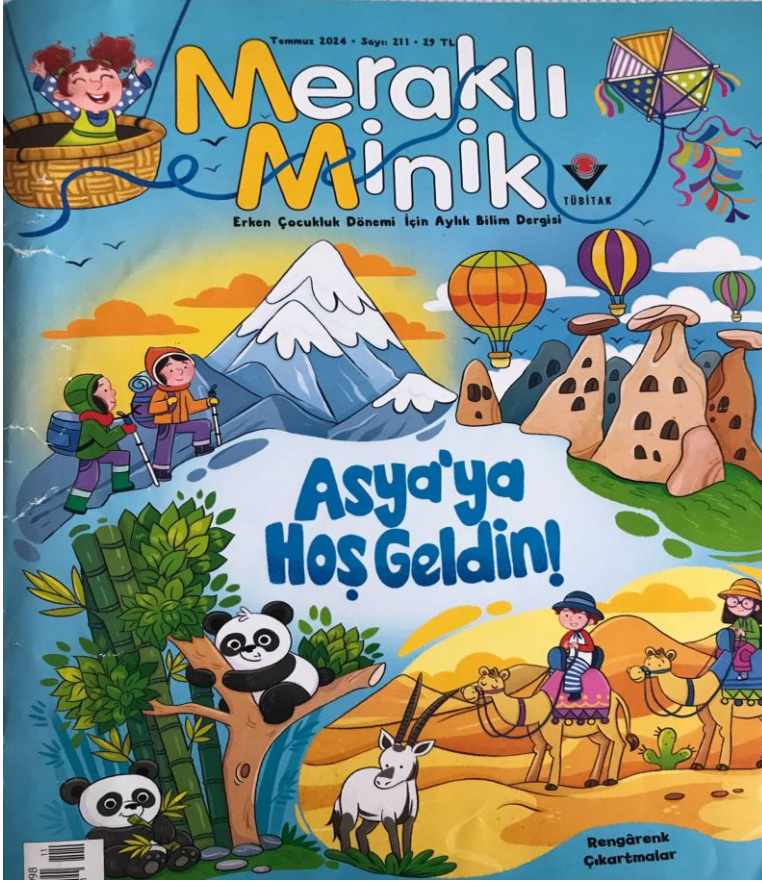
Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Ekim, s.32-33.

4.5.5. Meraklı Minik Dergisi Öğrenmeyi Öğrenme Yetkinliği Hakkında Örnek Görseller

Öğrenmeyi öğrenme yetkinliği için uygun olduğu tespit edilen, 2024 Temmuz tarihli dergi fotoğraflanmıştır.

“Öğrenmeyi öğrenme: Bireyin kendi öğrenme eylemini etkili zaman ve bilgi yönetimini de kapsayacak şekilde bireysel olarak veya grup hâlinde düzenleyebilmesi için öğrenmenin peşine düşme ve bu konuda ısrarcı olma yetkinliğidir. Bu yetkinlik, bireyin var olan imkânları tanıyarak öğrenme ihtiyaç ve süreçlerinin farkında olmasını ve başarılı bir öğrenme eylemi için zorluklarla başa çıkma yeteneğini kapsamaktadır. Yeni bilgi ve beceriler kazanmak, işlemek

ve kendine uyarlamak kadar rehberlik desteği aramak ve bundan yararlanmak anlamına da gelir. Öğrenmeyi öğrenme, bilgi ve becerilerin ev, iş yeri, eğitim ve öğretim ortamı gibi çeşitli bağlamlarda kullanılması ve uygulanması için önceki öğrenme ve hayat tecrübelerine dayanılması yönünde öğrenenleri harekete geçirir.” (Talim Terbiye, 2023, s.4).

Görsel 86. Öğrenmeyi öğrenme hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Temmuz, dergi kapağı

4.5.6. Meraklı Minik Dergisi Sosyal ve Vatandaşlıkla İlgili Yetkinlikler Hakkında Örnek Görseller

Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler hakkında kullanılabilir olduğu düşünülen, 2023 Ekim, 2022 Nisan, 2024 Ekim, 2022 Mayıs tarihli görseller fotoğraflanmıştır.

“Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler: Bu yetkinlikler kişisel, kişilerarası ve kültürlerarası yetkinlikleri içermekte; bireylerin farklılaşan toplum ve çalışma hayatına etkili ve yapıcı biçimde katılmalarına imkân tanıyacak; gerektiğinde çatışmaları çözecek özelliklerle donatılmasını sağlayan tüm davranış biçimlerini kapsar. Vatandaşlıkla ilgili yetkinlik ise bireyleri, toplumsal ve siyasal kavram ve yapılara

ilişkin bilgiye, demokratik ve aktif katılım kararlılığına dayalı olarak medeni hayata tam olarak katılmaları için donatmaktadır.” (Talim Terbiye, 2023, s.4).

Görsel 87. Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Ekim, dergi kapağı

Görsel 88. Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Nisan, s.4-5.

Görsel 89. Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Ekim, s.6-7.

Görsel 90. Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Ekim, s.4-5.

Görsel 91. Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Mayıs, s.20-21.

Görsel 92. Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Mayıs, s.6.

4.5.7. Meraklı Minik Dergisi İnisiyatif Alma ve Girişimcilik Yetkinliği Hakkında Örnek Görseller

İnisiyatif alma ve girişimcilik hakkında kullanılabilir olduğu tespit edilen 2022 Mart, 2020 Mart, 2023 Mart tarihli sayılardaki içerikler fotoğraflanmıştır.

“İnisiyatif alma ve girişimcilik: Bireyin düşüncelerini eyleme dönüştürme becerisini ifade eder. Yaratıcılık, yenilik ve risk almanın yanında hedeflere ulaşmak için planlama yapma ve proje yönetme yeteneğini de içerir. Bu yetkinlik, herkesi sadece evde ve toplumda değil işlerine ait bağlam ve şartların farkında olabilmeleri ve iş fırsatlarını yakalayabilmeleri için aynı zamanda iş hayatında desteklemekte; toplumsal ve ticari etkinliklere girişen veya katkıda bulunan kişilerin ihtiyaç duydukları daha özgün bilgi ve beceriler için de bir temel teşkil etmektedir. Etik değerlerin farkında olma ve iyi yönetişimi desteklemeyi de kapsar.” (Talim Terbiye, 2023, s.4).

Görsel 93. İnisiyatif Alma ve Girişimcilik hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Mart, s.17.

Görsel 94. İnsiyatif Alma ve Girişimcilik hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2020 Mart, s.8-9.

Görsel 95. İnsiyatif Alma ve Girişimcilik hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Mart, s.24-25.

Görsel 96. *İnsiyatif Alma ve Girişimcilik hakkında örnek*

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Mart, s.12-13.

4.5.8.Meraklı Minik Dergisi Kültürel Farkındalık ve İfade Yetkinliği Hakkında Örnek Görseller

Kültürel farkındalık ve ifade yetkinliği için kullanılabilir olduğu tespit edilen 2023 Ekim ve 2024 Şubat tarihli sayılarındaki görseller fotoğraflanmıştır.

“Kültürel farkındalık ve ifade: Müzik, sahne sanatları, edebiyat ve görsel sanatlar dâhil olmak üzere çeşitli kitle iletişim araçları kullanılarak görüş, deneyim ve duyguların yaratıcı bir şekilde ifade edilmesinin öneminin takdiridir.” (Talim Terbiye, 2023,s4).

Görsel 97. Kültürel farkındalık ve ifade hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Ekim, s.16-17.

Görsel 98. Kültürel farkındalık ve ifade hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Şubat, s.18-19.

Görsel 99. Kültürel farkındalık ve ifade hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Şubat, s.20-21.

Görsel 100. Kültürel farkındalık ve ifade hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Şubat, s.6-7.

4.6. Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programında Yer Alan Değerler

Tablo 7 : *Meraklı Minik Dergisinde Değerler Açısından ilişkilendirilmiş Görsellerin Dağılımı Hakkında Bulgular*

<i>Sosyal Bilgiler Öğretim Programı Değerleri</i>	<i>Meraklı Minik Dergisinde İlişkilendirilmiş Görseller</i>
Adalet, Eşitlik	6
Aile birliğine önem verme ,Saygı,Sevgi	1
Bağımsızlık	9
Barış	5
Bilimsellik	7
Çalışkanlık	8
Dayanışma	2
Duyarlılık, Dürüstlük	3
Estetik	2
Özgürlük	3
Sorumluluk	1
Toplam	47

Meraklı Minik dergisinde tabloda yer alan değerler için 47 adet görsel içerik tespit edilmiştir.

“Değer; toplumun geneli tarafından doğru ve güzel olarak kabul edilen davranışlar olarak tanımlanabilir. Değerlerin aktarılması amacıyla gösterilen çabaları ise değerler eğitimi olarak tanımlamak mümkündür. Topluma ve kendisine faydalı,sorumluluk sahibi ve değerlerine sahip çıkan vatandaşlar yetiştirmek eğitim kurumlarının temel görevleri arasındadır.” (Köç, Demirkaya, Ünal, 2020).

İnsan fiziksel olduğu kadar ahlak sahibi, sosyal ve akıllı bir canlıdır (Dewey, 1969, s.8).

Tablo 8: Sosyal Bilgiler Öğretim Programı Değerler

1. Adalet	10. Estetik
2. Aile birliğine önem verme	11. Eşitlik
3. Bağımsızlık	12. Özgürlük
4. Barış	13. Saygı
5. Bilimsellik	14. Sevgi
6. Çalışkanlık	15. Sorumluluk
7. Dayanışma	16. Tasarruf
8. Duyarlılık	17. Vatanseverlik
9. Dürüstlük	18. Yardımseverlik

Kaynak: (Talim Terbiye, 2023)

Değer, “bir ulusun sahip olduğu sosyal, kültürel, ekonomik ve bilimsel değerlerini kapsayan maddi ve manevi öğelerin bütünü” olarak ifade edilir. (Türk Dil Kurumu, 2012). Değer, “davranışlara genel olarak rehberlik eden ilkeler ve temel inançlar, eylemlerin iyi ya da istenilen olarak yargılandığı standartlar” olarak da tanımlanır (Halstead ve Taylor 2000, s.169). Değerler öğretimi bir ders konusu gibi kısa sürede işlenilip, hemen öğretilecek bir konu değildir.

Değerler eğitimi okullarda, çok yönlü, uzun süreçlerden oluşan, istikrar gerektiren hemen kazandırılması ve ölçülmesi pek de kolay olmayan uzun bir öğretim süreciyle işlenebilir. Ilımlı bir sınıf içi etkileşimin olduğu ortamda değerler eğitimi için öğrencilerin daha avantajlı olduğu söylenebilir. Değerler doğuştan getirilmeyip, gözlem ve etkileşim sonucunda yaşayarak öğrenilirler (Bostrom 1999, s.3). Bu sebeple öğretmen örtük bir şekilde değerleri her an öğrencilerine kazandırabileceğinin bilincindedir. Sınıfında pozitif bir öğrenme ortamı oluşturmalıdır ki öğrencileri de gözlem ile birbirlerinden öğrenebilsinler. Bazı değerler ders konularından bağımsız olarak her an aslında sınıfın içinde vardır ve desteklenmesi model olma yoluyla yapıldığında öğrencilere kazandırılması çok daha uygun olacaktır. Örneğin adalet, duyarlılık, dürüstlük, eşitlik, saygı, vatanseverlik, yardımseverlik gibi değerler, her gün modellendiğinde çocuklar tarafından fark edilmesi, içselleştirilmesi ve davranışa dönüştürülmesi daha kolay olabilir ve onlar için kalıcı değerler olmaları daha yüksek ihtimallidir. Bu değerlerden hareketle sınıfında ders işleyen bir sosyal bilgiler öğretmenin değerleri açıklamadan sadece modelleyerek öğrencilere aktardığını düşünelim. Her çocuğa eşit davranmaya gayret ettiğini, bazı çocukları öne çıkarmadığı ya da tembel, çalışkan şeklinde etiketlemediğini, çocukların olumlu davranışlarında onlara teşekkür ettiğini ya da söz aldıkları zaman saygı ile dinlediğini, okul içinde yardımsever olma konusunda önce kendisinin model olduğunu düşünelim.

Sosyal Öğrenme teorisi ile tanınan Albert Bandura, birçok araştırmanın temeline yerleştirilebilecek düşünceler üreten önemli bir psikologdur. Sosyal öğrenme, karşılıklı nedensellik, model alma ve taklit, dolaylı öğrenme, öz yeterlik gibi kavramlarla öğrenmenin gelişimine dikkat çekmiştir. İnsan davranışlarını sosyal etkileşime dayandırarak, klasik Davranışçılığı geliştirmiş ve yeni perspektifler sunmuştur (Tathoğlu,2021). Sosyal öğrenme kuramında Banduranın bahdettiği gibi model alarak öğrenme çok daha kalıcıdır, çocuklar bebeklik döneminden itibaren gözlem yoluyla çevreyi bir süzgeçten geçirir, işler, taklit yolu ile öğrenir.

Model alma çocukların çok sık yaptığı bir davranıştır. Kimi zaman yaşlılarını, kimi zaman hayran oldukları meslek grubunda olanları model aldıkları bilinir. Bu yüzden değerler eğitime önem veren bir öğretmen değerleri sadece tanımlarını verip açıklayarak öğretmekten ise her daim çocuklara model olarak öğretme yolunu tercih edebilir. Bütünsel bir süreç olarak değerler öğretiminde öğretmen süreçte ders konularının işlenişi, güncel durumlar , çocukların sınıf içindeki etkileşimi gibi pek çok faktörden ve değişen durumlardan hareketle hem teorik hem de pratik uygulamalar yaparak bu süreci desteklemeli çocukların değer farkındalığını kazanarak hayatın içinde değerlerden yararlanmaları konusunda onları teşvik etmelidir.

4.6.1. Meraklı Minik Dergisi Adalet Değeri, Eşitlik Değeri Hakkında İnceleme

Adalet ve eşitlik değeri için kullanılabilir olduğu tespit edilen 2022 Kasım tarihli sayı fotoğraflanmış ve incelenmiştir. (Adalet değeri çalışmanın önceki bölümlerinde işlendiği için bu bölümde eşitlik değeri ile birlikte işlenmiştir.)

Görsel 103. Adalet ve eşitlik değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Kasım, dergi kapağı

Görsel 104. Adalet ve eşitlik değeri hakkında örnek.

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Kasım, s.2-3.

Görsel 105. Adalet ve eşitlik değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Kasım, s.4-5.

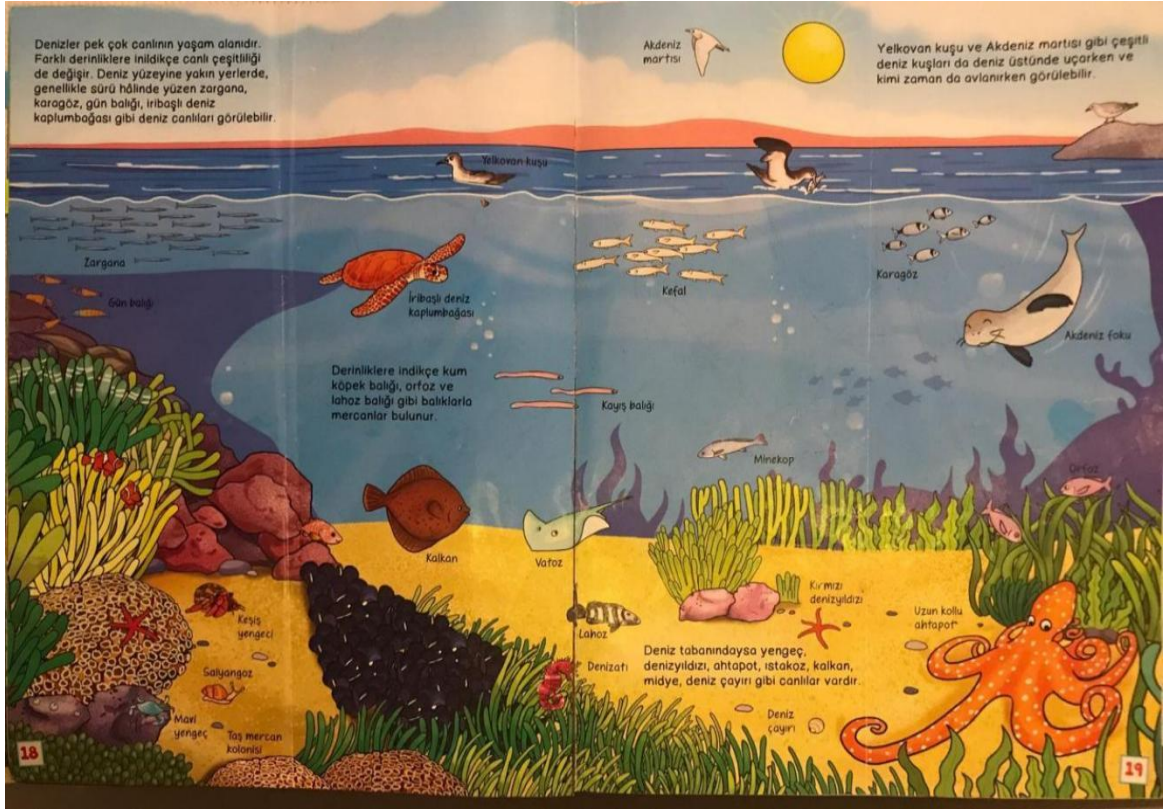
Görsel 106. Adalet ve eşitlik değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Kasım, s.10-11.

Görsel 107. Adalet ve eşitlik değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Kasım, s.14-15.

Görsel 108. Adalet ve eşitlik değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Kasım, s.18-19.

İlk görsele bakıldığında zaman “Dünya Hepimizin” başlığı dikkat çekmektedir. Eşitlik değerini, her canlının kıymetli olduğunu çocuklara öğretmek için ideal bir dergi sayısı olduğu düşünülmektedir. Eşitlik değerini kazandırmak isteyen öğretmen derginin “Dünya Hepimizin” adlı sayısını dersinde kullanabilir (Kasım 2022, sayı 191). Çocuklara eşitlik konusu hakkında beyin fırtınası yaptırabilir. Sınıfında “dünya hepimizin” dediğimiz zaman ne düşünüyorsunuz? diye bir tartışma başlatabilir. Düşünceler filtresiz bir şekilde tahtaya yazılır, konuyla ilgili düşünceler yazıldıktan sonra tartışma toparlanır ve konuda bir karara bağlanır. Bu etkinlikten sonra Meraklı Minik sayı 191 incelenebilir. Görsellerde de görüldüğü üzere dünyada her canlının yaşamı değerli görülür, yaşam alanları tanıtılır. Çocuklar için ufuk açıcı görsellerle eşitlik değerinin benimsetilmesi sürecinde kullanılabilir nitelikte bir sayı olduğu görülmektedir.

4.6.2. Meraklı Minik Dergisi Aile Birliğine Önem Verme, Saygı , Sevgi Değeri Hakkında İnceleme

Aile birliğine önem verme, saygı, sevgi değeri için 2022 Mayıs tarihli sayı fotoğraflanmış ve incelenmiştir.

Görsel 109. Aile birliğine önem verme, saygı ve sevgi değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Mayıs, dergi kapağı

Aile birliğine önem verme değeri saygı ve sevgi, kök değerlerin incelendiği kısımda detaylı çalışıldığı için bu bölümde, sadece görsel eklenmiştir.

4.6.3. Meraklı Minik Dergisi Bağımsızlık Değeri Hakkında İnceleme

Bağımsızlık değeri için uygun olduğu düşünülen 2024 Nisan, 2024 Temmuz, 2023 Ekim ve 2024 Ekim sayıları fotoğraflanmış ve incelenmiştir. “Değerlerimiz toplumumuzun millî ve manevî kaynaklarından damıtılarak düünden bugüne ulaşımı ve yarınlarımıza aktaracağımız öz mirasımızdır.” (Talim Terbiye, 2023).

Görsel 110. Bağımsızlık değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Nisan, dergi kapağı

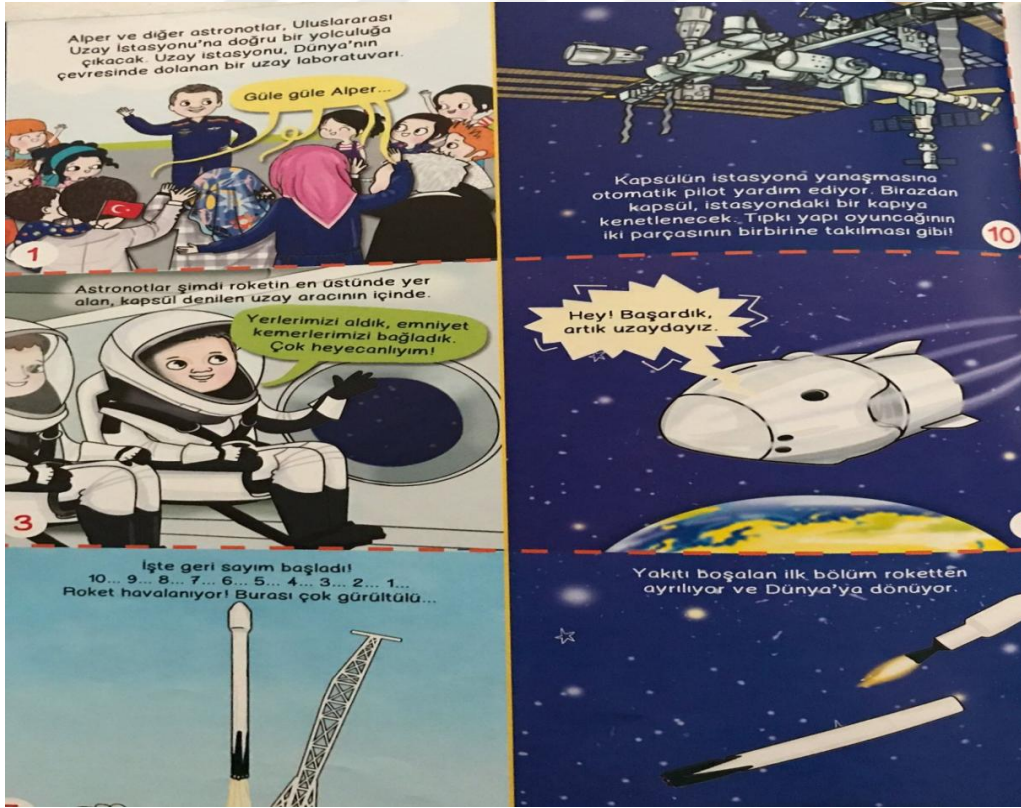
Görsel 111. Bağımsızlık değeri hakkında örnek,

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Nisan, s.8-9.

Görsel 112. Bağımsızlık değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Nisan, s.10-11.

Görsel 113. Bağımsızlık değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Nisan, s.12-13.

Görsel 114. Bağımsızlık değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Temmuz, dergi kapağı

Görsel 115. Bağımsızlık değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Temmuz, s.8-9.

Görsel 116. Bağımsızlık değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023, Ekim, dergi kapağı

Görsel 117. Bağımsızlık değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Ekim, ek

Görsel 118. Bağımsızlık değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Ekim, s.6-7.

Bağımsızlık değerinin verilmesi için elde bulunan örneklem içinden 3 adet dergi sayısı seçilmiştir. Sayı 202, 208 ve 211. Sayı 202 “Cumhuriyetimizin 100. Yılı!” (Meraklı Minik, 2023). adlı Ekim 2023 tarihli yayımlanan sayıdır. Derginin bu sayısında Cumhuriyet bayramı posteri hediye edilmiştir. Görsele incelendiğinde okul yolunu da kapsayan bir meydanda bayram kutlamaları, bayraklarla süslenmiş sokaklar, evler ve okul görülmektedir, yetişkinlerin ve çocukların bayram coşkusu içinde olduğu bir çizim tasvir edilmiştir. Bağımsızlık değerini evrensel biçimde ifade eden bir çizim olduğu düşünülmektedir, okuma yazma bilmeyen birine bile bağımsızlık değeri bu çizim ile anlatılabilir niteliktedir. Derginin 202. sayısında ayrıca duygulardan bahsedilmektedir. Bu sayı ile bir Sosyal Bilgiler öğretmeni çocuklara hem duygularını tanıma hem de bağımsızlık değerini kazandırmak üzerine bir çalışma yaptırabilir. Dergi kapağındaki görsel, verilen Cumhuriyet bayramı posteri ve kutlama illustrasyonundan da yararlanarak çocuklara “Bağımsızlık hakkındaki duygularınızı anlatan bir şiir yazabilir misiniz?” şeklinde bir soru yöneltebilir.

Temmuz 2024, sayı 211 “Asya’ya Hoşgeldin!” adlı sayının kapağı incelendiğinde Asya’dan, coğrafyasından, kültüründen örneklere yer verildiği görülmektedir.

Sayfa 8 ve 9’da “ Kıtalar Arası Bir Köprü: Türkiye ” adlı görseli görülmektedir, bu tanım uzun yıllarıdır aşına olunan kalıp bir tanımdır da denilebilir. Aslında bu kalıplaşmış tanımla ülkemizin coğrafi konumuna, jeopolitik konumuna vurgu yapılmaktadır. Bağımsız bir ülke olarak değerli bir jeopolitik konumda bulunmakta olduğumuz çocuklara öğretilir. Bağımsızlık değeri ülkemize ait bu görsel ile çocuklarda pekiştirilebilir. Nisan 2024 sayı 208 “Uzaydayız!” adlı sayısında ülkemiz adına büyük bir gelişme olan İlk Türk Astronotumuz Alper Gezeravcı’nın Uluslar arası uzay istasyonuna gidip, görevini başarıyla tamamlaması konu edilmiştir. Çocukların meraklarını giderecek görseller, kısa kısa bilgiler ile dergide bu konun işlendiğini görmekteyiz. Sayı 208 sayfa 9 “*Neden uzaya çıkmalıyız ?*” (Meraklı Minik, 2024) adlı sayfada çocuklara bu konu ile ilgili bilgiler verilmektedir. Alper Gezeravcı ,Mustafa Kemal Atatürk’ün “İstikbal göklerde!” sözüyle uzaydan dünyaya seslenmiştir. Bağımsızlığın önemini tam bu noktada öğretmen çocuklara anlatabilir. Öğretmen Alper Gezeravcı’nın uzay görevini başarıyla yerine getirmesi ile ilgili çocuklara neler hissettiklerini sorabilir ve bu konuda öğrencilerin de bir dergi kapağı ve slogan hazırlamalarını isteyebilir. Hazırlanan ürünler sınıf panolarında sergilenebilir. Tüm bu süreçte öğretmen bağımsızlık değerine mutlaka vurgu yapmalıdır, bu sayede çocuklar bağımsızlık değerinin önemini kavrayabilirler. Bu bakımdan bağımsızlık değeri için Meraklı Minik dergisinin kullanılabilir olduğu tespit edilmiştir.

4.6.4. Meraklı Minik Dergisi Barış Değeri Hakkında İnceleme

Barış değeri için uygun olduğu tespit edilen 2024 Temmuz ve 2024 Mayıs sayıları fotoğraflanmış ve incelenmiştir.

Görsel 119. Barış değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Temmuz, s.4-5.

Görsel 120. Barış değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Temmuz, s.2-3.

(Uçurtma maskotuyla öğretmen "özgürlük" değerine de vurgu yapabilir.)

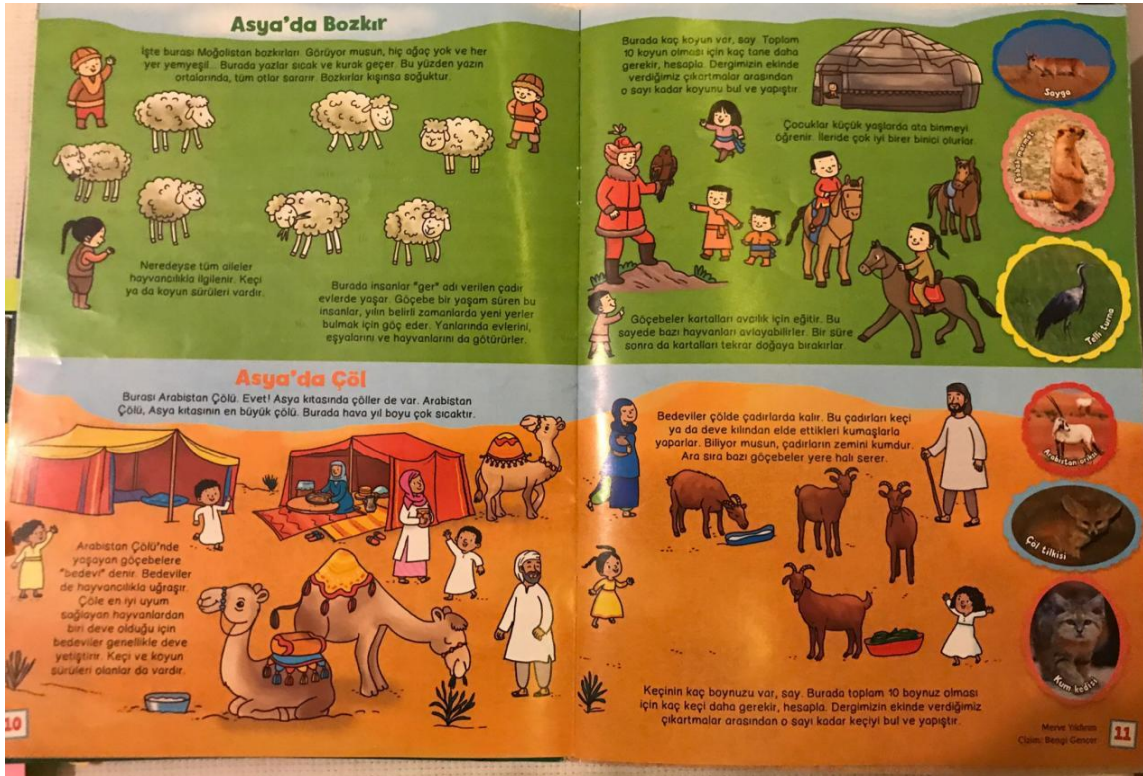
Görsel 121. Barış değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Mayıs, s.24-25.

Görsel 122. Barış değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Temmuz, s.14-15.

Görsel 123. Barış değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Temmuz, s.10-11.

Meraklı Minik 211. sayısı Barış değerini temsil ettiği düşünülen içeriklere, illüstrasyonlara sahiptir. Bu sayıda Asya kıtasındaki ülkeler, kültürleri çalışılmıştır. İllüstrasyonlar incelendiğinde olumlu, sıcak, güven veren, huzurlu, barışın hakim olduğu bir iklim dikkat çekmektedir. Görsellerde uçurtma maskotuna yer verildiği görülür, özgürlük değerine de burada vurgu yapıldığı düşünülmektedir. Barış değeri güven, uyum içinde huzurlu bir sınıf ortamı oluşturarak, çocukların fikirlerine, söylemlerine değer vererek bir öğretmen tarafından modellenenebilir, kimi zaman barış değerinin konu edildiği materyaller de ders ortamına getirebilir. Böyle bir etkinlik için Meraklı Minik 211. sayısı "Asya'ya Hoşgeldin!" (Meraklı Minik, 2024) kullanılabilir. Derginin bu sayısında bir çocuk elinden kırmızı bir uçurtmayı gökyüzüne bırakır ve uçurtma asya kıtasındaki ülkeleri dolaşır, bu sırada bizler de bu ülkeler ile ilgili kültürel farklılıkları görmekteyiz.

Öğretmen dergiden hareketle çocuklara barış değeri ile ilgili bir çalışma yaptırmak için onlara şöyle sorabilir; "Sevgili çocuklar burada kırmızı renkte mutlu bir uçurtma görmekteyiz, uçurtma farklı ülkeleri geziyor ve farklı kültürleri görüyor, siz bu uçurtmanın yerinde olsaydınız neler hisseder, neler düşünürdünüz?" Bu şekilde çocuklarında dahil olduğu hem de empati yeteneğini geliştirmeyi de sağlayacak bir etkinlik planlanabilir. Çocuklara düşünceleri için kısa bir süre verdikten sonra öğretmen yanıtlardan da yola çıkarak, barış değeri hakkında kavram

yanılırları varsa bunları düzeltir, çocuklarla birlikte yanıtlar üzerine konuşur ve barış değerinin sınıfımız, ülkemiz ve dünyamız için ne denli önemli bir değer olduğu hakkında örneklerden de yararlanarak etkinliği bitirir.

Derginin 211. sayısında " *Asya'da Bozkır, Asyada Çöl* " (Meraklı Minik, 2024). Adlı bölümde huzur ve barışın hakim olduğu bir ortamda yaşayan farklı kültürden toplumlara yer verilmiştir. Kültürel farklılıklara hoşgörü çerçevesinde görsellerden yararlanarak barış değeri hakkında öğrenciler ile çalışmalara yapılabilir. Bu bakımdan barış değeri için Meraklı Minik dergisi'nin uygun olduğu tespit edilmiştir.

4.6.5. Meraklı Minik Dergisi Bilimsellik Değeri Hakkında İnceleme

Bilimsellik değerin kazandırılmasında Meraklı Minik dergisinin 2023 Ocak ve 2023 Mart tarihli iki farklı sayısı fotoğraflanmış ve incelenmiştir.

Görsel 124. Bilimsellik değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Mart, dergi kapağı

Görsel 125. Bilimsellik değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Mart, s16-17.

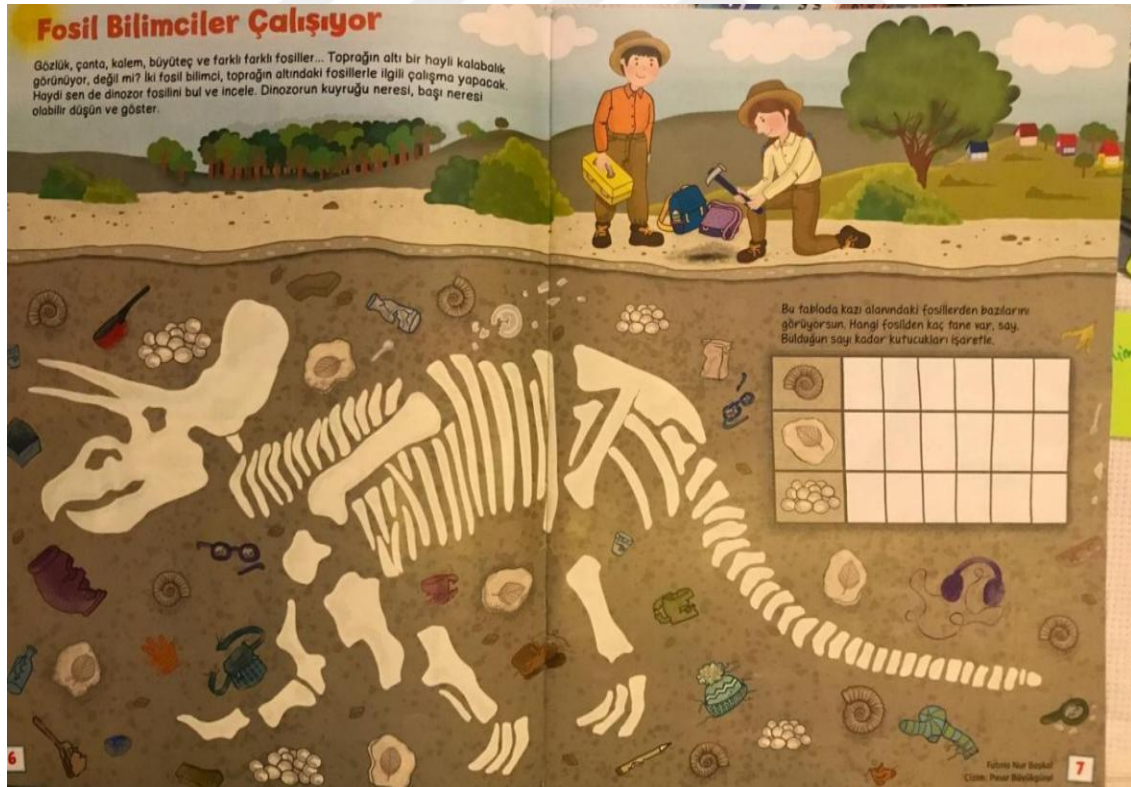
“Robotlar” adlı 195. sayı çocukların dikkatini çekecek bir kapak tasarımına sahiptir. Bu sayısında Robot maketi, robotlarla kodlama etkinlikleri kitapçığı, robot tasarımları eşleşme kartları, renkli çıkartmalar dergiyle birlikte ücretsiz olarak paketlenmiş şekilde çocukların ilgisine sunulmuştur.

Dergi incelendiğinde “Robotik Mühendisleriyle Tanışalım” (Meraklı Minik, 2023) başlıklı sayfası dikkati çekmektedir. Çocukların ilgisini çeken bir alan olarak robotlar ve bu alandaki bir meslek grubu çocuklara tanıtılmıştır, bu sayede bu konular hakkında ilgisi olan çocukların ilgileri desteklenmiş olacak ya da daha önce bu meslek grubu ile ilgili bilgisi olmayan çocukların da merak duygusu desteklenmiş olacaktır. Öğretmen sınıfında derginin ekleriyle birlikte etkinlik çalışması planlayabilir. Öğrencilerinden bu etkinlikler sırasında bir bilim insanı gibi çalışmasını isteyebilir, bu konuda beyaz önlük, gözlük kullanmalarını sağlayabilir. Etkinlik sırasında bilimsellik değeri ile ilgili bilgiler verebilir. Bu sayede öğrenciler yaparak, yaşayarak bilimsellik değerini içselleştirebilirler.

Görsel 126. Bilimsellik değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Ocak, dergi kapağı

Görsel 127. Bilimsellik değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Ocak, s.6-7.

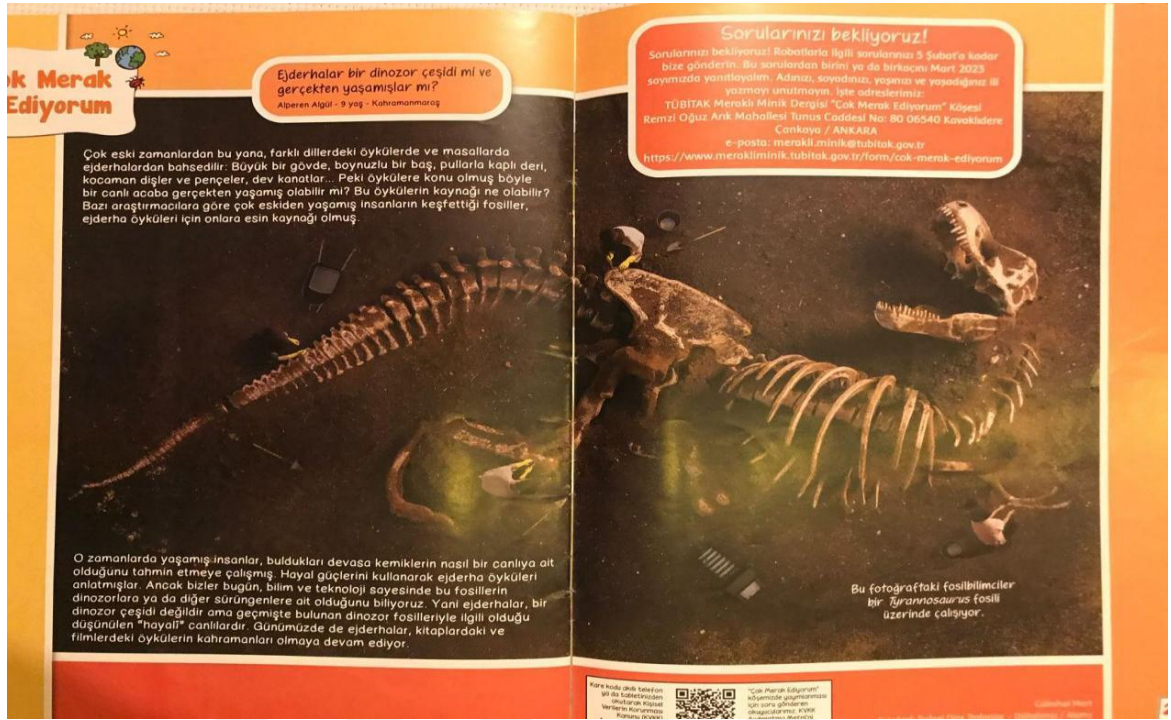
Görsel 128. Bilimsellik değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Ocak, s.8-9.

Görsel 129. Bilimsellik değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Ocak, s.10-11.

Görsel 130. Bilimsellik değeri hakkında örnek

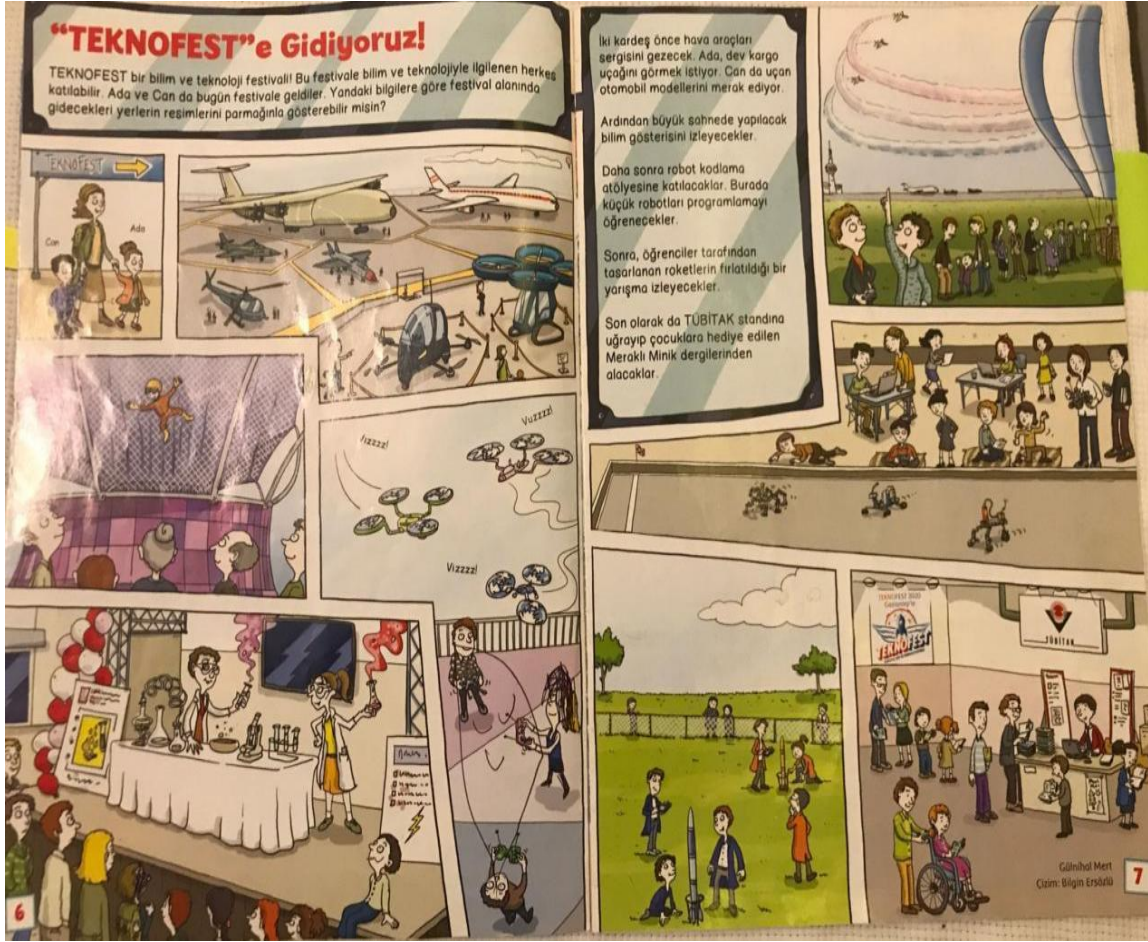
Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Ocak, s.26-27.

Bilimsellik değerinin incelendiği bir diğer dergi sayısı 193. sayı olan Dinozorlar adlı sayıdır. Dinozorlar büyük , küçük çoğu kişinin ilgisini çeken, merak duygusunu uyandıran gizemi tam olarak çözülmemiş bir konudur, bilimsellik değerini kazandırmak isteyen bir öğretmen için uygun bir tema olabilir. Öğretmen derse daha önce hazırlanmış olarak gelir dinozorların tarihçesi ile ilgili bilgiler verir ve çocuklara bu bilgilere bu gün nasıl ulaştığımız hakkında sorular sorar, yanıtları aldıktan sonra bilimsellik değerine vurgu yaparak aslında bu bilgileri dinozorlar hakkında yapılan bilimsel çalışmalar sayesinde bu gün bildiğimizi, bu konuda hala yapılan çalışmalar olduğunu anlatabilir. Daha sonra derginin dinozorlar adlı sayısından da yararlanarak bu konuda nasıl bilimsel çalışmalar yapıldığını detaylandırabilir. Yedinci sayfada *Fosil Bilimciler Çalışıyor* (Meraklı Minik , 2023) adlı bölüm incelenir, bu sayfada çocukların da dahil olacağı bir çalışma bulunmaktadır. Sayfa 8, 9, 10 ve 11’de dinozorlar hakkında bilimsel bilgilere ve görsellere yer verilmiştir.

Derginin Çok Merak Ediyorum adlı bölümünde gönderilen bir soru dinozor fosili üzerinde çalışan fosil bilimciler fotoğrafı ile yanıtlanır, tüm bu verileri bir sosyal bilgiler öğretmeni dersinde bilimsellik değerini öğrencilerine kazandırmak amacı ile kullanabilir. Bu bakımdan bilimsellik değeri için Meraklı Minik dergisinin uygun olduğu tespit edilmiştir.

4.6.6. Meraklı Minik Dergisi Çalışkanlık Değeri Hakkında İnceleme

Çalışkanlık değeri için kullanılabilecek 2020 Mart,2024 Ekim ve 2023 Nisan tarihli sayılardan farklı bölümler fotoğraflanmış ve incelenmiştir.

Görsel 131. Çalışkanlık değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2020 Mart, s.6-7.

Teknofest çocukların ilgisini, merakını çeken bir bilim, teknoloji festivali olmuştur, bu görselden hareketle çocuklara çalışkanlık değeri kazandırmak için öğretmen çalışma yapabilir. Sınıfında alanında yetkin çalışan olmanın önemini vurgulayan başarılı bilim insanlarının icadlarına yer verebilir.

Görsel 132. Çalışkanlık değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Ekim, s.8-9.

Çalışkanlık değeri hayatın her alanında karşımıza çıkar, bu değer görsellerden de yararlanarak çocuklara aktarılabilir. Öğretmen “ Çiftçilerimiz çalışkan oldukları için bu gün bizler pazarda , manavda tezgahları, marketlerde rafları dolu dolu görmekteyiz, bu ürünleri tüketiyoruz ve faydalanıyoruz.” şeklinde konuşmalarla çocukların dikkatini ve ilgisini çalışkanlık değerine çekebilir ve her gün gördüğü meyve ve sebzelerin, bakliyatların arkasındaki emeği görmesini sağlayıp çalışkanlık değerini içselleştirmesini destekleyebilir.

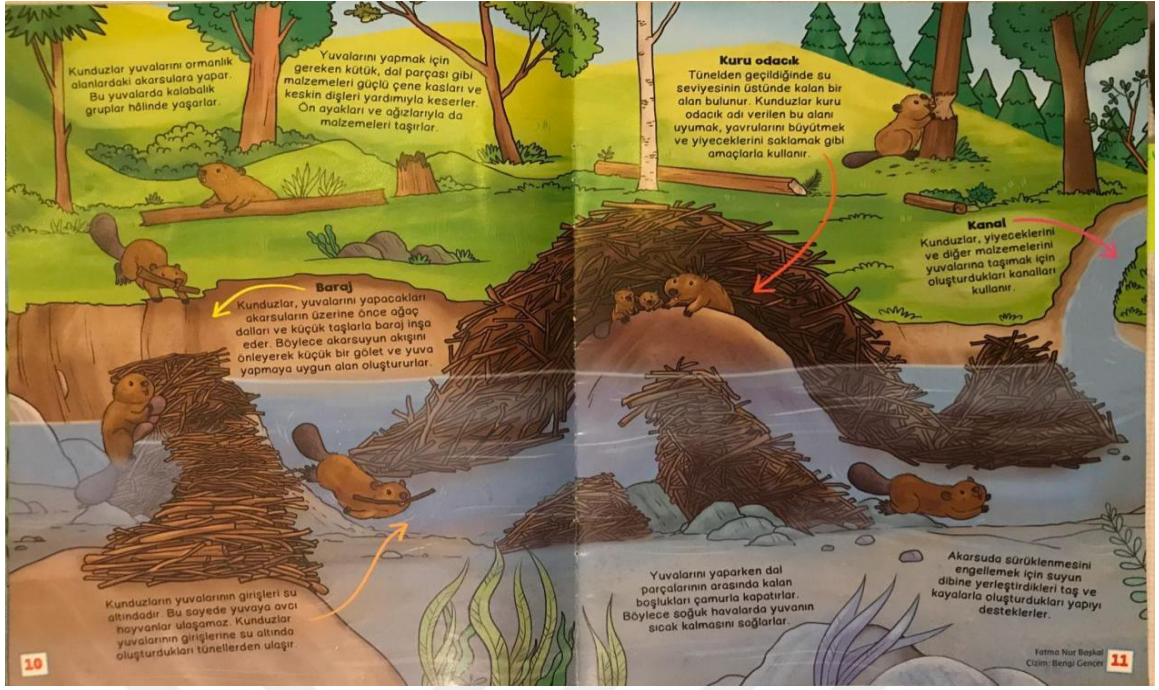
Görsel 133. Çalışkanlık değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Nisan, dergi kapağı

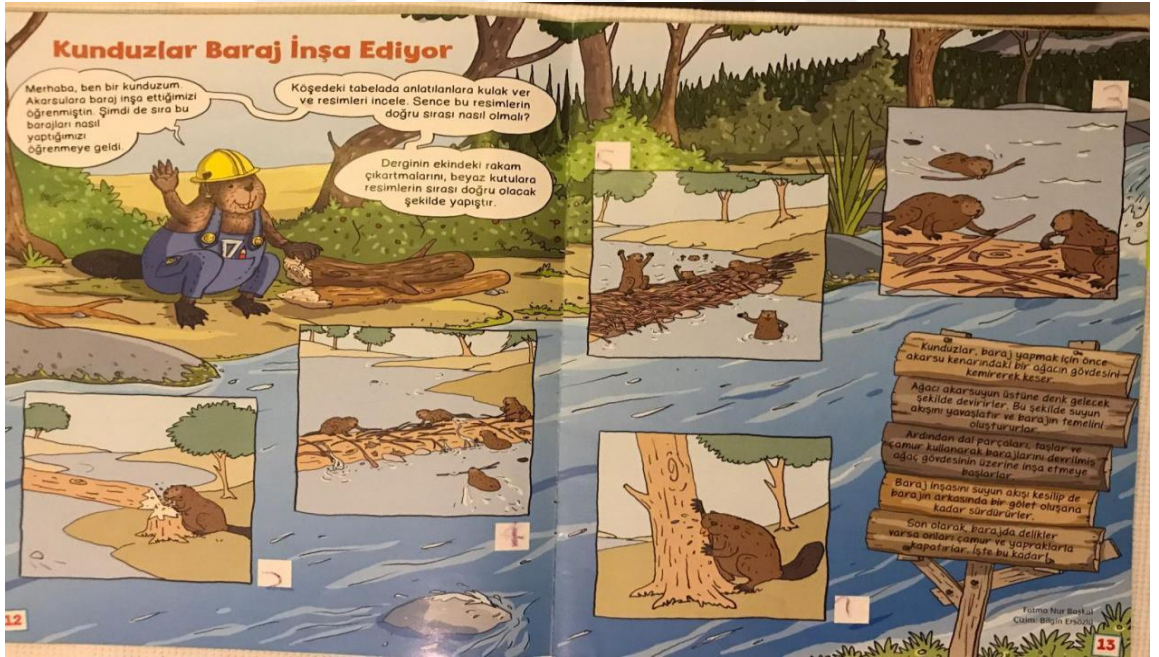
Görsel 134. Çalışkanlık değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Nisan, s.8-9.

Görsel 135. Çalışkanlık değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Nisan, s.10-11.

Görsel 136. Çalışkanlık değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Nisan, s.12-13.

Görsel 137. Çalışkanlık değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Nisan, s.14-15.

Görsel 138. Çalışkanlık değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Nisan, s.16-17.

Meraklı Minik dergisi sayı 196 doğadaki en çalışkan canlılardan olan kunduzları tema edinmiştir. Bilindiği üzere değerler eğitiminde hikayelerden yararlanılır, hepimizin bildiği ağustos böceği ve karınca adlı evrensel hikaye çocuklara çalışkanlık değerinin önemini öğretmek için anlatılır. *“Bir toplumun geleceğinin, değerlerini benimsemiş ve bu değerleri sahip olduğu yetkinliklerle ete kemiğe büründüren insanlarına bağlı olduğu tartışma götürmez bir gerçektir. Bundan dolayı eğitim sistemimiz her bir üyesine uygun ahlaki kararlar alma ve bunları davranışlarında sergileme yeterliliğini kazandırma amacıyla hareket eder.”* (Talim Terbiye, 2023). Kunduzlar adlı bu sayıda *“Dünya’nın becerikli mühendisleri kunduzlar,”*, *“Kunduzlar baraj inşaa ediyor”* (Meraklı Minik, 2023). Adlı bölümlerden de yardım alarak çalışkanlık değerini çocukların fark etmesi sağlanabilir.

Görsellerden yararlanarak çalışkan kunduzlar hakkında öğretmen bir hikaye anlatabilir. Hikayenin gücünden yararlanarak çocuklarda çalışkanlık değerinin içselleştirilmesine katkıda bulunur. Ayrıca derginin bu sayısında *“Bu hayvanlar da çok becerikli”* (Meraklı Minik, 2023).Adlı bir bölüm yer almaktadır, burada yine çalışkanlık değeri çocuklara hayvanların doğadaki yaşamı üzerinden anlatılabilir. Bu bakımdan tüm bu fotoğraflar ve incelemeye dayanarak çalışkanlık değeri için Meraklı Minik dergisinde uygun içerikler bulunduğu tespit edilmiştir.

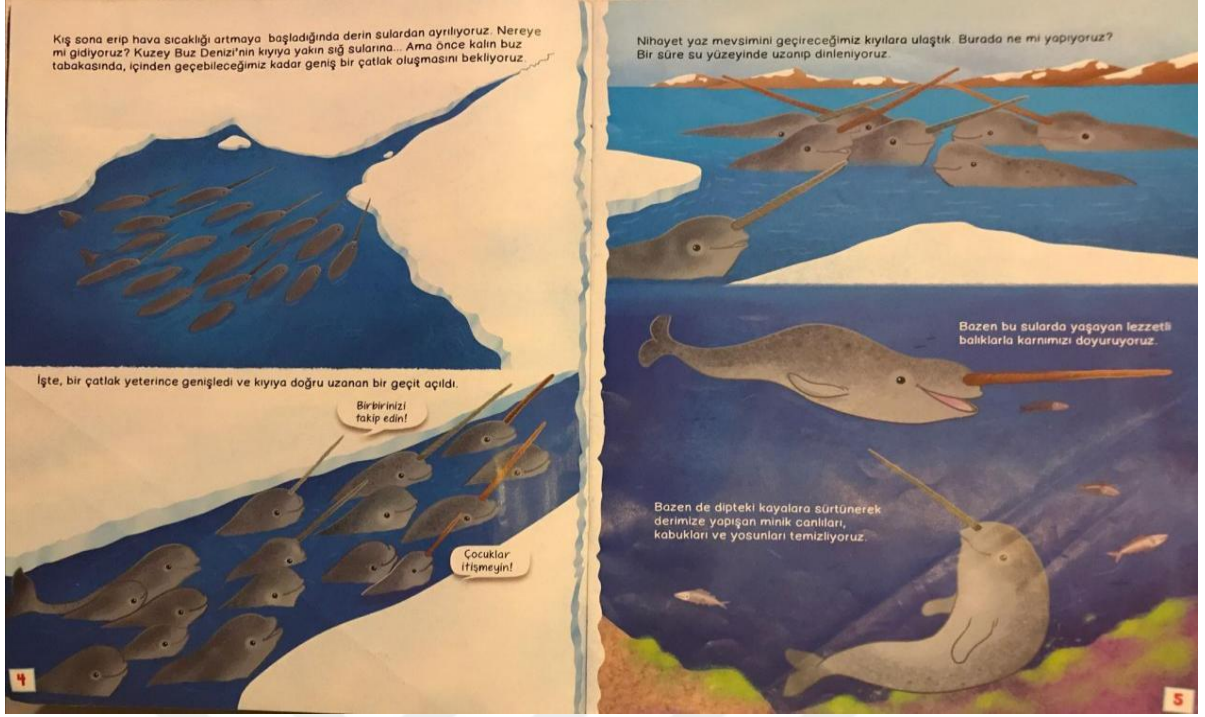
4.6.7. Meraklı Minik Dergisi Dayanışma Değeri Hakkında İnceleme

Dayanışma değeri için 2022 Aralık tarihli sayı fotoğraflanmış ve incelenmiştir.

Görsel 139. Dayanışma değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik,2022 Aralık, dergi kapağı

Görsel 140. Dayanışma değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Aralık, s.4-5.

Sayı 192 Meraklı Minik dergisi, deniz gergedanlarının buzullardaki yaşamıyla ilgili bilgiler verir, görseller hikayeleştirildiği için fotoğraflar yerine illüstrasyonlara yer verilmiştir. Deniz gergedanları buzulların yoğun bulunduğu alanlarda yaşamakta ve birbirlerine destek olarak zor yaşam koşullarına karşı hayatta kalmaktadırlar, bu bilgilerden hareketle öğretmen yaşamda dayanışmanın hem hayvanlar hem de insanlar için bazı durumlarda hayati olduğunu anlatmalı, bu konuda sınıfında model olmalı , sınıfta dayanışma değerini geliştirecek istasyon gibi öğretim tekniklerine yer vermelidir.

Dayanışma değerini sınıfında kazandırmayı hedefleyen bir sosyal bilgiler öğretmeni deniz gergedanları hakkında bir istasyon çalışması yaptırabilir. Çalışma sonunda çocuklara sizler de deniz gergedanları gibi dayanışma ile birbirinize yardımcı oldunuz şeklinde küçük bir konuşma ile etkinliği sonlandırabilir. Bu açıdan dayanışma değeri için Meraklı Minik Dergisi'nde uygun içerikler bulunduğu söylenir.

4.6.8.Meraklı Minik Dergisi Duyarlılık, Dürüstlük Değeri Hakkında İnceleme

Duyarlılık, Dürüstlük değeri için 2023 Mayıs tarihli sayı fotoğraflanmış ve incelenmiştir.

**İki değeri temsil eden dergi içeriği aynı sayıda bulunduğu için iki değer başlıkta birlikte verilmiştir.*

Görsel 141. Duyarlılık, dürüstlük değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Mayıs, dergi kapağı

Görsel 142. Duyarlılık, dürüstlük değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Mayıs, s.2-3.

Görsel 143. Duyarlılık, dürüstlük değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Mayıs, s.4-5.

Derginin 297. sayısında gençlik yıllarında duyarlı ve dürüst davranan bir dedenin, tarihi eseri tesadüfen bulup, erdemli bir davranış ile eseri müzeye bağışlaması anlatılır. Bu kısa hikaye üzerinden öğretmen duyarlılık, dürüstlük değerine vurgu yapabilir, benzer bir durumu yaşasaydınız nasıl davranırdınız, böyle bir durumda doğru davranış nasıl olmalıdır gibi sorularla öğrencileri de konuya dahil ederek böylece değerlerin hayatın içindeki yerini görmesine fırsat vermiş olur. “*Temel insani özelliklerimizi oluşturan değerlerimiz, hayatımızın rutin akışında ve karşılaştığımız sorunlarla başa çıkmada eyleme geçmemizi sağlayan kudretin ve gücün kaynağıdır.*” (Talim Terbiye, 2023). Böylece Meraklı Minik dergisi için duyarlılık ve dürüstlük değerlerini içerdği söylenir.

4.6.9. Meraklı Minik Dergisi Estetik Değeri Hakkında İnceleme

Estetik değeri için 2024 Şubat tarihli sayısı fotoğraflanmış ve incelenmiştir.

Görsel 144. Estetik değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Şubat, dergi kapağı

Görsel 145. Estetik değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Şubat, s.12-13.

“Kültür ve Miras Öğrenme Alanı içinde estetik değeri kendine yer bulmaktadır. Bu öğrenme alanı işlenirken kültürel mirasa duyarlılık ve estetik gibi değerlerle kanıt kullanma becerisinin de öğrenciler tarafından edinilmesi sağlanmalıdır.” (Talim Terbiye, 2023).

“Sanatın öğrenme – öğretme süreçlerinde aktive edilebilmesi, tüm eğitim programlarında öneme sahip olsa da içlerinde sanatla en yakın ilişki içerisinde bulunan ve bu imkâna en uygun olan öğretim programı sosyal bilgiler öğretim programıdır. Sosyal Bilgiler eğitimi yalnızca öğretim programından ibaret bir plan ve uygulama süreci olmadığı gibi, içeriği itibarıyla bireyin bilişsel yeteneklerine ek olarak duyuşsal yönüne de hitap etmektedir. Bu sebepten dolayı sosyal bilgiler eğitiminin daha geleneksel amaçlarından biri olarak düşünülen “iyi insan olabilmek” ile “sanat” arasındaki ilişki oldukça derindir. İyi bir insan olmanın temelindeki dürüst, duyarlı, adil olma gibi değerler, sanatın getirdiği entelektüel birikimle daha kolay olgunlaşacaktır.” (Arısoy & Hamarat, 2024).

Sosyal Bilgiler öğretiminde estetik değeri önemli bir kazanımıdır, Meraklı Minik dergisinin 206. Sayısı” Sanat Nedir?” incelendiğinde çocukların estetik değerini destekler içeriğe sahip bir materyal olduğu tespit edilmiştir.

4.6.10. Meraklı Minik Dergisi Özgürlük Değeri Hakkında İnceleme

Özgürlük değeri için 2024 Mayıs ve 2024 Ağustos sayısı fotoğraflanmış ve incelenmiştir.

Görsel 146. Özgürlük değeri hakkında örnek

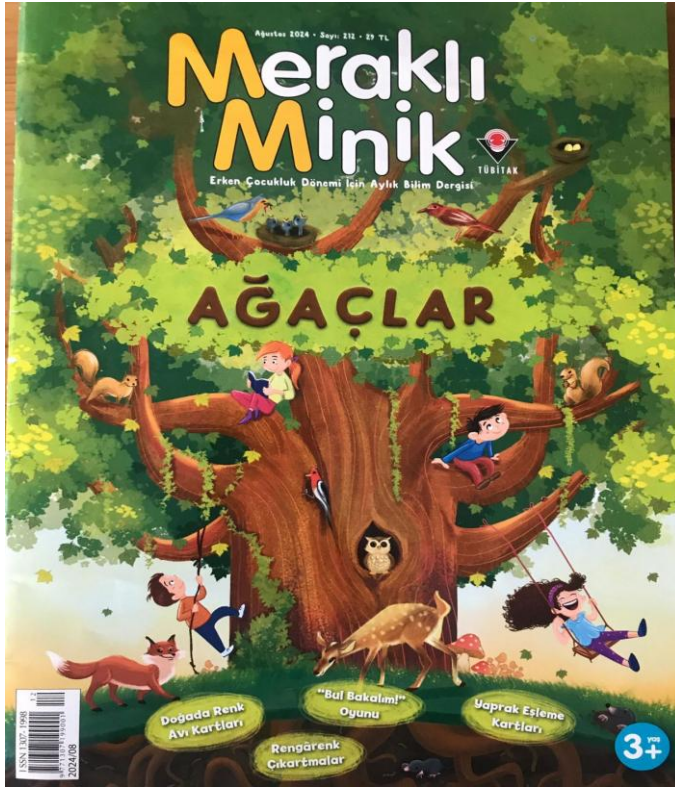
Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Mayıs, dergi kapağı

“Eğitim programı”; öğretim programları, öğrenme öğretme ortamları, eğitim araç gereçleri, ders dışı etkinlikler, mevzuat gibi eğitim sisteminin tüm unsurları göz önünde bulundurularak oluşturulur. Öğretim programlarında bu anlayışla değerlerimiz, ayrı bir program veya öğrenme alanı, ünite, konu vb. olarak görülmemiştir. Tam aksine bütün eğitim sürecinin nihai gayesi ve ruhu olan değerlerimiz, öğretim programlarının her birinde ve her bir biriminde yer almıştır.” (Talim Terbiye, 2023,s.3).

Değerlerimiz kimi zaman örtük kimi zaman açık bir şekilde öğrenciye kazandırılır, program ile iç içe bir yapıda verildiği söylenebilir. Öğretmenler değerlerin öğretilmesinde inisiyatifi alarak öğrencilerinin ihtiyaçlarına göre, farklı çalışmalar ile onlarda farkındalık

oluşturup, değerleri özümsemesini sağlayabilir. İncelemenin bu kısmı çerçeve niteliğinde olup bir metafor olarak kuşların özgürlük değerinin kazandırılması sürecinde kullanılabileceği düşünülmektedir. Mayıs 2024 tarihli 209. sayıda arı kuşu tema olarak çalışılmıştır.

Özgürlük değerini öğrencilerine vermek isteyen bir öğretmen derginin bu sayısından da faydalanarak metafor olarak arı kuşlarından bahsedebilir. Değerler eğitiminde hikayelerin önemli olduğu bilinir. Özgürlük gibi soyut bir değeri çocuklara kavratmak amacıyla hikayelerden , görsellerden faydalanılabilir. Çocuklara arı kuşları ve özgürlük hakkında bir hikaye anlatabilir, kendilerini kuşların yerine koyduklarında ne hissettikleri sorulabilir, özgürlük değerine vurgu yapılır ve böylece özgürlük değerini öğrencilerinin içselleştirmesi için bir adım atılmış olur.

Görsel 147. Özgürlük değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Ağustos, dergi kapağı

Görsel 148. Özgürlük değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Ağustos, s.4.

“Program’da değer ve beceriler kazanımlarla bire bir ilişkilendirilmiştir. Ancak değer ve beceri öğretiminin hayat boyu öğrenme çerçevesinde ele alınması için söz konusu değer veya beceriler uygun görülen farklı kazanım ve öğrenme alanlarıyla da ilişkilendirilmelidir.” (Talim Terbiye, 2023). Bu bilgiden hareketle özgürlük değerini öğrencilerine kazandırmak isteyen bir Sosyal Bilgiler öğretmeni “Ağaç” metaforundan faydalanarak çalışmalar düzenleyebilir.

Özgürlük değeri ile ilgili olarak dergideki görseller aracılığı ile ağaç bir simge olarak çocukların özgürlük değerini anlamlandırmasında kullanılabilir. Öğretmen ormandaki bir ağaç hakkında kısa hikaye anlatır, burada vurguyu “Ağaç her ne kadar kökleriyle toprağa bağlı olsa bile, gövdesinin ve dallarının yardımıyla aslında gökyüzüne doğru uzanır.” şeklinde yapabilir ve buradan hareketle ağacın köklerinin hak ve özgürlükleri temsil ettiği vurgulanabilir, farklı yöne doğru uzanan dallar özgürlük değeri ile ilişkilendirilebilir. Bu incelemelerden hareketle özgürlük değeri için Meraklı Minik dergisinin kullanılabilir olduğu düşünülmektedir

4.6.11. Meraklı Minik Dergisi Sorumluluk Değeri Hakkında İnceleme

Sorumluluk değeri için ,2024 Ekim tarihli sayı fotoğraflanmış ve incelenmiştir.

Görsel 149. Sorumluluk değeri hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Ekim, s.16-17.

Değerler çocuklar için soyut olan kavramlar iken sorumluluk ucu bucağı açık konumda bir değer olarak algılanabilir, 149. görseldeki çobanın görevi hayvanları korumak, onların beslenmesini sağlamak, onların iyi bir halde olmasını sağlamaktır, bu görselden hareketle sorumluluk değeri çocuklar için somutlaştırılabilir. Sorumluluk değeri Talim Terbiye'nin 2023 tarihli öğretim programında 21 kez tekrar edilmiştir, çoğu alanın ve kazanımın içinde yer aldığını söylemek doğru olacaktır.

“Çobanla Tanışmaya Ne Dersin?” (Meraklı Minik, 2024). Adli bu bölümde çocukların merak edeceği, ilgi duyacağı bir konuya değinilmiştir. Hayvanlar ile ilgilenen onların beslenmesinden, güvenliğinden sorumlu olan çoban tanıtılmıştır. Bu kısımda öğretmen sorumluluk değerini öğrencilerine kazandırmak için çobanla ilgili bir hikaye anlatabilir ve bu hikayede sorumluluk değerine vurgu yapabilir.

“Ben bir çoban olsaydım “başlıklı kısa bir metin yazmalarını isteyerek burada sorumluluk değerini öğrencilerin fark etmesini de sağlayabilir. Bu açıdan inceleme sonucunda sorumluluk değeri için Meraklı Minik dergisinin kullanılabilir olduğu düşünülmektedir. Sonuç

olarak programda yer alan 18 değerden 17'si çalışmanın bu kısmında incelenmiş ve görseller ile desteklenmiştir. Yardımseverlik değeri aynı şekilde kök değerler içinde bulunduğu için çalışmanın kök değer incelemesi bölümünde yer almaktadır, bu bölüme tekrar eklenmemiştir, tasarruf değeri için ise örneklem grubunda içerik tespit edilememiştir.

4.7. Meraklı Minik dergisinin 4. ve 5. sınıf öğrenme alanları ve kazanımlar açısından incelenmesi

Tablo 9: Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı Öğrenme Alanları ve Süreleri

Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı Öğrenme Alanları ve Süreleri

SINIFLAR	4. SINIF			5. SINIF			6. SINIF			7. SINIF		
ÖĞRENME ALANI	Kazanım	Süre Oranı (%)	Ders Saati	Kazanım	Süre Oranı (%)	Ders Saati	Kazanım	Süre Oranı (%)	Ders Saati	Kazanım	Süre Oranı (%)	Ders Saati
BİREY VE TOPLUM	5	11,1	12	4	13	14	5	11,1	12	4	11,1	12
KÜLTÜR VE MİRAS	4	13	14	5	16,6	18	5	20,4	22	5	27,8	30
İNSANLAR, YERLER VE ÇEVRELER	6	18,5	20	5	16,6	18	4	13	14	4	13,9	15
BİLİM, TEKNOLOJİ VE TOPLUM	5	14,8	16	5	13	14	4	11,1	12	4	11,1	12
ÜRETİM, DAĞITIM VE TÜKETİM	5	16,6	18	6	16,6	18	6	16,6	18	6	13,9	15
ETKİN VATANDAŞLIK	4	13	14	4	11,1	12	6	14,8	16	4	11,1	12
KÜRESEL BAĞLANTILAR	4	13	14	4	13	14	4	13	14	4	11,1	12
TOPLAM	33	100	108	33	100	108	34	100	108	31	100	108

Kaynak: (Talim Terbiye, 2023).

Tablo 10: Meraklı Minik Dergisi 4. Sınıf Öğrenme Alanları Açısından İlişkilendirilmiş Görsellerin Dağılımı Hakkında Bulgular

<i>4. Sınıf Öğrenme Alanları</i>	<i>Meraklı Minik Dergisinde 4.Sınıf Öğrenme Alanları İle İlişkilendirilmiş Görseller</i>
Birey ve Toplum	10
Kültür ve Miras	8
İnsanlar , Yerler ve Çevreler	21
Bilim, Teknoloji ve Toplum	14
Üretim, Dağıtım ve Tüketim	8
Etkin Vatandaşlık	9
Küresel Bağlantılar	15
Toplam	85

Meraklı Minik dergisinde , tabloda yer alan öğrenme alanları için 85 adet görsel içerik tespit edilmiştir.

Tablo 11: Meraklı Minik Dergisi 5. Sınıf Öğrenme Alanları Açısından İlişkilendirilmiş Görsellerin Dağılımı Hakkında Bulgular

<i>5. Sınıf Öğrenme Alanları</i>	<i>Meraklı Minik Dergisinde 5.Sınıf Öğrenme Alanları İle İlişkilendirilmiş Görseller</i>
Birey ve Toplum	8
Kültür ve Miras	11
İnsanlar , Yerler ve Çevreler	7
Bilim, Teknoloji ve Toplum	14
Üretim, Dağıtım ve Tüketim	6
Etkin Vatandaşlık	1
Küresel Bağlantılar	13
Toplam	60

Meraklı Minik dergisinde , tabloda yer alan öğrenme alanları için 60 adet görsel içerik tespit edilmiştir.

Tablo 12: Meraklı Minik Dergisinde Tespit Edilen 4. ve 5. Sınıf Kazanımlarına Uygun İçeriklerin Dağılımı Hakkında Bulgular

Sınıflar	4. Sınıf	Meraklı Minik Dergisi	5. Sınıf	Meraklı Minik Dergisi
Öğrenme Alanı	Kazanım	4. Sınıf Kazanımlara Uygunluğu Tespit Edilen İçerik	Kazanım	5.Sınıf Kazanımlara Uygunluğu Tespit Edilen İçerik
Birey ve toplum	5	5	4	4
Kültür ve miras	4	4	5	5
İnsanlar, yerler ve çevreler	6	4	5	2
Bilim,teknoloji ve toplum	5	4	5	2
Üretim dağıtım ve tüketim	5	2	6	2
Etkin vatandaşlık	4	3	4	1
Küresel bağlantılar	4	4	4	2
Toplam	33	26	33	15

“Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı’nın uygulanmasında aşağıdaki hususlara dikkat edilmesi beklenmektedir.

1. Sosyal Bilgiler öğrenme alanlarında; tarih, coğrafya, ekonomi, sosyoloji, antropoloji, psikoloji, felsefe, siyaset bilimi ve hukuk gibi sosyal bilimler ile insan hakları, yurttaşlık ve demokrasi konuları bütünleştirilmiş olarak ele alınmaktadır. Konular tarih, coğrafya, insan hakları ve vatandaşlık diye ayrı ayrı değil, disiplinler arası yaklaşımla işlenmelidir.

2. Kazanımların gerçekleştirilmesinde “yerellik, güncellik, disiplinler arası, yansıtıcı sorgulama, geçmiş- bugün-gelecek bağlantısı, zaman-süreklilik-değişim ve esneklik” gibi Sosyal Bilgiler öğretiminin temel ilkeleri dikkate alınmalıdır. Vurgulanan bu ilkeler açısından gerektiğinde işleniş sürelerinde değişiklik yapılabilir.

3. “Sosyal bilimler olarak sosyal bilgiler” ve “yansıtıcı düşünme olarak sosyal bilgiler” anlayışlarına önem verilmelidir. Öğrencilere, sosyal bilimcilerin (coğrafyacının, tarihçinin vb.) kullandıkları bilimsel yöntemler sezdirilmelidir. Okulun içindeki ve dışındaki olaylardan yararlanılarak öğrenciler sık sık gerçek hayat problemleri ve çelişkili durumlarla karşılaştırılmalı ve karşılaştıkları sosyal problemler üzerine yansıtıcı düşünceleri sağlanmalıdır.

4. Program’da değer ve beceriler kazanımlarla bire bir ilişkilendirilmiştir. Ancak değer ve beceri öğretiminin hayat boyu öğrenme çerçevesinde ele alınması için söz konusu değer veya beceriler uygun görülen farklı kazanım ve öğrenme alanlarıyla da ilişkilendirilmelidir.

5. Program’da kavram öğretimi önemli bir yer tutmaktadır. Bu nedenle kavram öğretiminde sınıflamalar ve farklı kavram öğretimi yaklaşımları dikkate alınmalıdır. Anlam karmaşası, kavram karmaşası ve kavram yanlışlarının giderilmesine yardımcı olunmalıdır.

6. Millî ve dinî bayramlar, mahallî kurtuluş ve kutlama günleri, önemli olaylar, belirli gün ve haftalardan yararlanılarak öğrencilerin tarihsel duyarlılığı ve milli bilinçleri geliştirilmelidir.

7. Sosyal Bilgiler öğretiminde okul dışı ortamlardan da faydalanmaya önem verilmelidir. Bu çalışmalar okulun yakın çevresinden (okul bahçesi gibi) pazaryerine, resmî dairelere, fabrikalara, sergilere, arkeolojik kazı alanlarına, atölyelere, müzelere ve tarihî mekânlara (tarihî yapılar, anıtlar, müze-kentler, savaş alanları, sanal müze gezisi vb.) yönelik olabilir. Ayrıca uygun konularda sözlü tarih ve yerel tarih çalışmaları da yapılmalıdır.

8. Efsane, destan, masal, atasözü, halk hikâyesi, türkü ve şiir gibi türlerden yararlanılarak Sosyal Bilgiler dersi edebî ürünlerle desteklenmelidir. Öğrenciler; konuları sevdirecek roman, tarihî roman, hikâye, hatıra, gezi yazısı ve fıkra gibi edebî ürünler okumaya teşvik edilmelidir. Ayrıca uygun görülen kazanımlar resim, musiki, minyatür, gravür, hat, heykel, mimari, tiyatro, sinema gibi geleneksel veya modern sanat ürünleriyle desteklenmelidir.

9. Kazanımlarla ilgili güncel ve tartışmalı konular, farklı tartışma teknikleri kullanılarak problem çözme, eleştirel düşünme, kanıt kullanma, karar verme ve araştırma becerileriyle ilişkilendirilerek sınıfa taşınabilir.

10. Son yıllarda dijital teknolojiye bağlı olarak vatandaşlık hak ve sorumluluklarıyla ilgili yeni durumlar (dijital vatandaşlık, e-Devlet, sanal ticaret,

sosyal medya vb.) ve birtakım sorunlar (dijital bölünmüşlük, kimlik hırsızlığı, kişisel bilginin gizliliği, siber dolandırıcılık, siber zorbalık vb.) ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin dijital vatandaşlık yeterliliklerini geliştirmek amacıyla konuyla ilgili ders içi ve ders dışı etkinliklere yer verilmelidir.” (Talim Terbiye, 2023,s.9).

4.8.1. Meraklı Minik Dergisi 4. Sınıf Birey ve Toplum Öğrenme Alanı ve Kazanımlar Açısından İncelenmesi

Derginin 4. sınıf birey ve toplum öğrenme alanı ve kazanımlar açısından değerlendirilmesi için 2022 Mayıs, 2023 Ekim ve 2024 Ocak tarihli sayılar incelenmiş ve fotoğraflanmıştır.

“Temel olarak “ben” ve “biz” olma süreçlerini içeren bu öğrenme alanında sosyal bilimlerden psikoloji, sosyoloji ve sosyal psikolojiye odaklanılmakla birlikte disiplinler arası bir yaklaşım da benimsenmiştir. Buna göre öğrenciler, “ben” ve “biz” olma süreçlerini etkileyen mekânsal, tarihî ve kültürel faktörleri de değerlendirme imkânı bulacaklardır.

Bu öğrenme alanı işlenirken saygı ve sorumluluk gibi değerlerle kanıt kullanma, zaman ve kronolojiyi algılama ile empati kurma gibi becerilerin de öğrenciler tarafından edinilmesi sağlanmalıdır.” (Talim Terbiye, 2023,s.11).

Çalışmanın bu bölümünde birey ve toplum öğrenme alanı ve kazanımları hakkında çerçeve niteliğinde bir inceleme yapılmıştır. Meraklı Minik dergisini dersinde kullanarak ders programını zenginleştirmek, kazanımları, isteyen sosyal bilgiler öğretmeni için bu incelemenin faydalı olacağı düşünülmektedir. Aşağıda derginin Ailemiz adlı, Mayıs 2022 sayı 185’in yayın yönetmeni tarafından kaleme alınan giriş yazısına yer verilmiştir. Yazının derginin bu sayısı hakkında içeriğin bir özeti olduğu görülmektedir ve öğrenme alanlarından birey ve toplum için uygun olduğu düşünülmektedir.

“Sevgili Okuyucularımız, bu ay dergimizin sayfalarında büyüklü, küçüklü, çok sayıda aile ve bu ailelerin günlük yaşantısından çeşitli örnekler var. Akraba ziyareti, bayramlaşma, evdeki iş bölümü, sofrada yemek yeme gibi konular eşliğinde aile ağacını, büyümeyi, genleri ve kalıtsal özelliklerin kuşaktan kuşağa nasıl aktarıldığını anlatıyoruz. Tüm okuyucularımızın kendilerinden bir şeyler bulabileceği ailelerini ve kendilerini tanımalarına yardımcı olabilecek, neşeli ve öğretici bir sayı ve sürprizli ekler hazırlamaya çalıştık. Bilime, sanata ve oyunlara yer verdik ... Dergimizin ekindeki kitapçığı içindeki etkinlikleri yapıp sayfalarını doldurduktan sonra saklamanızı öneririz.

Bu kitapçık ileriki yıllarda sizin için çok tatlı bir anı olabilir. Hepinize, dergimizle birlikte keşiflerle dolu bir ay diliyoruz” (Zülal, 2022).

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Mayıs

Görsel 150. 4. sınıf Birey ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek.

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Mayıs, dergi kapağı

Görsel 151. 4. sınıf Birey ve toplum öğrenme alanı hakkında örn

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Mayıs, s.2-3.

Görsel 152. 4. sınıf Birey ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Mayıs, s.2-3.

Görsel 153. 4. sınıf Birey ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Mayıs, s.20-21.

Mayıs 2022, 185. sayı 4. sınıf Birey ve toplum öğrenme alanı için incelenmiştir, sosyal bilgiler öğretim programında bu öğrenme alanı kazanımları öğretilirken özellikle saygı ve sorumluluk değerinden yararlanılması gerektiği vurgulanmıştır. Görsellerden ve içerikten derginin bu sayısının saygı ve sorumluluk değerlerini kazandırma sürecinde kullanılabileceği düşünülmektedir.

“SB.4.1.1. Resmî kimlik belgesini inceleyerek kişisel kimliğine ilişkin çıkarımlarda bulunur

SB.4.1.3. Bireysel ilgi, ihtiyaç ve yeteneklerini tanır.

SB.4.1.5. Diğer bireylerin farklı özelliklerini saygı ile karşılar.” (Talis Terbiye, 2023).

Şeklinde ifade edilen kazanımlar için derginin kullanılabilir olduğu düşünülmektedir. Görsel 153 ,öğrencilere günlük sorumluluklarını öğretme, hatırlatma gibi konularda kullanılabilir, sorumluluk değeri birey ve toplum öğrenme alanında özellikle verilmesi beklenen değerlerdendir.

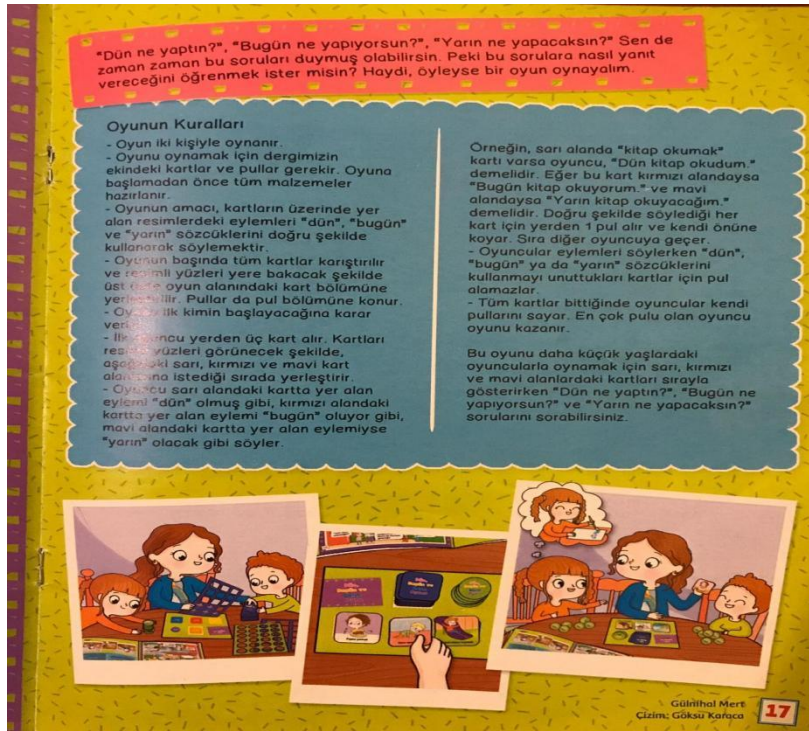
Görsel 154. 4. sınıf, Birey ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Ocak, dergi kapağı

Görsel 155. 4. sınıf Birey ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Ocak, s.16.

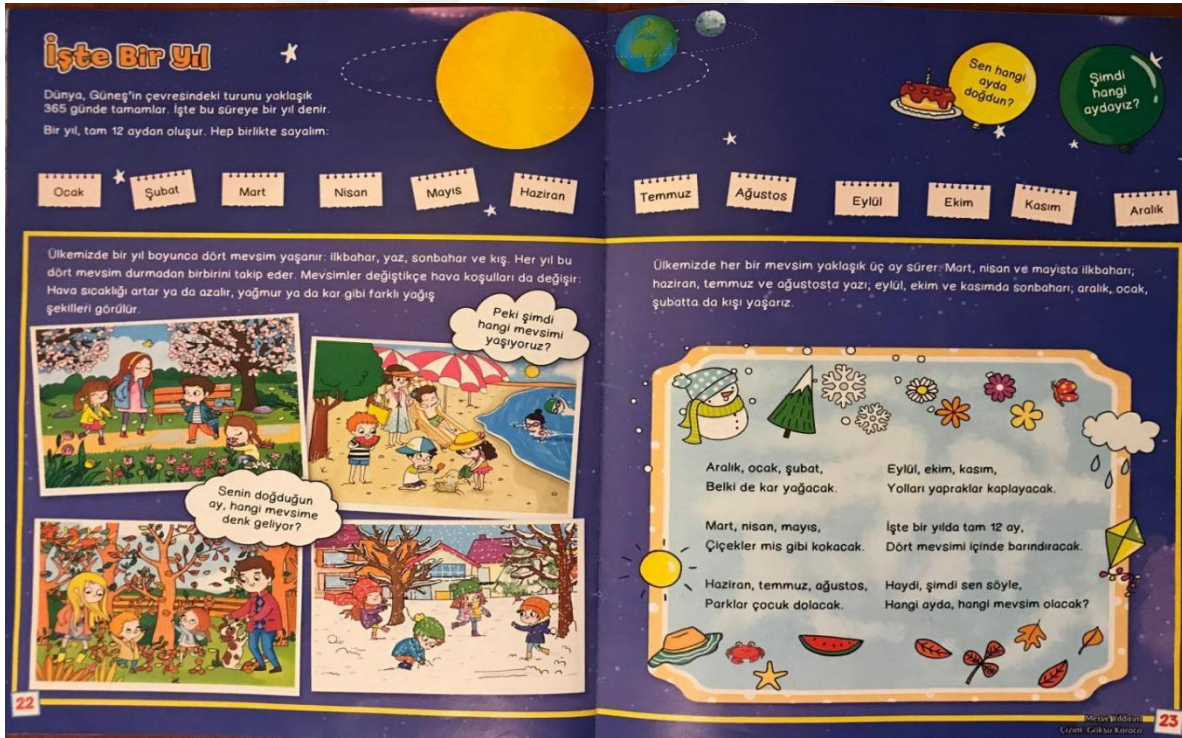
Görsel 156. 4. sınıf Birey ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Ocak, s.17.

Görsel 157. 4. sınıf Birey ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Ocak, s.18-19.

Görsel 158. 4. sınıf Birey ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Ocak, s.22-23.

“Sabah ne zaman uyanacağımızı, ne zaman işe ya da okula gideceğimizi, akşam yemeğimizi ne zaman yiyeceğimizi ya da ne kadar süre uyuyacağımızı zamanı ölçerek planlayabiliriz. İşte bu sayımızın konusu da zaman. Farklı saat çeşitlerini, zamanla ilgili çeşitli kavramları, bir günün gündüz ve geceden ,bir yılın farklı mevsimlerden oluştuğunu bu sayımızda hep birlikte keşfediyoruz.” (Kara, 2024).

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Ocak

Öğretim programı birey ve toplum öğrenme alanında zaman ve kronolojiyi algılama becerisinin kazandırılması konusuna dikkat çekmiştir. Zaman ve kronoloji kavramı 4. sınıf öğrencileri için kimi zaman soyut olabilmektedir yukarıda verilen görseller incelendiğinde 155, 156, 157 ve 158. görseller zaman ve kronoloji hakkında kavram yanılgısı olan, soyut bir kavram olarak anlamakta zorlanan öğrenciler için etkili olabilecek eğitsel oyunlardan , kavram içeren görsellerden oluşur. Öğretmen bu etkinliklerden yararlanarak öğrencilerine “SB.4.1.2. Yaşamına ilişkin belli başlı olayları kronolojik sıraya koyar. Öğrencinin kendi hayatında önemli gördüğü (doğum, ilk konuşma, okula başlama vb.) olayları kronolojik olarak sıralaması sağlanır.” (Talim Terbiye, 2023). Kazanımına yönelik bir zaman çizelgesi etkinliği yaptırabilir böylece hem öğretim programında yer alan kazanım verilmiş olur hem de zaman ve kronolojiyi algılama becerisi pekiştirilmiş olacaktır.

Görsel 159. 4. sınıf, Birey ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Ekim, s.16-17.

Sosyal Bilgiler dersi öğretim programında 4.sınıf birey ve toplum öğrenme alanında empati kurma becerisinin öğrenciler tarafından edinilmesinin önemi vurgulanmıştır. Görsel 159’da çocukların tiyatro sahnesinde yaptıkları drama çalışmaları görülmektedir, görsel incelendiğinde çocukları empati yapmaya yöneltecek sorular vardır.

“SB.4.1.4. Kendisini farklı özelliklere sahip diğer bireylerin yerine koyar. Farklı yeteneklere, beğenilere ve kişilik özelliklerine sahip bireylerin yanı sıra dezavantajlı (engelli, yoksul, devlet bakımına muhtaç veya kronik sağlık sorunları yaşayan) bireylerin durumlarına da değinilir.”(Talim Terbiye, 2023).

Görsel 159’da kısa bir drama etkinliğine yer verilmiştir, bu etkinlikten yola çıkarak öğretmen dersinde küçük drama çalışmaları yaptırarak öğrencilerin kendi ilgi , ihtiyaç ve yeteneklerini tanımları için uygun bir ortam oluşturulmuş olur.

“SB.4.1.3. Bireysel ilgi, ihtiyaç ve yeteneklerini tanır. İlgi ve istekleri doğrultusunda okulunda veya yakın çevresindeki eğitsel sosyal etkinliklere katılması için teşvik edilir” (Talim Terbiye, 2023).

2022 Mayıs, 2023 Ekim ve 2024 Ocak tarihli sayılar incelenmiş ve fotoğraflanmıştır. Bu açıdan yapılan inceleme sonucu Meraklı Minik dergisinin 4. sınıf birey ve toplum öğrenme alanı ve kazanımları için kullanılabilir nitelikte olduğu tespit edilmiştir.

4.8.2. Meraklı Minik Dergisi 4. Sınıf Kültür ve Miras Öğrenme Alanı ve Kazanımlar Açısından İncelenmesi

Çalışmanın bu kısmı için 2023 Mayıs tarihli sayı fotoğraflanmış ve incelenmiştir. Kültür ve miras öğrenme alanı ile ilgili olduğu düşünülen dergiden görseller incelenmiştir.

“Bu öğrenme alanı işlenirken aile birliğine önem verme, kültürel mirasa duyarlılık ve vatanseverlik gibi değerlerle kanıt kullanma, zaman ve kronolojiyi algılama ile değişim ve sürekliliği algılama gibi becerilerin de öğrenciler tarafından edinilmesi sağlanmalıdır.” (Talim Terbiye, 2023). *“SB.4.2.4. Millî Mücadele kahramanlarının hayatlarından hareketle Millî Mücadele’nin önemini kavrar. Kazanım biyografi öğretimi bağlamında ele alınır.”* (Talim Terbiye, 2023).

Şeklinde ifade edilen SB.4.2.4 kodlu kazanım için örnekleme grubunda uygun içerik tespit edilememiştir.

Görsel 160. 4. sınıf, Kültür ve miras öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Mayıs, dergi kapağı

Görsel 161. 4. sınıf, Kültür ve miras öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Mayıs, s.2-3.

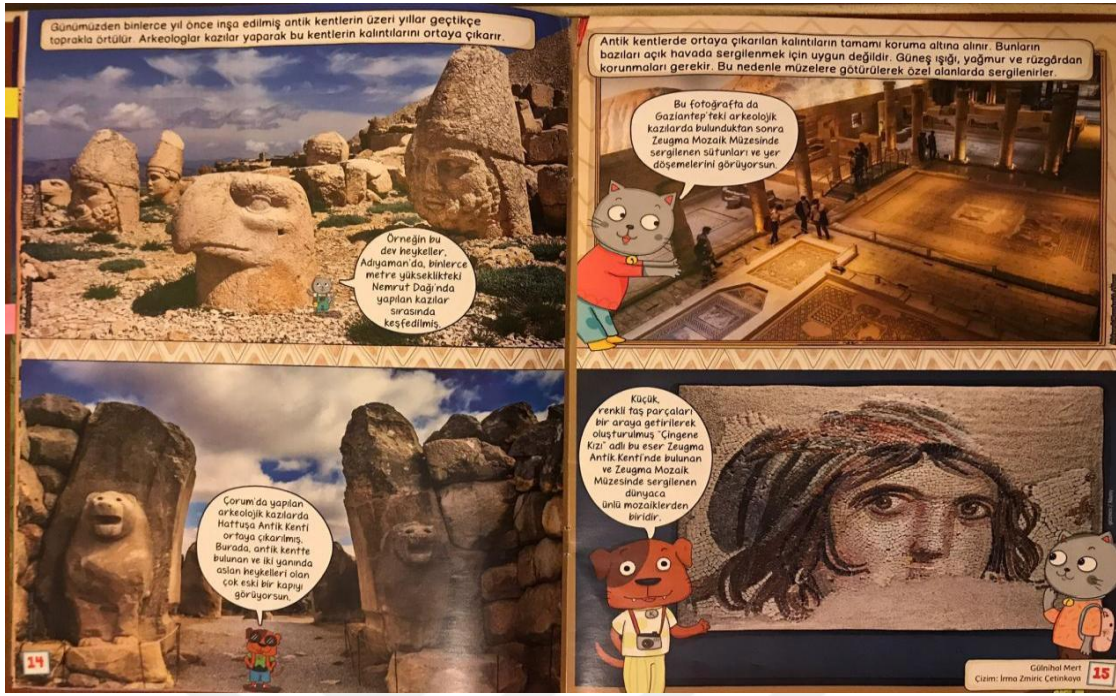
Görsel 164. 4. sınıf Kültür ve miras öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Mayıs, s.8-9.

Görsel 165. 4. sınıf Kültür ve miras öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Mayıs, s.12-13.

Görsel 166. 4. sınıf Kültür ve miras öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Mayıs, s.14-15.

“Sevgili Çocuklar,daha önce hiç müzeye gittiniz mi ?

Biz, bu sayımızın hazırlığına başlamadan önce Ankara’da bulunan Anadolu Medeniyetleri Müzesini ziyaret ettik. Müzede sergilenen, günümüzden binlerce yıl önce kullanılmış eserleri inceledik. Buradaki uzmanlardan müzeler, müzecilik tarihi eserler ve kültürel mirasla ilgili pek çok bilgi edindik. Sergilenen eserlerin her birinin ülkemiz ve kültürümüz için ne kadar önemli olduğunu öğrendik. Bunlardan yola çıkarak bu sayımızda sizlere müzelerle birlikte kültürel mirasın ne anlama geldiğini anlatmaya çalıştık. Derginizin sayfaları arasında bu konularla ilgili çok sayıda yazı ve etkinlik bulacaksınız.” (Kara, 2023).

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Mayıs

“SB.4.2.2. Ailesi ve çevresindeki millî kültürü yansıtan öğeleri araştırarak örnekler verir. Yakın çevresinde yer alan bir müze, cami, türbe, köprü, medrese, kervansaray gibi tarihî bir mekân gezisi ya da sözlü tarih veya yerel tarih çalışmaları yapılır.” (Talim Terbiye, 2023). Müzelerin doğal işlevlerinin veya etkilerinin yanı sıra sergilenen eserin anlam ve değerini anlatmak gibi de bir sorumluluğu vardır. Bu anlamda her müzenin eğitici görevini tam olarak yerine getirdiği söylenemez. Bu konuda yeteri kadar yararlı olabilmek için müzeler eğitime, eğitim de müzelere başvurmalıdır (Carr, 2001).

Görsel 167. 4. sınıf kültür ve miras öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Mayıs, s.22-23.

“SB.4.2.3. Geleneksel çocuk oyunlarını değişim ve süreklilik açısından günümüzdeki oyunlarla karşılaştırır.” (Talim Terbiye, 2023). Görsel 167 incelendiği zaman geleneksel çocuk masalları hakkında çalışıldığı görülür. Bu görsellerden yararlanarak öğretmen sınıfında geleneksel çocuk oyunlarını masallar gibi bir kültürel miras olarak aktarıldığını ya da değiştirildiğini sorgulayan bir tartışma ortamı oluşturup çocuklara bu konuda düşünce ve gözlemlerini aktarmaları için fırsat verir ve bu sayede değişim süreklilik açısından bir değerlendirme yapabilirler. Sınıfta yapılan bu tür bir çalışma sosyal bilgiler öğretim programında verilen öğrenme alanı ve kazanımlar ile uyumlu olacaktır. Yapılan fotoğraflama ve incelemeye dayanarak 4. sınıf kültür ve miras öğrenme alanı için Meraklı Minik dergisinin kullanılabilir olduğu tespit edilmiştir.

4.8.3 Meraklı Minik Dergisi 4.Sınıf İnsanlar, Yerler ve Çevreler Öğrenme Alanı ve Kazanımlar Açısından İncelenmesi

“Bu öğrenme alanı işlenirken doğal çevreye duyarlılık değeriyle mekânı algılama, harita kullanma, konum analizi, tablo, grafik, diyagram çizme ve yorumlama gibi becerilerin de öğrenciler tarafından edinilmesi sağlanmalıdır.” (Talim Terbiye, 2023). Çalışmanın bu kısmında İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı ile ilgili kullanılabilir olduğu düşünülen

2023 Kasım, 2024 Eylül, 2023 Ağustos ,2022 Ekim, 2022 Kasım. 2023 Aralık ve 2022 Ocak tarihli 6 adet farklı sayısı incelenmiştir.

“SB.4.3.6. Afet öncesi, sırası ve sonrasına yönelik gerekli hazırlıkları yapar. Afet ve acil durum aile planı hazırlatılır. Planda; afet öncesi, sırası ve sonrasında yapılması gerekenler listelenir. Planın aileye özgü bölümlerinin (toplanma alanının kararlaştırılması, acil durumda bilgi verilecek kişi/lerin belirlenmesi vb.) evde aile ile birlikte tamamlanması teşvik edilir. Afet ve acil durum çantası hazırlatılır.” (Talim Terbiye, 2023).

Şeklinde ifade edilen SB.4.3.6 kodlu kazanım için örneklem grubunda spesifik bir temsil bulunamamıştır.

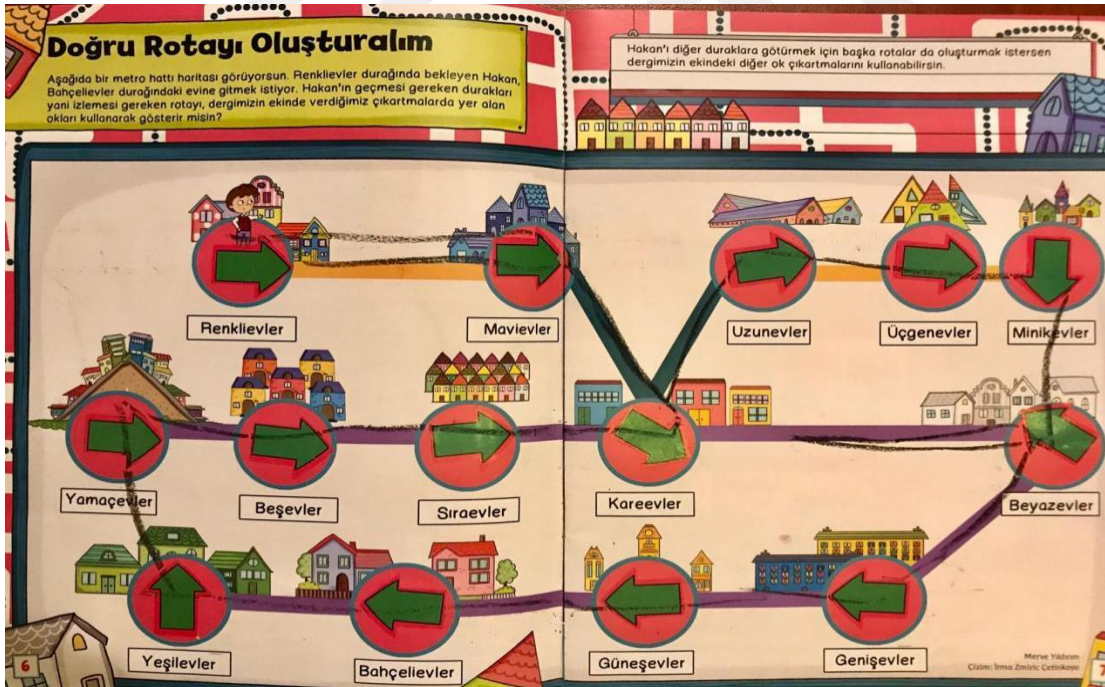
Görsel 168. 4. sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Kasım, dergi kapağı

Görsel 169. 4. sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Kasım, s.2-3.

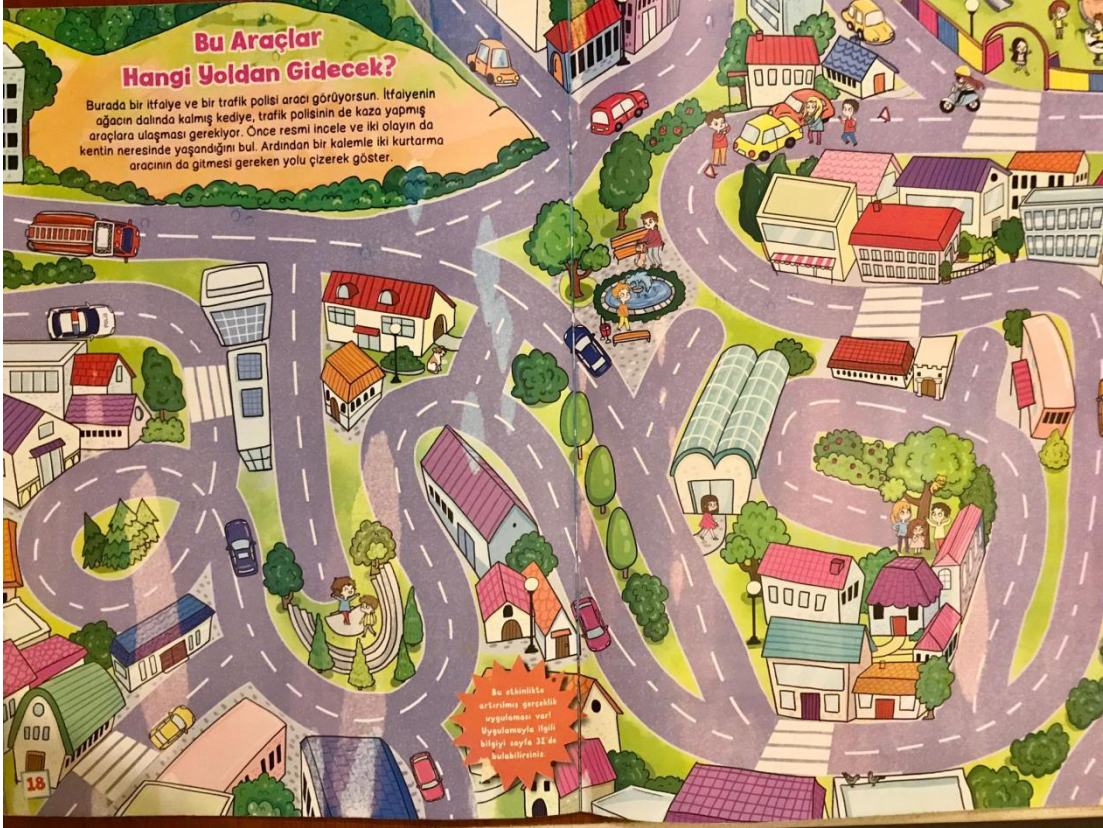
Görsel 170. 4. sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Kasım, s.6-7.

“SB.4.3.1. Çevresindeki herhangi bir yerin konumu ile ilgili çıkarımlarda bulunur. Yönler ile doğal ve beşerî unsurlara yakınlık, uzaklık açısından konum analizi yapılır. Doğal ve teknolojik yön bulma yöntemlerine ve araçlarına değinilir.” (Talim Terbiye, 2023).

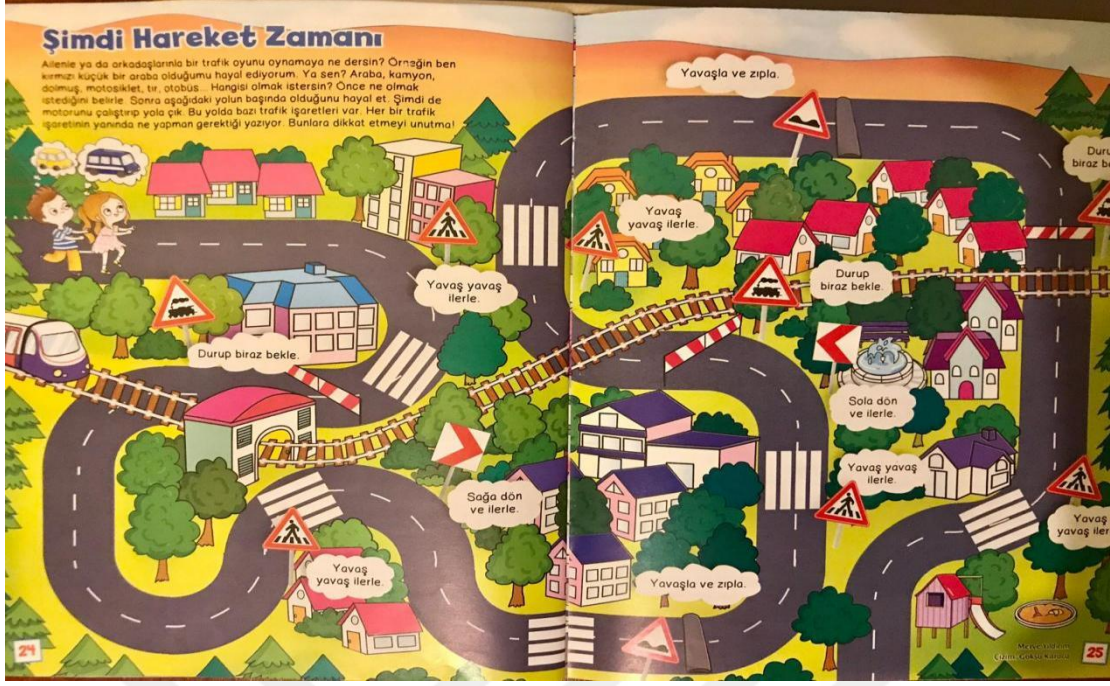
4. Sınıf seviyesinde bir öğrenci için, konum bulma, yakınlık, uzaklık açısından konum analizi yapma şeklindeki kazanımları somutlaştırarak işlemek kalıcı öğrenmeler oluşturabilir.

Kasım 2023 sayı 203 , “*Yer Altında Neler Var?*” (Meraklı Minik, 2023) adlı dergi sayısı insanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı için kullanılabilir nitelikte görsellere sahiptir. Öğrencinin “çevresindeki herhangi bir yerin konumu ile ilgili çıkarımda bulunur.” kazanımı ile görsel 169 ve 170’in bağdaştırılabilir olduğunu söylemek doğru olacaktır.

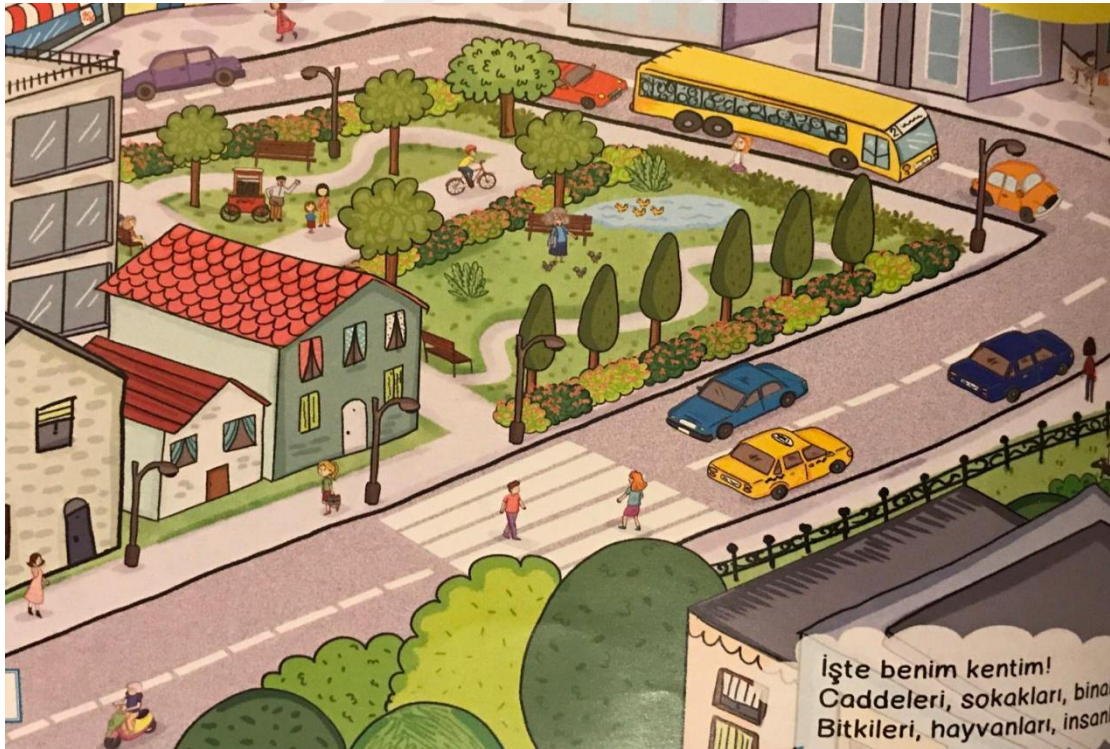
Görsel 171. 4. sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Eylül, s.18-19.

Görsel 172. 4. sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Eylül, s.24-25.

Görsel 173. 4. sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Ağustos, s.4.

“SB.4.3.2. Günlük yaşamında kullandığı mekânların krokisini çizer. Sığınak, acil toplanma yeri, acil çıkış ve diğer güvenli alanlar kroki üzerinde gösterilir.” (Talim Terbiye, 2023).

Görsel 171,172 ve 173 incelendiğinde kroki çizme becerisine zemin hazırlar nitelikte içerikler olduğu görülmektedir.

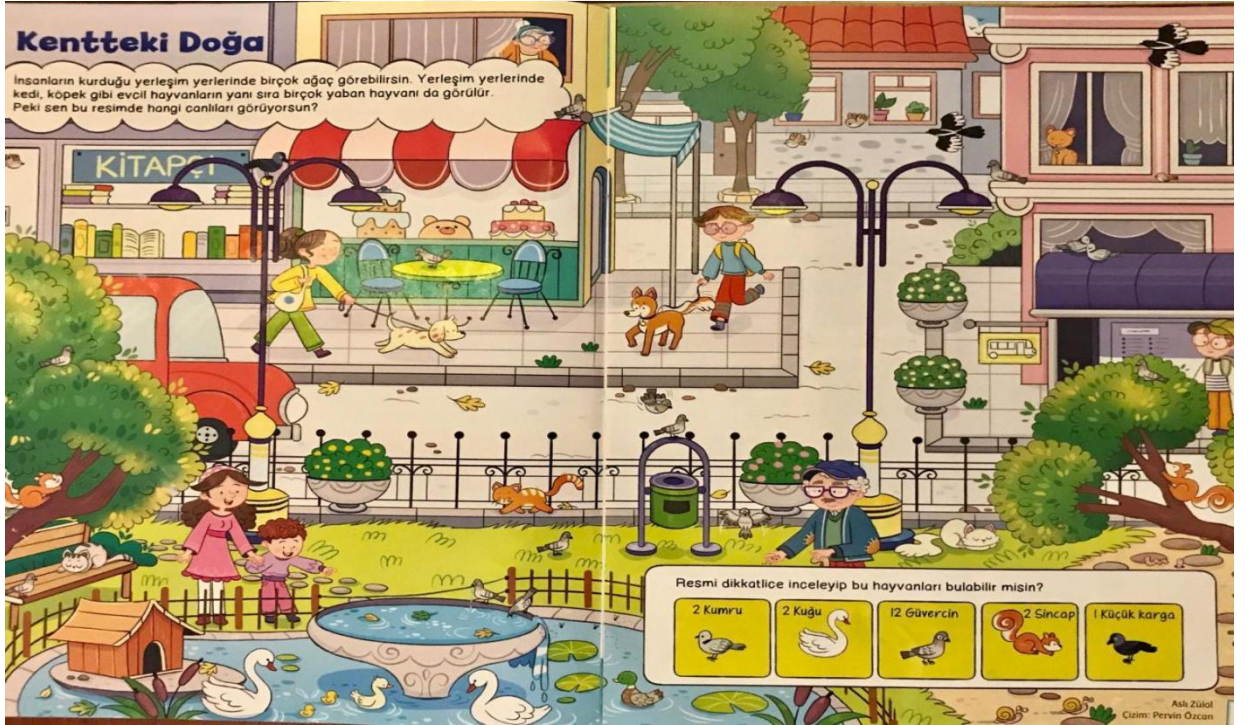
Görsel 174. 4. sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Ağustos, s.5.

Görsel 175. 4. sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Ekim, s.14-15.

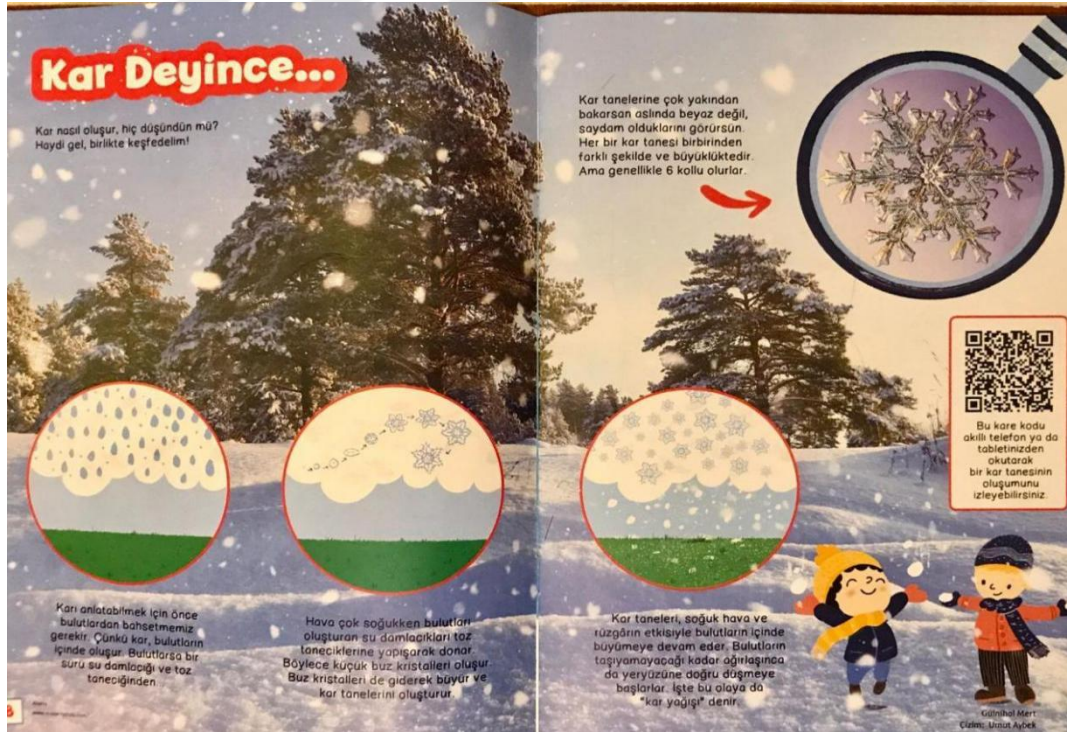
Görsel 176. 4. sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Kasım, s.6-7.

“SB.4.3.3. Yaşadığı çevredeki doğal ve beşerî unsurları ayırt eder. Öğrencilerin yakın çevrelerini tüm unsurlarıyla birlikte tanımaları sağlanır.” (Talim Terbiye, 2023).

Görsel 174, 175 ve 176 incelendiğinde ,kazanım S.B.4.3.3. işlenmesinde kullanılabilecek nitelikte olduğu düşünülmektedir. Yakından uzağa öğrenme ilkesi ile birlikte “ Öğrencinin yakın çevrelerini tüm unsurlarıyla birlikte tanımaları sağlanır” (Talim Terbiye,2023).kazanımı ele alındığında görsel 174’de yaşadığı çevreyi tanıtan bir çocuk hakkındaki içeriği görmekteyiz.

175 ve 176. görseller incelendiğinde. “Bahçede Piknik ve Doğa Gözlemi” (Meraklı Minik, 2022) başlıklı 175. görselde çocukların bulundukları doğal çevreyi detaylı bir şekilde inceledikleri, ve sınıflama yaptıkları görülür. “Kentteki Doğa” (Meraklı Minik, 2022) başlıklı 176. görsel incelendiğinde bir bilgi balonu dikkat çekmektedir. “İnsanların kurduğu yerleşim yerlerinde bir çok ağaç görebilirsin. Yerleşim yerlerinde kedi köpek gibi evcil hayvanların yanı sıra bir çok yaban hayvanı da görülür. Peki sen bu resimde hangi canlıları görüyorsun?” (Meraklı Minik, 2022). Şeklindeki kısa yazı ve uygun resim ile, “SB.4.3.3. Yaşadığı çevredeki doğal ve beşerî unsurları ayırt eder. Öğrencilerin yakın çevrelerini tüm unsurlarıyla birlikte tanımaları sağlanır” (Talim Terbiye, 2023). kazanımı için uygun ve bu kazanımı destekleyici nitelikte içeriklerin dergide yer aldığı söylenebilir.

Görsel 177. 4. sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Aralık, s.8-9.

Görsel 178. 4. sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Aralık, s. 22-23.

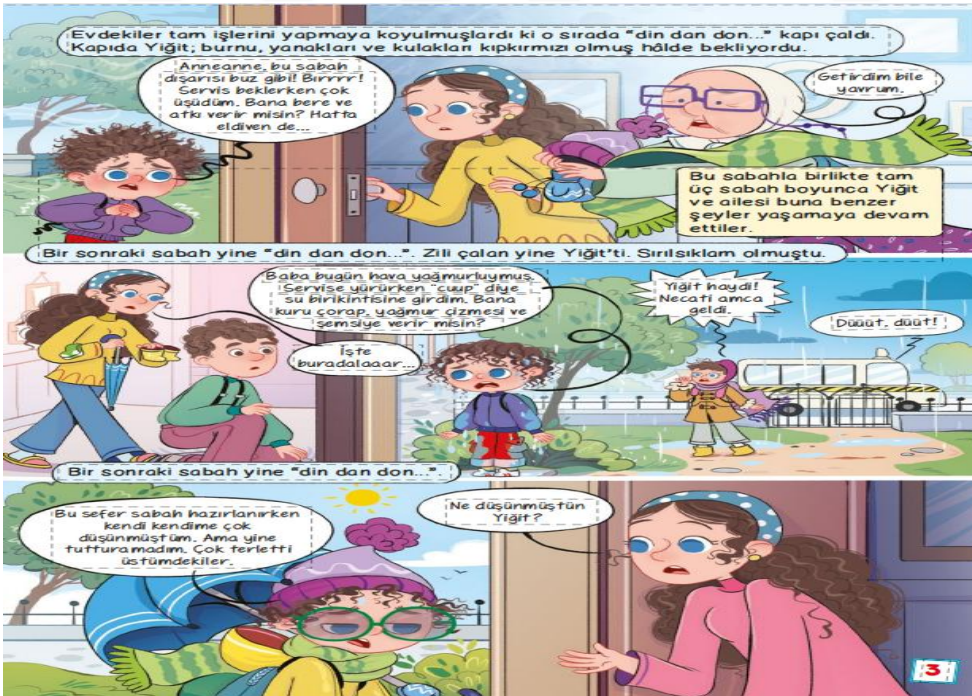
Görsel 179. 4. sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Ocak, dergi kapağı

Görsel 180. 4. sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Ocak, s. 2.

Görsel 181. 4. sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Ocak, s. 3.

Görsel 182. 4. sınıf İnsanlar , yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Ocak, s. 5.

"Ayrıca hava olaylarını aktarırken grafik okuma ve oluşturma becerileri üzerinde durulur." (Talim Terbiye, 2023). Kazanımının verilmesinde görsel 182'nin faydalı olacağı düşünülmektedir.

Görsel 183. 4. sınıf İnsanlar , yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Ocak, s. 8.

Görsel 184. 4. sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Ocak, s. 11.

“SB.4.3.4. Çevresinde meydana gelen hava olaylarını gözlemleyerek bulgularını resimli grafiklere aktarır. Gözlem yapma süresi, farklı hava olaylarının gözlemlenmesine imkân verecek şekilde belirlenir.” (Talim Terbiye, 2023). Görsel 183 ve 184’ün insanlar , yerler ve çevreler öğrenme alanında yer alan kazanımı için uygun bir görsel materyal olduğu düşünülmektedir, 4. sınıf öğrencileri için uygun seviyedeki gözlem etkinliği ile kazanımların sağlanmasının daha etkili olacağı düşünülmektedir.

Görsel 185. 4. sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Ocak, s. 14.

Görsel 186. 4. sınıf İnsanlar , yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Ocak, s. 15.

“Gözlem yapma süresi, farklı hava olaylarının gözlemlenmesine imkân verecek şekilde belirlenir.”(Talim Terbiye, 2023).Görsel 185 ve 186 incelendiğinde kazanımın çalışılmasında Meraklı Minik dergisi sayı 181’in hem görsel hem de faaliyet açısından uygun koşulları sağlar nitelikte olduğu görülmektedir.

“Sevgili okuyucularımız, bu gün hava nasıl? Karlı mı yoksa yağmurlu mu? Güneşli mi , yoksa bulutlu mu? Ilık mı yoksa soğuk mu? Rüzgarlı mı yoksa sakin mi ?..Bu hava koşullarının her biri,şuanda Dünya ’mızın farklı bir yerlerinde yaşanıyor. Tüm bu hava olaylarının incelenmesi ve gözlemlenmesi ise meteorolojinin konusu! Meteoroloji, hava durumu tahminleri ile yaşamımızı kolaylaştıran bir bilim dalı. Bu sayıda dergimizin sayfalarında hava olayları ve hava durumları tahminleri ile ilgili bilgiler ve etkinlik önerileri bulacaksınız. Hava olayları ve hava durumu denince akla gelenlerden biri de iklim. Dergimizin yeni sayısında farklı iklim çeşitlerine, iklim bilimcilerin çalışmalarına, Dünya ’mızın iklimine ve sürdürülebilirlik konusuna da değindik. Sizler için tüm bu konularla ilgili eğlenceli ekler hazırladık. Meraklı Minik Dergisini her ay, okuyucularımıza farklı konularda bilgiler vermek için hazırlıyoruz. Çocukların akıllarına takılan soruların yanıtlarını bulabilecekleri, eğlenceli, bol sürprizli dergi içerikleri oluşturmaya çalışıyoruz.Onlara bilimin ve bilimsel düşüncenin yaşamın bir parçası olduğunu göstermeyi, araştırmacı ve sorgulayıcı bireyler olarak yetişmelerine katkıda bulunmalarını amaçlıyoruz.” (Zülal, 2022).

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Ocak, sayı 181

Derginin yayın yönetmeni tarafından kaleme alınan 2022, tarihli giriş yazısında da belirtildiği gibi Meraklı Minik sayı 181, Sosyal Bilgiler dersi, insanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanında materyal olarak kullanılabilecek uygunluktur.

“SB.4.3.4. Çevresinde meydana gelen hava olaylarını gözlemleyerek bulgularını resimli grafiklere aktarır. Gözlem yapma süresi, farklı hava olaylarının gözlemlenmesine imkân verecek şekilde belirlenir. Ayrıca hava olaylarını aktarırken grafik okuma ve oluşturma becerileri üzerinde durulur.” (Talim Terbiye, 2023).

Çalışmanın örneklem grubu içindeki dergi sayıları incelendiğinde hava olayları ile ilgili spesifik olarak kar yağışı hakkında örnekler, (görsel 177, sayı 204, Ocak 2023). ve bu kazanım ile paralel olarak “Hava Durumu” (Meraklı Minik, 2022). (görsel 179, 180,181, 182,183,184,186, sayı 181, Ocak 2022) adlı sayının öğrenme alanı kazanımları ile uyumlu olduğu tespit edilmiştir. Görsel 178, incelendiğinde bu bölümde aslında su döngüsü hakkında bilgiler verildiği görülmektedir ve bu görselden de yararlanarak hava olayları hakkında öğrenciler için dikkat çekici, merak uyandırıcı bir çalışma yapılabilceği düşünülmektedir.

Görsel 187. 4. sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Ağustos, s. 4.

Görsel 188. 4.sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Temmuz, s. 5.

“SB.4.3.5. Yaşadığı yer ve çevresindeki yer şekilleri ve nüfus özellikleri hakkında çıkarımlarda bulunur. Türkiye’nin Siyasi ve Fiziki Haritası öğrencilerle birlikte incelenir. Bu kazanım işlenirken şiir, hikâye, destan gibi edebi ürünlerden yararlanılır.” (Talim Terbiye, 2023).

Çalışmanın örneklem grubu içinde görsel 187 ve 188 kazanım ile ilişkilendirilmiş olup tek başına bu kazanımın sağlanmasında yeterli olmadıkları düşünülmektedir. Sonuç olarak 4. sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı için Meraklı Minik Dergisi'nin kullanılabilir olduğu görülmektedir.

4.8.4. Meraklı Minik Dergisi 4. Sınıf Bilim, Teknoloji ve Toplum Öğrenme Alanı ve Kazanımlar Açısından İncelemesi

Çalışmanın bu kısmında bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı için derginin 2023 Mart, 2024 Mart, 2022 Mart, 2024 Ekim ve 2020 Mart tarihli sayıları incelenmiştir.

“Bilim, Teknoloji ve Toplum, bu öğrenme alanında öğrencilerden; yenilikçi, eleştirel ve bilimsel düşüncenin bilim ve teknolojiye gelişmelerin temeli olduğunu; bilim ve teknolojinin gelişim sürecini ve toplumsal yaşam üzerindeki etkilerini kavrayarak bilgiye ulaşmada teknolojiyi kullanma becerisi edinmeleri beklenmektedir. Öteyandan, teknolojilerin günlük hayatla ne derecede ilişkili olduğunu öğrenirken bazı teknolojik ürünlerin doğaya verdiği zararları tartışır. Bilimsel eserlerin yasalarla korunduğunu fark ederek akademik dürüstlük ilkelerini dikkate alır.” (Talim Terbiye, 2023).

“SB.4.4.3. Kullandığı teknolojik ürünlerin mucitlerini ve bu ürünlerin zaman içerisindeki gelişimini araştırır.” (Talim Terbiye, 2023). Çalışmanın örneklem grubunda , öğrenme alanının mucitlerle ilgili kazanımına dair bir içeriğe rastlanmamıştır, bu kazanım için kullanılabilir bir görsel yoktur.

Görsel 189.4. sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Mart, dergi kapağı

Görsel 190. 4. sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Mart, dergi kapağı

Görsel 191. 4. sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Mart, dergi kapağı

Görsel 189,190 ve 191de yer alan dergi kapakları bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı ile ilgili olduğu görülmektedir. Merak Minik, Mart 2022 tarihli, “Nanoteknolojiyi Keşfediyoruz” (Meraklı Minik,2022) adlı 183. sayısının giriş metnine aşağıda yer verilmiştir.

“Sevgili Okuyucularımız, nanoteknoloji, günlük yaşantımızda sık duyduğumuz ya da haberlerde görmeye alışık olduğumuz araştırma alanlarından biri değil. Ama ülkemizdeki ve dünyanın dört bir yanındaki araştırma merkezlerinde, üniversitelerde bu alanda çalışan çok sayıda bilim insanı var. Belki de yakın gelecekte nanoteknoloji sözcüğünü çok sık duymaya başlayacağız .Nanoteknoloji çalışmalarındaki gelişmelere bağlı olarak özellikle tıp, enerji, uzay araştırmaları gibi alanlarda önemli ilerlemeler gerçekleşecek. Kimbilir, belki de okuyucularımızdan bazıları bu alanda öğrenim görmeyi ya da bu alanda çalışmayı seçecek. Sizlere, bu ilginç ve heyecan verici araştırma alanını tanıtmak için hem bilgi dolu hem de eğlenceli bir sayı hazırladık. Atomlar, molekülleri, nanoteknoloji laboratuvarlarında neler olduğunu ve bilim insanların keşifler yaparken kullandığı araçları tanıttık.Sizlerin de bilim dünyasına adım atmanıza ve kendi keşiflerinizi yapmanıza yardımcı olacak etkinlikler hazırladık.Dergimizin ekinde de yine çok severek hazırladığımız “Pofi’yle İçinde Ne Var?” adlı kitapçığımız, “Bul Bakalım!” oyunumuz ve başka sürprizlerimiz var. Hepinize bilimle ve keşiflerle dolu bir ay diliyoruz.” (Zülal, 2022).

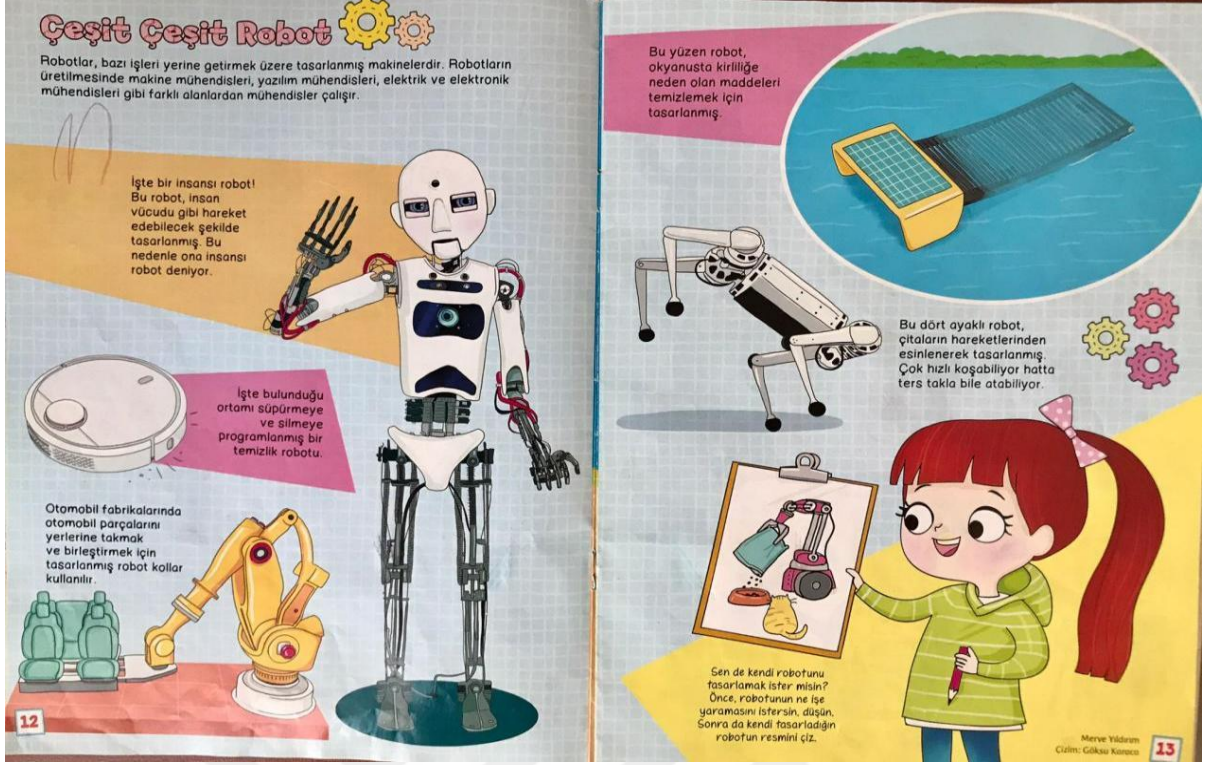
Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Mart, sayı.183

Yayın yönetmeni Aslı Zülal’in çocuklara seslendiği bu yazıdaki “Hepinize bilimle ve keşiflerle dolu bir ay diliyoruz “cümlesinden de anlaşıldığı üzere derginin 183. sayısının bilim, tekneoloji ve toplum öğrenme alanı içinde kullanılabilir bir içeriğe sahip olduğu düşünülmektedir.

Görsel 192. 4. sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Mart, s. 8-9.

Görsel 193. 4. sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Mart, s. 12-13.

Görsel 194. 4. sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Mart, s. 18-19.

"Bu öğrenme alanı işlenirken bilimsellik ve doğal çevreye duyarlılık gibi değerlerle değişim ve yenilikçilik gibi becerilerin de öğrenciler tarafından edinilmesi sağlanmalıdır." (Talim Terbiye, 2023).

Görsel 192,193 ve 194 incelendiğinde “SB.4.4.1. Çevresindeki teknolojik ürünleri, kullanım alanlarına göre sınıflandırır.” (Talim Terbiye, 2023). Kazanımı ile uyumlu içeriğe sahip olduğu düşünülmektedir. Kazanımda öğrencilerin teknolojik ürünleri kullanım alanlarına göre sınıflandırması beklenmektedir, bu açıdan derginin görsellerinden de yararlanarak Bir Sosyal Bilgiler öğretmeni sınıfında bu kazanımı sağlayabilmek amacıyla eğitsel etkinliklere yer verebilir.

Görsel 195. 4. sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Ekim, s. 10-11.

Görsel 196. 4. sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Mart, s. 14-15.

Görsel 197. 4. sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Mart, s. 22-23.

Görsel 198. 4. sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Mart, s. 12-13.

“SB.4.4.2. Teknolojik ürünlerin geçmişteki ve bugünkü kullanımlarını karşılaştırır. Teknolojinin hayatımızda ve çevremizde meydana getirdiği olumlu ve olumsuz etkilerine dikkat çekilir.” (Talim Terbiye, 2023).

Görsel 195 ‘de modern tarım ve geleneksel tarım makineleri ve aletlerinin yer aldığı görülmektedir, bu görselden hareketle tarih boyunca tarım konusunda teknolojik ürünlerin olumlu olumsuz sonuçlarına değinilebilir. Örneğin öğretmen modern tarımın artı yönlerine bununla birlikte bu konudaki teknolojik gelişmelerin olumsuz sonuçlarına da değinebilir ve böylece öğrenme alanı kazanımına uygun bir anlatım olur. Benzer bir çalışma görsel 196’da öğrenme alanı kazanımına uygun olarak tekerleğin icadından yola çıkıp günümüzdeki kullanımı karşılaştırılarak yapılabilir. 195 ve 196. görsellerin “SB.4.4.2.” kodlu kazanımına uygun olduğu düşünülmektedir.

Görsel 195, 196, 197 ve 198 incelendiğinde teknolojik ürünlerin çevrede meydana getirdiği daha çok olumlu etkilerine yer verdiği görülmektedir ancak bu görsellerde olumsuz etkilerden bahsedilmemiştir.

Görsel 199. 4. sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2020 Mart, s. 2-3.

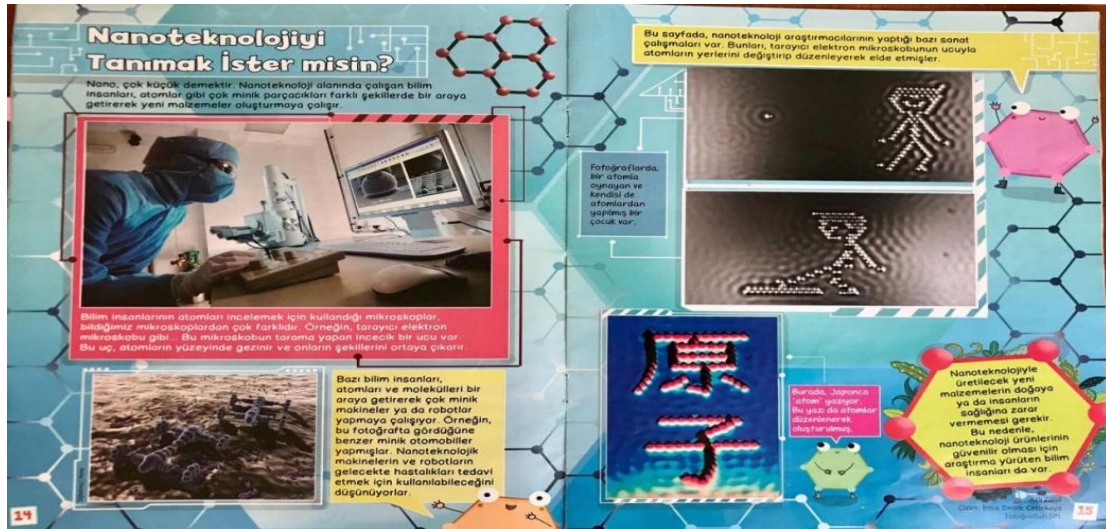

Görsel 200.4. sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2020 Mart, s. 4-5.

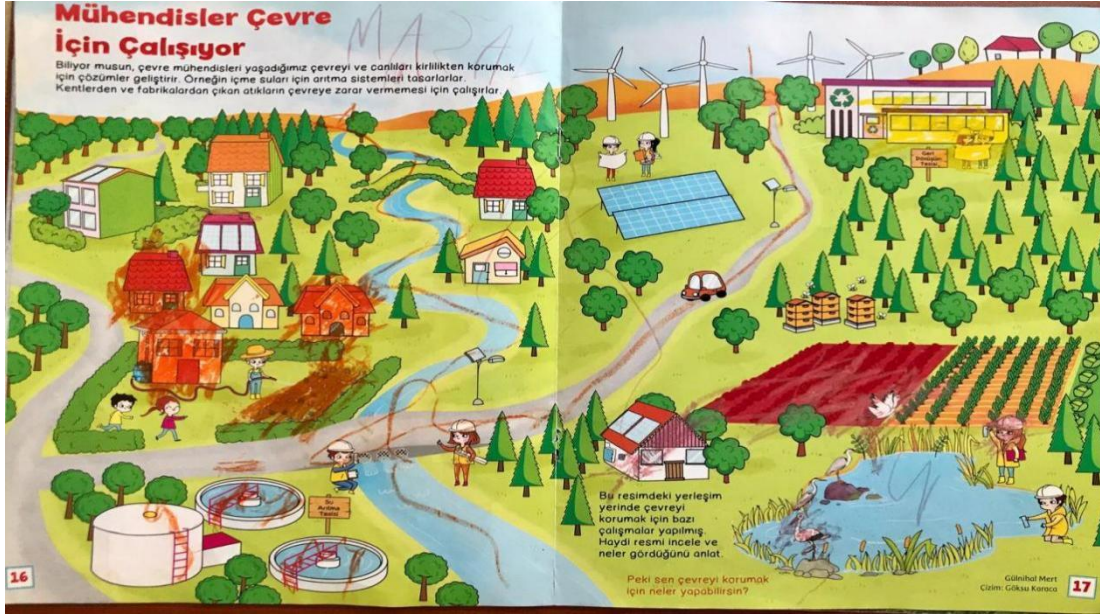
“SB.4.4.4. Çevresindeki ihtiyaçlardan yola çıkarak kendine özgü ürünler tasarlamaya yönelik fikirler geliştirir. Örnek girişimciler ve onların başarı öyküleri üzerinde durulur.” (Talim Terbiye, 2023).

Çocukları mucit olmak için cesaretlendiren bir içerik olarak , “Mühendis Mert” (Meraklı Minik, 2020) başlıklı görsel 199 ve 200 incelenmiştir ve “SB.4.4.4.” kodlu kazanıma uygun bir örnek olduğu düşünülmektedir

Görsel 201. 4. sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Mart, s. 14-15.

Görsel 202. 4. sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2020 Mart, s. 16-17.

“Nanoteknolojiyi tanımak ister misin?” (Meraklı Minik, 2022) başlıklı görsel 201, incelendiğinde nanoteknoloji ürünlerinin doğaya ve insana zarar vermemesi amacıyla çalışma yapan bilim insanlarından bahsedildiği görülmektedir. “Mühendisler Çevre İçin Çalışıyor” (Meraklı Minik, 2020) başlıklı görsel 202’de yaşadığımız çevreyi korumak amacıyla mühendisler tarafından yapılan çalışmalara yer verilmiş bununla birlikte sayfanın sol alt köşesinde “Peki sen çevreyi korumak için neler yapabilirsin?” (Meraklı Minik, 2020) şeklinde bir soru ile çocukları bu konuda düşünmeye çağırmıştır. Örneklerden görüldüğü üzere görsel 201 ve 202’nin “SB.4.4.5. Teknolojik ürünleri kendisine, başkalarına ve doğaya zarar vermeden kullanır. Teknolojik ürünler için hazırlanan kullanım kılavuzlarına dikkat çekilir.”(Talim Terbiye,2023). Şeklinde kodlanmış kazanımı için uygun olduğu görülmektedir.İnceleme sonucunda tek bir kazanım hariç diğer kazanımlar dergide tespit edilmiştir. Bu bakımdan “Bilim , Teknoloji ve Toplum “Öğrenme alanı için Meraklı Minik dergisi kullanılabilir olduğu görülmektedir.

4.8.5. Meraklı Minik Dergisi 4.Sınıf Üretim, Dağıtım ve Tüketim Öğrenme Alanı ve Kazanımlar Açısından İncelenmesi

“Bu öğrenme alanı işlenirken sorumluluk ve tasarruf gibi değerlerle öz denetim, karar verme ve finansal okuryazarlık gibi becerilerin de öğrenciler tarafından edinilmesi sağlanmalıdır.” (Talim Terbiye, 2023). Çalışmanın bu kısmı için derginin 2022 Nisan ve 2024 Ekim tarihli sayıları incelenmiştir.

“SB.4.5.1. İstek ve ihtiyaçlarını ayırt ederek ikisi arasında bilinçli seçimler yapar. Kaynakların sınırlılığı, fayda ve maliyet dengesi göz önüne alınacaktır. İstek ve ihtiyaçların birbirinden farklı olduğu vurgulanır.

SB.4.5.3. Sorumluluk sahibi bir birey olarak bilinçli tüketici davranışları sergiler.

SB.4.5.4. Kendine ait örnek bir bütçe oluşturur.

Öğrencinin ailesi ile beraber örnek bir bütçe miktarı üzerinden gelir gider tablosu oluşturması sağlanır. Yöresel ve sosyo-ekonomik şartlar ile ailelerin gelir düzeyleri dikkate alınır.” (Taliim Terbiye, 2023).

SB.4.5.1., SB.4.5.3., SB.4.5.4. numaralı kazanımlar, hakkında örneklem gurubunda spesifik örnek bulunmamıştır.

“SB.4.5.2. Ailesi ve yakın çevresindeki başlıca ekonomik faaliyetleri tanır. Gelir, gider, bütçe, üretim, dağıtım, tüketim ve meslek gibi kavramları kullanarak öğrencinin yakın çevresindeki ekonomik faaliyetleri gözlemlemesi ve raporlaştırması sağlanır.

SB.4.5.5. Çevresindeki kaynakları israf etmeden kullanır. Sahip olduğu kaynakları bilinçli kullanarak tasarrufta bulunması gerektiği vurgulanır.” (Taliim Terbiye, 2023).

Çalışmanın bu kısmında “SB.4.5.2.” ve “SB.4.5.5.” kodlu iki kazanım hakkında örnekler bulunmuştur ve inceleme yapılmıştır.

Görsel 203. 4. sınıf Üretim, dağıtım ve tüketim öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Nisan, s. 3.

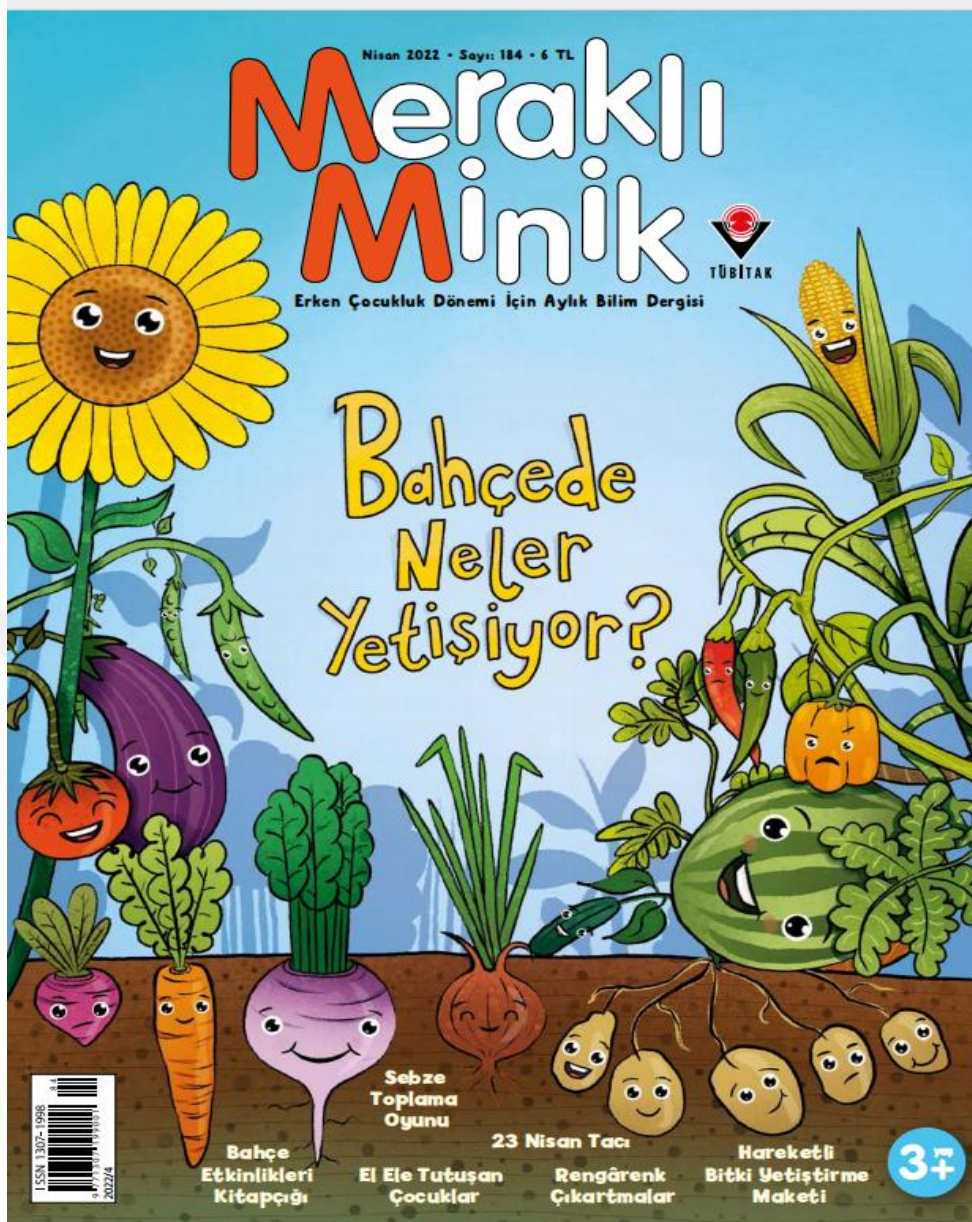

Görsel 204. 4. sınıf Üretim, dağıtım ve tüketim öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Nisan, s. 4.

“Bu öğrenme alanı işlenirken sorumluluk ve tasarruf gibi değerlerle öz denetim, karar verme ve finansal okuryazarlık gibi becerilerin de öğrenciler tarafından edinilmesi sağlanmalıdır.” (Talim Terbiye, 2023).

Görsel 203 ve 204 incelendiğinde öğretim programında kazanımların verilme sürecinde dikkat edilmesi gereken değerlerden sorumluluk ve öz denetim becerisini aktarmada kullanılabilecek türde görseller olduğu düşünülmektedir.

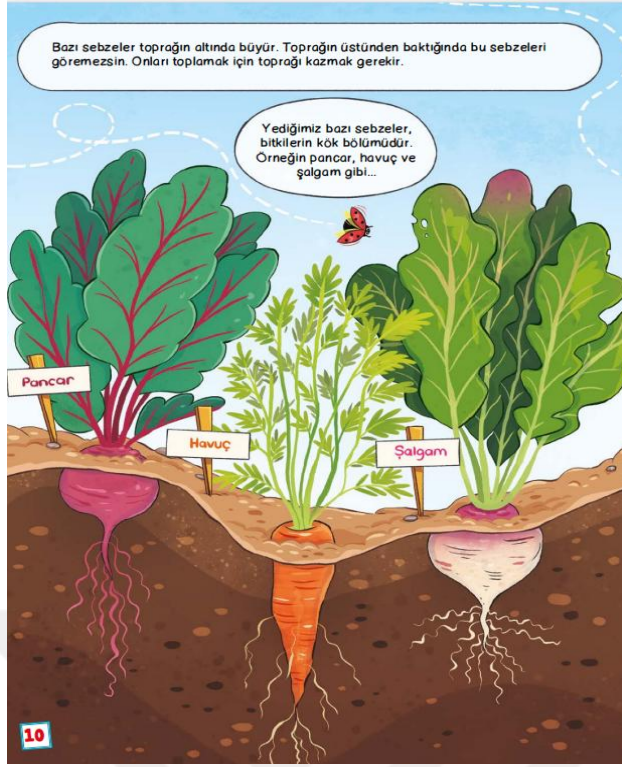
Görsel 205. 4. sınıf Üretim, dağıtım ve tüketim öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Nisan, dergi kapağı

“Sevgili Çocuklar;

Köylerde yapılacak pek çok iş olur. Bu işler, kentlerde karşılaştığımız işlerden çok farklıdır. Kümes hayvanlarının yemlenmesi, inek, koyun, keçi gibi hayvanların otlatılması ya da sağılması, bahçelerde ve tarlalarda tahılların, sebze ve meyvelerin yetiştirilmesi ve daha pek çoğu... Köyler ve tüm bu işler hakkında hazırladığımız yazılarımızı, etkinliklerimizi ve eklerimizi çok seveceğinizi düşünüyoruz.” (Kara, Ekim 2024).

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Nisan, sayı. 214

Görsel 206 . 4. sınıf Üretim,dağıtım ve tüketim öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Nisan, s. 10.

Görsel 207. 4. sınıf Üretim, dağıtım ve tüketim öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Nisan, s. 18

Görsel 208. 4. sınıf Üretim, dağıtım ve tüketim öğrenme alanı hakkında örnek
Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Ekim, s. 2-3.

Görsel 209. 4. sınıf Üretim, dağıtım ve tüketim öğrenme alanı hakkında örnek
Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Ekim, s. 8-9.

Görsel 210. 4. sınıf Üretim, dağıtım ve tüketim öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Ekim, s. 16-17.

“SB.4.5.2. Ailesi ve yakın çevresindeki başlıca ekonomik faaliyetleri tanır. Gelir, gider, bütçe, üretim, dağıtım, tüketim ve meslek gibi kavramları kullanarak öğrencinin yakın çevresindeki ekonomik faaliyetleri gözlemlemesi ve raporlaştırması sağlanır.” (Talim Terbiye, 2023).

Örneklem grubu içindeki dergi sayıları incelendiğinde görsel 205, 206 ,207 ve 208’in “SB.4.5.2.” numaralı kazanımın üretim kavramını açıklayıcı nitelikte olduğu görülür.

209 ve 210. görseller incelendiğinde çiftçilik ve çobanlık mesleği hakkında olduğu görülmektedir, bu da üretim kolunun bir parçası olarak çiftçilik ve çobanlık mesleğini çocuklara tanıtarak öğrenme alanı içinde bulunan meslek kavramının desteklenmesini sağlar niteliktedir.

“SB.4.5.5. Çevresindeki kaynakları israf etmeden kullanır.

Sahip olduğu kaynakları bilinçli kullanarak tasarrufta bulunması gerektiği vurgulanır.” (Talim Terbiye, 2023).

Görsel 203 ve 204 incelendiğinde ,üretim sürecinin çocukların seviyesine uygun görseller ile çalışıldığı görülmektedir, bununla birlikte tüm bu süreçte, öğretmen verilen emekten bahsederek ve görsellerden yararlanarak “SB.4.5.5.” numaralı kazanıma uygun olarak, israf edilmeden kaynakların kullanılması gerektiğine vurgu yapılabilir.

Bu inceleme sonucunda eksikleri olmakla birlikte Meraklı Minik dergisinin Üretim, Dağıtım ve Tüketim öğrenme alanı için kullanılabilir olduğu görülmektedir

4.8.6 . Meraklı Minik Dergisi 4. Sınıf Etkin Vatandaşlık Öğrenme Alanı ve Kazanımlar Açısından İncelenmesi

“Bu öğrenme alanı işlenirken sorumluluk ve bağımsızlık gibi değerlerle iş birliği, sosyal katılım ve karar verme gibi becerilerin de öğrenciler tarafından edinilmesi sağlanmalıdır.” (Talim Terbiye, 2023).

Çalışmanın bu kısmında 2023 Ekim, 2021 Mayıs, 2022 Ekim, 2021 Ağustos, 2024 Şubat ve 2022 Nisan tarihli sayıları incelenmiştir.

“SB.4.6.1. Çocuk olarak sahip olduğu haklara örnekler verir. Çocuk Haklarına Dair Sözleşme’deki maddeler ele alınır.

SB.4.6.2. Aile ve okul yaşamındaki söz ve eylemlerinin sorumluluğunu alır.

SB.4.6.3. Okul yaşamında gerekli gördüğü eğitsel sosyal etkinlikleri önerir.

SB.4.6.4. Ülkesinin bağımsızlığı ile bireysel özgürlüğü arasındaki ilişkiyi açıklar. Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışı ile ulusal egemenlik ilişkilendirilir. Bir birey olarak ülkesinin bağımsızlığı için üstlenebileceği rollere örnekler verir. 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü’nün bireysel özgürlüğü ve ülkesinin bağımsızlığına katkısı üzerinde durulur.” (Talim Terbiye, 2023).

Örneklemgrubu incelendiğinde, S.B.4.6.1. kazanımı için spesifik olarak bir sayı ve ya görsel bulunmamakla birlikte bir çocuk dergisi olarak örtük bir şekilde bu kazanıma sayılarında yer verdiği düşünülmektedir.

Görsel 211. 4. sınıf Etkin vatandaşlık öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Ekim, s. 14-15.

Görsel incelendiğinde çocuklara kendilerini anlatmak için ipucu veren çizimlerin olduğu görülmektedir. Etkin vatandaşlık öğrenme alanı içinde yer alan kazanım S.B.4.6.2.'de sözlerin sorumluluğunu almaktan bahsedilir. Bu noktada doğru ve etkili iletişimin bu kazanımı destekler nitelikte olduğu, bu kazanımın öğrencilere kazandırılacağı öğretim süreci içinde kendini anlatmak kavramının , kazanım için alt yapı oluşturacağı düşünülmektedir.

“SB.4.6.2. Aile ve okul yaşamındaki söz ve eylemlerinin sorumluluğunu alır.”

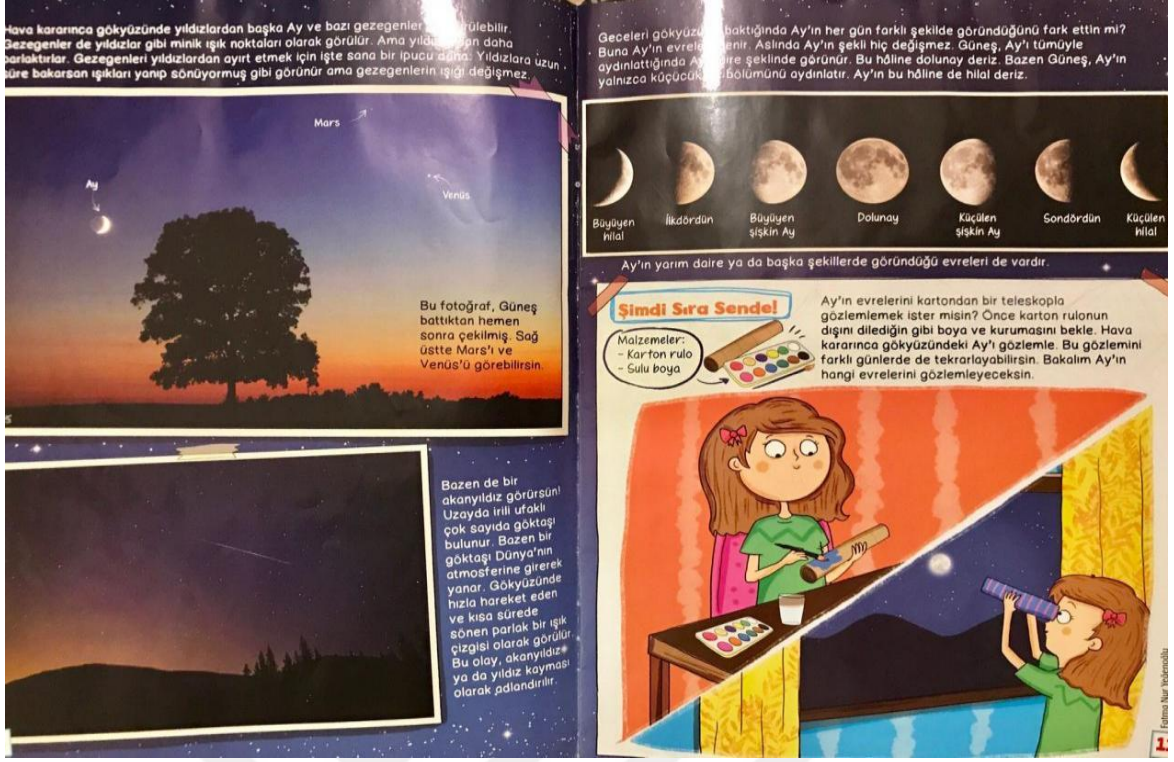
(Talim Terbiye, 2023).

Bu sebeble kazanımın edindirilmesi sürecinde kullanılabilir görsel materyal oldukları düşünülmektedir.

Görsel 214. 4. sınıf Etkin vatandaşlık öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Mayıs, s. 22-23.

Görsel 215. 4. sınıf Etkin vatandaşlık öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2021 Ağustos, s. 10-11.

Görsel 216. 4. sınıf Etkin vatandaşlık öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Şubat, s. 2-3

Görsellerde işbirliği, sosyal katılım gibi becerilerin çocuklar tarafından günlük hayatta kullanıldığı sahnelere yer veriliyor, bu beceriler, Etkin Vatandaşlık öğrenme alanı içinde yer alır. İş birliği, sosyal katılım ve karar verme gibi becerilerin de öğrenciler tarafından edinilmesi sağlanmalıdır. “SB.4.6.3. Okul yaşamında gerekli gördüğü eğitsel sosyal etkinlikleri önerir.” (Talim Terbiye, 2023).

Görsellerin kazanıma uygun olarak kullanılabilir olduğu düşünülmektedir.

“SB.4.6.4. Ülkesinin bağımsızlığı ile bireysel özgürlüğü arasındaki ilişkiyi açıklar
Bir birey olarak ülkesinin bağımsızlığı için üstlenebileceği rollere örnekler verir.

15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü’nün bireysel özgürlüğü ve ülkesinin bağımsızlığına katkısı üzerinde durulur.” (Talim Terbiye, 2023)

Örneklem grubu incelendiğinde SB.4.6.4. kazanımının ikinci maddesi için eğitim sürecinde kullanılabilecek spesifik örnek bulunamamıştır.

Görsel 217. 4. sınıf Etkin vatandaşlık öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Nisan, s.5.

Görsel 218. 4. sınıf Etkin vatandaşlık öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Nisan, s. 24.

Görsel 219. 4. sınıf Etkin vatandaşlık öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Nisan, s. 25.

Meraklı Minik 184. sayı giriş yazısının bir kısmı aşağıya eklenmiştir;

"Bu ay 23 Nisan'da, çok özel bir bayramı kutlayacağız. 23 Nisan 1920, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açıldığı gün. Atatürk, ulusal egemenliğimizin ilan edildiği bu çok özel günü çocuklara armağan etti. Bu nedenle bugünün hepimiz için ayrı bir yeri var. 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramımız şimdiden kutlu olsun! Dergimizin eklerinde, bu özel günde takmanız için hazırladığımız tacımız ve odanızı süslemek için

kullanabileceğiniz “El Ele Tutuşan Çocuklar” maketimiz var. Sizlere açık havada bolca zaman geçirip doğayla buluşabileceğiniz, bilimle ve keşiflerle dolu bir ay diliyoruz.” (Zülal, 2022).

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Nisan

Meraklı Minik 196. sayı giriş yazısının bir kısmı aşağıya eklenmiştir;

“Nisan ayı içerisinde 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı’nı kutlayacağız. Atatürk, 23 Nisan 1920’de Türkiye Büyük Millet Meclisini açarak bu özel günü siz değerli çocuklara armağan etti. Biz de sizin için 23 Nisan Maskesi ve 23 Nisan Süsü hazırladık. Maskeleriniz ve süslerinizle sevinçle bayramınızı kutlayabilirsiniz. 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramımız kutlu olsun! Hepinizi sevgiyle kucaklıyoruz.” (Kara, Nisan 2023).

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Nisan

Meraklı Minik 208. sayı giriş yazısının bir kısmı aşağıya eklenmiştir;

“Bir diğer ekimiz de her yıl olduğu gibi 23 Nisan Süsü. Bu ay öncelikle siz çocuklar, sonra da tüm milletimiz için çok önemli olan 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı’nı kutlayacağız. Günümüzden tam 104 yıl önce, Gazi Mustafa Kemal Atatürk önderliğinde Türkiye Büyük Millet Meclisimiz açıldı ve ardından bu çok önemli gün, ülkemizin ilk ulusal bayramı olarak ilan edildi. Atatürk de bu günü siz sevgili çocuklara armağan etti. Bayramımız kutlu olsun! Hepinizi sevgiyle kucaklıyoruz.” (Kara, 2024).

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Nisan

“SB.4.6.4. Ülkesinin bağımsızlığı ile bireysel özgürlüğü arasındaki ilişkiyi açıklar. Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışı ile ulusal egemenlik ilişkilendirilir.” (Talim Terbiye, 2023).

Görseller ve derginin giriş yazıları incelendiğinde SB.4.6.4. kodlu kazanımı için uygun olduğu düşünülmektedir.

SB.4.6.4. kodlu kazanımın devamı olarak, “Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışı ile ulusal egemenlik ilişkilendirilir. Bir birey olarak ülkesinin bağımsızlığı için üstleneceği rollere örnekler verir. 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü’nün bireysel özgürlüğü ve ülkesinin bağımsızlığına katkısı üzerinde durulur.” (Talim Terbiye, 2023). Kazanımlarına ilişkin spesifik örnekler tespit edilememiştir, ancak derginin iklimi, üslubu ve genel olarak içeriği değerlendirildiğinde örtük olarak bu kazanımlara uygun olduğu düşünülmektedir.

4.8.7. Meraklı Minik Dergisinin 4.Sınıf Küresel Bağlantılar Öğrenme Alanı ve Kazanımlar Açısından İncelenmesi

Öğrenme alanı için programda kültürel mirasa duyarlılık ve saygı değerlerinin önemli olduğu vurgulanır, çalışmanın değerler hakkındaki bölümünde verilen değerlerin incelenmesi yapılmıştır.

“Bu öğrenme alanı işlenirken kültürel mirasa duyarlılık ve saygı gibi değerlerle araştırma ve empati gibi becerilerin de öğrenciler tarafından edinilmesi sağlanmalıdır.”
(Talim Terbiye, 2023).

Çalışmanın bu kısmı için, 2023 Haziran, 2024 Temmuz, 2024 Ekim, 2022 Aralık tarihli sayılar incelenmiştir.

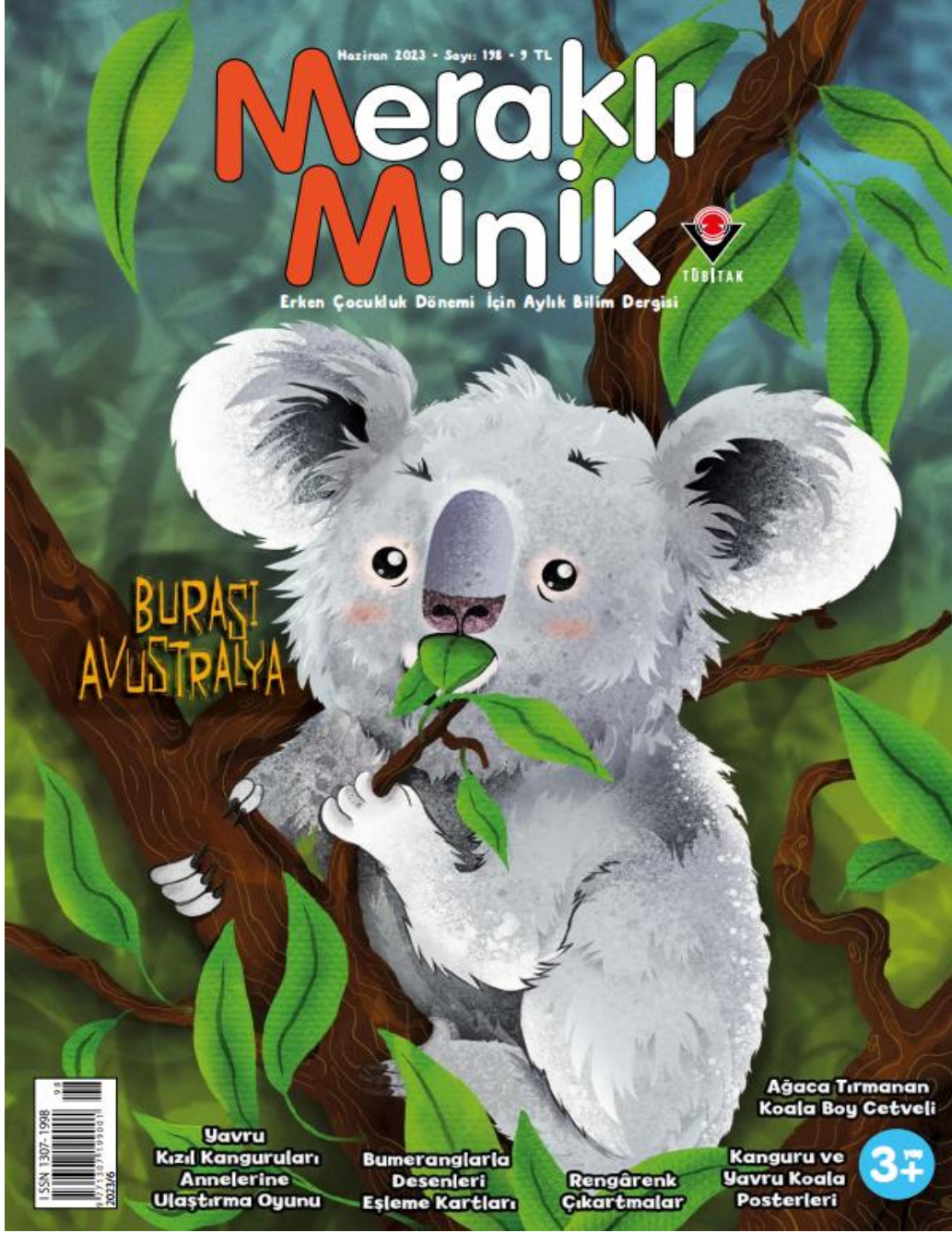
“SB.4.7.1. Dünya üzerindeki çeşitli ülkeleri tanıtır. Araştırdığı bir ülkenin önemli özelliklerini görsel materyaller kullanarak sınıfta tanıtması sağlanır.

SB.4.7.2. Türkiye’nin komşuları ve diğer Türk Cumhuriyetleri ile olan ilişkilerini kavrar.

SB.4.7.3. Farklı ülkelere ait kültürel unsurlarla ülkemizin sahip olduğu kültürel unsurları karşılaştırır. Görsel ve yazılı iletişim araçları ile kültürel unsurlardan kıyafet, yemek, oyun, aile ilişkileri gibi konular üzerinde durulur.

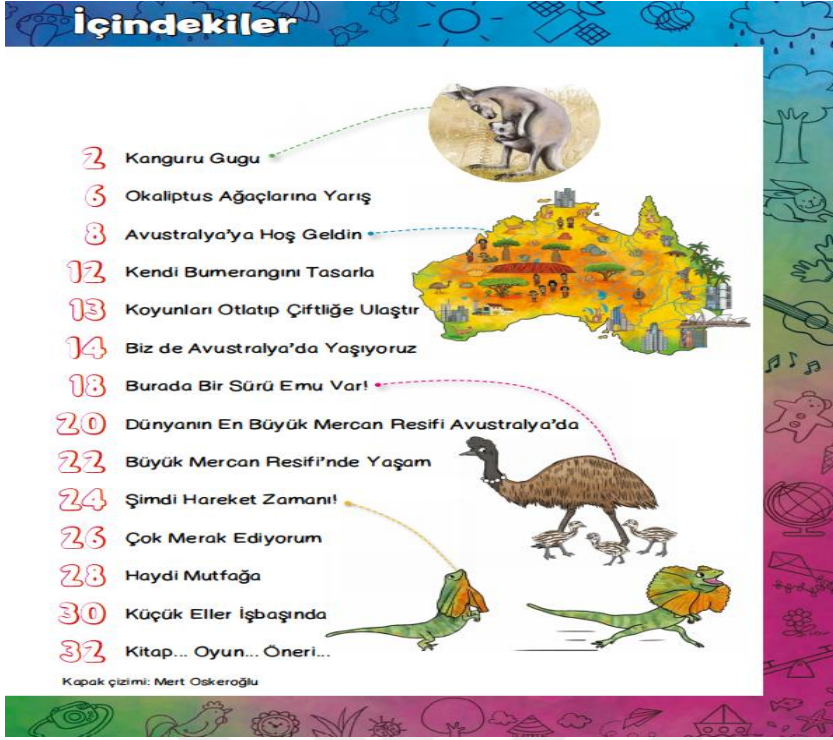
SB.4.7.4. Farklı kültürlerle saygı gösterir.” (Talim Terbiye, 2023).

Programda öğrenme alanının edinilmesi gereken değer , becerileri ve kazanımları bu şekilde açıklanmıştır, öğretim programının rehberliğinde Meraklı Minik dergisi 198. sayı kazanımlar ve öğrenme alanı için uygun materyal olarak düşünülmüş olup incelenmesi yapılmıştır. Derginin kapağı, içindekiler kısmı, içerikten bazı sayfalar eklenmiştir.

Görsel 220. 4. sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Haziran, dergi kapağı

Görsel 221. 4. sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Haziran, s. 1.

Görsel 222. 4. sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Haziran, s. 8-9.

Görsel 223. 4. sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Haziran, s. 10-11.

Görsel 224. 4. sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Haziran, s. 14-15.

Görsel 225. 4. sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Haziran, s. 16-17.

Görsel 226. 4. sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Haziran, s. 20-21.

“ Sevgili Çocuklar;

Çantalarınızı hazırlayın yanınıza fotoğraf makinenizi de almayı unutmayın. Çünkü bu ay hep birlikte ülkemizden çok çok uzaktaki bir ülkeye Avustralya'ya gidiyoruz. Buradaki önemli doğal alanları, ilgi çekici yapıları, Avustralya Aborjinleri'ni keşfediyoruz. Bir ada ülkesi olan Avustralya'da koala ve kanguru gibi çok bilinen hayvanların dışında başka hiçbir yerde görülmeyen çok sayıda hayvan yaşıyor. Vombat, Tazmania canavarı, emu, ornitorenk gibi birbirinden ilginç hayvanları anlattığımız yazılarımızı merakla okuyacağınızı, etkinlikleriyse keyifle yapacağınızı düşünüyoruz .” (Kara, 2023).

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Haziran, sayı.198.

Dergideki görseller, yayın yönetmeni tarafından yazılan giriş yazısı incelendiğinde küresel bağlantılar için uygun bir sayı olduğu görülmektedir.

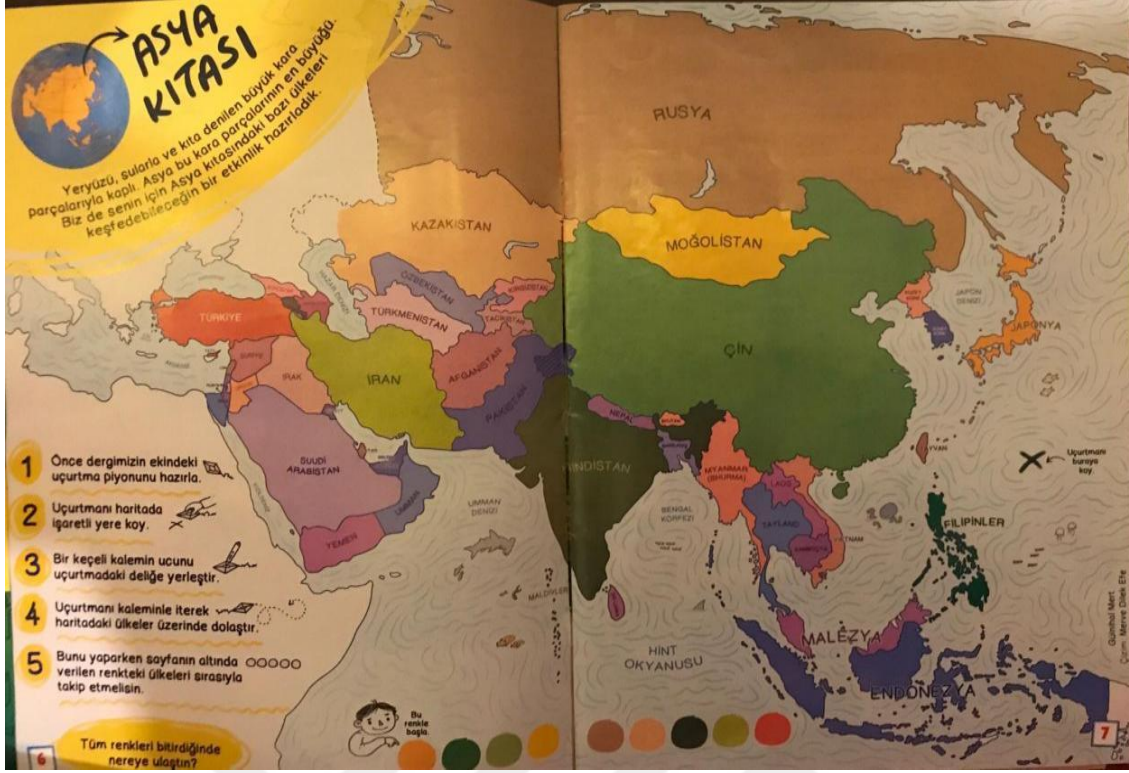
“Burası Avustralya” (Meraklı Minik, 2023) adlı derginin 198. sayısı incelendiğinde, küresel bağlantılar öğrenme alanı SB.4.7.1. numaralı kazanım ile uyumlu olduğu görülmektedir

Derginin uzman bir ekip tarafından hazırlandığı bilinmektedir ve gerek görseller, gerek ise konunun akatırımındaki açıklık bakımından , “SB.4.7.1. Dünya üzerindeki çeşitli ülkeleri tanıtır. Araştırdığı bir ülkenin önemli özelliklerini görsel materyaller kullanarak sınıfta tanıtması sağlanır.” (Talim Terbiye, 2023). Kazanımı için 198. sayının uygun bir materyal olduğu düşünülmektedir.

Görsel 227. 4. sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Temmuz, s. 8-9.

Görsel 228. 4. sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Temmuz, s. 6-7.

“SB.4.7.2. Türkiye’nin komşuları ve diğer Türk Cumhuriyetleri ile olan ilişkilerini kavrar.” (Talim Terbiye, 2023).

Kodlu değer için görsel 227 ve 228 kullanılabilir, özellikle çocukların küresel bağlantılar öğrenme alanında haritalar ile öğrenmelerini somutlaştırmaları ,daha kalıcı bir öğrenme deneyimi sağlar.

“Sevgili Çocuklar;

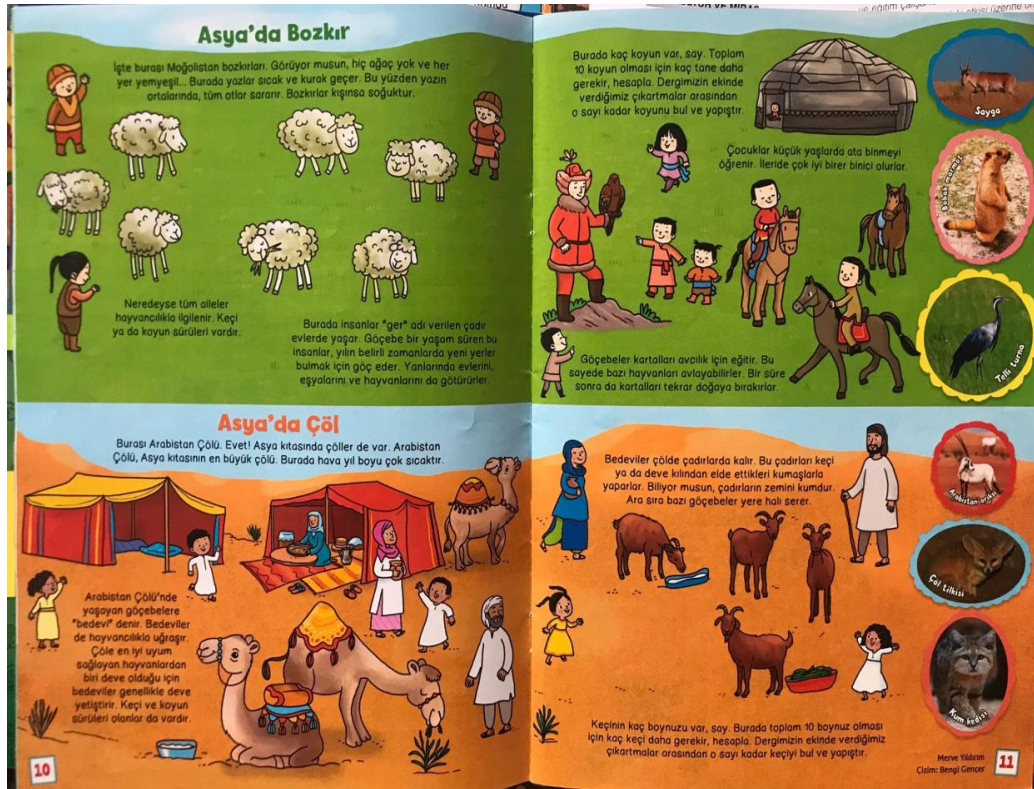
Ülkemizin topraklarının büyük bir bölümü, dünyanın en büyük kıtası olan Asya’da yer alıyor. Asya; onlarca ülkenin yer aldığı, birbirinden farklı ekosistemlerin bulunduğu rengarenk bir kıta. İşte dergimizde bu ay, Asya kıtasının bir ucundan diğer ucuna eğlenceli bir yolculuğa çıkıyoruz ve tüm güzellikleriyle bu kıtayı tanıtıyoruz (Kara , Temmuz 2024).”

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Temmuz

Görseller incelendiğinde küresel bağlantılar öğrenme alanına uygun olduğu ve bu alandaki “SB.4.7.2. Türkiye’nin komşuları ve diğer Türk Cumhuriyetleri ile olan ilişkilerini kavrar.”(Talim Terbiye, 2023).

Kazanımı için öğrenme ,öğretme sürecinde kullanılabilir olduğu görülmektedir. Özellikle haritalardan yararlanarak kazanımların edinilmesi sürecinde ,öğrenciler tarafından

öğrenmelerin sadece bilgi içeren metinlere kıyas ile daha somut ve anlaşılabilir olarak edinileceği düşünülmektedir.

Görsel 229. 4. sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Temmuz, s. 10-11.

Görsel 230 4. sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Temmuz, s. 14-15.

“SB.4.7.3. Farklı ülkelere ait kültürel unsurlarla ülkemizin sahip olduğu kültürel unsurları karşılaştırır. Görsel ve yazılı iletişim araçları ile kültürel unsurlardan kıyafet, yemek, oyun, aile ilişkileri gibi konular üzerinde durulur.” (Talim Terbiye, 2023).

Görseller incelendiğinde derginin 2024 Temmuz sayıyı sayfa 14-15’in kazanım için kullanılabilir nitelikte olduğu görülmektedir. Özellikle bu görseller ile birlikte ülkemize ait kültürel unsurların karşılaştırılması yapılabilir

Görsel 231. 4. sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Ekim, s. 20-21.

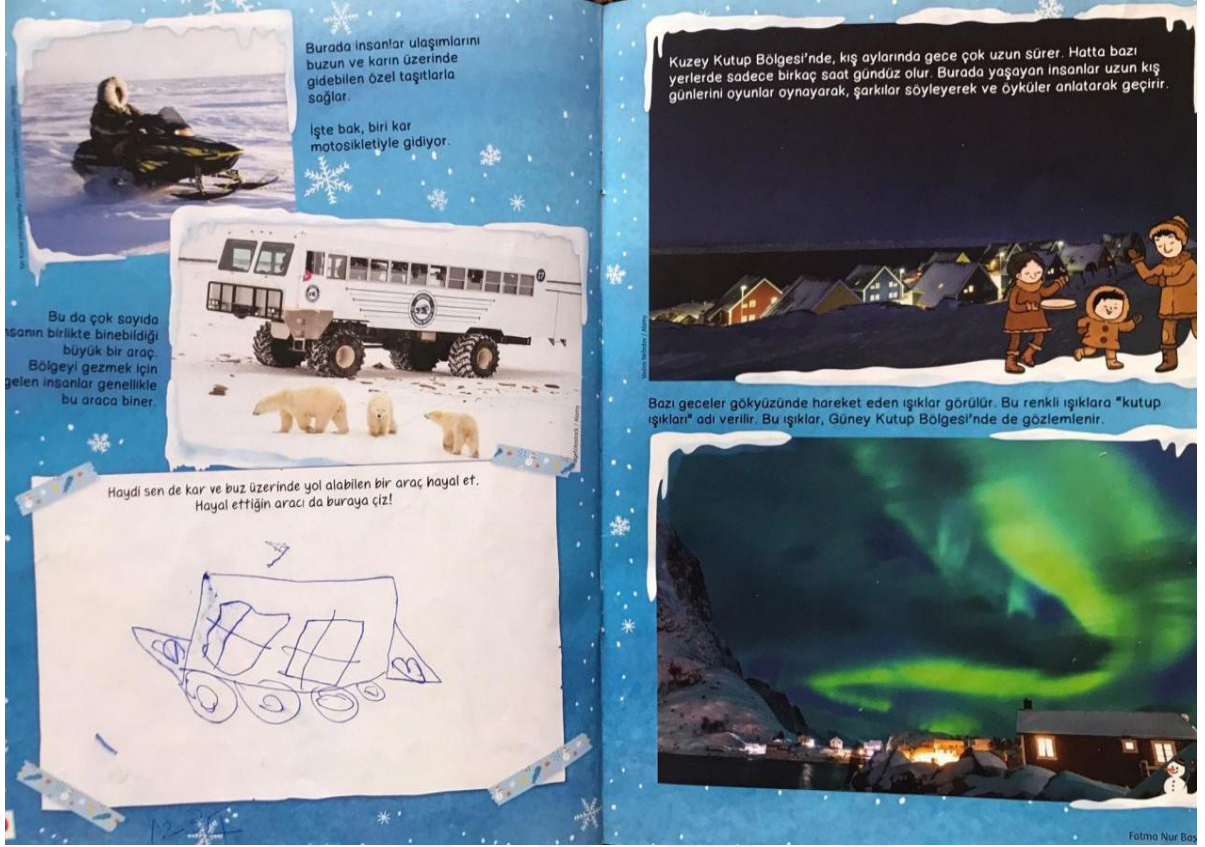
Görsel 232. 4. sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Ekim, s .22.

Görsel 233. 4. sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Aralık, s. 18-19.

Görsel 234. 4. sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Aralık, s. 20-21.

“SB.4.7.4. Farklı kültürlerle saygı gösterir.” (Talim Terbiye, 2023) kazanımı için yapılan incelemede;

Örneklem grubundan elde edilen iki farklı dergi sayısındaki görseller incelendiğinde, İlk görsel grubunda iklime ve kültüre göre değişiklik gösterebilecek türde dünyanın farklı bölgelerinden köy evlerinin fotoğraflarına ve açıklamalara yer verilmiştir.

Bu noktada öğretmen farklı kültürlerle saygı duyma kazanımının öğrenme sürecinde öğrenciler tarafından içselleştirilmesi için bu görsellerden yararlanıp dersinde kullanabilir ve farklılıklar üzerine öğrencilerinin fikirlerini alabilir.

İkinci görsel grubu incelendiğinde bizim kültürümüzden çok farklı kültüre sahip Kuzey Kutup Bölgesindeki insanların yaşamından örnekler verildiği görülür. Bu alanda çocuklara sorular yöneltilebilir her kültürün kendine has özellikleri olduğu vurgulanabilir.

İki görsel grubu hakkında “SB.4.7.4. Farklı kültürlerle saygı gösterir.” (Talim Terbiye, 2023). kazanımı için uygundur yorumu yapılabilir.

İkinci görsel grubu hakkında “SB.4.7.3. Farklı ülkelere ait kültürel unsurlarla ülkemizin sahip olduğu kültürel unsurları karşılaştırır. “Görsel ve yazılı iletişim araçları ile kültürel unsurlardan kıyafet, yemek, oyun, aile ilişkileri gibi konular üzerinde durulur.” (Talim Terbiye, 2023). kazanımı için uygundur yorumu yapılabilir.

Sonuç olarak Meraklı Minik dergisinin küresel bağlantılar öğrenme alanı için kullanılabilir olduğu tespit edilmiştir.

4.9.1 Meraklı Minik Dergisi 5. Sınıf Birey ve Toplum Öğrenme Alanı ve Kazanımlar Açısından İncelenmesi

Çalışmanın değerler hakkında inceleme yapıldığı bölümünde bilimsellik, aile birliğine önem verme ve sorumluluk değerleri incelenmiş ve dergideki tespitleri yapılmıştır, her öğrenme alanının başlangıcında programda ilişkilendirilecek değerler ifade edilmiştir.

“Bu öğrenme alanı işlenirken bilimsellik, aile birliğine önem verme ve sorumluluk gibi değerlerle sosyal katılım becerisinin de öğrenciler tarafından edinilmesi sağlanmalıdır.” (Talim Terbiye, 2023).

SB.5.1.1. Sosyal Bilgiler dersinin, Türkiye Cumhuriyeti’nin etkin bir vatandaşı olarak kendi gelişimine katkısını fark eder.

SB.5.1.2. Yakın çevresinde yaşanan bir örnekten yola çıkarak bir olayın çok boyutluluğunu açıklar.

SB.5.1.3. Sahip olduğu haklarının farkında olan bir birey olarak katıldığı gruplarda aldığı rollerin gerektirdiği görev ve sorumluluklara uygun davranır. Aile, akraba, arkadaş grubu, spor takımı, resim, müzik kulübü gibi sosyalleşmeye katkıda bulunan gruplar ve okul gibi kurumlar ele alınır. Görev ve sorumlulukları yerine getirirken planlı çalışmanın önemi üzerinde durulur. Kişisel zamanını planlarken oyun oynama, ders çalışma, kitap okuma, uyuma, aile ve arkadaşlar ile nitelikli zaman geçirme ve kitle iletişim araçlarını kullanma durumlarını dikkate almanın önemine değinilir.

5.1.4. . Çocuk olarak haklarından yararlanmaya ve bu hakların ihlal edildiği durumlara örnekler verir.” (Talim Terbiye, 2023).

Birey ve toplum öğrenme alanı 5. Sınıf öğretim programı kazanımlarından SB.5.1.3. kodlu kazanım ve alt grubu tez çalışmasında daha önce incelenmiş olup bu kısımda görsel numaraları ile konu açıklanacaktır.

“SB.5.1.3.Aile, akraba, arkadaş grubu, spor takımı, resim, müzik kulübü gibi sosyalleşmeye katkıda bulunan gruplar ve okul gibi kurumlar ele alınır.” (Talim Terbiye, 2023).

Görsel 150.“Ailemiz”,görsel 151.“Tuğçe babannesine çok benziyor.”,görsel 203.“Eren ve Ceren’in okuldaki meyve bahçeleri “(hakkındaki içerik), görsel 214.”Oyun oynayalım mı?”, görsel 216. “Bade ve arkadaşlarının sanat günü.”

“SB.5.1.3 Görev ve sorumlulukları yerine getirirken planlı çalışmanın önemi üzerinde durulur. Kişisel zamanını planlarken oyun oynama, ders çalışma, kitap okuma, uyuma, aile ve arkadaşlar ile nitelikli zaman geçirme ve kitle iletişim araçlarını kullanma durumlarını dikkate almanın önemine değinilir.” (Talim Terbiye, 2023).

Görsel 153. “Sen hangilerini yapıyorsun?”,görsel 157.”Efe’nin bir haftası.”,görsel 203.“Eren ve En’in okuldaki meyve bahçeleri “(hakkındaki içerik), görsel 213.” Ediz Ailesine yardım ediyor.”

Verilen görseller daha önce detaylı şekilde incelendiği için, SB.5.1.3 kodlu kazanımın eğitim ,öğretim sürecinde kullanılabilir görseller ve içerikler olduğu görülmektedir.

SB.5.1.1, SB.5.1.2.ve SB.5.1.4. , kodlu kazanımlar için örneklem grubundan spesifik örnekler bulunmamıştır.

4.9.2. Meraklı Minik Dergisi 5. Sınıf Kültür ve Miras Öğrenme Alanı ve Kazanımlar Açısından İncelenmesi

Kültür ve miras öğrenme alanı için estetik ve kültürel mirasa duyarlılık değerinin süreçte önemli oluğu programda belirtilmiş olup çalışmanın değerler bölümünde dergide bu değerleri temsil eden içerikler incelenmiştir.

“Bu öğrenme alanı işlenirken estetik ve kültürel mirasa duyarlılık gibi değerlerle Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma ile araştırma gibi becerilerin de öğrenciler tarafından edinilmesi sağlanmalıdır.”(Talim Terbiye, 2023).

“SB.5.2.1. Somut kalıntılardan yola çıkarak Anadolu ve Mezopotamya uygarlıklarının insanlık tarihine önemli katkılarını fark eder.

SB.5.2.2. Çevresindeki doğal varlıklar ile tarihîmekânları nesneleri ve eserleri tanıtır.

SB.5.2.3. Ülkemizin çeşitli yerlerinin kültürel özellikleri ile yaşadığı çevrenin kültürel özelliklerini karşılaştırarak bunlar arasındaki benzer ve farklı unsurları belirler.

SB.5.2.4. Kültürel öğelerin, insanların bir arada yaşamasındaki rolünü analiz eder.

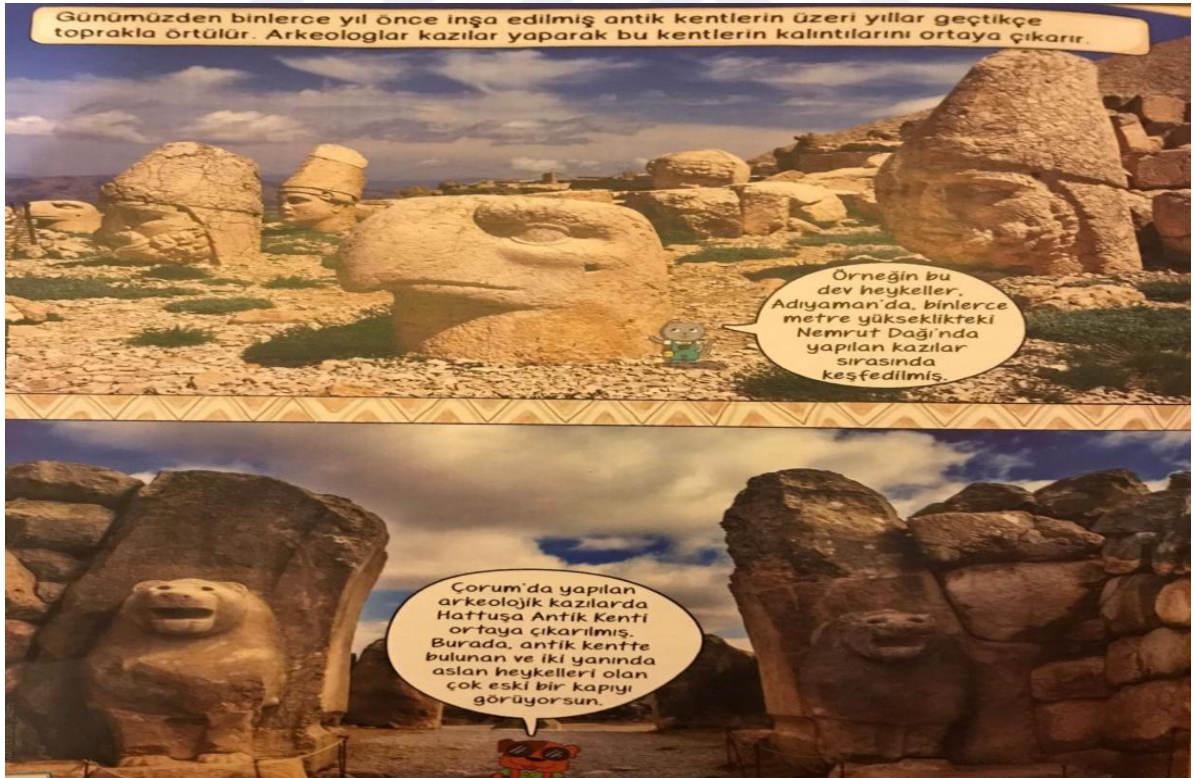
SB.5.2.5. Günlük yaşamdaki kültürel unsurların tarihî gelişimini değerlendirir. Gündelik hayatta yerleşmiş kültürel unsurların sürekliliği ve değişimi üzerinde durulur.” (Talim Terbiye, 2023).

Çalışmanın bu kısmında 2023 Mayıs, 2023 Kasım, 2023 Şubat, 2024 Ekim, 2024 Temmuz tarihli sayıları incelenmiştir.

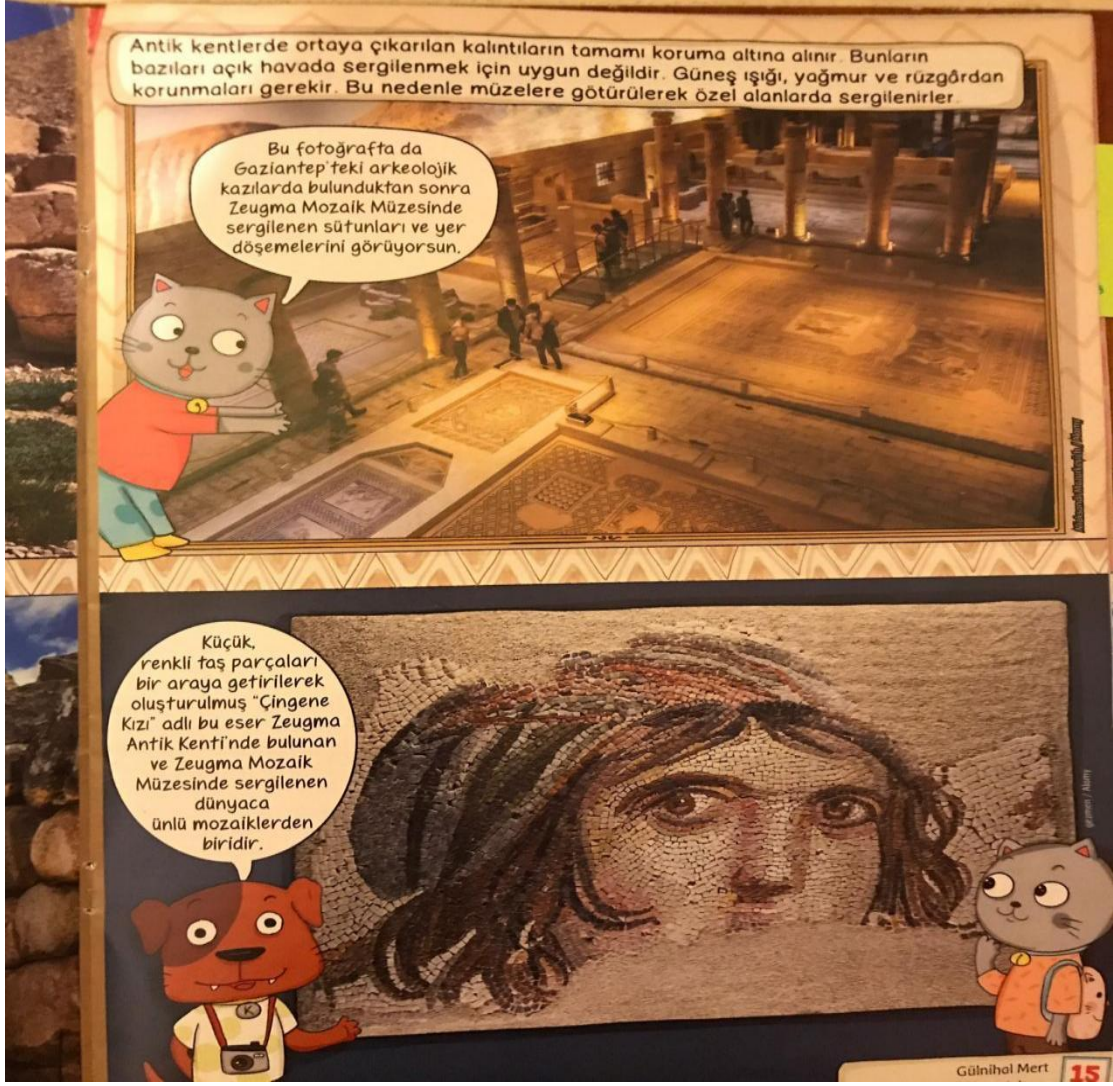
Görsel 235. 5. sınıf Kültür ve miras öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Mayıs, s. 12-13.

Görsel 236. 5. sınıf Kültür ve miras öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Mayıs, s. 14.

Görsel 237. 5. sınıf Kültür ve miras öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Mayıs, s. 15.

Yer Altında Geçmişimiz Var

Hiç düşündün mü, çok eskiden yaşamış insanlar acaba hangi eşyaları kullanıyordu? Nasıl besleniyorlardı? Neler giiyorlardı? Peki yeryüzünde insanlardan da önce yaşamış canlılar neye benziyordu? Biliyor musun, tüm bu soruların yanıtları yer altında gizli!

Binlerce yıl önce insanların yaşadığı yerlerin üzeri zaman içerisinde toprakla örtülür. Günümüzde arkeologlar yani kazı bilimciler kazılar yaparak eski zamanlardan kalma yapıları ve eşyaları ortaya çıkarır.

Görsel 238. 5. sınıf Kültür ve miras öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Kasım, s. 20-21.

Görsel 239. 5. sınıf Kültür ve miras öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Kasım, s. 22-23.

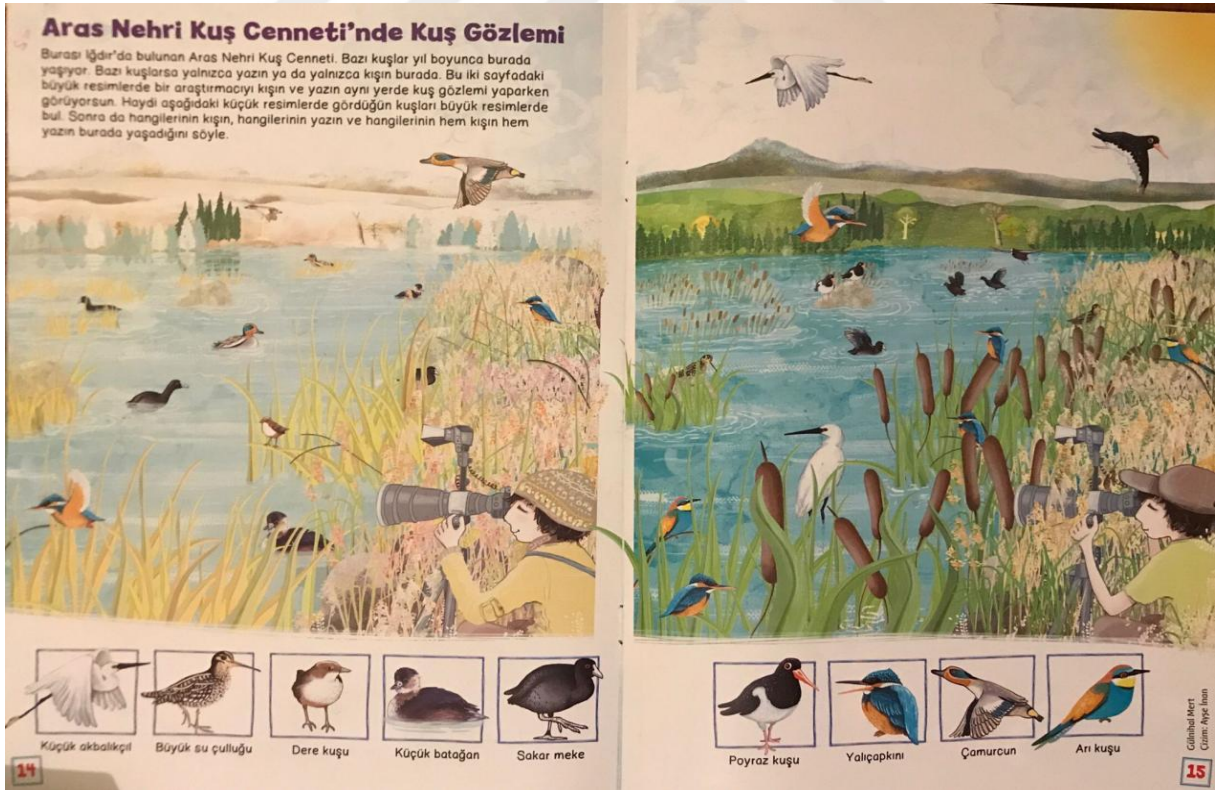
Görsel 235, 236, 237, 238 ve 239’un,

“SB.5.2.1. Somut kalıntılarından yola çıkarak Anadolu ve Mezopotamya uygarlıklarının insanlık tarihine önemli katkılarını fark eder.” (Talim Terbiye, 2023). Kazanımı için uygun olduğu görülmektedir.

Görsel 240. 5. sınıf Kültür ve miras öğrenme alanı hakkında örnek

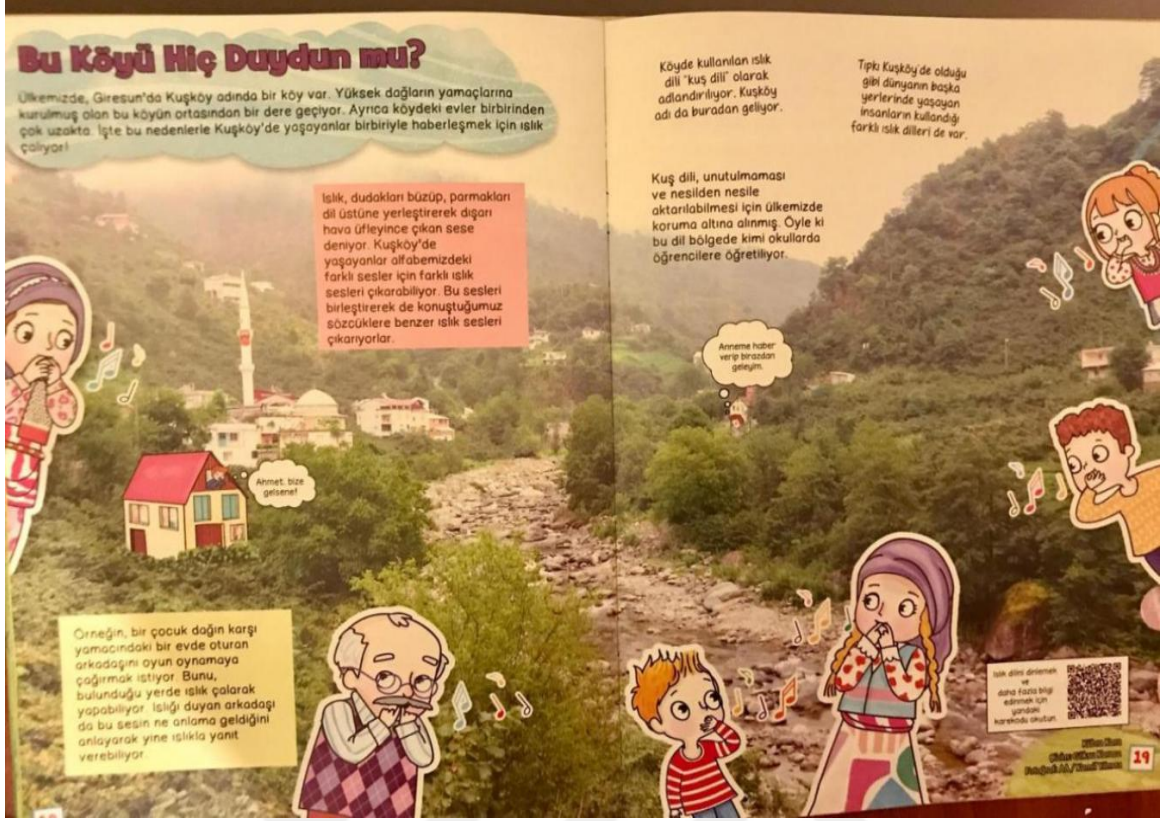
Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Şubat, s. 22-23.

Görsel 241. 5. sınıf Kültür ve miras öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Mayıs, s. 14-15

240. ve 214. görselin “ SB.5.2.2. Çevresindeki doğal varlıklar ile tarihî mekânları, nesneleri ve eserleri tanıtır .” (Talim Terbiye, 2023). kazanımına uygun olduğu görülmektedir.

Görsel 242. 5. sınıf Kültür ve miras öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Ekim, s. 18-19.

Dergide kolajlı bir görsel derlemesi ile Giresun'un Kuşköy'ünden bahsedilmiş, köyde koruma altına alınmış bir kültür mirası olarak kuş dili hakkında kısa bilgiler verilmiş, Illustrasyonlar ile görsel zenginleştirilmiştir. Bu bağlamda “SB.5.2.3. Ülkemizin çeşitli yerlerinin kültürel özellikleri ile yaşadığı çevrenin kültürel özelliklerini karşılaştırarak bunlar arasındaki benzer ve farklı unsurları belirler.” (Talim Terbiye, 2023). Alıntılanan SB.5.2.3. kodlu kazanımı için uygun bir materyal olduğu görülmektedir.

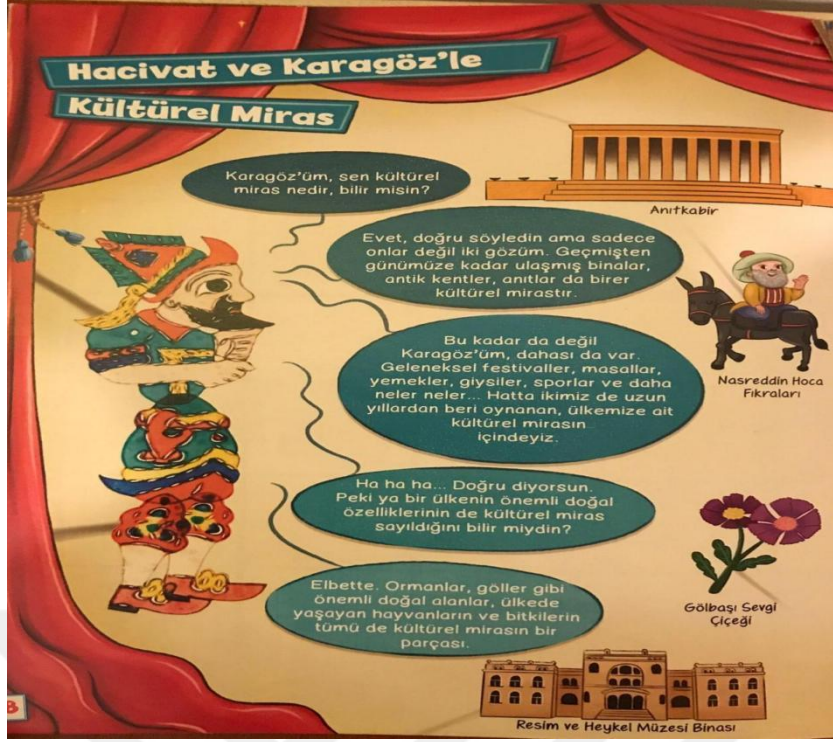

Görsel 243. 5. sınıf Kültür ve miras öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Temmuz, s. 10-11.

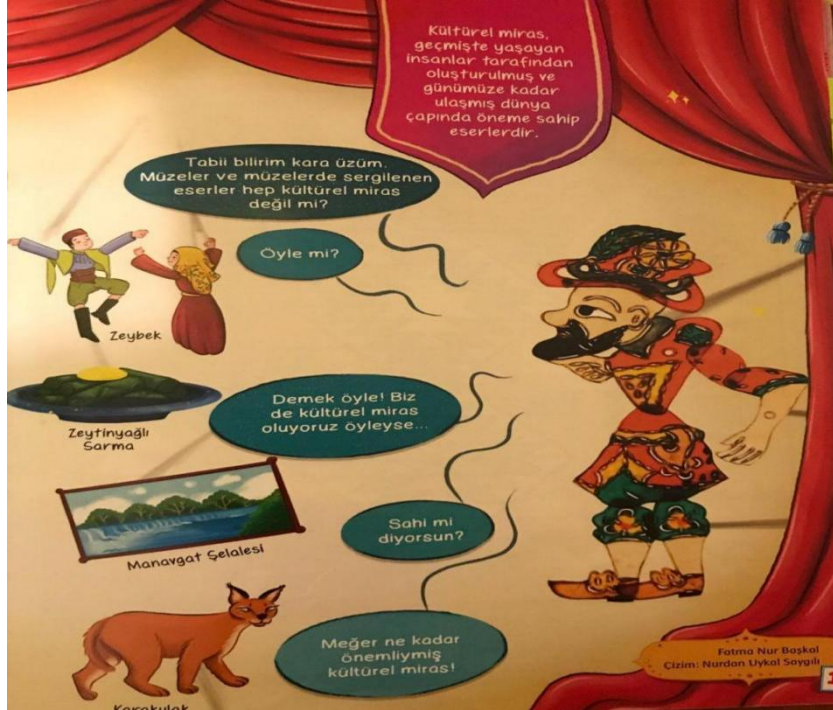
Asya'da Bozkır ve Asya'da Çöl başlıklı 243.görsel incelendiğinde kazanıma uygun bir resim görülmektedir, görselden faydalanarak kültürel öğeler ve toplumsal yaşamdaki rolleri hakkında öğretmen grup tartışması ya da kendi kültürümüzdeki öğeler ile toplumsal yaşamımız ile ilgili poster çalışması yaptırabilir, bu görsel bu konuda yol gösterici olabilir.

"SB.5.2.4. Kültürel öğelerin, insanların bir arada yaşamasındaki rolünü analiz eder" (Talim Terbiye, 2023). Kazanımı için uygun içerik olduğu görülmektedir.

Görsel 244. 5. sınıf Kültür ve miras öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Mayıs, s. 18.

Görsel 245. 5. sınıf Kültür ve miras öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Mayıs, s. 19.

“SB.5.2.5. Günlük yaşamdaki kültürel unsurların tarihî gelişimini değerlendirir.

Gündelik hayatta yerleşmiş kültürel unsurların sürekliliği ve değişimi üzerinde durulur.”

(Talim Terbiye, 2023).

Toplumca bilinen, kabul görmüş kültürel öğelerle hazırlanan 244 ve 245. görsellerin kazanımın edindirilmesi sürecinde kullanılabilir bir materyal olduğu görülür kazanım ile uyumludur. Sonuç olarak kültür ve miras öğrenme alanı için Meraklı Minik dergisinin kullanılabilir olduğu düşünülmektedir.

4.9.3. Meraklı Minik Dergisinin 5. Sınıf İnsanlar, Yerler ve Çevreler Öğrenme Alanı ve Kazanımlar Açısından İncelenmesi

Çalışmanın bu kısmında, 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Öğretim Programı’nın, “İnsanlar, Yerler ve Çevreler” öğrenme alanı ve kazanımları incelenmiş, ders dışı eğitim materyali olarak kullanılabilecek nitelikte olduğu tespit edilen görseller eklenmiştir.

“Bu öğrenme alanı işlenirken doğal çevreye duyarlılık ve dayanışma gibi değerlerle harita okuryazarlığı, çevre okuryazarlığı ve gözlem gibi becerilerin de öğrenciler tarafından edinilmesi sağlanmalıdır.” (Talim Terbiye, 2023).

Programdaki 5. Sınıf insanlar yerler ve çevreler öğrenme alanı için yukarıda programdan alıntılanmış ifade uygulama sürecinde rehber konumundadır.

“SB.5.3.1. Haritalar üzerinde yaşadığı yer ve çevresinin yeryüzü şekillerini genel olarak açıklar. Harita çizilirken belirli oranlarda küçültme yapıldığına değinilir. Ölçek türlerine ve hesaplamalarına girilmez. Fiziki haritada yer alan temel unsurlar ve bu unsurların anlamları üzerinde durulur.

SB.5.3.2. Yaşadığı çevrede görülen iklimin, insan faaliyetlerine etkisini, günlük yaşantısından örnekler vererek açıklar.

SB.5.3.3. Yaşadığı yer ve çevresindeki doğal özellikler ile beşerî özelliklerin nüfus ve yerleşme üzerindeki etkilerine örnekler verir. Yaşadığı yer ve çevresinin bitki örtüsü detaya girilmeden ele alınır. Nüfusun dağılışıma etki eden faktörler üzerinde durulur. İnsanların doğal ortamı değiştirme ve ondan yararlanma şekillerine kanıtlar gösterilir.

SB.5.3.4. Yaşadığı çevredeki afetlerin ve çevre sorunlarının oluşum nedenlerini sorgular.

SB.5.3.5. Afetlerin toplum hayatı üzerine etkilerini örneklerle açıklar.

Afet sonrasında “toplumsal güç birliği”nin önemi vurgulanır. Afet sonrasında toplumun farklı kesimleri (kamu ve özel sektör kurum ve kuruluşları, sivil toplum

kuruluşları, belediyeler, kolluk kuvvetleri, sağlık ve eğitim çalışanları vb.) arasındaki koordinasyon, birlik ve yardımlaşmanın toplumsal güç birliği ve afet sonrası iyileşmedeki etkisi üzerine örnekler verilir.” (Talim Terbiye, 2023).

5. sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı ve kazanımları için 2020 Eylül ve 2024 Ekim tarihli dergiler incelenmiştir.

Örneklem grubundaki dergiler incelendiğinde

“SB.5.3.1. Haritalar üzerinde yaşadığı yer ve çevresinin yeryüzü şekillerini genel olarak açıklar. Harita çizilirken belirli oranlarda küçültme yapıldığına değinilir. Ölçek türlerine ve hesaplamalarına girilmez. Fiziki haritada yer alan temel unsurlar ve bu unsurların anlamları üzerinde durulur.

SB.5.3.5. Afetlerin toplum hayatı üzerine etkilerini örneklerle açıklar.

SB.5.3.4. Yaşadığı çevredeki afetlerin ve çevre sorunlarının oluşum nedenlerini sorgular.”(Talim Terbiye, 2023).

Kazanımları ve “Afet sonrasında “toplumsal güç birliği”nin önemi vurgulanır. Afet sonrasında toplumun farklı kesimleri (kamu ve özel sektör kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, belediyeler, kolluk kuvvetleri, sağlık ve eğitim çalışanları vb.) arasındaki koordinasyon, birlik ve yardımlaşmanın toplumsal güç birliği ve afet sonrası iyileşmedeki etkisi üzerine örnekler verilir.” (Talim Terbiye, 2023).

Kazanımı hakkında örneklem grubu içinde örnek tespit edilmemiştir, yukarıdaki verilen SB.5.3.1., SB.5.3.4. ve SB.5.3.5. kazanımları için spesifik örnek bulunamamıştır.

Meraklı Minik 2020 Eylül tarihli “Kemençenin Sesini Dinle” adlı 165. Sayısı 5. sınıf insanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı için incelenmiştir.

“Sevgili Çocuklar,

Ülkemiz hem doğal güzellikler hem de kültürel değerler açısından öyle zengin ki... Biz bu sayımızda sizlere kemençeyi ve kemençeden yola çıkarak Doğu Karadeniz’in kültürünü ve doğasını tanıtmaya çalıştık. Elbette Doğu Karadeniz Bölgemizin zenginlikleri de dergimizin sayfalarına sığamayacak kadar fazla...

Dergimizin içindeki yazı ve etkinliklerde kemençe, tulum gibi Karadeniz müziğine özgü müzik aletlerine, kemençenin nasıl yapıldığına, bu yörenin halk oyunlarına, yayla yaşamına ve mısır, fındık, çay gibi önemli tarım ürünlerine değindik. Türk halk müziğinde kullanılan diğer müzik aletlerini de unutmadık. Bu müzik aletlerinin bazılarını ve nasıl çalındıklarını gösteren kartlar hazırladık. Dergimizin ekindeki masaüstü oyunu da sizleri Karadeniz’in doğası ve kültürel zenginliklerinde bir

gezintiye çıkaracak. Sizin için hazırladığımız posteri ve çıkartmaları da seveceğinizi umuyoruz. Güzel bir ay geçirmeniz dileğiyle .” (Zülal, Eylül 2020).

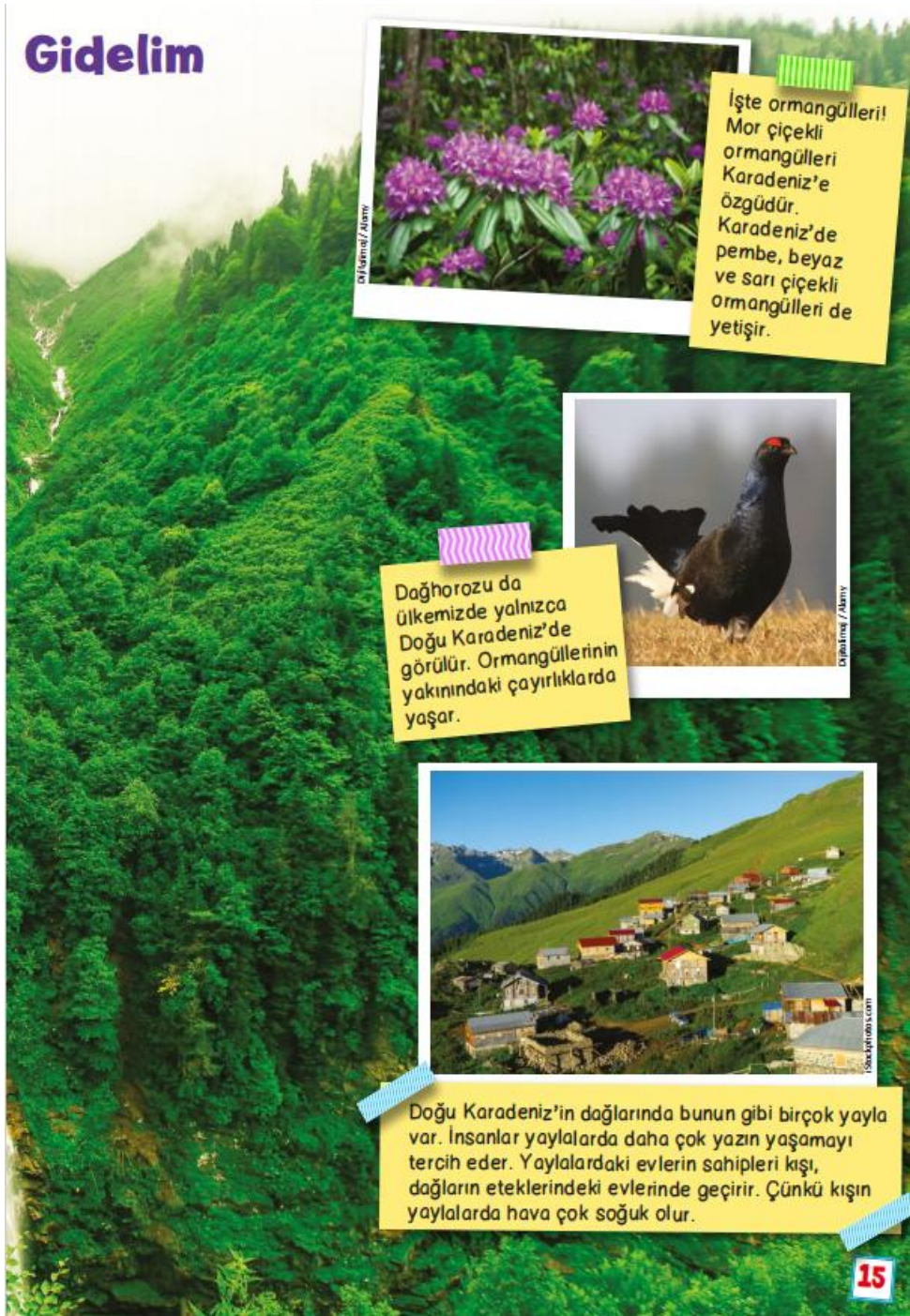
Kaynak:Meraklı Minik, 2020 Eylül, sayı 165.

Derginin giriş yazısı insanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı için uygun bir eğitim materyali olduğunu destekler niteliktedir.

Görsel 246. 5.sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2020 Eylül, s. 14.

Görsel 247. 5. sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2020 Eylül, s. 15.

2020 Eylül tarihli 165. sayı sayfa 14'te yer alan Haydi Gel Karadeniz'e başlıklı içerik incelenmiştir. Bu sayfada detaya girilmeden çevredeki doğal özelliklerden bahsedildiği görülmektedir devam eden sayfa 15'te Karadeniz'de görülen ormangülleri hakkında bilgilendirici kısa bir metin ve fotoğraf olduğu görülmektedir.

Dağ horozlarının, ormangülleriye yakın çayırda yaşadığına dair kısa bir bilgilendirici metin ile birlikte bu yaşama alanını gösteren bir fotoğrafa da yer verilmiştir.

Ve yayla yerleşmeleri hakkında kısa bir metin ile fotoğraf yer almaktadır. Buradan yola çıkarak çocuklara kendi yaşadıkları çevre için de bir çalışma yaptırılabilir. Özellikle yayla yerleşmelerinin bulunduğu görsel ile birlikte nüfusun dağılışına etki eden faktörler ve yerleşme konusuna değinilebilir, çocuğun yaşadığı çevrede bu faktörlerin nasıl olduğu , benzer mi ya da farklı mı olduğu üzerine düşünmesi ve bu konuda çalışılması sağlanabilir. İncelenen görsellere dayanarak “SB.5.3.3. Yaşadığı yer ve çevresindeki doğal özellikler ile beşerî özelliklerin nüfus ve yerleşme üzerindeki etkilerine örnekler verir. Yaşadığı yer ve çevresinin bitki örtüsü detaya girilmeden ele alınır.Nüfusun dağılışına etki eden faktörler üzerinde durulur. İnsanların doğal ortamı değiştirme ve ondan yararlanma şekillerine kanıtlar gösterilir” (Talim Terbiye, 2023). Kazanımı için derginin 165. sayısındaki bu bölümlerin uygun olduğu tespit edilmiştir.

Görsel 248. 5. sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2020 Eylül, s. 16.

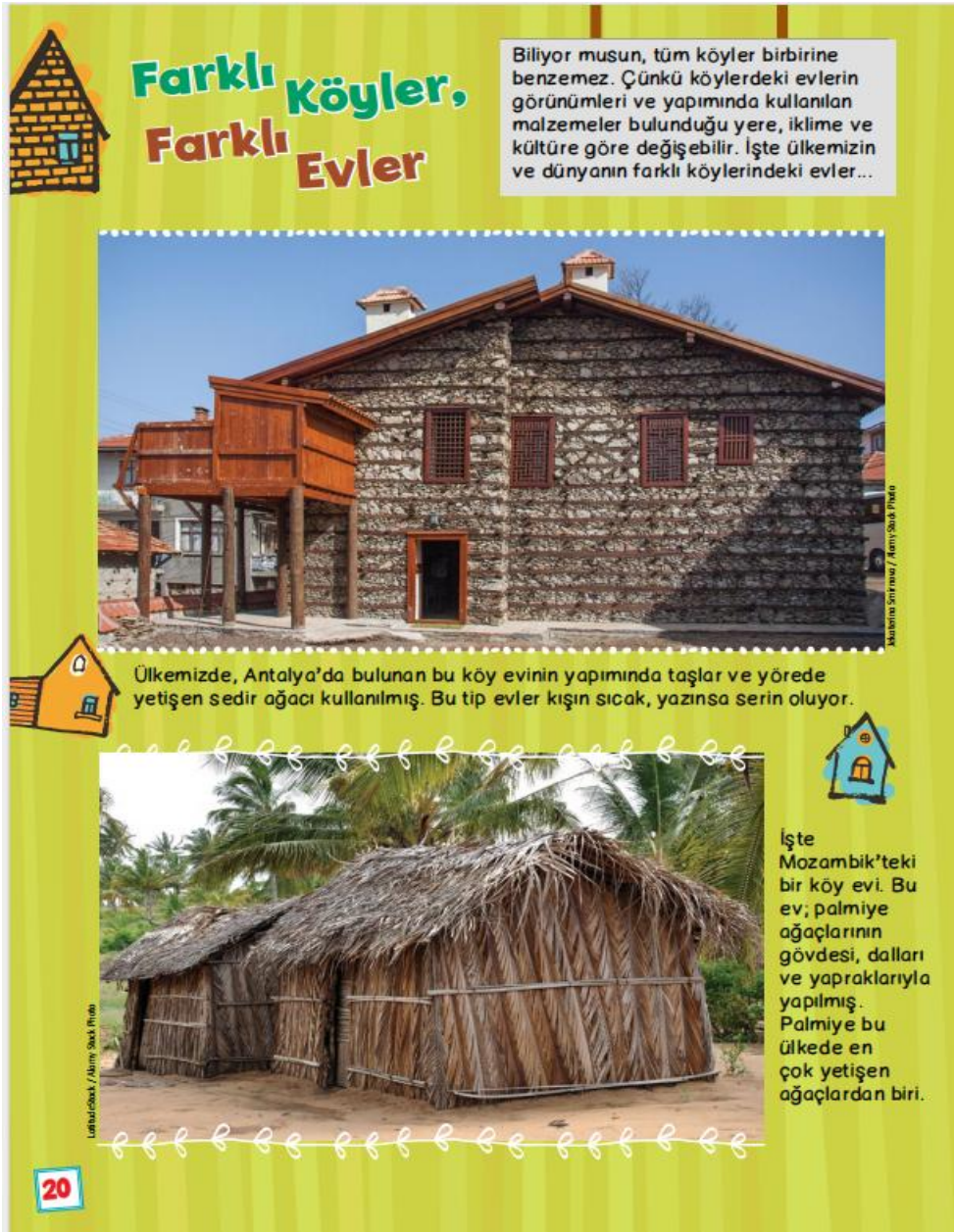
Görsel 249. 5. sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2020 Eylül, s. 17.

Eylül 2020 tarihli 165. sayı sayfa 16 incelendiğinde Karadeniz bölgesindeki tarım ürünlerine yer verildiği konu hakkında fotoğrafların yanında kısa bilgilendirici metinlerin bulunduğu görülür, devamındaki 17. sayfada bölgeye has kuyumak ve hamsi hakkında görseller ile açıklama metnlerinin var olduğu görülür. Örneğin mısır, Karadeniz iklimi sonucunda bölgede kolay ve çok yetişir, hamsi de iklim dolayısıyla bol bulunur bu da insan faaliyetlerini etkilemiştir, Karadenizlilerin kahvaltılarında kuyumak yemek toplumsal bir alışkanlık olmuştur , ya da balıkçılık faaliyetleri Karadeniz’de yaygındır gibi küçük ilişkilendirmelerle , iklimin insan faaliyetlerine etkisi vurgulanabilir.

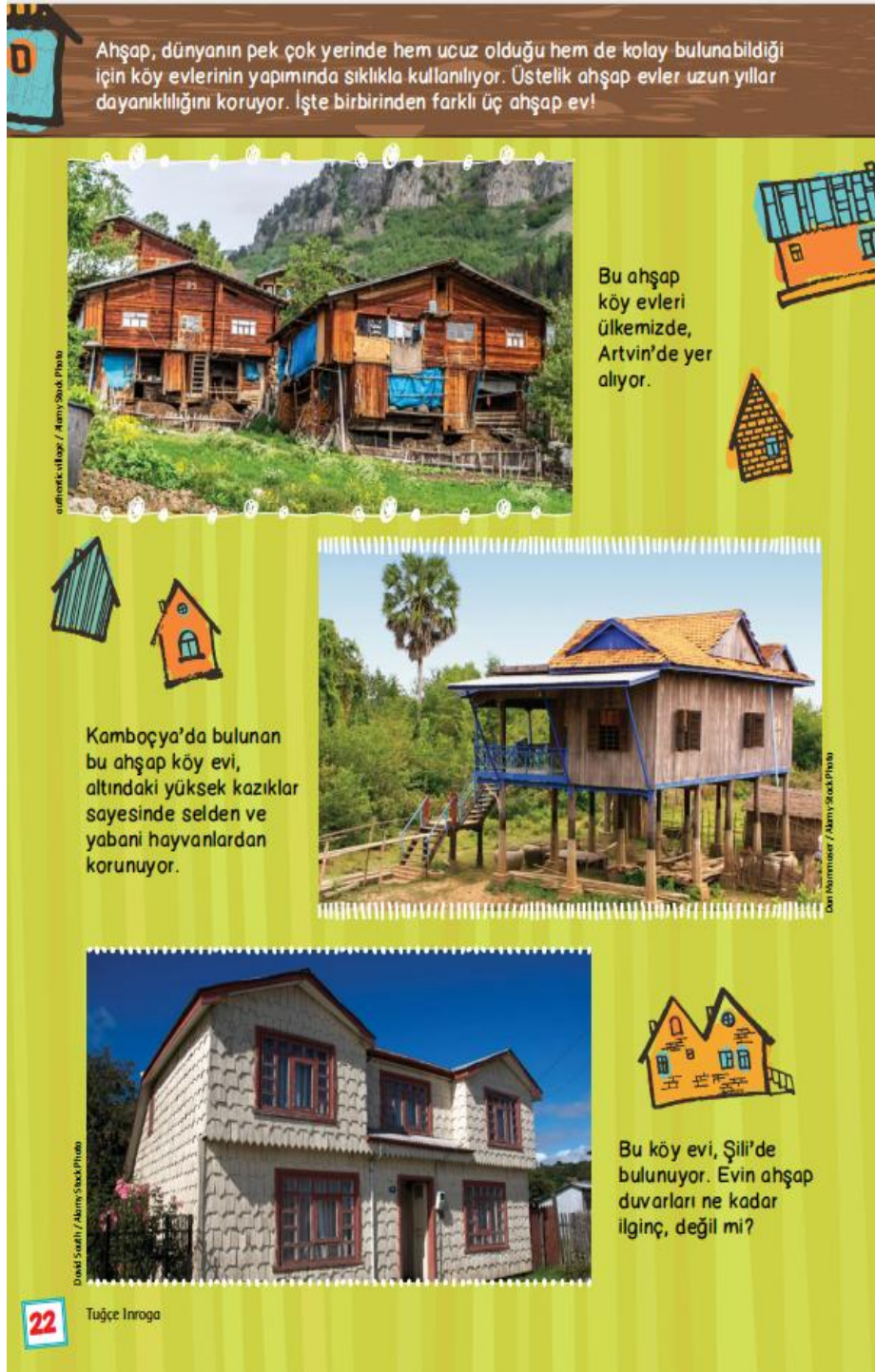
Bu incelemeye dayanarak “SB.5.3.2. Yaşadığı çevrede görülen iklimin, insan faaliyetlerine etkisini, günlük yaşantısından örnekler vererek açıklar.” (Talim Terbiye, 2023) kazanımı için kullanılabilir olduğu tespit edilmiştir.

“SB.5.3.3. Yaşadığı yer ve çevresindeki doğal özellikler ile beşerî özelliklerin nüfus ve yerleşme üzerindeki etkilerine örnekler verir.” (Talim Terbiye, 2023). Kazanımına uygunluğu tespit edilen bir diğer görsel grubu ise derginin 2024 Ekim tarihli “Köyde” adlı 214. sayısında sayfa 20, 21 ve 22 yer alır.

Görsel 250. 5. sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Ekim, s. 20.

Görsel 252. 5. sınıf İnsanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Ekim, s. 22.

Fotoğraflar ve bilgi metinleri incelendiğinde köylerdeki yerleşmelerin, malzemelerin bulunduğu yere ve iklime göre farklılık gösterebileceği hakkında farklı ülkelerden ve ülkemizde Antalya, Bursa ve Artvin'den örnekler verilmiştir.

Bu bakımdan inceleme sonucunda Meraklı Minik dergisinin 5. sınıf insanlar, yerler ve çevreler öğrenme alanı için kullanılabilir olduğu tespit edilmiştir.

4.9.4. Meraklı Minik Dergisi 5.Sınıf Bilim Teknoloji ve Toplum Öğrenme Alanı ve Kazanımlar Açısından İncelenmesi

Çalışmanın bu kısmında, 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Öğretim Program'ının, bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı ve kazanımları incelenmiş, ders dışı eğitim materyali olarak kullanılabilecek nitelikte olduğu tespit edilen görseller eklenmiştir.

“Bu öğrenme alanı işlenirken dürüstlük, çalışkanlık ve bilim etiği gibi değerlerle öz denetim ve dijital okuryazarlık gibi becerilerin de öğrenciler tarafından edinilmesi sağlanmalıdır.” (Talim Terbiye, 2023). Şeklindeki ifade ile programın rehber olma özelliği görülmektedir.

“SB.5.4.1. Teknoloji kullanımının sosyalleşme ve toplumsal ilişkiler üzerindeki etkisini tartışır.

SB.5.4.2. Sanal ortamda ulaştığı bilgilerin doğruluk ve güvenilirliğini sorgular. Medya okuryazarlığı üzerinde durulur.

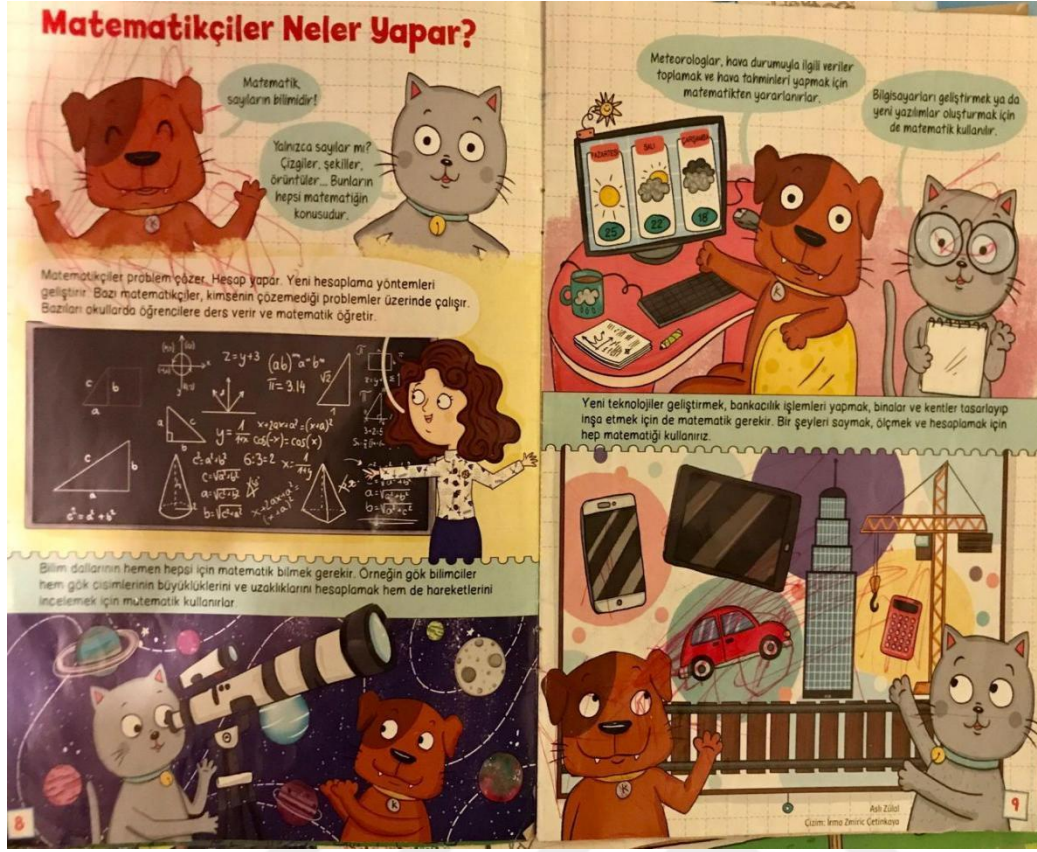
SB.5.4.3. Sanal ortamı kullanırken güvenlik kurallarına uyar. Mesafeli alışveriş, güvenli İnternet kullanımı, kimlik hırsızlığı gibi konular ele alınır.

SB.5.4.4. Buluş yapanların ve bilim insanlarının ortak özelliklerini belirler. Bilimsel düşünmenin önemine vurgu yapılır.

SB.5.4.5. Yaptığı çalışmalarda bilimsel etiğe uygun davranır. Yapılan çalışmalarda yararlanılan kaynakları göstermenin ve kaynakların aslını korumanın önemi üzerinde durulur.” (Talim Terbiye, 2023).

Örneklem grubunda, öğrenme alanındaki SB.5.4.1., SB.5.4.2., SB.5.4.3. ve SB.5.4.5. kodlu diğer kazanımlara uygun görsel tespit edilmemiştir.

Çalışılan görsellerde bilimin farklı dallarında çalışan meslek grupları ve bilim insanlarının yer aldığı içerikler bulunmakta, bir materyal olarak bu görsellerden yola çıkarak öğretim programı kazanımında yer alan *“SB.5.4.4. Buluş yapanların ve bilim insanlarının ortak özelliklerini belirler. Bilimsel düşünmenin önemine vurgu yapılır.”* (Talim Terbiye, 2023). ifadesine yönelik olarak uygun nitelikte olduğu görülmektedir. Ders dışı eğitim materyali olarak öğrencilerine bilimsel düşünmenin önemini kazandırmak isteyen bir sosyal bilgiler öğretmeni tarafından dergi kullanılabilir niteliktedir.

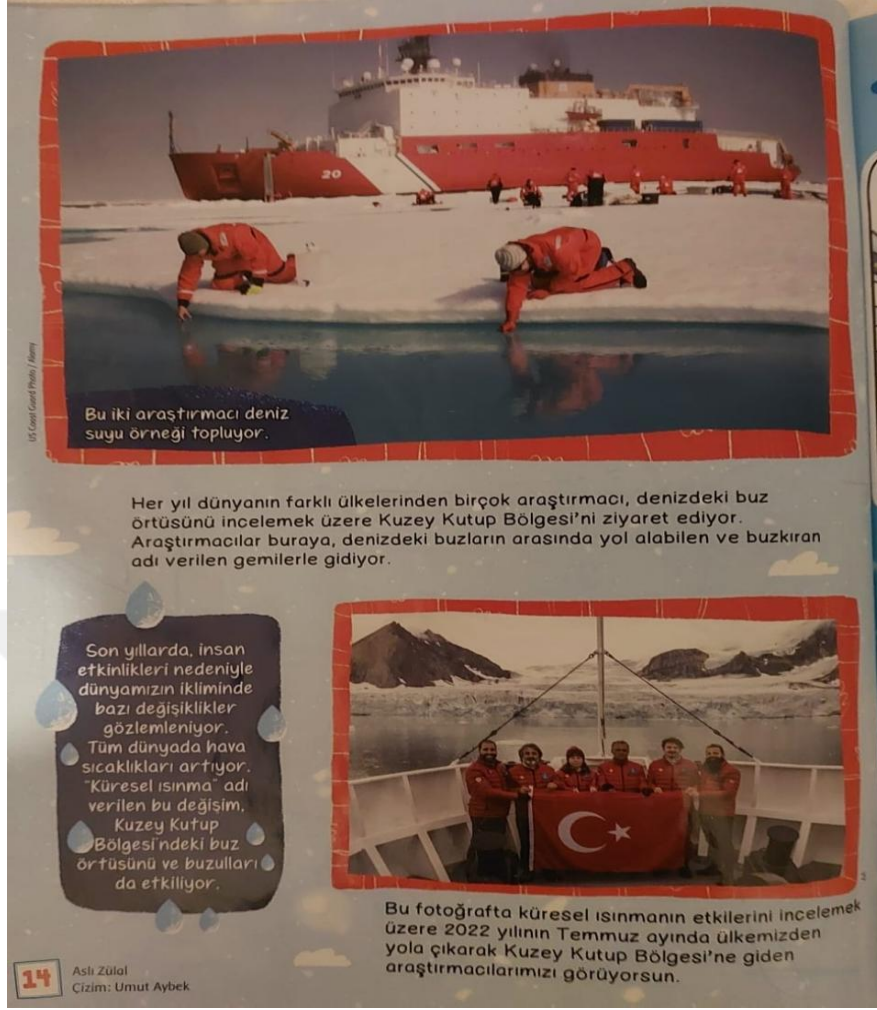

Görsel 253. 5. sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Ekim, s. 8-9

Bu görselde matematik bilimi için çalışan bilim insanları hakkında derginin maskotları bilgiler vermiştir. Dergideki illüstrasyonda “*Matematik sayıların bilimidir!*” (Meraklı Minik, 2022, s.8-9) şeklinde ifade ettiği görülür.

“*Bilimsel düşünmenin önemine vurgu yapılır.*” (Talim Terbiye, 2023) kazanımı için kullanılabilir olduğu tespit edilmiştir.

Görsel 254. 5. sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Aralık, s. 14.

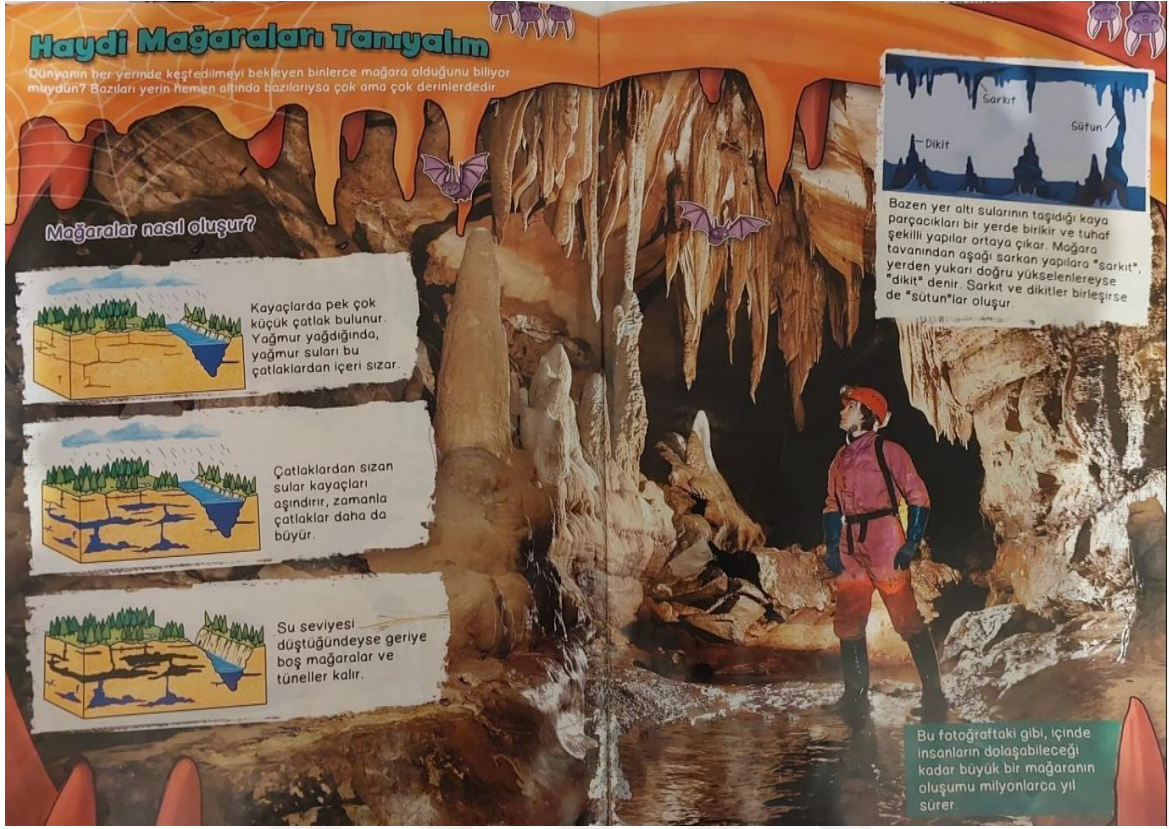
Görselde Kuzey Kutup Bölgesini ziyaret eden araştırmacıların fotoğraflarına yer verilmiştir. Bu görselden yararlanarak "SB.5.4.4. Buluş yapanların ve bilim insanlarının ortak özelliklerini belirler." (Talim Terbiye, 2023). kazanımı için kullanılabilir olduğu görülmektedir. Öğretmenin rehberliğinde çocuklara çeşitli etkinlikler yaptırarak, beyin fırtınası, grup tartışması gibi tekniklerle birlikte derginin öğretim sürecinde kullanılabilir olduğu tespit edilmiştir.

Görsel 255. 5. sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek

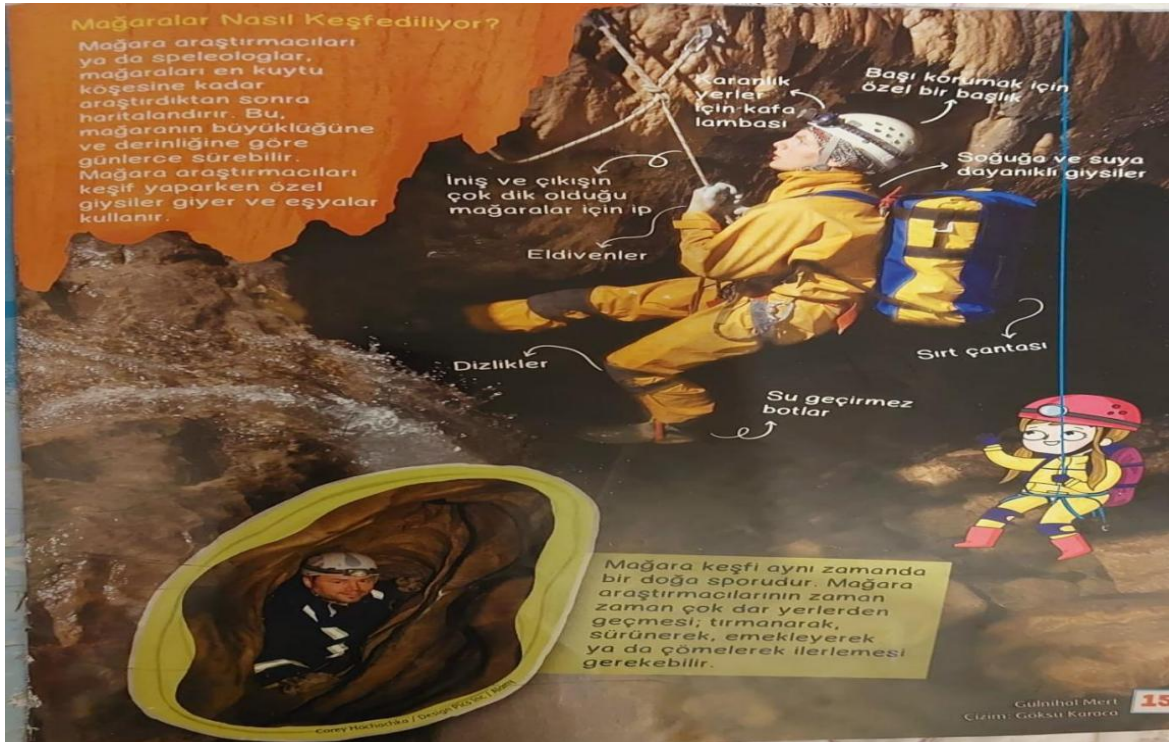
Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Şubat, dergi kapağı

“Mağaralar” adlı 2023 Şubat, 194. sayı, bilim teknoloji ve toplum öğrenme alanı için çalışılmıştır.

Görsel 256. 5. sınıf Bilim, teknoloji ve toplum hakkında öğrenme alanı örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023, Şubat, s. 12-13.

Görsel 257. 5. sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023, Şubat, s. 15.

Görseller incelendiğinde “Haydi Mağaraları Tanıyalım” başlıklı sayfada mağaraların oluşum sürecinin yer aldığı görülmektedir, bağlantılı sayfasında ise mağara araştırmacıları, speleologlar, speleoloji (mağara bilimi) hakkında bir içerik oluşturmuştur. Bu bağlamda

“SB.5.4.4. Buluş yapanların ve bilim insanlarının ortak özelliklerini belirler. Bilimsel düşünmenin önemine vurgu yapılır.” (Talim Terbiye, 2023) kazanımı için derginin “Mağaralar” adlı 194. sayısının uygun nitelikte olduğu tespit edilmiştir.

Görsel 258. 5. sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022, Haziran, s. 22-23.

Meraklı Minik 186. sayısında “Kuş Bilimciler İşbaşında” adlı başlık dikkat çekmektedir. Görselde kuş bilimcilerinin halkalama çalışması yaptıklarından bahsediliyor, bu bağlamda derginin 186. sayısı sayfa, 22-23’te bulunan görsel

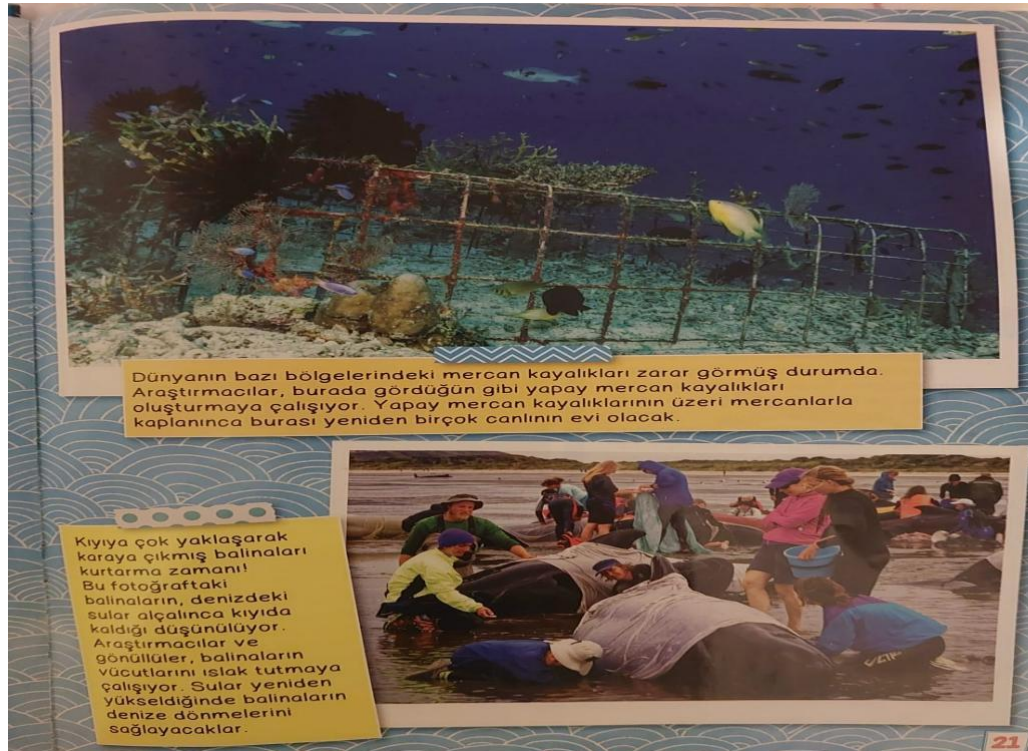
“SB.5.4.4. Buluş yapanların ve bilim insanlarının ortak özelliklerini belirler. Bilimsel düşünmenin önemine vurgu yapılır.” (Talim Terbiye, 2023) kazanımı için uygun olduğu görülmektedir ve eğitim sürecinde kullanılabilir bir materyal olduğu tespit edilmiştir.

Bilimsellik kazanımı için incelenmiş olan bir başka Meraklı Minik sayısı 2021 Temmuz 175.sayısıdır.

Görsel 259. 5. sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2021 Temmuz, s. 20.

Görsel 260. 5. sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2021 Temmuz, s. 21.

2021 Temmuz sayısı sayfa 20-21’ de bulunan görseller incelendiğinde deniz araştırmacılarının neler yaptığından kısa ve net bir şekilde bahsedilmiş olup çocuklar için açıklayıcı olduğu düşünülen görsellerle birlikte içeriğin düzenlenmiş olduğu görülmektedir.

Görsel 261. 5. sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2021 Temmuz, s. 22.

2021 Temmuz sayısı sayfa 22’deki bu görselde deniz araştırmacılarının çalışmaları yer almaktadır. Tüm bu görselden ve içerikten yola çıkılarak yapılan tespitte Meraklı Minik sayı 175 ‘in “SB.5.4.4. Buluş yapanların ve bilim insanlarının ortak özelliklerini belirler. Bilimsel düşünmenin önemine vurgu yapılır.” (Talim Terbiye, 2023) kazanımı için uygun olduğu görülmektedir.

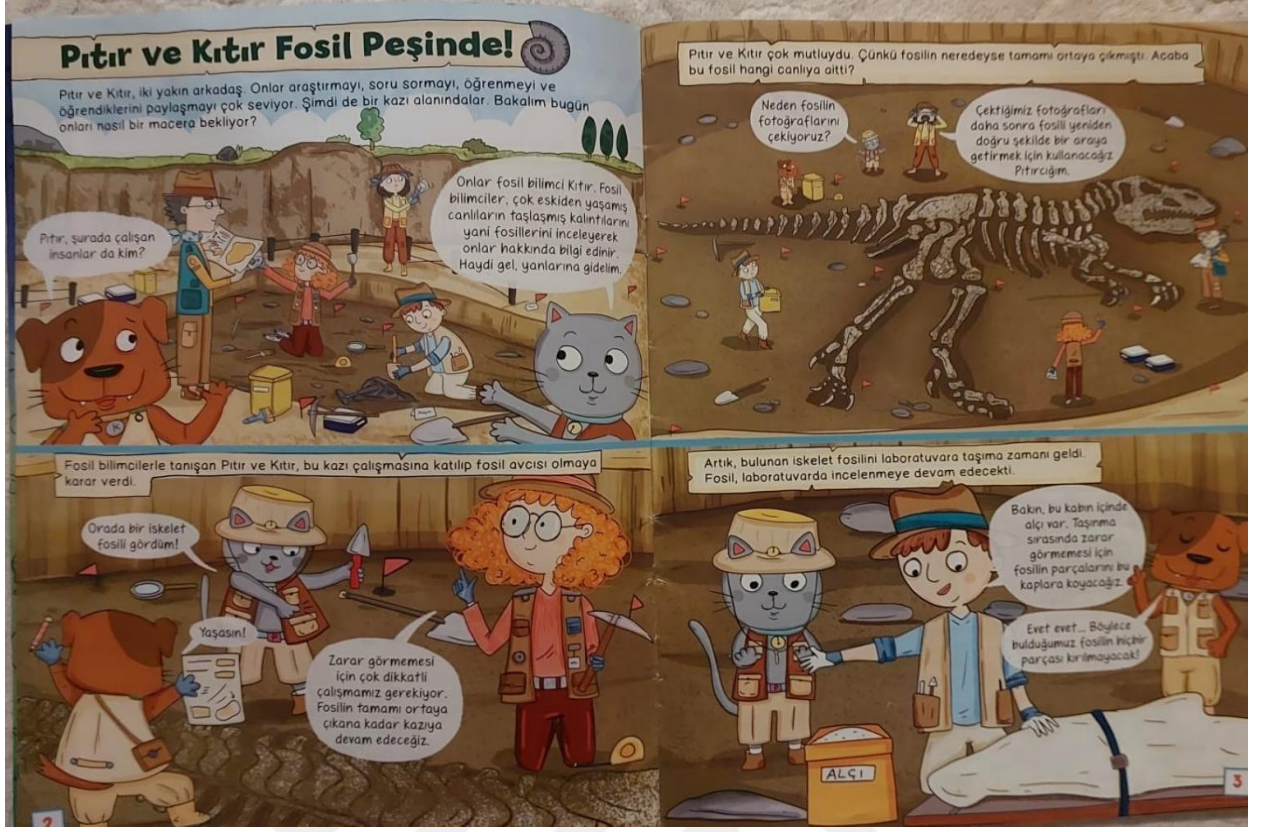

Görsel 262. 5. sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek

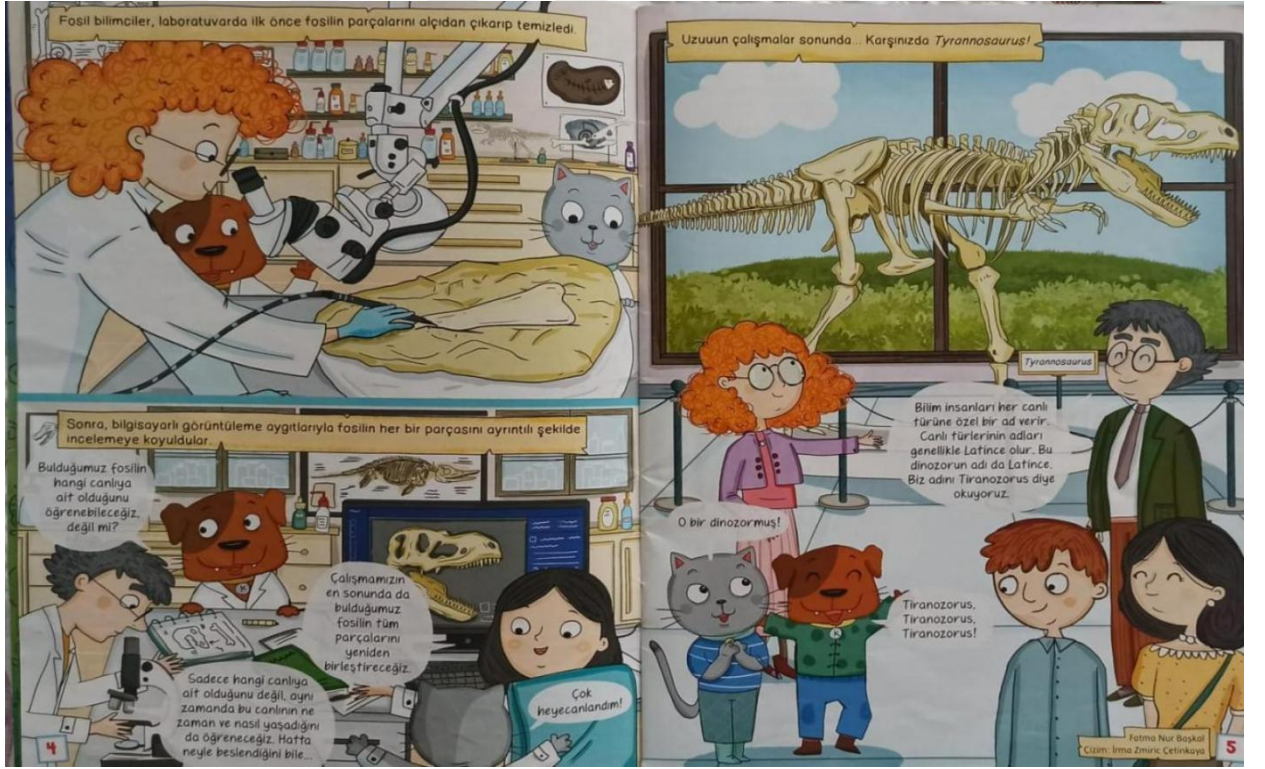
Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Mart, s. 22.

Nanoteknolojiyi Keşfediyoruz adlı 183. sayı sayfa ,22'deki görselde bilim insanlarının keşifler ya da araştırmalar yaparken hangi yöntemlerden yararlandıkları hakkında kısa bilgilendirme yazıları ve deney yapan iki çocuk görülmektedir. “SB.5.4.4. Buluş yapanların ve bilim insanlarının ortak özelliklerini belirler. Bilimsel düşünmenin önemine vurgu yapılır.” (Talim Terbiye, 2023). Şeklindeki kazanım için 2022 Mart tarihli 183. sayının uygun olduğu tespit edilmiştir.

Meraklı Minik 2023 Ocak, sayı 193 bilimsellik kazanımı açısından incelenmiştir.

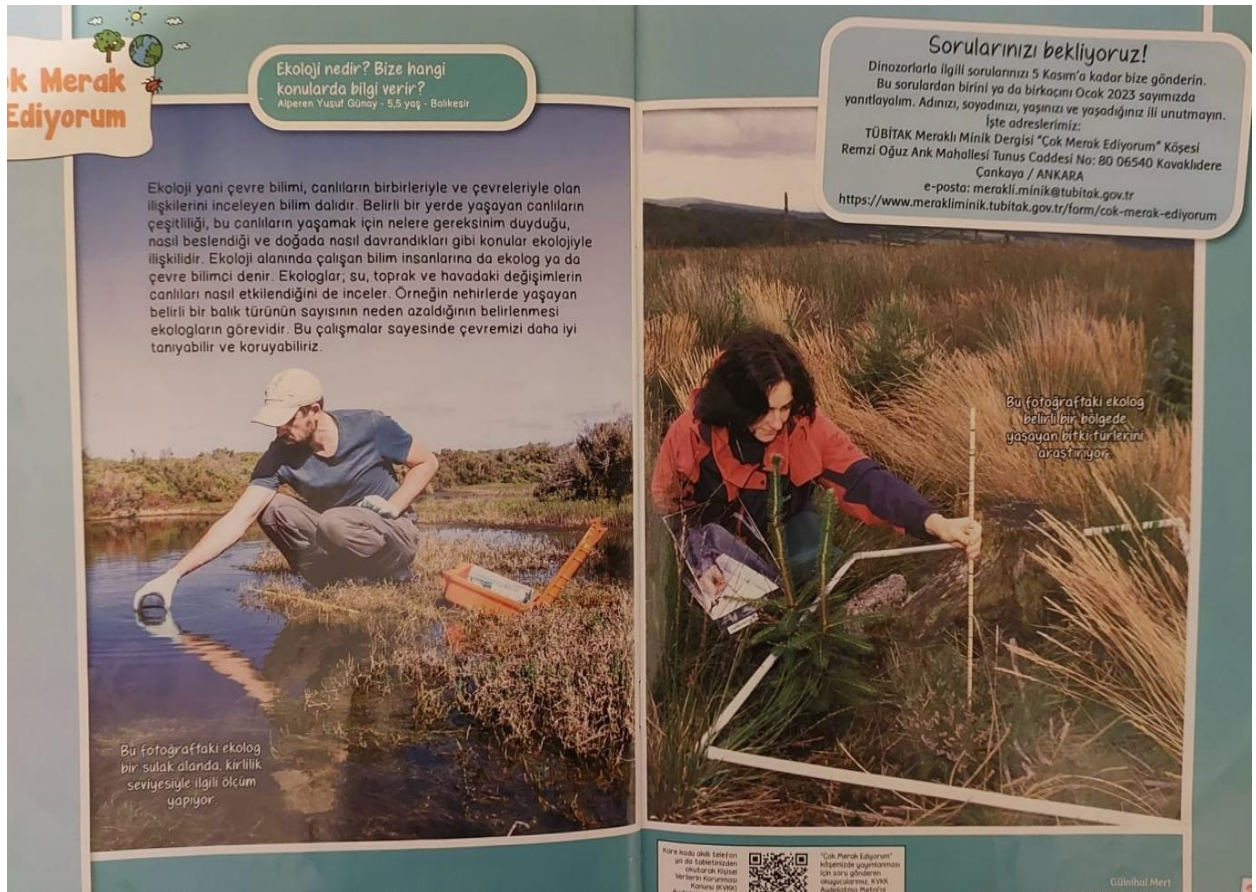

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Ocak, s. 2-3

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Ocak, s.4-5.

Meraklı Minik “Dinozorlar” (2023 Ocak, sayı 193) sayısındaki devamlılığı olan sayfa 2,3,4 ve 5 incelendiğinde fosil bilimciler hakkında bilgiler verildiği ve bu konuda çocukların ilgisini çekecek bir görsel oluşturulduğu görülmektedir. Bu görsellerden yararlanarak bir sosyal bilgiler öğretmeni dersinde bilimsellik hakkındaki “SB.5.4.4. Buluş yapanların ve bilim insanlarının ortak özelliklerini belirler. Bilimsel düşünmenin önemine vurgu yapılır.” (Talim Terbiye, 2023) kazanımı için öğrencileri ile birlikte çalışabilir. Bu bağlamda derginin 193. sayısının, “SB.5.4.4” kodlu kazanımı için uygun olduğu tespit edilmiştir. Meraklı Minik dergisi 2022 Kasım tarihli 191. sayısı bilimsellik kazanımı için incelenmiştir.

Görsel 265. 5. sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Kasım, s.26-27.

Görseller incelendiğinde “Çok Merak Ediyorum” adlı kısımda yer alan okurun ekoloji hakkındaki sorusu yanıtlanmıştır. Doğada çalışan ekologların yer aldığı bir fotoğraf üzerine ekoloji biliminin ne olduğu, ekologlar ve görevleri hakkında kısa bilgiler verilmiştir. Bu bağlamda “SB.5.4.4. Buluş yapanların ve bilim insanlarının ortak özelliklerini belirler. Bilimsel düşünmenin önemine vurgu yapılır” (Talim Terbiye, 2023) kazanımı için derginin 191 sayısının uygun nitelikte olduğu tespit edilmiştir. Meraklı Minik dergisi 2024, Ağustos tarihli 212. sayısı bilimsellik kazanımı için incelenmiştir.

Görsel 266. 5. sınıf Bilim, teknoloji ve toplum öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Ağustos, s.26-27.

Görsel incelendiğinde 2024 Ağustos tarihli 212. sayı sayfa 26-27’de bulunan “Çok Merak Ediyorum” adlı bölümde okurların soruları yanıtlanmıştır. Ağaçların yaşını hesaplama hakkında bilgiler yine aynı konudaki fotoğraf eşliğinde verilmiştir.

Dendrokronolog, dendroklimatolog, orman botaniği uzmanı gibi bilimsel çalışma yapanlar hakkında bilgiler verilerek ve bu konuda öğrenci fikirleri alınarak bilimsellik kazanımı için uygun bir materyal kullanımı sağlanabilir.

“SB.5.4.4. Buluş yapanların ve bilim insanlarının ortak özelliklerini belirler. Bilimsel düşünmenin önemine vurgu yapılır.” (Talim Terbiye, 2023) kazanımı için derginin kullanılabilir olduğu tespit edilmiştir.

Bu bölümde sadece, “SB.5.4.4. Buluş yapanların ve bilim insanlarının ortak özelliklerini belirler. Bilimsel düşünmenin önemine vurgu yapılır.” (Talim Terbiye, 2023). Kazanımına yönelik görseller tespit edilmiştir. Görsellerin genelinde bilimsel araştırma yapan meslekler hakimdir, buradan yola çıkarak bilim insanlarının ortak özellikleri, ve bilimsel düşünmenin önemine vurgu yapar kazanımı için uygundur. Daha önceden belirtildiği gibi programdaki üç adet kazanım için örneklem bulunmamış olup, iki kazanım için bulunan örnekler detaylı bir şekilde incelenmiştir.

4.9.5. Meraklı Minik Dergisi 5. Sınıf Üretim, Dağıtım ve Tüketim Öğrenme Alanı ve Kazanımlar Açısından İncelenmesi

Çalışmanın bu kısmı için 2020 Eylül ve 2024 Ekim tarihli sayılar incelenmiştir. “Bu öğrenme alanı işlenirken sorumluluk değeriyle iş birliği, yenilikçilik, girişimcilik ve araştırma gibi becerilerin de öğrenciler tarafından edinilmesi sağlanmalıdır.” (Talim Terbiye, 2023).

“SB.5.5.1. Yaşadığı yerin ve çevresinin ekonomik faaliyetlerini analiz eder. Ekonomik faaliyetlerle coğrafi özellikleri ilişkilendirir.

SB.5.5.2. Yaşadığı yer ve çevresindeki ekonomik faaliyetlere bağlı olarak gelişen meslekleri tanır.

SB.5.5.3. Çevresindeki ekonomik faaliyetlerin, insanların sosyal hayatlarına etkisini analiz eder. Ekonomik faaliyetlerin nüfus, yerleşme, eğitim ve kültür üzerindeki etkileri üzerinde durulur.

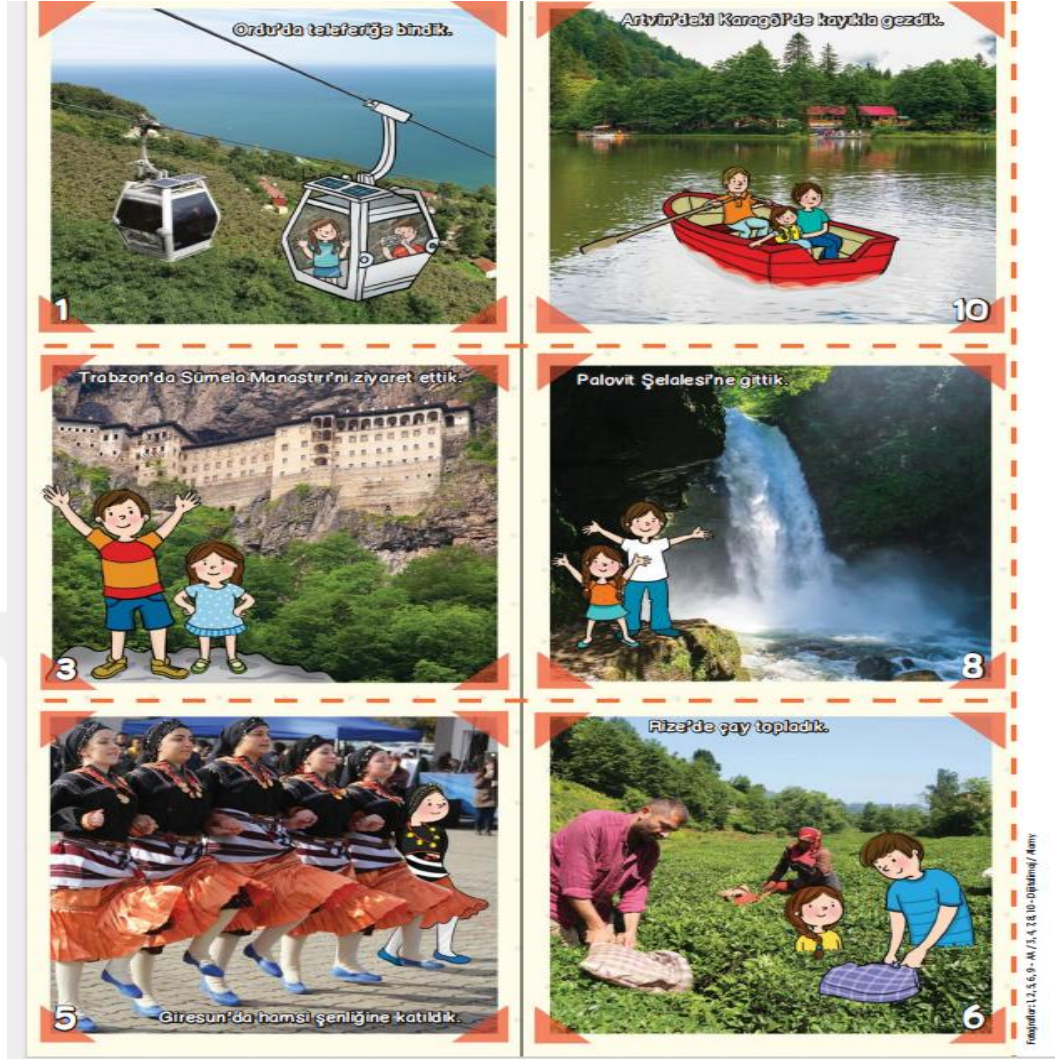
SB.5.5.4. Temel ihtiyaçları karşılamaya yönelik ürünlerin üretim, dağıtım ve tüketim ağını analiz eder.

SB.5.5.5. İş birliği yaparak üretim, dağıtım ve tüketime dayalı yeni fikirler geliştirir. Farklı alanlarda yeni fikirler geliştiren başarılı girişimcilerin çalışmalarından örnekler verilerek öğrenciler yeni fikirler üretmeye teşvik edilir. Değişen toplumsal ilgi ve ihtiyaçlar araştırılarak bunları karşılamaya yönelik yenilikçi fikirler geliştirilir.

SB.5.5.6. Bilinçli bir tüketici olarak haklarını kullanır.” (Talim Terbiye, 2023,s.17).

Görsel 267. 5. sınıf, Üretim, dağıtım ve tüketim öğrenme alanı hakkında örnek
Kaynak: Meraklı Minik, 2020 Eylül, s.21.

Görsel 268. 5. sınıf, Üretim, dağıtım ve tüketim öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2020 Eylül, s.22.

Eylül 2020, sayı 165. sayfa 20-21 Karadeniz bölgesindeki turistik yerlerden Zilkale, Fırtına Deresi'nde rafting etkinliği, doğal güzelliklerden UzunGöl, fındık bahçeleri, Ordu'dan teleferik manzarası, Artvin Karagöl'de kayık gezisi, Trabzon Sümela Manastırı, Palovit Şelalesi, Giresun'da hamsi şenliği, Rize'nin çay bahçelerinin sergilendiği fotoğraflar yer almaktadır. Derginin bu kısmı üretim, dağıtım ve tüketim öğrenme alanı için kullanılabilir.

"SB.5.5.1. Yaşadığı yerin ve çevresinin ekonomik faaliyetlerini analiz eder.

Ekonomik faaliyetlerle coğrafi özellikleri ilişkilendirir.

SB.5.5.2. Yaşadığı yer ve çevresindeki ekonomik faaliyetlere bağlı olarak gelişen meslekleri tanır.

SB.5.5.3. Çevresindeki ekonomik faaliyetlerin, insanların sosyal hayatlarına etkisini analiz eder. Ekonomik faaliyetlerin nüfus, yerleşme, eğitim ve kültür üzerindeki etkileri üzerinde durulur." (Talim Terbiye, 2023, s. 17). kazanımları ile ilişkilendirilebilirliği tespit edilmiştir.

Üretim, dağıtım ve tüketim öğrenme alanı için incelemesi yapılmış olan Meraklı Minik 2024 Ekim, sayı 214’e ait görseller aşağıda yer almaktadır.

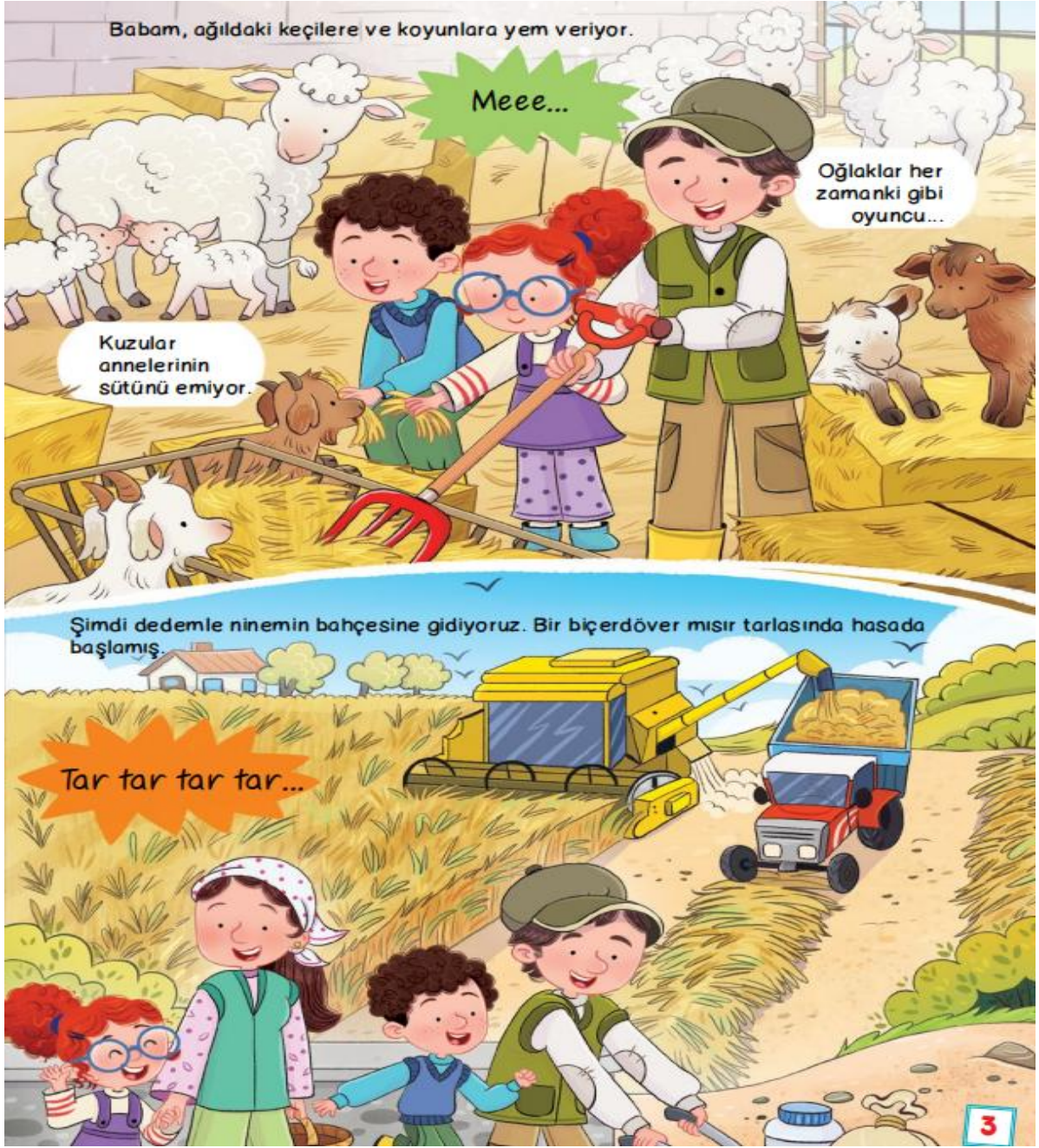
“Köylerde yapılacak pek çok iş olur. Bu işler, kentlerde karşılaştığımız günlük işlerden çok farklıdır. Kümes hayvanlarının yemlenmesi, inek, koyun, keçi gibi hayvanların otlatılması ya da sağılması, bahçelerde ve tarlalarda tahılların, sebze ve meyvelerin yetiştirilmesi ve daha pek çoğu... Köyler ve tüm bu işler hakkında hazırladığımız yazılarımızı, etkinliklerimizi ve eklerimizi çok seveceğinizi düşünüyoruz” (Kara, 2024).

Kaynak: Meraklı Minik 2024 Ekim, sayı.214.

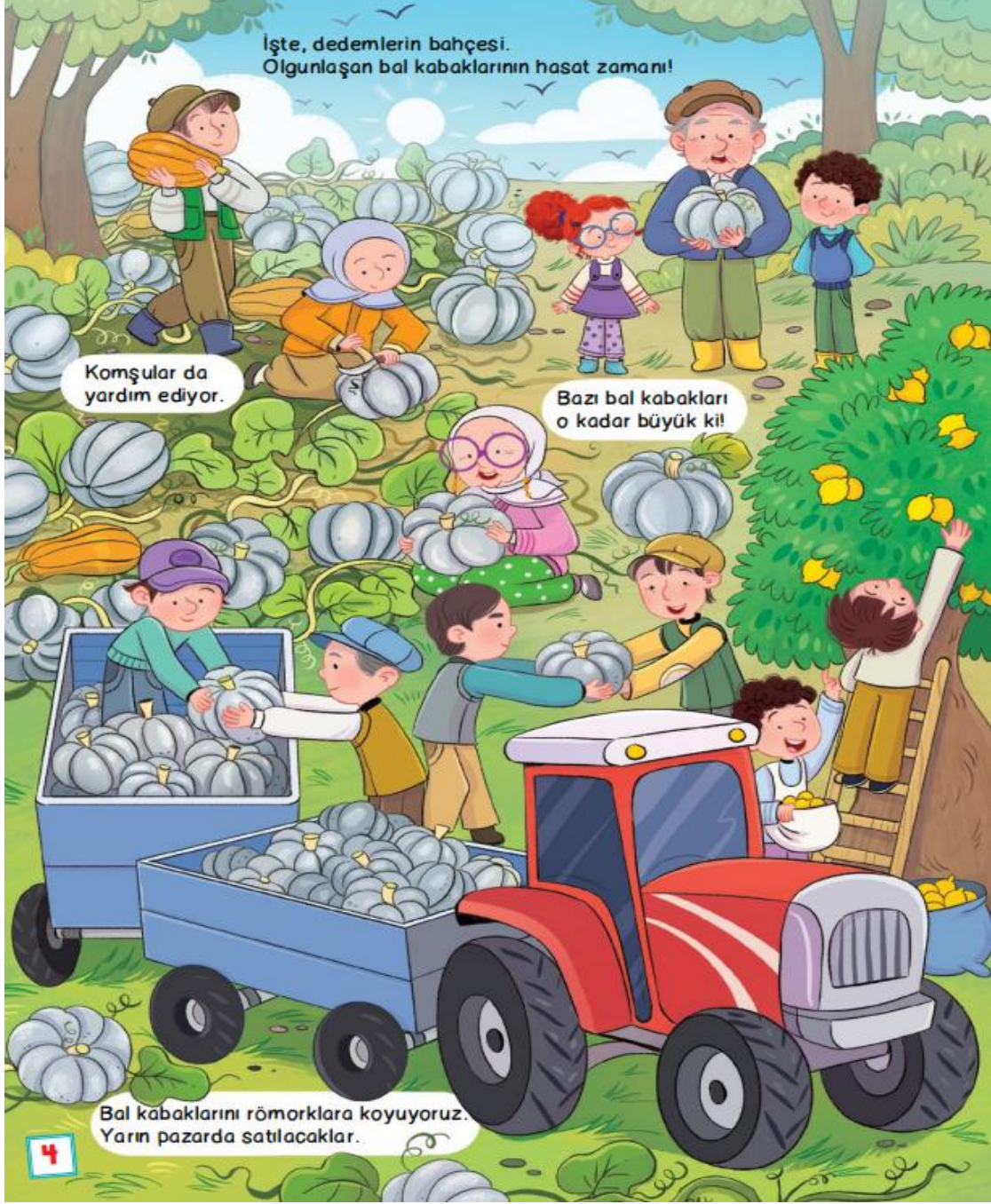
Görsel 269. 5. sınıf, Üretim, dağıtım ve tüketim öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024, Ekim, s.2.

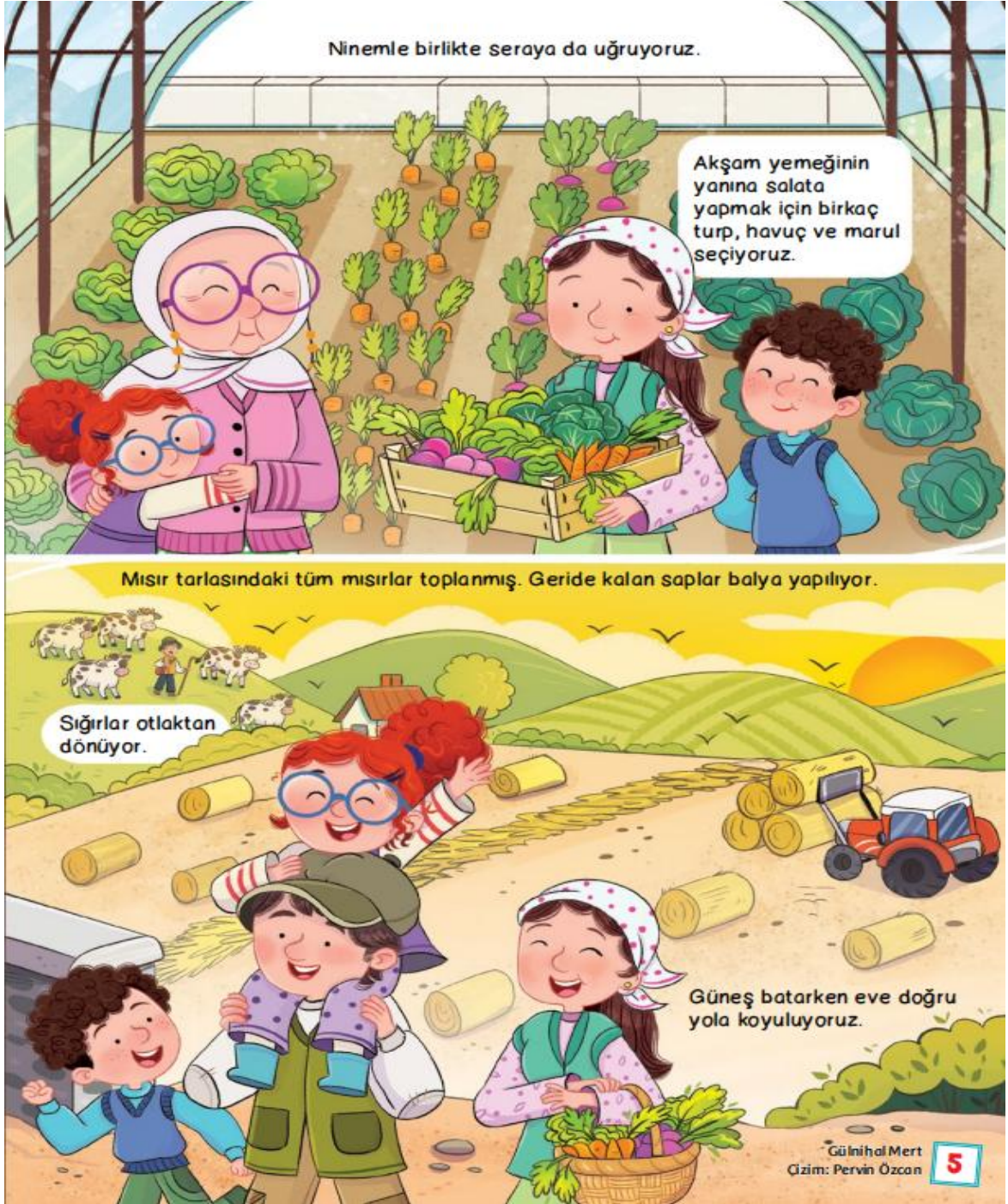
Görsel 270. 5. sınıf, Üretim, dağıtım ve tüketim öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik 2024 Ekim, s.3.

Görsel 271. 5. sınıf, Üretim, dağıtım ve tüketim öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024, Ekim, s.4.

Görsel 272. 5. sınıf, Üretim, dağıtım ve tüketim öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik 2024, Ekim, s.5.

Sırası ile görseller incelendiğinde, köydeki üretim ağını temsil eden illüstrasyonlar görülmektedir. Sayfa 2’de çobanlar sığırları otlatmaya götürürken, kümeste tavukların yemlendiği görülür, sayfa 3’te ağıldaki keçilere yem verildiği, biçer döverin mısır hasadı yaptırdığı görülür, sayfa 4’te pazarda satılacak olan bal kabakları komşuların işbirliğiyle römorka yüklenir, sayfa 5’te ise akşam yemeğine salata yapmak için seradan sebze toplanır, eve dönüş yolunda çobanın eşlik ettiği sığırlar otlaktan döner, mısır hasadından geride kalan

sapların balya yapıldığı görülmektedir, gün boyu çalışan aile üyelerinin neşeyle evlerine doğru yürüdükleri görülür.

Çocukların seviyesine uygun görsel ile aslında üretim, tüketim dağıtım döngüsü kısa bir hikaye ve çizim ile çocuklara kazandırılmaya çalışıldığı düşünülmektedir. Bu bağlamda programda yer alan “SB.5.5.4. Temel ihtiyaçları karşılamaya yönelik ürünlerin üretim, dağıtım ve tüketim ağını analiz eder. SB.5.5.5. İş birliği yaparak üretim, dağıtım ve tüketime dayalı yeni fikirler geliştirir. Farklı alanlarda yeni fikirler geliştiren başarılı girişimcilerin çalışmalarından örnekler verilerek öğrenciler yeni fikirler üretmeye teşvik edilir. Değişen toplumsal ilgi ve ihtiyaçlar araştırılarak bunları karşılamaya yönelik yenilikçi fikirler geliştirilir.”(Talim Terbiye, 2023). iki kazanımı için örneklem derginin 2024 Ekim sayısının kullanılabilir olduğu tespit edilmiştir.

4.9.6. Meraklı Minik Dergisi 5.Sınıf Etkin Vatandaşlık Öğrenme Alanı ve Kazanımlar Açısından İncelenmesi

Çalışmanın önceki bölümlerinde özgürlük ve bağımsızlık değeri incelemesi yapılmıştır.“Bu öğrenme alanı işlenirken özgürlük ve bağımsızlık gibi değerlerle araştırma ve sosyal katılım gibi becerilerin de öğrenciler tarafından edinilmesi sağlanmalıdır.” (Talim Terbiye, 2023).

“SB.5.6.1. Bireysel ve toplumsal ihtiyaçlar ile bu ihtiyaçların karşılanması için hizmet veren kurumları ilişkilendirir. Günlük yaşantısında karşılaştığı kurumlar ele alınarak bu kurumların yurttaşların haklarını koruma ve geliştirme, vatandaşlara çeşitli hizmetler sunma ve onların ihtiyaçları ile güvenliklerini sağlamaya yönelik sorumlulukları olduğu vurgulanır. Çevresindeki kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum kuruluşlarının faaliyetlerinin araştırılması sağlanır. Kazanım kapsamında e-devlet portalı ve bu portal üzerinden sağlanan hizmetlere değinilir.

SB.5.6.2. Yaşadığı yerin yönetim birimlerinin temel görevlerini açıklar.

Yönetim birimlerinde görev yapan birey ve kurulların görevlerini yerine getirirken çeşitli kararlar aldıkları ve bu bağlamda karar verme becerilerini kullandıkları belirtilir.

SB.5.6.3. Temel hakları ve bu hakları kullanmanın önemini açıklar.

Temel haklardan katılım ve düşünce özgürlüğü hakkı üzerinde durulur.

SB.5.6.4. Millî egemenlik ve bağımsızlık sembollerimizden Bayrağımıza ve İstiklâl Marşına değer verir .” (Talim Terbiye, 2023,s.18).

Örneklem grubunda bu öğrenme alanındaki kazanımlar içinden sadece tek bir kazanıma ait temsil bulunmuştur, SB.5.6.1.,SB.5.6.2,SB.5.6.3.kodlu üç kazanım için spesifik örnekler tespit edilememiş olup bununla birlikte çocuklar için çıkarılmış olan bir bilim dergisi olarak Meraklı Minik dergisinin bu kazanımları örtük de olsa çocuklara benimsettiği düşünülmektedir.

Görsel 273. 5. sınıf Etkin vatandaşlık öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Ekim, dergi kapağı

2023 Ekim tarihli, *Cumhuriyetimizin 100. Yılı!* adlı 202. sayısı “SB.5.6.4. Millî egemenlik ve bağımsızlık sembollerimizden Bayrağımıza ve İstiklâl Marşına değer verir.” (Talim Terbiye, 2023) kazanımı için tespit edilmiştir.

4.9.7. Meraklı Minik 5. Sınıf Küresel Bağlantılar Öğrenme Alanı ve Kazanımlar Açısından İncelenmesi

Çalışmanın değerlerin incelendiği bölümünde kültürel mirasa duyarlılık değeri örneklerle incelenmiştir. Programda 5. sınıf küresel bağlantılar, öğrenme alanında kültürel mirasa duyarlılık değerinin öğrenciler tarafından edinilmesi istenmiş. “Bu öğrenme alanı işlenirken kültürel mirasa duyarlılık değeriyle araştırma ve yaratıcılık gibi becerilerin de öğrenciler tarafından edinilmesi sağlanmalıdır.” (Talim Terbiye, 2023).

“SB.5.7.1. Yaşadığı yer ve çevresinin ülkemiz ile diğer ülkeler arasındaki ekonomik ilişkilerdeki rolünü araştırır. Tarım, sanayi, turizm, ulaşım, eğitim, kültür endüstrisi gibi ekonomik faaliyet alanlarından uygun olanlara değinilir.

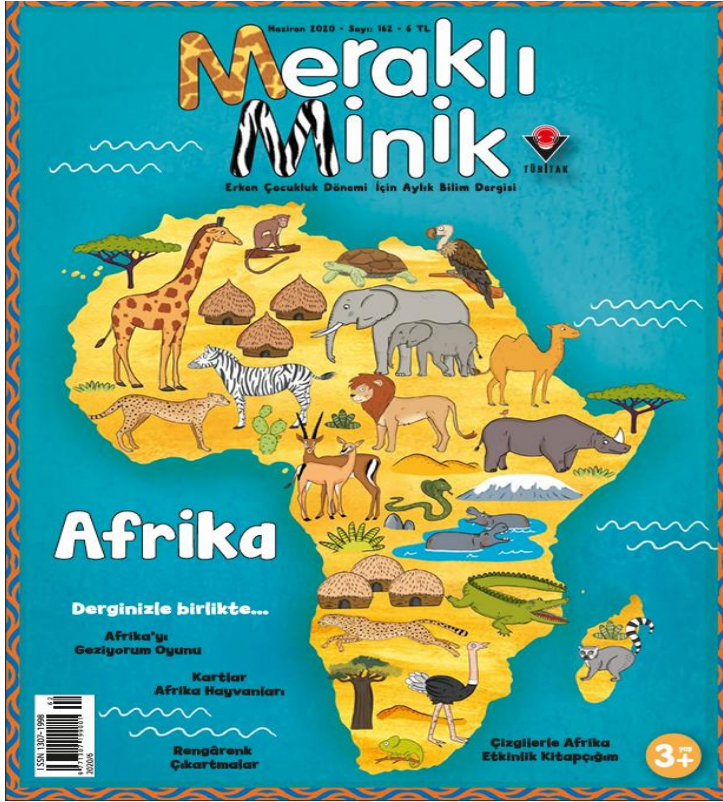
SB.5.7.2. Ülkeler arasındaki ekonomik ilişkilerde iletişim ve ulaşım teknolojisinin etkisini tartışır.

SB.5.7.3. Turizmin uluslararası ilişkilerdeki önemini açıklar. Farklı ülke toplumlarının birbirini daha yakından tanımasının, kültürel zenginliklerini görmesinin ve karşılıklı ön yargılarını fark etmesinin sağladığı kazançlar üzerinde durulacaktır.

SB.5.7.4. Çeşitli ülkelerde bulunan ortak miras öğelerine örnekler verir.

Ülkemizden ve dünyanın farklı ülkelerinden örnekler seçilerek ortak mirasın anlamı üzerinde durulur.” (Talim Terbiye, 2023,s.18).

Çalışmada incelenen örneklem grubunda “SB.5.7.1. Yaşadığı yer ve çevresinin ülkemiz ile diğer ülkeler arasındaki ekonomik ilişkilerdeki rolünü araştırır. Tarım, sanayi, turizm, ulaşım, eğitim, kültür endüstrisi gibi ekonomik faaliyet alanlarından uygun olanlara değinilir. SB.5.7.2. Ülkeler arasındaki ekonomik ilişkilerde iletişim ve ulaşım teknolojisinin etkisini tartışır.” (Talim Terbiye, 2023) kodlu kazanımlar için örnek olabilecek temsil bulunamamıştır. Küresel bağlantılar öğrenme alanı 5. sınıf için 2020 Haziran, sayı 162, 2023 Haziran sayı 198, 2023 Temmuz, sayı 211 ve 2023 Şubat, sayı 194 incelenmiştir.

Görsel 274. 5. sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2020 Haziran, dergi kapağı

Görsel 275. 5. sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2020 Haziran, s.2-3.

Kapak resminde Afrika haritasının bulunduğu sayı 162’de Kerem ve babası safariye gidiyor, yolculuk süreçleri görselleştirilmiş, bu bakımdan küresel bağlantılar öğrenme alanı için “SB.5.7.3. Turizmin uluslararası ilişkilerdeki önemini açıklar. Farklı ülke toplumlarının birbirini daha yakından tanınmasının, kültürel zenginliklerini görmesinin ve karşılıklı ön yargılarını fark etmesinin sağladığı kazançlar üzerinde durulacaktır.” (Talim Terbiye, 2023). kazanımı için uygun olduğu tespit edilmiştir.

Görsel 276. 5. sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Şubat, s.22-23.

Göreme’de keşif zamanı adlı görsel incelendiğinde, ülkemizde peribacası adı verilen yeryüzü şekilleri görülüyor. Bu gün bile kullanılan mağara evleri ve bu evlerin keşfe gelen turistler için otele dönüştürüldüğü hakkında kısa bilgi metinlerine yer verilmiştir. Bu bağlamda “SB.5.7.3. Turizmin uluslararası ilişkilerdeki önemini açıklar. Farklı ülke toplumlarının birbirini daha yakından tanınmasının, kültürel zenginliklerini görmesinin ve karşılıklı ön yargılarını fark etmesinin sağladığı kazançlar üzerinde durulacaktır” (Talim Terbiye, 2023). Kodlu kazanımı için uygun olduğu tespit edilmiştir.

Görsel 277. 5. sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Haziran, s.8-9.

Görsel 278. 5. sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Haziran, s.20-21.

Burası Avustralya adlı derginin 2023 Haziran tarihli, 198. sayısı incelenmiştir. Sayfa 8-9 ve 20-21’de doğal ortak miras kavramı için örnek olacak temsiller bulunmuştur. Örneğin “Dünyanın En Büyük Mercan Resifi Avustralya’da” başlıklı sayfanın içeriği bu kazanımın verilmesinde kullanılabilir niteliktedir. “SB.5.7.4. Çeşitli ülkelerde bulunan ortak miras öğelerine örnekler verir. Ülkemizden ve dünyanın farklı ülkelerinden örnekler seçilerek ortak mirasın anlamı üzerinde durulur.” (Talim Terbiye, 2023). Kodlu kazanım için kullanılabilir olduğu tespit edilmiştir. Çalışmanın bu kısmında 2020 Haziran tarihli , sayı 162 incelenmiştir.

Görsel 279.5.sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Haziran, s.18-19.

Derginin 162. Sayı sayfa 18-19 incelendiğinde Bu Renkli Dünyayı Keşfedelim başlıklı fotoğraflarla desteklenmiş bilgi verici yazılar görülmektedir. Kızıldeniz’in mercan resifleri hakkında bilgiler verilmiş olup bölgede bulunan mercanlar ve çeşitli balıkların fotoğrafları yer alır.

Görsel 280.5. sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2022 Haziran, s.14-15.

Derginin 162. Sayı sayfa 14-15'te Namib Çölü'nden fotoğrafların ve bilgilendirici kısa yazıların olduğu görülür. Çölde yaşayan canlılar hakkında fotoğraflar eşliğinde bilgiler verilmiştir. İki görselden de yola çıkarak Kızıl Deniz'in mercan resifleri ve Namib Çölü'nün doğal ortak miras olduğu vurgulanabilir ve bu bağlamda küresel bağlantılar öğrenme alanında bulunan "SB.5.7.4. Çeşitli ülkelerde bulunan ortak miras öğelerine örnekler verir. Ülkemizden ve dünyanın farklı ülkelerinden örnekler seçilerek ortak mirasın anlamı üzerinde durulur." (Talim Terbiye, 2023)." Kodlu kazanımı için derginin uygun olduğu tespit edilmiştir.

Görsel 281. 5. sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Temmuz, s.17.

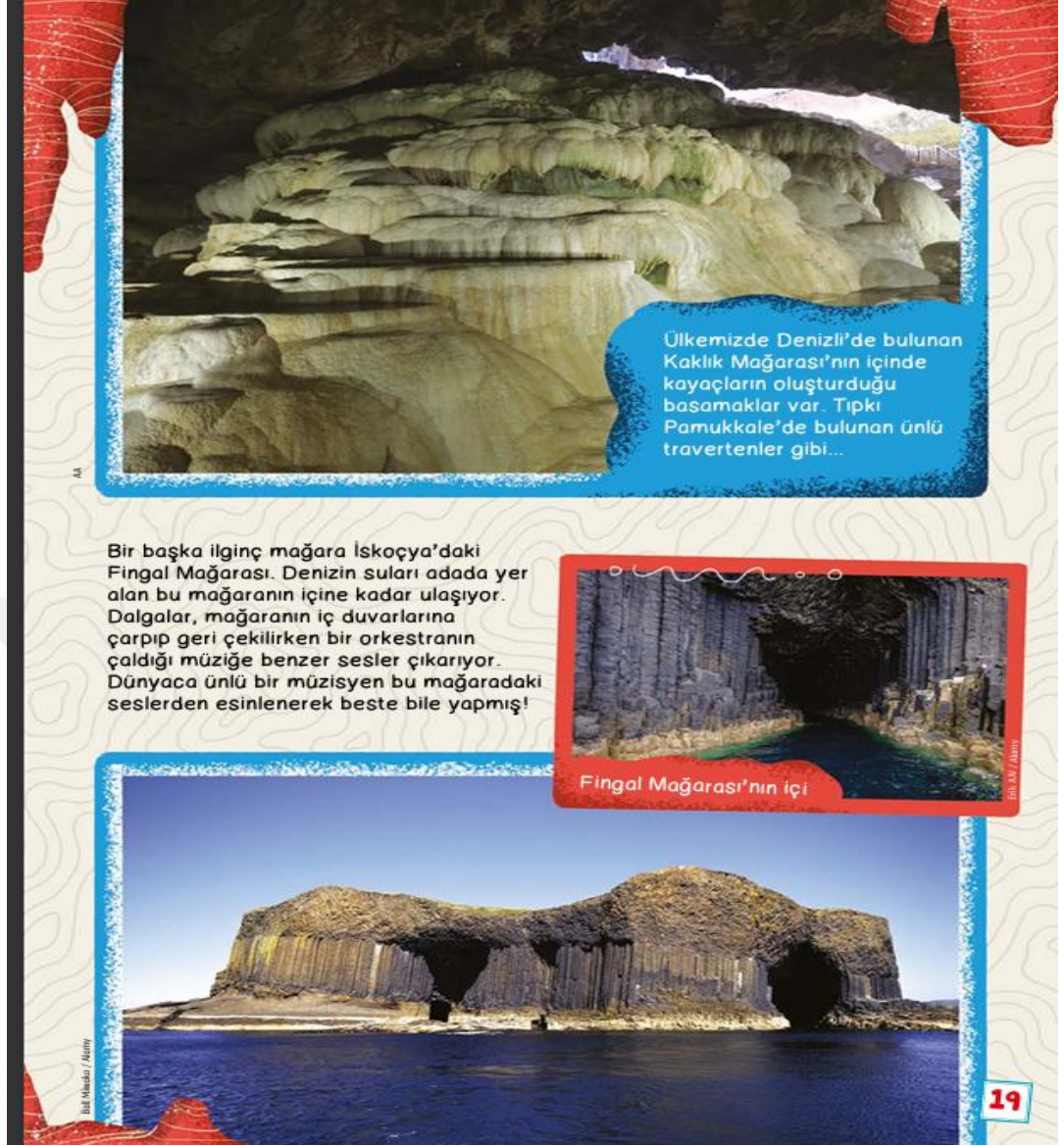
Küresel bağlantılar öğrenme alanı için derginin 2024 Temmuz tarihli 211. sayısında bulunan sayfa 17'deki *En'ler mini kitabım* başlıklı görselin kullanılabilir olduğu düşünülmektedir. Şöyle ki görsel incelendiğinde ortak doğal miras kategorisinde değerler indirilen Everest Dağı yer alır. “SB.5.7.4. Çeşitli ülkelerde bulunan ortak miras öğelerine örnekler verir. Ülkemizden ve dünyanın farklı ülkelerinden örnekler seçilerek ortak mirasın anlamı üzerinde durulur” (Talim Terbiye, 2023).” Kodlu kazanımı için derginin uygun olduğu

tespit edilmiştir. Küresel bağlantılar öğrenme alanı için *Mağaralar* adlı 2023 Şubat,194. sayı incelenmiştir.

Görsel 282.5.sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Şubat, s.18.

Görsel 283.5.sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Şubat, s.19.

Görsel 284. 5. sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Şubat, s.20.

Görseller incelendiğinde sayfa 18,19 ve 20’de dünyanın farklı yerlerinden mağaraların özellikleri ve fotoğraflarının yer aldığı görülür. Yeni Zelanda’da yer alan Waitomo Mağaraları, İskoçyada’ki Fingal Mağarası ,İtalya’da bulunan Blue Grotto Mağarası ve Türkiye’de Denizli’de bulunan Kaklık Mağarası hakkında bilgiler verilmiş olup bu mağaraların koruma altında olduğu belirtilmiştir. “SB.5.7.4. Çeşitli ülkelerde bulunan ortak miras öğelerine örnekler verir. Ülkemizden ve dünyanın farklı ülkelerinden örnekler seçilerek ortak mirasın anlamı üzerinde durulur.”(Talim Terbiye, 2023).” Kodlu kazanımı için derginin uygun olduğu tespit edilmiştir.

Görsel 285. 5. sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2024 Temmuz, s.8.

Temmuz 2024 tarihli 211. sayıda Kıtalar arası bir köprü: Türkiye başlıklı yazı ile Türkiye haritası ve haritaya konumlandırılmış kültürel, tarihi ve doğal miras öğeleri görülür. Orak miras konusunda yardımcı bir materyal olarak kullanılabilir. Bu bakımdan

“SB.5.7.4. Çeşitli ülkelerde bulunan ortak miras öğelerine örnekler verir. Ülkemizden ve dünyanın farklı ülkelerinden örnekler seçilerek ortak mirasın anlamı üzerinde durulur”(Talim Terbiye, 2023). Kodlu kazanımı için derginin uygun olduğu tespit edilmiştir.

Görsel 286.5.sınıf Küresel bağlantılar öğrenme alanı hakkında örnek

Kaynak: Meraklı Minik, 2023 Kasım, s.22-23.

Şubat 2023 tarihli, 194. sayı sayfa 22-23 'te yer alan *Yer Altında Bir Şehir* başlıklı görselde Derinkuyu Yer Altı Şehri, hakkında bilgiler verilmiş olup konu ile ilgili görsel çizimlerden yararlanıldığı görülür. Dünya Mirası listesinde yer alan Derinkuyu Yer Altı Şehri ortak kültürel mirastır. Bu bakımdan “SB.5.7.4. Çeşitli ülkelerde bulunan ortak miras öğelerine örnekler verir. Ülkemizden ve dünyanın farklı ülkelerinden örnekler seçilerek ortak mirasın anlamı üzerinde durulur” (Talim Terbiye, 2023).” Kodlu kazanımı için derginin uygun olduğu tespit edilmiştir.

BÖLÜM V

5. TARTIŞMA, SONUÇ

5.1.Tartışma ve Sonuç

Bu çalışma Meraklı Minik dergisini Sosyal Bilgiler eğitimi için kullanılabilir bir materyal olup olmadığı yönünde incelemiştir. 2020-2024 yılları arasında yayımlanan 38 adet farklı Meraklı Minik dergisi, defalarca kez okunmuş, fotoğraflanmış, öğretim ilkeleri, düşünme becerileri ,kök değer, yetkinlikler,Sosyal Bilgiler Öğretim Programı değerleri açısından incelenmiştir. Dergi 4. Sınıf ve 5. Sınıf Sosyal Bilgiler dersi öğrenme alanları ve kazanımlar açısından da incelenmiştir.

Bu süreçte döküman incelemesi yöntemi kullanılarak, betimsel analiz tekniğinden yararlanılmıştır. Öncelikle derginin bölümleri tanıtılmış olup Sosyal Bilgiler eğitiminde kullanılmak isteniyorsa öğretim ilkeleri açısından uygun olması gerektiği düşünüldüğü için bu konuda incelemesi yapılmış ve öğretim ilkeleri ile uygunluğu görsellerle ve dergi içeriği ile desteklenip tespit edilmiştir. Öğretim ilkeleri için 31 adet görsel içerik tespit edilmiştir.

Her ay değişen temaları, güncel olayları konu edinmesi, görsellerin çocuklar için ilgi çekici güzellikte ve konuya uygun tasvir edilmesi , konuyu destekler nitelikte fotoğrafların olması ve kullanılan dilin sade, anlaşılır ve çocukların seviyesine uygun olması derginin örneklem olarak seçilmesinde etkili olmuştur. Derginin yanında ücretsiz olarak verilen eşleşme kartları, etkinlik kitapçıkları, rengârenkçikartmalar, posterler, milli bayramlar için verilen süslemeler, aile katılımı ile oynanan oyunlar, üç boyutlu karton maketler gibi eklerin her ay konuya göre derginin içinde küçük bir materyal paketi olarak sunulması ile dergi içeriğini zenginleştirdiği ve çocuklar için aktif olabildikleri çalışmalar yapmalarına imkan sağladığı için derginin çocuklarda bilgiyi yapılandırma yönünü güçlendirdiği düşünülmektedir.

Hedef kitle olarak okula devam eden öğrencileri belirleyen ve onları eğitmeyi amaçlayan çocuk dergilerinin okullarda öğretmenler tarafından derslere yardımcı kaynak olarak kullanıldığı ve öğrencilere önerildiği durumlarda da resmi müfredatları ya da ders kitaplarını destekleyen bir yardımcı ders araç gereci olma özelliği bulunmaktadır (Alabaş,2018).

Sosyal Bilgiler dersi yenilenen eğitim anlayışıyla artık bilgiyi yapılandıran bir programa sahiptir, bu bakımdan Meraklı Minik dergisi düşünme becerileri açısından incelenmiş olup, düşünme becerilerinin kazandırılması sürecinde destek verici bir materyal olabileceği tespit edilmiş, görsellerle desteklenmiştir. Düşünme becerileri için 15 adet içerik tespit edilmiştir. Talim Terbiye Kurulu tarafından hazırlanan 2023 Sosyal Bilgiler Öğretim Programı'ndaki kök değerler, anahtar yetkinlikler ve öğretim programına ait değerler açısından Meraklı Minik dergisi incelenmiştir, konuyla ilgili olduğu tespit edilen görseller çalışılmıştır. Programda bulunan 9 adet kök değer dergide tespit edilmiş, inceleme görsellerle desteklenmiştir. Kök değerler için 33 adet içerik tespit edilmiştir. 2023 Talim Terbiye Sosyal Bilgiler Öğretim Programında yer alan, “*Öğrencilerin hem ulusal hem de uluslararası düzeyde; kişisel, sosyal, akademik ve iş hayatlarında ihtiyaç duyacakları beceri yelpazeleri olan yetkinlikler Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinde (TYÇ) belirlenmiştir. TYÇ sekiz anahtar yetkinlik belirlemekte*”(Talim Terbiye, 2023). Anadilde iletişim,yabancı dillerde iletişim,matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler,dijital yetkinlik,öğrenmeyi öğrenme, sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler, inisiyatif alma ve girişimcilik, kültürel farkındalık ve ifade şeklinde yer alan yetkinlikler İncelenmiş Meraklı Minik dergisinde bu ifadelere karşılık bulunmuş olup, yeterliliklerin edindirilmesi sürecinde çocuk dergilerinin önemli olduğu düşünülmektedir.

Araştırmada yetkinlikler için 28 adet öğrenme programı ile ilişkili içerik tespit edilmiştir. Öğrenmeyi öğrenme yeterliliği için çocuk dergilerinin kendisi zaten bir materyal olarak görülmektedir. Çocuk dergileri, öğrenciler tarafından ilgiyle incelendiğinde ve düzenli olarak çocuklara temin edildiğinde, çocuğun merak ettiği konuları araştırdığı, okuma becerisini geliştirdiği ve öğrenmeyi öğrenme sürecine katkı sağladığı bir materyal hâline gelebilir.Bu sebeple, çocuk dergilerinin öğrenmeyi öğrenme yetkinliğinin gelişiminde önemli bir araç olduğu düşünülmektedir, bu yetkinlik için bir görsel incelemekten ziyade uzmanlarca hazırlanan Meraklı Minik dergisi öğrenmeyi öğrenme yeterliliği için bir eğitim aracı olarak görülmektedir.

2023 Talim Terbiye Sosyal Bilgiler Öğretim Programında 18 adet değer yer almaktadır. Meraklı Minik dergisinin Sosyal Bilgiler eğitiminde kullanılabılır olup olmadığı değerlendirilirken, derginin değerler açısından incelemesi yapılmıştır. Bu değerler aşağıda verilmiştir. “1. Adalet, 2. Aile birliğine önem verme, 3. Bağımsızlık, 4. Barış, 5. Bilimsellik, 6. Çalışkanlık, 7. Dayanışma, 8. Duyarlılık,9. Dürüstlük,10. Estetik,11. Eşitlik,12. Özgürlük,13. Saygı,14. Sevgi,15. Sorumluluk ,16. Tasarruf ,17. Vatanseverlik ve Yardımseverlik.” (Talim Terbiye, 2023).

Örneklem grubu içinde tasarruf değeri tespit edilememiştir. Özgürlük değeri için ise derginin iki farklı sayısı incelenmiş olup bu değer için metafor yapılmıştır. Değerler için program ile ilişkili 47 adet içerik tespit edilmiştir.

(Alabay, CanKandemir & Güney, 2023) yaptığı çalışmada benzer bir sonuç bulup Meraklı Minik dergisinin değerleri temsil ettiğini ortaya koymuştur, 214 değer bulunmuş olup, en çok geçen değerler “sevgi, sorumluluk ve iş birliği” değerleridir. En az geçen değerler ise “birlik, sadelik ve özgürlük” değerleridir.

2023 Talim Terbiye Sosyal bilgiler dersi öğretim programında yer alan 4. Sınıf ve 5. Sınıf öğrenme alanları ve kazanımlar açısından Meraklı Minik dergisi incelenenmiş, konuyla ilgili görseller çalışılmıştır. Meraklı Minik dergisinin bir eğitim materyali olarak kullanımında, 4.Sınıf Sosyal Bilgiler Öğretim Programında yer alan öğrenme alanları ve kazanımlar açısından paralellik bulunduğu tespit edilmiştir.

4. Sınıf Sosyal Bilgiler Öğretim Programı için inceleme yapıldığında öğrenme alanları ile paralel iken bazı kazanımları içermediği görülmekle birlikte, bazı kazanımları örtük olarak içerdiği düşünülmektedir.

Bu tez çalışmasında 4. sınıf Birey ve Toplum öğrenme alanı incelendiğinde programdaki beş kazanımın hepsi için örnekler tespit edilmiştir ve programa uygunluğu görsellerle desteklenmiştir. Kültür ve Miras öğrenme alanında dört kazanım için örnekler tespit edilmiş görsellerle desteklenmiştir. İnsanlar, Yerler ve Çevreler öğrenme alanı için dört kazanım dergide tespit edilmiş, aynı öğrenme alanında iki adet kazanım örneklem grubu içinde tespit edilememiştir. Bilim Teknoloji ve Toplum öğrenme alanında dört adet kazanım tespit edilmiş incelenmiş ve görsellerle desteklenmiştir öğrenme alanındaki bir adet kazanım örneklem grubunda tespit edilmemiştir. Üretim, Dağıtım ve Tüketim öğrenme alanında, üç adet kazanım örneklem grubu içinde tespit edilememiştir, iki adet kazanım bu alan için tespit edilmiş ve görsellerle desteklenmiştir. Etkin Vatandaşlık öğrenme alanı içinde bir adet kazanım örneklem grubu içinde tespit edilememiş olup üç adet kazanım tespit edilerek incelenmiş ve görsellerle desteklenmiştir. Küresel Bağlantılar öğrenme alanı için dört adet kazanımın tümü örneklem grubu içinde tespit edilmiş ve görsellerle desteklenmiştir.

Dördüncü sınıf Sosyal Bilgiler Öğretim Programında toplam kazanım sayısı 33 adet iken Meraklı Minik dergisi örneklem grubu için tespit edilen kazanım sayısı 26’dır, 33 kazanımın 26’sı ile ilişkili 85 içerik tespit edilmiştir. Yedi öğrenme alanının tümü için ise tam temsil eden örnekler bulunmuştur.

Meraklı Minik dergisi 5. sınıf öğrenme alanları ve kazanımlar açısından incelendiğinde, öğrenme alanları ile tamamen paralel olduğu tespit edilmiş olup bazı kazanımlar açık şekilde tespit edilmiştir, bazı kazanımların örtük olarak bulunduğu düşünülmüş, bazı kazanımlar için örneklem grubunda temsil bulunamamıştır 5.Sınıf öğrenme alanlarında toplam 33 adet kazanım olup örneklem grubunda ise 15 adet kazanımı temsil eden örnekler tespit edilmiştir.

Birey ve Toplum öğrenme alanı incelendiğinde programda bu alan için, dört adet kazanım olduğu görülür, dergiyle ilgili incelemede bu öğrenme alanı için bir adet kazanım tespit edilmiştir. Kültürel ve Miras öğrenme alanı için programda beş adet kazanım vardır, örneklem grubu içinde beş adet kazanım tespit edilmiştir. İnsanlar, Yerler ve Çevreler öğrenme alanında programda beş adet kazanım vardır, örneklem grubunda İnsanlar, Yerler ve Çevreler öğrenme alanı için iki adet kazanım tespit edilmiştir.

Bilim, Teknoloji ve Toplum öğrenme alanında toplam beş adet kazanım olup örneklem grubunda iki adet kazanım tespit edilmiştir.Üretim, Dağıtım ve Tüketim öğrenme alanında toplam altı adet kazanım olup, örneklem grubunda iki adet kazanım tespit edilmiştir. Etkin Vatandaşlık öğrenme alanında toplam dört adet kazanım olup, örneklem grubunda bir adet kazanım tespit edilmiştir. Küresel Bağlantılar öğrenme alanında toplam dört adet kazanım olup, örneklem grubunda iki tane kazanım tespit edilmiştir. Bu bakımdan 5. Sınıf Öğretim Programı için derginin temsil ettiği kazanım örneklemelerinin, 4. Sınıf Öğretim Programına göre azaldığı söylenebilir.Beşinci sınıf öğretim programında 33 adet kazanım yer alır, Meraklı Minik dergisi örneklem grubu içinde araştırıldığında 33 kazanımın 15'i ile ilişkili 60 adet içerik tespit edilmiştir.

Meraklı Minik dergisi 4. Sınıf ve 5. sınıf öğretim programı incelendiğinde öğrenme alanları için 145 adet ve kazanımlar için toplam 41 adet ilişkili görsel ve içerik tespit edilmiştir.Bu sonuçlara dayanarak kazanımların elde edilmesi sürecinde Sosyal Bilgiler eğitiminde Meraklı Minik dergisinin kullanılabilir, faydalı bir ders dışı eğitim materyali olacağı düşünülmektedir. Tespit edilen içeriklerden yola çıkarak Meraklı Minik dergisinin Sosyal Bilgiler konuları için yardımcı ders materyali olarak kullanılabileceği düşünülmektedir.

Gez ve Ekiz (2021) tarafından yapılan çalışma, bu araştırmanın bulgularıyla benzerlik göstermekte olup, çocuk dergilerinin Sosyal Bilgiler eğitiminde etkili birer öğretim materyali olarak kullanılabileceğini desteklemektedir. Söz konusu çalışmada, TRT Çocuk dergisinin 5. sınıf Sosyal Bilgiler dersinde kullanılabilirliği incelenmiş ve Sosyal Bilgiler Öğretim Programı'nda yer alan kazanımların dergi içerikleriyle ilişkilendirilebildiği tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında toplam otuz üç (33) adet 5. sınıf kazanımının on dokuzunun (19), TRT Çocuk dergisindeki içeriklerle doğrudan ilişkili olduğu belirlenmiştir.

Çalışmada kök değerler, yetkinlikler, değerler için tam temsil sağlanmış olup, bu doğrultuda Sosyal Bilgiler dersi için , Meraklı Minik dergisinin , materyal ya da bir eğitim aracı olarak kullanılabilir olduğu tespit edilmiştir.

Değerler için 47 farklı içeriğin tespit edildiği söylenmişti, bununla birlikte değerler eğitimi için derginin illüstrasyonlarından, fotoğraflarından, hikayelerinden, ve karikatürlü içeriklerinden yararlanılabilir olduğu düşünülmektedir, Bu açıdan Meraklı Minik dergisinin öğretmenler tarafından kullanılabilir olacağı düşünülmektedir.

Düşünme becerileri için 14 adet farklı içerik tespit edilmiştir bu açıdan çocukların boş vakitlerini değerlendirirken bir yandan düşünme becerilerini geliştirilmesi sürecinde aktif olarak kullanılabilir bir yardımcı kaynak olabileceği tespit edilmiştir.

Öğretimlikeleri açısından incelendiği bölümde Meraklı Minik örneklem grubundan 31 farklı içerik tespit edilmiştir, bu bakımdan sosyal bilgiler dersi için öğretmenler tarafından yardımcı kaynak olarak kullanılabilir olduğu tespit edilmiştir.

(Tanrıku, 2020) benzer bulgulara çalışmasında ulaşmış , yazı türleri ve bölümlerin Türkçe, fen ve teknoloji, sosyal bilimler, beden eğitimi, din kültürü ve ahlak bilgisi ve seçmeli derslerle ilişkilendirilebileceği, dergi içeriklerindeki yazı türleri ve bölümlerin bu derslerde materyal olarak kullanılabilecek türde olduğu görülmüştür. 34 farklı çocuk dergisini incelemiş olup farklı derslerde etkili ders materyali olarak çocuk dergilerinden yararlanılabileceğini ortaya koymuştur.

Alanında uzmanlarca her ay titizlik ile çocukların ilgisine ve beğenisine sunulan Meraklı Minik dergisi 2007 yılından beri yayın hayatına devam etmektedir, Meraklı Minik dergisi, Mayıs 2025 itibarıyla 221. sayısını yayımlamıştır. Bilimsel, kültürel, tarihî, sosyolojik ve coğrafi temalarla zenginleştirilmiş içeriğiyle, yalnızca bir eğitim materyali olmanın ötesinde, çocukların çok yönlü gelişimine katkı sağlayan bütüncül bir kaynaktır. Çocukların aktif olarak katılımı bölümleriyle, onların da dergide söz sahibi olmasını destekler niteliktedir. Güncel olayları aktüalite ilkesi doğrultusunda dergide içerik olarak işlenmektedir.

Bu bilimsel çalışma için Meraklı Minik dergisi ilham verici bir materyal olmuştur, eğitim öğretim süreçleri, çocukların günlük hayatında öğrenmeyi öğrenme becerisinin gelişimi, üst düzey düşünme becerilerinin kazandırılması süreçleri, kök değerlerin ve yetkinliklerin edindirilme süreçleri ile değerler eğitimi gibi pek çok alanda kullanılabilecek potansiyele sahip olduğu düşünülmektedir.

5.2. Öneriler

Meraklı Minik dergisi, Sosyal Bilgiler öğretiminde 4. ve 5.sınıf düzeyinde destekleyici materyal olarak kullanılabilir. Öğretmenler, dergi içeriklerini sosyal bilgiler programındaki değerler, kazanımlar ve becerilerle ilişkilendirerek sınıf içi etkinliklerde dergiyi etkili bir eğitim aracı olarak kullanabilir. Dergide yer alan öykü, deney, dergiye ek verilen aylık materyaller, oyun ve etkinlik önerileri ile çocukların merak duygusunu ve derse olan ilgisini desteklemekte, üst düzey düşünme becerileri, öğretim programında yer alan değerleri içselleştirmesine katkı sunmaktadır. Bu bağlamda dergi ve ek materyallerin, Sosyal Bilgiler Öğretim Programı kazanımlarıyla örtüşecek şekilde planlanarak öğretim sürecine entegre edilip nitelikli ve aktif bir eğitim ortamı düzenlenebilir.

Aileler, Meraklı Minik dergisini çocuklarıyla birlikte okuyarak değerler, doğa sevgisi, yardımlaşma, teknolojik okuryazarlık gibi çeşitli konular üzerine sohbetler gerçekleştirebilir, bu sayede çocukların öğrendiklerini aile ortamında pekiştirmesi sağlanır ve ailecek nitelikli zaman geçirme imkanı da oluşur, aile içinde teknoloji kullanımının yaygın olduğu son zamanlarda çocukların dergide yer alan etkinlikleri aileleriyle birlikte yapmaları ise hem kaliteli zaman geçirmelerine hem de bilgiyi birlikte yapılandırdıkları sosyal bir öğrenme ortamı oluşturmalarına katkı sağlayabilir, bu bakımdan Meraklı Minik dergisi evlerde de eğitim materyali olarak bulundurulmalı ve aile katılımını destekleyecek şekilde değerlendirilmelidir.

Okul yönetimi tarafından Meraklı Minik dergisi gibi eğitsel değeri olan yayınların okul kütüphanelerinde ulaşılabilir ve güncel olarak bulundurulması sağlanmalıdır.

Sınıf öğretmenleri ya da sınıf rehber öğretmenleri tarafından dergi her ay güncel bir şekilde sınıfta bulundurulabilir, bu amaçla dergi aboneliği edinilebilir, böylece çocuklar için her ay yeni tema bir merak unsuru olmakla birlikte, dergiye ek verilen materyaller de öğrenme ortamlarında kullanılabilir, dergi içinde yer alan etkinlikler sınıf ortamına uyarlanabilir, sınıfta yapılan tartışmalar neticesinde öğretmenin de desteği ile çocuklar tarafından dergi ekibine görüş, öneri bildirimi yapılabilir. Dergi ekibince verilen görevlere her ay sınıftan seçilen öğrenciler de çalışmalar gönderebilir, bu şekilde derginin etkili kullanımı ile dinamik bir öğrenme ortamı sağlanabilir.

Eğitim işlevinin yanı sıra sınıfın dergi aboneliğinin olması çocukların birlikte eğlenerek öğrenmesini sağlayarak arkadaşlık bağlarını güçlendirebilir, öğretim programındaki değerleri edinmeleri sürecinde bir eğitim aracı olarak kullanılabilir.

Bu araştırma belirli zaman dilimi arasındaki Meraklı Minik sayılarını kapsadığı için ileriki araştırmalarda daha geniş zaman dilimleri veya farklı yaş grupları ve farklı derslere yönelik diğer dergi sayıları da incelenebilir. Deneysel çalışmalarla Meraklı Minik dergisinin sınıf içi kullanımının öğrenciler üzerindeki etkisi (değerlerin edinilmesi, sosyal becerilerin gelişimi, akademik başarı gibi) sayısal verilerle ölçülebilir.

Gelecek dönemlerde bu derginin diğer ders alanlarıyla (fen bilimleri, hayat bilgisi vb.) ilişkili olarak kullanılabilirliğini inceleyen disiplinlerarası çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

Aksüt, P. (2021). TÜBİTAK yayınlarından Meraklı Minik dergisinin fen kavramları açısından incelenmesi. *Journal of Individual Differences in Education*, 3(1), 1–19. <https://doi.org/10.47156/jide.949588>

Alabaş, R. (2018). Çocuk Haftası Dergisi ve çocuk eğitimi açısından incelenmesi. *Kastamonu Education Journal*, 26(5), 1765–1784. <https://doi.org/10.24106/kefdergi.3077>

Alabay, E., Can, B. H., Kandemir, A. B., & Güney, K. (2018). TÜBİTAK tarafından yayınlanan Meraklı Minik çocuk dergisinin değerler açısından incelenmesi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 16(35), 7–26.

Altan, M. Z. (1999). Çoklu Zeka Kuramı. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 17(17), 105–117. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kuey/issue/10379/127013>

Altan, M. Z. (1999). Çoklu zeka kuramı. LLs Yayınları.

Anderson, J. R. (1980). *Cognitive psychology and its implications*. W. H. Freeman.

Arı, M. (2018). Çocuk edebiyatında dergilerin yeri ve önemi. *Çocuk ve Medya Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 12-28.

Balcı, A. (2003). Bir okuma materyali olarak çocuk dergileri ve çocuklara rehber. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 13(13), 319–349.

Başaran, B. I. (2004). Etkili öğrenme ve çoklu zekâ kuramı: Bir inceleme. *Ege Eğitim Dergisi*, 5(1), 5–12. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/57102>.

Cin, A., & Tanrıseven, İ. (2024). Ortaokul Türkçe ders kitaplarının öz denetim değeri açısından incelenmesi. *The Journal of Social Sciences*, (46), 534–553.

Çakır, N., & Senemoğlu, N. (2016). Yükseköğretimde analitik düşünme becerileri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24(3), 1487–1502. Wiley & Sons.

Çalık, Ş., Koç, A., Şenel, T., Zor, E., et al. (2021). Nanobilim ve Nanoteknolojinin TÜBİTAK Popüler Bilim Dergilerine Yansımaları. *International Journal of Turkish Education Sciences*, 2021(17), 90-113. <https://doi.org/10.46778/goputeb.941447>

Creswell, J. W. (2014). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (4th ed.). Sage Publications.

Demirkaya, H., & Ayas, C. (2015). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının coğrafya öğretimine ilişkin algıları. *Turkish Studies – International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10(11), 503–518. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.8700>

Demirkaya, H., & Çakar, E. (2012). İlköğretim yedinci sınıf öğrencilerinin eleştirel düşünme becerilerinin değişkenlere göre incelenmesi. *Ege Eğitim Dergisi*, 13(2), 33–49.

Demirkaya, H., & Çal, Ü. T. (2018). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının dürüstlük değerine ilişkin metaforik algıları. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(3), 1964–1980.

Demirtaş, T. (2012). *Değerler eğitiminde edebî ürünlerden yararlanma: Nasreddin*

Hoca fıkraları (Master's thesis, Sakarya Üniversitesi (Turkey)).

Demiryürek, G. (2012). TRT Çocuk Dergisi'nin yapısal özellikler bakımından değerlendirilmesi. *Kastamonu Education Journal*, 20(3), 1017–1034.

Dewey, J. (1933). *How we think: A restatement of the relation of reflective thinking to the educative process*. D.C. Heath and Company.

Dewey, J. (1969). *Moral principles in education*. New York, NY: Greenwood Press.

Duban, N. D., & Yelken, T. Y. (2010). Öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimleri ve yansıtıcı öğretmen özellikleriyle ilgili görüşleri. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(2), 343–360.

Ecevit, T., Sarioğlu, E., & Bunsuz, E. (2021). Bilim Çocuk dergisi "Evde Bilim" köşesi etkinliklerinin fen bilimleri alanına özgü beceriler yönünden incelenmesi. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 10(4), 1742–1762. <https://doi.org/10.30703/cije.908426>

Facione, P. A. (2015). *Critical thinking: A statement of expert consensus for purposes of educational assessment and instruction*. The Delphi Report. California Academic Press.

Fidan, N. K. (2009). Öğretmen adaylarının değer öğretimine ilişkin görüşleri. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 2(2), 1–18.

Gardner, H. (1999). *Intelligence reframed: Multiple intelligences for the 21st century*. Basic Books.

Gez, A., & Ekiz, C. (2021). TRT Çocuk Dergisi'nde 5. sınıf Sosyal Bilgiler dersi kazanımlarının incelenmesi. *EKEV Akademi Dergisi*, (85), 39–64.

Göksu, M. M. (2020). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin tarih konularının öğretimine yönelik görüşleri. *Kastamonu Education Journal*, 28(5), 1946–1955. <https://doi.org/10.24106/kefdergi.4039>

Gürkaynak, İ., Üstel, F., & Gülgöz, S. (2009). Eleştirel düşünme.

Halpern, D. F. (2014). *Thought and knowledge: An introduction to critical thinking* (5th ed.). Psychology Press.

Hoepfl, M. C. (1997). Choosing qualitative research: A primer for technology education researchers. *Journal of Technology Education*, 9(1), 47–63.

Karagöz, B. (2019). TRT çocuk dergisindeki kitap tanıtımları üzerine betimsel bir inceleme. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 8(1), 512–537.

Kırık, A. M., & Kuyucu, M. M. (2019). Geçmişten günümüze Türkiye’de çocuk dergiciliği ve günümüz çocuk dergilerinin oluşturduğu fırsatlar. *Çizgi Kitabevi*.

Kıymaz, M. S., & Nurlu, M. (2016). Türkiye çocuk dergisinde çocuk eğitimi amaçlı tarihsel metinler ve düşünce örgüsü. *Turkish Studies (Elektronik)*, 11(3), 1527-1540.

Koşar, E., & Yüksel, S. (2003). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. Öğreti Yayıncılık.

Köç, A., Demirkaya, H., & Ünal, O. (2020). Sosyal Bilgiler Eğitiminde Değerler Eğitimi Açısından Mehmet Akif ve Safahat. *Uluslararası Sosyal ve Eğitim Bilimleri*

Dergisi, 7(13), 98-118. <https://doi.org/10.20860/ijoses.714917>

Kazancı, O. (1989). *Eğitimde eleştirci düşünme ve öğretimi*. Kazancı Hukuk Yayınları.

Kıral, B. (2020). Nitel bir veri analizi yöntemi olarak doküman analizi. *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(15), 170–189.

Küçük, S. (2010). İlk Türkçe çocuk dergileri ve “Çocuklara Mahsus Gazete”. *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 24, 221–257.

Kütük, B. (2021). Dezavantajlı koşullarda büyüyen çocukların zihin teorisi gelişimi. *Turkish Journal of Child & Adolescent Mental Health / Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 28(1)

Merriam, S. B. (1988). *Case study research in education: A qualitative approach*. San Francisco, CA: Jossey-Bass.

Merriam, S. B. (2009). *Qualitative research: A guide to design and implementation*. Jossey-Bass.

Mesleki Yeterlilik Kurumu. (2020, Aralık). *TYÇ terimler sözlüğü: 100 temel kavram (Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi – Yüksek kalite, tam güvence)*. Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi Dairesi Başkanlığı. <https://tyc.gov.tr>

Millî Eğitim Bakanlığı. (2023). *Ortaöğretim düşünme eğitimi dersi öğretim programı*. Millî Eğitim Bakanlığı. <http://mufredat.meb.gov.tr>

Özden, Y. (1997). *Öğrenme ve öğretme*. Pegem Yayınları.

Özen, H., & Hendekçi, M. (2016). Betimsel analiz. 20. *Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi*, 83–88.

Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research and evaluation methods* (3rd ed.). Sage Publications.

Postman, N. (1995). *Çocukluğun yok oluşu*. Çev: Kemal İnal. Ankara :Ark Yayınları

Rokeach, M. (1973). *The nature of human values*. Free Press.

Sak, R., Sak, İ. T. Ş., Şendil, Ç. Ö., & Nas, E. (2021). Bir araştırma yöntemi olarak doküman analizi. *Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 4(1), 227–256.

Senemoğlu, N. (2010). *Gelişim, öğrenme ve öğretim: Kuramdan uygulamaya*. Ankara: Gazi Kitabevi.

Sezer, A., & Çoban, O. (2016). Ortaokul öğrencilerinin sorumluluk değeri algıları. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 22–39. <https://doi.org/10.29065/usakead.232420>

Schunk, D. H. (2012). *Learning theories: An educational perspective* (6th ed.). Pearson.

Spencer, L. M., & Spencer, S. M. (1993). *Competence at work: Models for superior performance*. John Wiley & Sons.

Sömen, T. (2020). Sosyal bilgiler öğretiminde güncel olaylar. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, (41), 431–447. <https://doi.org/10.33418/ataunikkefd.803302>

Şimşek, H. (2001). XIX. Yüzyıl çocuk dergiciliği ve eğitsel işlevi üzerine. *Millî Eğitim Dergisi*, (151), 1–9. <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/151/simsek.html>

Şimşek, T. (2014). Çocuk edebiyatı tarihine ön söz. *Türk Dili*, 107(756), 15–55.

Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı. (2023). Sosyal Bilgiler dersi öğretim programı (Ortaokul 5-6-7. sınıflar). Millî Eğitim Bakanlığı. <https://mufredat.meb.gov.tr>

Tangney, J. P., Baumeister, R. F., & Boone, A. L. (2004). High self-control predicts good adjustment, less pathology, better grades, and interpersonal success. *Journal of Personality*, 72(2), 271-324.

Tanrikulu, F. (2020). Çocuk dergisi içeriklerinin derslerle ilişkilendirilebilirliği. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(2), 837–852. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2020..-543953>

Tanrikulu, F. (2021). Çocuk dergileriyle zenginleştirilmiş Türkçe dersinin temel dil becerileri üzerindeki etkileri: Bir eylem araştırması. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(2), 808–838. <https://doi.org/10.33437/ksusbd.828496>

Tok, E., & Sevinç, M. (2010). Düşünme becerileri eğitiminin eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerine etkisi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27(27), 67–82.

Tuncer, H., & Yardımcı, M. (2000). *Çocuk edebiyatı*. Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Türk Dil Kurumu. (2012). *Türkçe sözlük* (11. baskı). Türk Dil Kurumu Yayınları.

Ünal, O., & Demirkaya, H. (2019). Eğitici çizgi romanın Sosyal Bilgiler dersinde kullanılmasına yönelik yarı deneysel bir çalışma. *International Journal of Geography and Geography Education (IGGE)*, (40), 92–108.

Ünal, M., & Sever, S. (2013). Güncel çocuk dergilerinde yer alan değerler. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(1), 1–15. <https://acikerisim.sakarya.edu.tr/bitstream/20.500.12619/74778/1/EFT0187.pdf>

Wach, E., & Ward, R. (2013). Learning about qualitative document analysis. *IDS Practice Paper in Brief*, 13, 1–11.

Yeşilyurt, N. (2020). Öğretim ilkelerinin eğitimin hedeflerine katkısı. *Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 15(2), 145-160.

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (11. baskı). Seçkin Yayıncılık.

Yıldırım, Y. (2016). Eğitim sosyolojisi perspektifi ile Piaget ve Vygotsky'nin bilişsel gelişim kuramları üzerine sosyolojik bir analiz denemesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(43), 623–628. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/224486>

Yıldız, D., & Karaca, Ş. (2020). Çocuk dergileri üzerine bir inceleme. *Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 455–477. <https://doi.org/10.31464/jlere.71909>

Yiğitbaşı, K. G. (2014). Türkiye'de çocuk dergiciliği: TRT Çocuk dergisi örneği. *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5, 37–56. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/igdirsosbilder/issue/66810/1044840>

Tez Çalışmasında Analizi Yapılan Dergiler

Meraklı Minik Dergisi:175. sayı, Temmuz 2021

Meraklı Minik Dergisi:204. sayı,Aralık 2023

Meraklı Minik Dergisi:184.sayı ,Nisan 2022

Meraklı Minik Dergisi:176.sayı,Ağustos 2021

Meraklı Minik Dergisi:187.sayı,Temmuz 2022

Meraklı Minik Dergisi:174.sayı,Haziran 2021

Meraklı Minik Dergisi:195.sayı,Mart 2023

Meraklı Minik Dergisi:202.sayı,Ekim 2023

Meraklı Minik Dergisi:194.sayı ,Şubat 2023

Meraklı Minik Dergisi:162.sayı,Haziran 2020

Meraklı Minik Dergisi:213.sayı,Eylül 2024

Meraklı Minik Dergisi:207.sayı,Mart 2024

Meraklı Minik Dergisi:159.sayı ,Mart 2020

Meraklı Minik Dergisi:191.sayı, Kasım 2022

Meraklı Minik Dergisi:185.sayı,Mayıs 2022

Meraklı Minik Dergisi:200.sayı ,Ağustos 2023

Meraklı Minik Dergisi:183. sayı,Mart 2022

Meraklı Minik Dergisi:197.sayı ,Mayıs 2023

Meraklı Minik Dergisi:209.sayı,Mayıs 2024

Meraklı Minik Dergisi:192.sayı ,Aralık 2022

Meraklı Minik Dergisi:190. sayı, Ekim 2022

Meraklı Minik Dergisi:206.sayı ,Şubat 2024

Meraklı Minik Dergisi:198.sayı,Haziran 2023

Meraklı Minik Dergisi:214.sayı,Ekim 2024

Meraklı Minik Dergisi:211.sayı,Temmuz 2024

Meraklı Minik Dergisi:188.sayı,Ağustos 2022

Meraklı Minik Dergisi:173.sayı,Mayıs 2021

Meraklı Minik Dergisi:196.sayı,Nisan 2023

Meraklı Minik Dergisi:201.sayı,Eylül 2023

Meraklı Minik Dergisi:203.sayı,Kasım 2023

Meraklı Minik Dergisi:205.sayı,Ocak 2024

Meraklı Minik Dergisi:212.sayı,Ağustos 2024

Meraklı Minik Dergisi:208.sayı,Nisan 2024

Meraklı Minik Dergisi:210.sayı,Haziran 2024

Meraklı Minik Dergisi:193.sayı,Ocak 2023

Meraklı Minik Dergisi:186.sayı,Haziran 2022

Meraklı Minik Dergisi:165.sayı,Eylül 2020

Meraklı Minik Dergisi:181.sayı,Ocak 2022

Meraklı Minik Dergisi: 222.sayı, Haziran 2025

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Yağmur ÖZTÜRK

Doğum Yeri ve Tarihi :

Eğitim Durumu

Yüksek Lisans Öğrenimi : 2022-2025 Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü,
Sosyal Bilgiler Eğitimi

Lisans Öğrenimi : 2023- Halen, İstanbul Üniversitesi, AUZEF, Çocuk Gelişimi Lisans
Programı

2010-2014 Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği

Bildiği Yabancı Diller : İngilizce

Bilimsel Faaliyetleri : “TÜBİTAK Tarafından Yayınlanan Meraklı Minik Çocuk Dergisinin
Sosyal Bilgiler Dersinde Kullanılabilirliğinin İncelenmesi” adlı tez çalışması tamamlanmıştır.

İş Deneyimi

Stajlar : Yapılmıştır.(2013-2014)

Projeler : Gerekli görülen dönemlerde çeşitli eğitim etkinliklerinde yer alınmıştır.

Çalıştığı Kurumlar : Devlet ve özel sektöre bağlı eğitim kurumlarında öğretmenlik deneyimi
bulunmaktadır.

İletişim

E-Posta Adresi :

Tarih :Mayıs,2025

İNTİHAL RAPORU

Turnitin YAĞMUR.docx

ORJİNALLIK RAPORU

% 3	% 3	% 1	% 1
BENZERLİK ENDEKSİ	İNTERNET KAYNAKLARI	YAYINLAR	ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ

BİRİNCİL KAYNAKLAR

1	dergipark.org.tr İnternet Kaynağı	% 1
2	www.researchgate.net İnternet Kaynağı	<% 1
3	www.acarindex.com İnternet Kaynağı	<% 1
4	Submitted to European University of Lefke Öğrenci Ödevi	<% 1
5	search.trdizin.gov.tr İnternet Kaynağı	<% 1
6	issuu.com İnternet Kaynağı	<% 1
7	www.egitimyayinevi.com İnternet Kaynağı	<% 1
8	kadem.org.tr İnternet Kaynağı	<% 1
9	hdl.handle.net İnternet Kaynağı	<% 1

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin/raporun tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin/raporumun kâğıt ve elektronik kopyalarının Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- ☐ Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

Tezim/Raporum sadece Akdeniz Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.

- ☐ Tezimin/Raporumun yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

25.06.2025

Yağmur ÖZTÜRK